



Nota van Beantwoording

Herziening Omgevingsbeleid 2024



provincie
Zuid-Holland

Afbeelding op voorpagina:

Strandovergang in de duinen bij Brouwersdam, gemeente Goeree-Overflakkee.

Fotograaf Wieneke Hofland

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Inleiding.....	5
Thematische antwoorden	6
Bedrijventerreinen	6
Wonen	10
A - Gemeenten	11
A001 – Gemeente Molenlanden	11
A002 – Gemeente Wassenaar	21
A003 – Gemeente Schiedam	24
A004 – Gemeente Teylingen.....	26
A005 – Gemeente Lisse	27
A006 – Gemeente Voorschoten	28
A007 – Gemeente Nissewaard	33
A008 – Gemeente Den Haag	37
A009 – Gemeente Rotterdam.....	44
A010 – Gemeente Kaag en Braassem.....	66
A011 – Gemeente Delft	71
A012 – Gemeente Lansingerland	79
A013 – Gemeente Leiderdorp	83
A014 – Gemeente Midden-Delfland	86
A015 – Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	95
A016 – Gemeente Vlaardingen	97
A017 – Gemeente Capelle aan den IJssel.....	104
A018 – Gemeente Goeree-Overflakkee	105
A019 – Gemeente Zoeterwoude	111
A020 – Gemeente Nieuwkoop	112
A021 – Gemeente Voorne aan Zee.....	114
A022 – Gemeente Barendrecht	121
A023 – Gemeente Zoetermeer.....	133
A024 – Gemeente Leiden	140
A025 – Gemeente Pijnacker-Nootdorp	144

A026 – Gemeente Zuidplas	147
A027 – Gemeente Rijswijk.....	159
A028 – Gemeente Westland.....	162
A029 – Gemeente Hoeksche Waard.....	176
B – Overige bestuursorganen	192
B001 – Holland Rijnland	192
B002 – Waterschap Hollandse Delta	195
B003 – Metropoolregio Rotterdam Den Haag.....	199
B005 – Regio Midden-Holland.....	203
B006 – Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland.....	210
B007 – Smart Delta Drechtsteden	215
B008 – Samenwerkingsverband Wonen regio Rotterdam	221
B009 – Netwerk Economie Zuid-Holland Zuid.....	224
B010 – Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid.....	226
C – Overige instanties	228
C001 – Oasen.....	228
C002 – Cumela.....	229
C003 – LTO Noord	232
C004 – TOP Voorne-Putten.....	237
C005 – Glastuinbouw Nederland.....	238
C006 – HISWA-RECRON	242
C007 – Midden-Delfland Vereniging en Vereniging Natuurmonumenten	247
C008 – NEPROM	248
C009 – Rijswijk Wonen	250
C010 – Bedrijvenkring Schieoevers	251
D – Personen en bedrijven	253
D001 – Naam geanonimiseerd	253
D002 – Naam geanonimiseerd	254
D003 – Port of Rotterdam	255
D004 – TU Delft	256
D005 – Naam geanonimiseerd	258
D006 – Naam geanonimiseerd	261
D007 – Naam geanonimiseerd	262
D008 – Naam geanonimiseerd	263
D009 – Naam geanonimiseerd	266
D010 – Kabeldistrict	268

D011 – Naam geanonimiseerd	269
D012 – Naam geanonimiseerd	272
D013 – Naam geanonimiseerd	273
D014 – VORM Ontwikkeling B.V.....	274
D015 – Naam geanonimiseerd	275
D016 – Naam geanonimiseerd	276
D017 – Naam geanonimiseerd	277
Bijlage – Overzicht van wijzigingen.....	278
Tekstuele wijzigingen Omgevingsvisie	278
Tekstuele wijzigingen Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV)	281
Tekstuele wijzigingen Omgevingsprogramma	284
Geo-informatie wijzigingen	286

Inleiding

Voor u ligt de Nota van Beantwoording van de 'Herziening Omgevingsbeleid 2024'. In deze Nota van Beantwoording vindt u alle zienswijzen, samengevat en opgedeeld op onderwerp. Elke indiener en elke 'deel-zienswijze' is voorzien van een eigen unieke code.

Daarnaast zijn er voor de onderwerpen 'Wonen' en 'Bedrijventerreinen' enkele thematische antwoorden opgesteld omdat over deze onderwerpen meerdere indieners dezelfde of vergelijkbare vragen en/of opmerkingen hadden. Deze zijn gebundeld beantwoord, en hier wordt naar verwezen bij de beantwoording per indiener.

Terinzagelegging

Het ontwerp van de 'Herziening Omgevingsbeleid 2024' heeft van 15 mei tot en met 25 juni 2024 ter inzage gelegen.

Gedurende de termijn van terinzagelegging zijn 65 zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn samengevat en beantwoord. Een aantal ingediende zienswijzen heeft geleid tot aanpassingen. Dit is terug te lezen in de antwoorden, en het overzicht van wijzigingen is te vinden in de 'Bijlage' onderaan in dit stuk.

Thematische antwoorden

Bedrijventerreinen

Inleiding

De consultatieperiode van de herziening 2024 van het omgevingsbeleid heeft veel vragen/zienswijzen opgeleverd t.a.v. het thema bedrijventerreinen. Bij de provincie is begrip voor de zorgen die er bij de stakeholders leven. Tegelijkertijd staat de ruimte voor werken in provincie onder druk en is het daarom juist nu van belang om ruimte voor bedrijven te behouden en ongewenste ontwikkelingen te voorkomen. Maar het denken staat niet stil en de provincie werkt aan beleidsvorming en creatieve oplossingen voor optimale benutting van het ruimtegebruik. Als uitwerking van het Coalitieakkoord en het Ruimtelijk Voorstel is daarom een Ruimtelijk Economische Visie (REV) opgesteld. Een uitgangspunt daarbij is dat ‘werken’ zich moet ontwikkelen binnen de ruimte die daarvoor al is gereserveerd. In de herziening 2024 beschermen we deze ruimte waarna we in de uitwerking van de REV nadere invulling geven aan de toedeling van de ruimte voor werken. Dit wordt doorgevoerd in de herziening 2025 van het Omgevingsbeleid.

Hieronder wordt antwoord gegeven op veelvoorkomende thema's waar in de individuele zienswijzen naar wordt verwezen.

Dit betreft de volgende thema's:

- Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen
- Algemene waardering/ondersteuning van hogere bescherming bedrijventerreinen
- Meer ruimte voor maatwerk i.r.t. een generieke maatregel
- Toelichting op zwaarwegend algemeen belang
- Niet van toepassing op provinciaal Omgevingsbeleid

Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen

De afgelopen jaren is de economische situatie snel veranderd, wat zorgt voor veel ruimtelijke dynamiek. De vraag naar ruimte is sterk opgelopen. Die toename is voor een deel toe te schrijven aan een groei van de economie. Een ander deel van de vraag ontstaat doordat bestaande bedrijventerreinen transformeren naar een andere functie, zoals woningen. Hierdoor zijn de laatste jaren al veel binnenstedelijke, HMC- en watergebonden terreinen getransformeerd en is ruimte voor bedrijven verloren gegaan. In de door de provincie aanvaarde regionale bedrijventerreinenstrategieën zijn al zo'n 70 bedrijventerreinen – geheel of ten dele – aangewezen als transformatielocaties voor woningbouw (ruim 700 ha).

Ook vertrekken veel bedrijven uit de stad, doordat de (milieu)ruimte door functiemenging voor bedrijvigheid beperkt wordt of bedrijfsruimte onbetaalbaar wordt. Dit wordt problematisch als hierdoor onvoldoende ruimte blijft voor de bestaande of nieuwe bedrijven, of als deze in hun functioneren belemmerd worden. Daarom vinden we het belangrijk dat er in de provincie Zuid-Holland voldoende ruimte blijft voor werkfuncties die een hogere milieuruimte nodig hebben.

Bovendien is in het ruimtelijk voorstel van de provincie Zuid-Holland de keuze gemaakt om het open landschap open te houden en dat nieuwe opgaven voor wonen en werken moeten worden gerealiseerd binnen de beschikbare (bestaande + geprogrammeerde) ruimte. Dit betekent dat er in de toekomst geen nieuwe uitbreidingsruimte buiten het bestaand stedelijk gebied meer beschikbaar zal zijn om de vraag naar bedrijventerreinen te kunnen bedienen. Vanwege milieuzoneringen en

stijgende vastgoed- en grondprijzen heeft de ontwikkeling van bedrijventerreinen in de afgelopen decennia met name plaatsgevonden in de zogenaamde uitleglocaties. Omdat dit in de toekomst niet meer mogelijk is, zal de gehele ruimtevrage opgevangen moeten worden op bestaande bedrijventerreinen.

Daarom is het belangrijk om de bestaande ruimte beter te gebruiken en beschermen. De druk met name vanuit wonen om bedrijventerreinen te transformeren blijft namelijk onverminderd hoog en compenseren door de ontwikkeling van bedrijventerreinen in nieuwe uitleglocaties is straks niet meer mogelijk. Daarnaast vraagt een groeiende stad eerder om meer dan minder werkruimte omdat mensen (van alle opleidingsniveaus) die in een stad wonen daar vaak ook willen werken en de stad voor haar functioneren stadsverzorgende bedrijvigheid nodig heeft. Ook de transitie naar een circulaire economie vergt (in ieder geval in de beginfase) meer ruimte op bedrijventerreinen. De provincie beschouwt de ruimtelijk-circulaire opgave op de langere termijn vooral als ombouwopgave en minder als uitbreidingsopgave.

Om de bovengenoemde redenen heeft de provincie ervoor gekozen om naast de blijvende inzet van de provincie op beter benutten van bestaande bedrijventerreinen, een volgende stap te zetten in het beschermen van de ruimte voor bedrijventerreinen via het Omgevingsbeleid van de provincie door de mogelijkheden voor functiemenging en –wijziging verder te beperken. Hiermee wordt aan bedrijven en ondernemers de zekerheid geboden die nodig is om te blijven investeren en blijven er voldoende mogelijkheden om op korte afstand te werken voor de inwoners van Zuid-Holland.

Om de beschikbare (milieu)ruimte op bedrijventerreinen zo optimaal mogelijk te benutten, blijft ‘mengen waar kan en scheiden moet’ het uitgangsprincipe. Om maximaal gebruik te kunnen maken van de steeds schaarser wordende milieuruimte, moet de juiste (zwaarte)categorie bedrijven op de bijpassende bedrijventerreinen worden geacommodeerd. Dit betekent ook dat er in het bestaand stedelijk gebied voldoende ruimte moet blijven respectievelijk worden gecreëerd voor lichtere, mengbare bedrijvigheid die zich niet meer op de hogere milieucategorie/-zone bedrijventerreinen kunnen vestigen. Dit gewenste type van functiemenging kan plaatsvinden op bedrijventerreinen met geluidruimtezone 1 en geurruimtezone 1 of milieucategorie 1 en 2. Daarnaast zal er in de nieuwe woongebieden voldoende ruimte moeten worden gecreëerd voor dit type bedrijvigheid om ervoor te zorgen dat er voldoende werkgelegenheid beschikbaar blijft voor de inwoners van Zuid Holland van alle opleidingsniveaus.

Algemene waardering/ondersteuning van hogere bescherming bedrijventerreinen

Een aantal zienswijzen waardeerde of ondersteunde de hogere bescherming van bedrijventerreinen. Het is goed om te horen dat de gekozen instrumenten onderschreven worden.

Meer ruimte voor maatwerk i.r.t. een generieke maatregel

In de regionale bedrijventerreinenstrategieën zijn veel maatwerkafspraken gemaakt met betrekking tot transformatie van bestaande bedrijventerreinen op basis van compensatie van het feitelijke gebruik (i.p.v. planologisch). Dit was mogelijk omdat vraag en aanbod van bedrijventerreinen in de regio's in balans bleef mede doordat er voldoende nieuwe plannen zijn voor uitbreidingslocaties voor bedrijventerreinen elders in de regio, veelal buiten bestaand stedelijk gebied. Omdat dit in de toekomst niet meer mogelijk is, zal de gehele ruimtevrage opgevangen moeten worden op bestaande bedrijventerreinen. Om die reden is het belangrijk om de bestaande ruimte beter te beschermen middels een generieke maatregel op provinciaal niveau en kunnen eventuele nieuwe transformatielocaties alleen nog gerealiseerd worden door uitruil met transformatielocaties waar al afspraken over zijn gemaakt in de aanvaarde bedrijventerreinenvisies.

Op enkelvoudige bedrijventerreinen met geluidruimtezone 1 en geurruimtezone 1 of milieucategorie 1 en 2 wordt nog wel de mogelijkheid geboden voor functiemenging en functiewijziging. Daarvoor gelden de volgende voorwaarde:

1. Functiemenging op bedrijventerreinen wordt mogelijk gemaakt voor in bedrijfswoningen, tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten en andere functies die ondersteunend zijn aan het profiel van het bedrijventerrein, mits:
 - In beperkte mate (hoofdfunctie blijft bedrijventerrein)
 - Geen beperking van de hoogst mogelijke milieucategorie
 - Geen belemmering van de bedrijfsvoering van aanwezig bedrijven
2. Gedeeltelijke functiewijziging op bedrijventerreinen met milieucategorie 1 en 2 wordt alleen mogelijk gemaakt als (1) de beschikbare ruimte voor bedrijven per saldo gelijk blijft door meervoudig ruimtegebruik (2) de activiteiten bij voorkeur bijdragen aan de opgaven energietransitie, circulaire economie of klimaatadaptatie.

Op dit moment wordt gewerkt aan een Ruimtelijk Economische Visie (REV). Dit is een thematische uitwerking van het Ruimtelijk Voorstel en geeft inhoudelijk richting aan de ruimtelijk economische inrichting van Zuid-Holland. Uitgangspunt is het streven naar een duurzame, innovatieve en inclusieve economie. Daar waar inhoudelijke keuzes leiden tot een aanpassing van het Omgevingsbeleid, zal dit doorgevoerd worden in de herziening 2025 en eventuele latere herzieningen van het Omgevingsbeleid.

Een beperkt aantal locaties wordt toegevoegd aan de te transformeren locaties die in het omgevingsbeleid onder het overgangsrecht vallen. Bij de selectie van deze locaties zijn de volgende criteria gehanteerd:

- 1) de locatie is onderdeel van een door de provincie aanvaarde transformatielocatie in een regionale bedrijventerreinvisie;
- 2) de woonlocatie is onderdeel van een door de provincie aanvaarde woningbouwstrategie;
- 3) de ontwikkeling is onderdeel van een grotere gebiedsontwikkeling en er liggen in het gebied woningbouwplannen die voor 2024 al op de reservelijst woningbouw stonden.

Is een van deze 3 zaken aan de hand dan wordt de locatie toegevoegd in het Omgevingsbeleid als transformatielocatie. Compensatie is dan nodig omdat de locatie geen onderdeel is geweest van de afweging of vraag en aanbod van bedrijventerreinen op regionaal niveau in balans is.

Mocht een transformatieplan niet in de programmering van de regionale bedrijventerreinenstrategieën zijn opgenomen en toch een goede bijdrage leveren aan het halen van de doelstellingen, dan zijn er mogelijkheden om maatwerk te bieden. Bijvoorbeeld voor een plan waarbij de ruimte slim wordt benut en het areaal voor bedrijven per saldo niet verminderd. Als het gaat om een relatief beperkte afwijking van de regels van de omgevingsverordening dan is zo'n plan nog mogelijk te maken door een beroep te doen op de balansregeling uit artikel 7.86 van de omgevingsverordening. Bij een grotere afwijking kan eventueel een verzoek om ontheffing worden gedaan.

Toelichting op zwaarwegend algemeen belang

In de verordening is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen die het mogelijk maakt om bij uitzondering een andere ruimtelijke ontwikkeling toe te laten op een bedrijventerrein, indien sprake is van een zwaarwegend algemeen belang en er geen reële andere mogelijkheid is en compensatie van de toegedeelde functies van bedrijventerrein is verzekerd. De provincie heeft de volgende functies tot zwaarwegend algemeen belang benoemd: functies die betrekking hebben op openbare

veiligheid, gezondheid, energietransitie, infrastructuur en milieu, alsmede (tijdelijke) huisvesting van asielzoekers.

Voor het toepassen van deze afwijkingsmogelijkheid moeten zwaarwegende belangen aan de orde zijn. Dit zal om zeer bijzondere gevallen gaan, waarbij de gemeente alle belangen moet afwegen. Ook moet daarbij onderbouwd worden dat er geen andere geschikte plek is voor de betreffende ontwikkeling.

Om te borgen dat de afwijkingsmogelijkheid voor andere ruimtelijke ontwikkelingen op bedrijventerreinen door gemeenten alleen wordt gebruikt bij zeer bijzondere gevallen, is het nodig om planologische compensatie als voorwaarde te stellen. De vereiste compensatie heeft betrekking op het compenseren van de toegedeelde functies in het omgevingsplan (ook wel genoemd: planologische compensatie). De ruimte die het geldende omgevingsplan biedt (zowel qua oppervlakte als qua functietoedeling) moet gelijkwaardig worden gecompenseerd. Het feitelijk gebruik wordt daarbij buiten beschouwing gelaten. Dit betekent dat wanneer een bedrijf met geluidruimte zone 3 is gevestigd op een kavel waar op grond van het omgevingsplan geluidruimte zone 4 mogelijk is, het bij functiewijziging (transformatie) noodzakelijk is dat geluidruimte zone 4 wordt gecompenseerd.

Niet van toepassing op provinciaal Omgevingsbeleid

Er is een aantal zienswijzen ingediend die betrekking hebben op een voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan Glasparel+ in Waddinxveen. Deze zienswijzen dienen bij de betreffende gemeente te worden ingediend. Het omgevingsbeleid van de provincie is niet van toepassing op dit stadium van de ontwikkeling.

Wonen

Thematische beantwoording 40% sociaal

Wij zien de maatregel over 40% sociaal als middel om te sturen op voldoende sociale huurwoningen in de woningvoorraad die evenwichtig zijn verdeeld over de gemeenten, en niet als doel op zich.

Onder de voorwaarde dat er een goed alternatief komt voor een adequaat instrument dat zorgt voor voldoende sociale huurwoningen die evenredig zijn verdeeld over de gemeenten, halen we die maatregel daarom uit deze herziening. We werken en zoeken (ook met het Rijk) aan een alternatief om op te nemen in de herziening van het omgevingsbeleid 2025 en naar andere instrumenten. In de Herziening 2024 wordt daar op voorgesorteerd:

Daar waar in het Omgevingsbeleid 40% sociale huur is opgenomen, wordt het veranderd in 1/3e sociale huurwoningen in het nieuwbouwprogramma. Tevens kiest de provincie voor een aanpak voor het bereiken van de doelstelling van 30% sociale huur in de woningvoorraad per gemeente. Er is over het kunnen maken van maatwerkafspraken voor individuele gemeentes nagedacht. Dat kan door afspraken te maken over een realistisch groeipad om op of zo dicht als realistisch mogelijk op de minimaal 30% in de voorraad te komen. Een gemeente die meer dan 1/3 sociale huurwoningen in de bestaande woningvoorraad heeft, kan een lager aandeel doen, mits de totale voorraad niet daalt onder de 30%. Hierover zijn maatwerkafspraken te maken. Dit leidt tot meerdere tekstaanpassingen.

Thematische beantwoording woningbouwprogrammering 130%

De provincie blijft sturen op een maximale plancapaciteit van 130% binnen het regionale woningbouwprogramma en roept daarbij alle partners op om prioriteit te blijven geven aan het hard maken van zachte plannen en het versnellen van de woningbouwrealisatie. Tegelijkertijd is het van belang dat voldoende plannen blijven worden toegevoegd binnen de ruimtelijke kaders. Door toekenning uit de provinciale pot kan het aandeel plannen binnen een regio worden vergroot.

Thematische beantwoording middensegment

We sluiten aan bij de maximale betaalbare koopprijs zoals deze is geformuleerd in artikel 7 lid 2 Huisvestingswet 2014 (vooralsnog benoemd in het Ontwerpbesluit Versterking Regie Volkshuisvesting als 390.000 Euro).

De wetgever heeft de definitie van een middeninkomen (artikel 10 lid 4 Huisvestingswet 2014) en de maximale huurprijs van middenhuur geformuleerd. Het is voor de hand liggend om aan te sluiten bij de hogere wet- en regelgeving en de wettelijke definities in de provinciale regeling van toepassing te verklaren.

A - Gemeenten

A001 – Gemeente Molenlanden

A001-BE079 - Bedrijventerreinen

De gemeente Molenlanden gaat actief aan de slag met de bestaande bedrijventerreinen en gaat daarvoor een integrale inventarisatie doen op de bedrijventerreinen. Hierbij wordt onder kwaliteitsverbetering ook geschaard: voldoende en slimme/gecombineerde parkeervoorzieningen, (collectieve) mogelijkheden voor laden, (collectieve) maatregelen om netcongestie te voorkomen of op te lossen, mogelijkheden om bebouwing op te toppen om zo uitbreiding in de breedte zoveel als mogelijk te voorkomen. Deze aspecten worden gemist in de richtpunten die de provincie noemt. Afgevraagd wordt of de provincie deze wil toevoegen of dat het bewust is dat deze punten niet worden genoemd?’

De gemeente benadrukt dat er in Molenlanden een fors tekort wordt ervaren aan ruimte voor werken.

De gemeente te weinig faciliteren bij het vinden van oplossingen voor de uitbreidings- of verplaatsingsbehoefte van lokale bedrijvigheid. Het aanbod buiten Molenlanden voorziet niet altijd in de kwalitatieve behoefte voor ondernemers uit Molenlanden. Naast de huidige behoefte aan vierkante meters voor bedrijven om uit te breiden dan wel te verplaatsen vraagt ook de energietransitie, de opkomst van de circulaire economie en verdere groei om meer ruimte voor werk en maaklocaties. De gemeente gaat graag met de provincie en de regio in gesprek over het beschermen en beter benutten van de werklocaties en ook over de uitbreiding van ruimte voor werken via lokaal maatwerk.

De gemeente is verward over een mogelijke verschrijving in de tekst in de laatste zin: waarschijnlijk wordt bedoeld ...worden niet meegerekend voor 3 hectare bedrijventerreinlocaties. Klopt dat?

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

Het klopt dat in de zin op pagina 92 van de ontwerp-ZHOV abusievelijk het woord 'woningbouwlocaties' is gebruikt. Hier wordt inderdaad het woord 'bedrijventerreinenlocaties' bedoeld. Deze fout zal in worden gecorrigeerd in de definitieve versie. In de betreffende tekstblokken wordt aangegeven hoe de oppervlakte van zogenaamde '3 ha locaties' wordt berekend. De tekstblokken worden deels herschreven, zodat duidelijker is wat van toepassing is op woningbouwlocaties en wat van toepassing is op bedrijventerreinen.

A001-BE080 - Watergebonden bedrijventerreinen

De provincie schrijft in het beleid: Richtpunten ruimtelijke kwaliteit

- Er wordt respectvol omgegaan met aanwezig cultuurhistorisch erfgoed (zoals het industrieel erfgoed langs de Oude Rijn)
- Ontwikkelingen in en rond de mainport sluiten aan bij het grootschalig industriële en logistieke havenkarakter.

- Ontwikkelingen op en rond watergebonden bedrijventerreinen sluiten aan bij het industriële en
- logistieke land-waterkarakter en dragen bij aan een gepaste overgang tussen terrein en omgeving.
- Bij herstructurering van watergebonden bedrijventerreinen worden de groene en recreatieve kwaliteiten (van water, havens, kades) versterkt.

Volgens de gemeente geeft de provincie in haar beleid en verordening aan zeer te hechten aan watergebonden bedrijventerreinen en voegt regels toe om deze terreinen voor de toekomst te behouden voor watergebonden bedrijvigheid. In deze richtpunten wordt dat streven gemist, wat kan leiden tot tegenstrijdigheden. De gemeente stelt voor om in ieder geval bij het 4e richtpunt toe te voegen: ... zo veel als mogelijk, voor zover zich dat verhoudt tot de watergebonden bedrijvigheid.

Antwoord:

U stelt voor om een richtpunt ruimtelijke kwaliteit bij watergebonden bedrijventerreinen aan te passen. Het richtpunt luidt "Bij herstructurering van watergebonden bedrijventerreinen worden de groene en recreatieve kwaliteiten (van water, havens en kades) versterkt."

Het richtpunt is uitsluitend van toepassing wanneer herstructurering van het watergebonden bedrijventerrein aan de orde is. Dit zullen we duidelijk aangeven in het betreffende richtpunt.

Deze zienswijze is gegrond. In de ZHOV, bijlage IX, onder A, wordt het 4e Richtpunt watergebonden bedrijventerreinen gewijzigd in: "Wanneer herstructurering van watergebonden bedrijventerreinen aan de orde is worden de groene en recreatieve kwaliteiten (van water, havens en kades) versterkt".

A001-BE081 - Bedrijventerreinlocaties

Molenlanden Schelluinen Uitbreiding Parallelweg Schelluinen 13

Door de gemeente wordt opgemerkt dat fase 1 van deze ontwikkeling inmiddels als harde capaciteit kan worden aangemerkt en reeds voorafgaand aan de fysieke ontwikkeling vrijwel volledig is verkocht. De afnemers zijn alle lokale bedrijven.

Antwoord:

Dank voor deze informatie, Om misverstanden te voorkomen voeren we in deze herziening geen wijzigingen door in de 3 ha lijst, maar nemen we dit mee bij de herijking van de 3 ha kaart in de herziening 2025

A001-CI003 - Circulariteit

De gemeente Molenlanden zet in het circulair maken van haar economie en benut daarvoor onder andere de aanwezige energie, initiatieven en kennis bij Molenlandse ondernemers. Aandacht wordt gevraagd voor het (blijven) bieden van fysieke ruimte aan bedrijven die hun processen circulair willen maken. Vraag vanuit de gemeente:

Afgevraagd wordt of de omgevingsverordening toegepast wordt op het planten van nieuwe bosjes en bomen? Wanneer dat het geval is, dan wordt bij deze bepaling de relatie gemist met belangrijk weidevogelgebied dat veel voorkomt in het veenweidelandschap. Voor weidevogels kan het planten van bosjes en bomen een beperking betekenen, omdat deze gebruikt worden als uitvalsbasis voor predatoren.

Antwoord:

Bij het beoordelen, en subsidiëren van initiatieven voor bosuitbreiding wordt altijd getoetst aan de omgevingsverordening (met als onderdeel de weidevogelgebieden).

In de omgevingsverordening zijn geen kaarten opgenomen waar we wel of niet uitbreiding van bos en bomen als doelstelling hebben. Dit is namelijk maatwerk per locatie.

Specifiek voor het veenweidegebied is (in de bijlage Kwaliteitskaart gericht op Ruimtelijke kwaliteit van de verordening) opgenomen: “ Nieuwe bosjes en bomen sluiten uit historisch oogpunt aan op de kernen en meer verdichte

linten, kades en boezems en houden afstand tot de grotere open gebieden”. Regels vanuit ruimtelijk kwaliteit sluiten daarom ook aan bij de weidevogelgebieden.

Doelstelling voor uitbreiding van bos en bomen komt terug in de omgevingsvisie bij beleidsdoel 5.1 gezonde natuur. Onderdeel hiervan is de maatregel “ versterken Natuur en landschapswaarden” en hier vallen zowel de bosuitbreidingsopgave als het verbeteren van de leefomgeving voor akker- en weidevogels onder.

Deze worden in samenhang met elkaar uitgevoerd.

A001-OB019 - Algemene indeling

De gemeente Molenlanden wil in het algemeen opmerken dat de opgestelde regels wat Molenlanden betreft ten dienste moeten zijn van de gestelde doelen. Wat hen betreft worden regels gesteld om doelen te behalen. De gemeente neemt waar dat deze soms strijdig en/of verdragend zijn in het behalen van het doel. Daarom pleiten zij (zowel op plan- als beleidsniveau) voor integraliteit in het opstellen van deze regels. Voorbeelden hiervan zijn de regels rondom kleinschalige verblijfsrecreatie, zonnepanelen, weidevogels etc.

Antwoord:

De omgevingsvisie omvat het geheel aan provinciale belangen waarbinnen tot een integrale afweging gekomen. Om ook alle andere belangen mee te kunnen nemen is participatie noodzakelijk. In de sturingsfilosofie erkent de provincie het primaat van de gemeente in het fysiek domein, echter daar waar een belang beter gediend kan worden als ook de provincie zich daarvoor inspant zijn afhankelijk van de rolkeuze verschillende ook sturende instrumenten inzetbaar om dit belang verder te brengen.

A001-OB020 - Overstap naar systeem van jaarlijkse herzieningen, zorgen over herziening '25

De gemeente is in principe positief over het besluit tot één jaarlijkse herziening van het provinciale omgevingsbeleid. Zij constateren, dat bij de volgende herziening van 2025 deze, helaas, in twee delen wordt gesplitst. Het tweede deel wordt bovendien in de zomer van '26 afgerond. Volgens de gemeente zal hierdoor onduidelijkheid ontstaan in het geldend omgevingsbeleid. De gemeente is zeer gebaat bij de helderheid rondom de besluitvorming van deze wijzigingen. Zeker in het licht van ook nog lopende RO-trajecten als ruimtelijk voorstel, - arrangement en de Nota Ruimte bestaat het gevaar van gebrek aan overzicht. Hierom pleit de gemeente voor goede informatie-uitwisseling en onderling overleg tussen gemeenten, regio's, provincie en Rijk.

Antwoord:

De startnotitie voor de Herziening 2025 is inmiddels gewijzigd. Vanwege actualiteit rond het ZH-PLG, een latere behandeling van de startnotitie door Provinciale Staten en zienswijzen waaronder deze, is

afgezien van de splitsing. Er is nu sprake van één Herziening 2025, volgens de planning van wat voorheen Herziening 2025 deel II was.

A001-OB021 - Primaat ruimtelijke ordening bij de gemeente: behoud lokale afwegingsruimte en ruimte voor lokaal maatwerk

De gemeente Molenlanden pleit voor et behoud van lokale afwegingsruimte en maatwerk. Het primaat in de Ruimtelijke Ordening. Volgens de gemeente is het primaat, in de Ruimtelijke Ordening, niet voor niets in de Omgevingswet bij deze overheidslaag gelegd. De gemeente ziet in de voorliggende herziening, dat de provincie een sterker sturende rol voor zich ziet, zoals de invoering van provinciale parkeernormen.

Antwoord:

De omgevingsvisie omvat het geheel aan provinciale belangen waarbinnen tot een integrale afweging gekomen. Om ook alle andere belangen mee te kunnen nemen is participatie noodzakelijk. In de sturingsfilosofie erkent de provincie het primaat van de gemeente in het fysiek domein, echter daar waar een belang beter gediend kan worden als ook de provincie zich daarvoor inspant zijn, afhankelijk van de rolkeuze verschillende, ook sturende instrumenten inzetbaar om dit belang verder te brengen.

A001-PA017 - Parkeren

De provincie schrijft: 'Ook voor grote buitenstedelijke bouwlocaties... per woningtype of woonoppervlak.' Gemeente Molenlanden heeft in 2020 paraplubestemmingsplan Parkeren vastgesteld middels 'op de lokale situatie afgestemde regels of beleid voor parkeren'. Deze is gebaseerd op de CROW-richtlijnen en volgens de gemeente gebalanceerd opgebouwd. Hierin is ook de bereikbaarheid (en gebrek daaraan) via het openbaar vervoer meegenomen. De gemeente vraagt het volgende: Wordt dit parapluplan onderschreven door de provincie als onderbouwing om van deze regels af te kunnen wijken?

Antwoord:

De afwijkingsmogelijkheid in de verordening kan alleen toegepast worden als het gemeentelijk beleid is gebaseerd is op het werkelijk autobezit gedifferentieerd naar woningoppervlak en woning- en eigendomstype. Een parkeernorm van 1,6 voor sociale huurappartementen is niet gebaseerd op autobezit/lease data. Het gemiddelde autobezit voor dat type woning in Molenlanden is 0,5-0,6 afhankelijk van de het woonoppervlak. 0,9 zou een redelijke norm kunnen zijn. Maatwerk is mogelijk, maar in de basis dient te worden uitgegaan van het werkelijk autobezit/lease per buurt, woningtype en woningoppervlak. CROW-richtlijnen zijn juist landelijke gemiddelden en geen lokaal maatwerk.

A001-RK012 - 'Kruimel' afwijkingen

De provincie schrijft: 'Een gevolg van... zijn niet uitgezonderd', zie zienswijze voor volledige quote. De gemeente vindt goed het om te lezen dat de provincie Zuid-Holland zorgvuldig bekijkt wat het bereik van haar Omgevingsverordening dient te zijn en zo enkele (voormalige) 'kruimelgevallen' uitzondert van de werking van de provinciale Omgevingsverordening. Onnodige druk op de provinciale ambtelijke organisatie is volgens de gemeente een argument om hierover een afweging te maken.

Vraag vanuit de gemeente: waarom dit niet voor alle voormalige kruimelgevallen toegepast is? Dat zou immers nog meer onnodige druk op de ambtelijke organisatie voorkomen, zowel bij de provincie als bij de gemeente. De gemeente mist een motivering hierbij.

De gemeente quote Artikel 7.43j (gebiedstype: beschermingscategorie 2 belangrijk weidevogelgebied). De gemeente geeft aan dat en groot deel van de gemeente Molenlanden is aangemerkt als belangrijk weidevogelgebied en het instaan houden en bevorderen van de stand van de weidevogels ondersteunt de gemeente Molenlanden van harte. Om benodigde ruimtelijke ontwikkelingen en weidevogels hand in hand te laten gaan, wordt in dit artikel een aspect gemist. Volgens de gemeente benoemt Artikel 7.43 dat geen significante vermindering van het oppervlak, de kwaliteit en de samenhang mag plaatsvinden van het gebied dat is aangeduid als belangrijk weidevogelgebied. Hierbij wordt volgens de gemeente de mogelijkheid gemist om het oppervlak gelijk te houden, de kwaliteit te behouden of te vergroten en de samenhang te behouden. Ofwel, de mogelijkheid om gebieden die buiten de aanduiding 'belangrijk weidevogelgebied' liggen te benutten. Vraag vanuit de gemeente: om in artikel 7.43 lid 1 toe te voegen: ...bij voorkeur leidt tot behoud of vergroting van het oppervlak....

Antwoord:

Kruimelgevallen

Onder de Wro was de voormalige Omgevingsverordening Zuid-Holland (OVZH) van toepassing op de kruimellijst van het Rijk, voor zover de gevallen genoemd waren in bijlage VIII, behorende bij artikel 6.40 OVZH. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is de kruimellijst van het Rijk vervallen. Dat betekent dat iedere BOPA moet voldoen aan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV) die eveneens per 1 januari in werking is getreden, ook de gevallen die op de voormalige kruimellijst stonden.

Met het opnieuw introduceren van gevallen waarop de ZHOV niet van toepassing is, dus een eigen Zuid-Hollandse kruimellijst, wordt voorkomen dat kleine afwijkingen getoetst moeten worden aan de ZHOV. In de toelichting op artikel 7.13 wordt gemotiveerd waarom sommige gevallen niet worden uitgezonderd van het toepassingsbereik van de ZHOV. Dat is overigens vergelijkbaar zoals dat was geregeld voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet (beleidsneutraal omgezet).

Belangrijk weidevogelgebied

Bedankt voor uw steun aan ons beleid voor instandhouding en verbetering van de weidevogelstand in uw gemeente. Het artikel waar u op doelt (Artikel 7.43) heeft inderdaad tot doel om het oppervlak, de kwaliteit en de samenhang van de belangrijke weidevogelgebieden in stand te houden. Belangrijke weidevogelgebieden vallen onder beschermingscategorie 2, waarbij inpassen en aanpassen mogelijk zijn. Uw voorstel is om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken die vallen onder transformeren en daarvoor compensatie te bieden buiten de begrenzing. Echter compensatie is in dat geval alleen mogelijk als er sprake is van een groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. Uw voorstel zullen we daarom niet overnemen.

A001-RK013 - De kwaliteitskaart

Veenweidelandschap

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit

- Bewaren diversiteit aan verkavelingspatronen. Lengtesloten zijn beeldbepalend en worden behouden.

De gemeente verzoekt om dit richtpunt te herformuleren naar: lengtesloten worden zo veel als mogelijk behouden. Het blijkt door de soms kleine afstand tussen de lengtesloten namelijk niet altijd

mogelijk om lengtesloten te behouden en een efficiënte bedrijfsontwikkeling te realiseren. Of om een ontwikkeling te realiseren met woningdichtheid die voldoet aan de provinciale normen.

Gevraagd wordt om dit 4e punt te laten vervallen, nu het 6e richtpunt al deze aspecten ondervangt zonder te beperkend te zijn.

Antwoord:

Uw suggestie is om het eerste richtpunt wat af te zwakken. Wij kiezen er echter voor om duidelijk te maken dat de lengtesloten kenmerkend zijn voor het veenweidelandschap en dat behoud ervan essentieel is. Als sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling waarin niet alle sloten behouden kunnen blijven (in het geval van transformatie) is uitgangspunt dat de ruimtelijke kwaliteit van het plan als geheel per saldo gelijk blijft, door andere kwaliteiten toe te voegen en in te spelen op de gebiedskenmerken. Uw suggestie nemen we niet over.

A001-RK014 - Basisuitgangspunt ruimtelijke kwaliteit

De provincie schrijft: 'Ruimtelijke ontwikkelingen zijn... bebouwde ruimte.' Zie volledige quote in zienswijze. Dit uitgangspunt onderschrijft de gemeente van harte. De gemeente vraagt om hieraan toe te voegen dat ontwikkelingen (inpassen/aanpassen/transformeren) ook mogelijk wordt binnen belangrijk weidevogelgebied, mits daar een plan en maatregelen aan gekoppeld zijn waardoor (kortweg) oppervlakte en kwaliteit van het weidevogelgebied mee gewaarborgd is.

Antwoord:

U stelt voor om ontwikkelingen met een grote ruimtelijke impact, vallend onder transformeren ook mogelijk te laten zijn binnen Belangrijk weidevogelgebied. Daarmee zou 'belangrijk weidevogelgebied' een lagere bescherming krijgen (beschermingscategorie 3, waar transformeren een mogelijkheid is). Wij kiezen daar niet voor, omdat aan de 'belangrijke weidevogelgebieden' specifieke eisen worden gesteld. Mocht er echter sprake zijn van een groot openbaar belang en er zijn geen reële alternatieven (bijvoorbeeld in het geval van de aanleg van infrastructuur) dan bestaat de verplichting tot compensatie.

A001-RV006 - Sturingsfilosofie

Onder het kopje "Gebiedsgericht sturen" formuleert u het volgende: "Het is vanzelfsprekend... andere vorm krijgen". De gemeente vraagt de provincie om gebiedsgericht te sturen. Op die manier wordt het volgens de gemeente duidelijk hoe de verschillende opgaven zich tot elkaar verhouden, hoe ze eventueel te combineren zijn en waar opgaven niet kunnen worden ingevuld. De gemeente Molenlanden vraagt de provincie om de integrale regionale gebiedsuitwerkingen te maken. De combinatie van een uitgewerkt beoordelingskader "brede welvaart" en de regio-specifieke uitwerking zorgt voor helderheid in het provinciaal ruimtelijkbeleid. Tot nu is dat volgens de gemeente door stapeling van generieke provincie brede thema's en regelgeving ondoorzichtig. Daarnaast bevordert gebiedsgericht uitwerken de samenwerking met regio's, zonder dat de rol van de provincie als toetsende overheid verloren gaat.

Antwoord:

In het Ruimtelijk Voorstel is opgenomen dat er thematische uitwerkingen en gebiedsgerichte uitwerkingen gaan plaatsvinden. We zijn nog met gemeenten, waterschappen en andere partners in gesprek over hoe deze gebiedsgerichte uitwerkingen te organiseren. In het Ruimtelijk Voorstel is opgenomen dat we willen aansluiten bij de hoofdindeling van het ZH-PLG (Veenweiden, Kust en

Duinen en Delta) en bij de NOVEX Zuidelijke Randstad. De processen voor verdere gebiedsuitwerking willen we dit najaar verder opstarten.

A001-SV038 - 3 ha-locaties

Begrip stedelijke ontwikkeling

De gemeente pleit al langere tijd om de locaties Bleskensgraaf West, Oud-Alblas Zuid en Molenaarsgraaf Zuid op te nemen op de 3ha-kaart en gaan er op dit moment van uit, dat in het huidige traject van heroverweging van alle 3ha-locaties in onze provincie deze locaties worden gehonoreerd c.q. worden toegevoegd op de 3ha-kaart.

Antwoord:

In de door ons college vastgestelde regionale woningbouwprogramma's zijn in totaal 107 locaties van 3 ha en groter opgenomen. Naast de woningbouwopgave zijn er veel andere ruimteclaims waarin moet worden voorzien in de schaarse ruimte. De grote uitdaging is deze en andere vastgestelde woningbouwplannen ook daadwerkelijk te realiseren. Het woningbouwprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd waarbij het de voorkeur heeft om woningbouwplannen binnen BSD te realiseren. In deze herziening worden geen nieuwe 3 ha locaties toegevoegd.

A001-TR033 - Verblijfsrecreatie

De gemeente refereert naar een quote over kleinschalige verblijfsrecreatie in de zienswijze: "Voor het bieden van gemeenschappelijke voorzieningen en het in stand houden van een langjarige

toeristisch-recreatieve verhuur wordt gedacht aan een omvang van zo'n 25 recreatiewoningen." De gemeente Molenlanden onderschrijft het belang van langjarige toeristisch-recreatieve verhuur en hebben hier veel aandacht aan besteed in de Beleidsnota verblijfsrecreatie.

De omvang van ten minste 25 recreatiewoningen zoals benoemd wordt in het voorliggende concept ontwerpbeleid, ziet de gemeente niet als noodzakelijk om te zorgen voor langjarige toeristisch-recreatieve verhuur. In praktijk ziet de gemeente dat ondernemers die naast hun huidige vorm van verblijfsrecreatie (groepsaccommodatie, B&B, camperplaats) ook recreatiewoningen willen gaan realiseren. In deze gevallen is volgens de gemeente een omvang van minder dan 25 recreatiewoningen ook zeer kansrijk en gericht op toeristische verhuur. Door het aanbieden van verschillende type accommodatie kan de ondernemer meerdere doelgroepen bedienen en wordt de onderneming juist krachtiger.

Antwoord:

De omvang van ten minste 25 recreatiewoningen zorgt ervoor dat het terrein een recreatief karakter en recreatieve inrichting krijgt met gemeenschappelijke voorzieningen. De kans op permanente bewoning op kleinschalige locaties is vele malen groter dan bij locaties met enige omvang in relatie tot een langjarige toeristische bedrijfsvoering. Wij zien voor kleinschalige aanbieders voldoende mogelijkheden om hun aanbod te diversifiëren met recreatievormen anders dan recreatiewoningen.

A001-TR034 - Verblijfsrecreatie

De minimale omvang van 25 recreatiewoningen kan ervoor zorgen dat er schaalvergroting plaatsvindt bij initiatieven voor verblijfsrecreatie. De gemeente verwacht dat de initiatiefnemer vaker de

(kleinschalige) initiatieven zullen opschalen naar de minimale omvang van 25. Hetgeen voor locaties in het buitengebied niet direct wenselijk is.

Antwoord:

Wanneer een initiatiefnemer zijn/haar initiatief opschaaft naar een plan met meer dan 25 recreatiewoningen dan zal het plan, gezien de grote ruimtelijke impact, niet zomaar in het buitengebied tot ontwikkeling kunnen worden gebracht. Het gaat in dat geval niet om 'inpassing' of 'aanpassing' maar om 'transformatie' zoals bedoeld in het beleid voor ruimtelijke kwaliteit.

A001-TR035 - Verblijfsrecreatie

In het concept ontwerpbeleid staat dat in het buitengebied kleinschalige vormen van verblijfsrecreatie mogelijk zijn waar dit bedoeld is als nevenactiviteit. Daarbij worden de accommodatietypen: B&B, groepsaccommodaties, trekkershutten en seizoensgebonden/tijdelijke kampeerplekken genoemd. De gemeente mist bij deze opsomming de camperplaatsen, daarnaast geven zij aan dat kleinschalig niet altijd een nevenactiviteit is.

Antwoord:

Wij zijn het eens met de indiener en passen dit aan in de beleidskeuzetekst. Om ruimte voor eventueel onconventionele recreatievormen in te bouwen was de opsomming niet uitputtend bedoeld, zo is hij echter wel in de tekst beland. Wij zien camperplaatsen ook als passende recreatievorm voor het buitengebied.

Deze zienswijze is gegrond. In de Omgevingsvisie, beleidskeuze: 'Toerisme en recreatie in balans' komt de passage hierover als volgt te luiden: Deze mogelijkheid geldt voor de overige recreatievormen zoals B&B, groepsaccommodaties, trekkershutten, camperplaatsen en seizoensgebonden/tijdelijke kampeerplekken.

A001-TR036 - Verblijfsrecreatie

Hotels worden in principe gezien als stedelijke verblijfsrecreatievorm, hiervoor is ruimte binnen de kernen.

In de Beleidsnota verblijfsrecreatie Molenlanden is als uitgangspunt vastgesteld dat kleinere hotels, zoals bijvoorbeeld boetiekhotels, passen in het toekomstbeeld van de gemeente. Kansen hiervoor liggen inderdaad in de kernen (bijvoorbeeld oude bankgebouwen, postkantoren etc.), maar volgens de gemeente ligt in Molenlanden ook kansen in het buitengebied (bijvoorbeeld in een molen). Hiermee wilt de gemeente aangeven dat er onderscheid gemaakt moet worden tussen grootschalige en kleinschalige hotels en dat voor deze laatste ook mogelijkheid moet zijn buiten de kernen. Het hanteren van een duidelijke uitleg van het begrip hotel of duiding van het onderscheid kan helpend zijn.

Antwoord:

Wij houden graag vast aan de bewoording 'in principe', deze bewoording zou het mogelijk kunnen maken om een functiewijziging van een pand in het buitengebied mogelijk te maken. Het bieden van een sluitende functie is niet haalbaar/wenselijk gezien de snelle ontwikkelingen en grote verscheidenheid in aanbod binnen een creatieve/innovatieve sector als verblijfsrecreatie.

A001-TR037 - Verblijfsrecreatie

Met name in de agrarische sector zijn er volgens de gemeente ondernemers die een overstap maken van agrarisch naar recreatie waarbij de overgang van neven- naar hoofdactiviteit vaak geleidelijk gaat. De gemeente zien kleinschalige krachtige toeristisch, recreatieve aanbieders ontstaan die toeristisch, recreatieve verhuur als hoofdactiviteit ontplooiën. Kleinschalige verblijfsrecreatie beperken tot nevenactiviteit wat de gemeente betreft niet bij hun gebied en ook niet bij de kansen die groeiend toerisme biedt.

Antwoord:

Wij juichen vitaal verblijfsrecreatief aanbod toe. De vraag is of een kleinschalige aanbieder van verblijfsrecreatie na uitbreiding van het aanbod nog kleinschalig te noemen is. Een eventuele uitbreiding zal ook effect hebben op de verhouding tussen hoofd- en nevenactiviteit. Vervolgens is uitbreiding beperkte mogelijk wanneer het gaat om een 'aanpassing' zoals bedoeld in het beleid voor ruimtelijke kwaliteit. Een uitbreiding wordt alleen toegestaan wanneer de ruimtelijke kwaliteit per saldo ten minste gelijk blijft en wordt gecombineerd met toekomstbestendige vormen van bouwen, verduurzaming en/of vergroening.

A001-TR038 - Verblijfsrecreatie

De gemeente merkt dat de vraag om jaarrond te kunnen kamperen steeds groter wordt en dat ondernemers daarop in willen spelen. Het vasthouden aan seizoensgebonden/tijdelijke kampeerplekken is in dit licht niet wenselijk volgens de gemeente.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie A001-TR035

A001-TR039 - Verblijfsrecreatie

De herontwikkeling of intensivering van bestaande locaties heeft de voorkeur boven nieuwvestiging.

Intensivering / herontwikkeling inderdaad de voorkeur, maar nieuwvestiging moet mogelijk blijven volgens de gemeente. Maatwerk is van belang en sluit aan bij de nieuwe principes van de Omgevingswet. In sommige gevallen kunnen locaties zich goed lenen voor nieuwvestiging en is het in bestaande gebieden niet wenselijk om aan herontwikkeling of intensivering te doen, dit is afhankelijk van verschillende factoren die op het moment afgewogen moeten worden.

Antwoord:

Wij zijn het eens met de indiener, maatwerk is in dit dossier van belang. Gezien het dynamische karakter van het aanbod, en om maatwerk mogelijk te maken, is het beleid niet vastgelegd in de verordening, maar in de visie.

Nieuwvestiging wordt door ons gezien als 'transformatie', zoals bedoeld in het beleid voor ruimtelijke kwaliteit, wij zijn erg terughoudend bij dergelijke ontwikkelingen. Een verblijfsrecreatiepark of grootschalige camping moet daarom op een vergelijkbare manier als een stedelijke functie worden afgewogen. Dit betekent dat er wordt gevraagd de behoefte aan de recreatieve ontwikkeling te onderbouwen en regionaal af te stemmen. Hierbij dient de vitaliteit van bestaande naburige parken met een vergelijkbaar aanbod en relevant verzorgingsgebied in beeld gebracht te worden. Het toevoegen van verblijfsrecreatief aanbod zou geen druk moeten leggen op de vitaliteit van deze bestaande parken.

A001-TR044 - Zienswijze Economie Netwerk Zuid-Holland Zuid

De gemeente Molenlanden on maakt onderdeel uit van economie-netwerk ZHZ en onderschrijft de zienswijze die is ingediend namens het ZHZ. Vanuit Molenlanden is er al gereageerd op het onderwerp Toerisme en recreatie, in deze zienswijze wordt er puntsgewijs gereageerd op de voorgestelde herziening.

Antwoord:

Zie B009 voor de beantwoording van de zienswijze van Economie Netwerk Zuid-Holland Zuid

A001-WO068 - Eenduidigheid Rijk-Provincie definities en percentage sociale huurwoningen

Kort na het ondertekenen van de RRA heeft het college, van de provincie, besloten om het afgesproken percentage sociale huurwoningen in de nieuwbouw eenzijdig te verhogen. Vele betrokkenen met de gemeente hebben hiertegen bij voortduring hun bezwaren geuit, omdat dit voornemen ten koste gaat van de financiële haalbaarheid van bouwprojecten. De gemeente Molenland is van mening dat er per project en gemeente rekening moet worden gehouden met de specifieke en lokale situatie zowel qua inwoners als de bestaande woningvoorraad. In gebieden waar al heel veel sociale woningen aanwezig zijn wilt de gemeente o.a. in verband met leefbaarheid juist niet meer sociale woningbouw toevoegen. Volgens de gemeente is het bijbouwen van andere categorieën zorgt voor doorstroming.

De gemeente is positief over de recente ontwikkeling in de vanuit de provincie brief, van 30 april jongstleden, aan de minister van BZK, dat de provincie bereid is om af te zien van het hanteren van andere definities dan het Rijk van betaalbaarheidsgrenzen en een hoger percentage sociale huur in nieuwbouw dan het Rijk. Dit zal de voortgang van de uitwerking en realisatie van woningbouwplannen en de noodzakelijke woningen zeker ten goede komen. De provincie heeft wel de minister gevraagd om een ander instrument om de doelstelling te bereiken. De gemeente is geïnteresseerd in zo'n alternatief en gaat er van uit daarbij te worden betrokken. Het heeft hun de voorkeur om tekorten per categorie te benoemen die op dit moment in alle categorieën bestaan. De bouw van andere segmenten kan immers ook een bijdrage leveren aan het tekort in de sociale huur.

Gemeente Molenlanden verzoekt dan het volgende van de provincie:

1. Ten behoeve van de continuïteit van beleid pleiten wij er voor in de voorliggende Herziening '24 af te zien van de 40% norm van sociale huur in nieuwbouwplannen,
2. De tekorten van woningen te gaan benoemen voor alle categorieën incl. huur en koop en
3. Dat wij worden betrokken bij de uitwerking van een ander instrument voor de woningbouwopgave, zoals bijvoorbeeld een 'straatje erbij'.

Antwoord:

Ad 1: Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

Ad2: we nemen in overweging om in de woningmarktverkenning 2025 onderzoek te doen naar de diverse woningcategorieën.

In een brief van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten (mei 2024) is opgenomen dat t.a.v. Straatje erbij aan de slag kan worden gegaan met een handelingskader en het huidige beleid. Het gesprek met PS over de brief moet nog plaatsvinden. Het Straatje erbij krijgt verder uitwerking richting de Herziening van het Omgevingsbeleid 2025. Na de bespreking zal de provincie hierover met gemeenten en derden communiceren.

A002 – Gemeente Wassenaar

A002-NA016 - Compensatie weidevogelgebieden of karakteristieke landschapselementen

De indiener vraagt om de bepaling over de motivering bij het omgevingsplan over de compensatie van de weidevogelgebieden als volgt aan te vullen: 'De motivering bij het omgevingsplan bevat een verantwoording over de wijze van compensatie, waaruit blijkt dat de compensatie door de aard, omvang en het moment van uitvoering van de compensatie evenredig is aan de te compenseren aantasting.' Verder vraagt de indiener erom ten aanzien van de gevraagde motivering ook te verwijzen naar de mitigatie hiërarchie die uitgaat van de volgorde preventie, mitigatie en compensatie. Volgens deze hiërarchie worden negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen en gemitigeerd en heeft compensatie alleen betrekking op de resterende negatieve gevolgen.

Antwoord:

Bij compensatie moet worden voldaan aan de door GS vastgestelde beleidsregel compensatie, waarin de voorwaarden omtrent compensatie zijn opgenomen.

Ten aanzien van de mitigatie hiërarchie: dit blijkt uit de verschillende beleidsregels, echter, wordt herkend dat eigenlijk direct uit de tekst van de verordening duidelijk zou moeten zijn wat de juiste volgorde is. We gaan kijken of dit bij de actualisatie van de regels met betrekking tot belangrijk weidevogelgebied die zijn voorzien in de herziening Omgevingsbeleid 2025 duidelijker in de verordening kunnen opnemen.

A002-OB041 - Hoeveelheid Herzieningen

De indiener geeft aan te waarderen dat de provincie zich inzet om het provinciaal beleid actueel te houden en invulling te geven aan de participatie binnen het omgevingsbeleid. Maar, de indiener geeft aan dat door de jaarlijkse herzieningen de consistentie binnen het beleid ten achteruitgaat. De indiener verzoekt daarom om de frequentie van de herzieningen te verlagen. Ook geeft de indiener aan dat voor de omgevingsvisie gedacht kan worden aan een termijn van 5-10 jaar en voor de verordening gedacht kan worden aan een actualisatie van 2 of 4 keer per jaar.

Antwoord:

Beleidsontwikkeling is een cyclisch proces waarbij altijd voldoende tijd en ruimte moet worden genomen voor participatie. De jaarlijkse herzieningen betreffen alleen die onderwerpen die aanpassing of actualisatie behoeven. Omdat in deze herziening zowel het coalitieakkoord als de consistentie met de begroting zijn meegenomen zijn tekstueel bijna alle onderwerpen in enige mate gewijzigd. Dit zal bij de komende herzieningen niet meer het geval zijn. Waarbij het aannemelijk is dat grotere beleidsaanpassingen ongeveer eens in de vier jaar aan de orde zullen zijn. De noodzaak om het beleid actueel en daarmee toepasbaar te houden heeft als gevolg dat er regelmatig aanpassingen en actualisaties plaats vinden. Vaak wijzigt het beoogde doel daarmee niet.

A002-OB042 - Sectoraal Omgevingsbeleid

De indiener geeft aan kansen te zien voor het omgevingsbeleid door het beleid integraal (i.p.v. sectoraal) uit te werken. Hierbij geeft de indiener aan dat dit alleen bereikt kan worden door sectorale belangen met elkaar in verband te leggen en meer regionale samenwerking te bevorderen. De indiener geeft aan dat de provincie ook meer oog moet hebben voor de samenwerking tussen de

gemeenten Wassenaar, Leidschendam-Voorburg en Den Haag met Landschapstafel Duin, Horst en Weide als ook met de Haagse regio.

Antwoord:

Integraliteit van beleid zit vooral in de totstandkoming van het beleid en de toepassing hiervan. De beleidskeuzes aan zich zijn daardoor inderdaad sectoraal dit is een bewuste keuze omdat zo duidelijk is welke belangen de provincie allemaal meeweegt bij de integrale besluiten die uiteindelijk per situatie worden genomen.

A002-RK025 - Versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap

De indiener vraagt de provincie om de algemene regels voor voormalige bedrijfsgebouw in ieder geval binnen het kroonjuweel aan te passen en een doorwerking te laten hebben in de beleidsregels, dat is nu niet het geval. Dit houdt in dat het uitgangspunt moet zijn dat nieuwe functies binnen de bestaande bebouwing een bijdrage moeten leveren aan de instandhouding van zowel de toekomst, gebruik als belevingswaarden.

Verder wijst de indiener erop dat er spanning ontstaat door een niet integrale benadering te hanteren. In het specifiek als het gaat om het toestaan van extra woningbouw in het landelijk gebied, zonder dat het effect wordt meegewogen op het gewenste behoud en de versterking van de aanwezige ruimtelijke kwaliteit. Binnen het werkgebied van de landschapstafel staat de vitaliteit van het agrarisch landschap onder druk door de afname van beschikbaar grondareaal voor de agrariërs als dragers van het cultuurlandschap. De indiener vraagt de provincie om aan te sluiten bij de omgevingsvisie van de gemeente Landgoed aan Zee als het gaat om ambities, waaronder 'het duurzaam behouden en versterken van de cultuurhistorische waarde als belangrijke dragers van de identiteit van het buitengebieden' en 'dat transformatie of herontwikkeling van bebouwing alleen mogelijk is wanneer zij bijdraagt aan het behouden en versterken van die kwaliteiten zoals die omschreven zijn binnen het kroonjuweel en het rijk beschermde dorpsgezicht.'

Antwoord:

U verwijst naar de tekst over agrarische bedrijfsgebouwen in Beleidskeuze 6.2.4. Vitaal landelijk gebied. U heeft gelijk dat het uitgangspunt moet zijn dat nieuwe functies binnen de bestaande bebouwing een bijdrage moeten leveren aan de instandhouding van de ruimtelijke kwaliteit. Dit sluit aan op ons ruimtelijk kwaliteitsbeleid. Uitgangspunt daarbij is dat bij ruimtelijke ontwikkelingen de ruimtelijke kwaliteit ervan tenminste gelijk blijft of erop vooruit gaat. Wij vinden net als u dat de cultuurhistorische waarde van bebouwing, erf en landschap daarbij zeer belangrijk zijn. We zullen de tekst in Beleidskeuze Vitaal landelijk gebied hierop aanpassen.

Dit onderdeel van deze zienswijze is gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de beleidskeuze 'Vitaal landelijk gebied'. Toegevoegd wordt dat bij verandering van functies van bebouwing en landschap in het landelijk gebied de ruimtelijke kwaliteit tenminste gelijk moet blijven of erop vooruit gaat. Behoud van de cultuurhistorische waarde van bebouwing, erf en landschap dient daarbij als uitgangspunt, tevens wordt bij nieuwbouw aangesloten op de identiteit van het gebied. Daarnaast wordt de bij opsomming in 6.2.4. genoemde 'cultuurhistorische bebouwing' veranderd in 'cultuurhistorisch waardevolle bebouwing'.

U noemt de ambitie 'het duurzaam behouden en versterken van de cultuurhistorische waarde als belangrijke dragers van de identiteit van de buitengebieden' en de ambitie 'dat transformatie of herontwikkeling van bebouwing alleen mogelijk is wanneer zij bijdraagt aan het behouden en versterken van die kwaliteiten zoals de omschreven zijn binnen het kroonjuweel en het door het rijk

beschermde dorpsgezicht.' Deze twee ambities uit uw beleid onderschrijven wij. U vindt het terug in ons ruimtelijk kwaliteitsbeleid en het beleid voor erfgoed.

A002-SV059 - Vitaal, toekomstbestendig landelijk gebied

De indiener onderschrijft de provinciale ambities om meer focus te leggen op een meer toekomstbestendige leefomgeving. In lijn hiermee is de indiener het eens met de aanscherping van de ambitie om te streven naar een vitaal landelijk gebied. Daar staat tegenover dat de indiener het onnavolgbaar vindt dat de provincie bij de transitie van de landbouw afscheid neemt van deze term. Voor beide velden is een vitale landbouw essentieel voor het toekomstbestendig maken van het landelijk gebied. De indiener vraagt daarom de provincie om een meer eenduidige terminologie te hanteren en stelt het volgende voor: 'Het werken aan een toekomstbestendige leefomgeving'. Gemakshalve roept de indiener op aan te sluiten bij de visie van de landschapstafel Duin, Horst en Weide die inzet op het 'vitaal, authentiek en beleefbaar' houden van het landelijk gebied.

Antwoord:

De beleidskeuze over landbouw gaat 'toekomstbestendige landbouw' heten, dat dekt wat ons betreft de lading het beste.

A002-SV060 - Wijziging Geodata van BSD

De provincie stelt voor om rondom het Valkenburgse Meer de grens van het BSD te heirzien. Deze wijziging houdt in dat het BSD wordt uitgebreid ten koste van de groene buffer. De indiener vraagt voor een toelichting hierover zodat deze wijziging geen gevolgen heeft voor het robuust houden van de groene buffer.

Antwoord:

Door het vastgestelde bestemmingsplan Valkenhorst is de BSD aangepast. De groene buffer is daarmee kleiner geworden. Dat heeft echter geen gevolgen voor de resterende groene buffer en het beschermen en ontwikkelen ervan.

A002-WO083 - Verplichting 40% sociale huur

De indiener geeft aan dat het beleid binnen de gemeente is 30% sociaal, 40% midden en 30% duur. In de regionale realisatieagenda wonen Haaglanden zijn met het rijk en de provincie vergaande afspraken gemaakt over de woningbouwopgave in de regio Haaglanden. Met de wijziging die de provincie voorstelt worden de afspraken eenzijdig veranderd, en de wijziging zet de financiële haalbaarheid van gebiedsontwikkelingen onder druk. Daarom vraagt de indiener de eis voor sociale huur in te trekken.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

A003 – Gemeente Schiedam

A003-OB001 - Regels in de verordening

De indiener herhaalt het eerdere verzoek om terughoudend om te gaan met het stellen van regels in de Omgevingsverordening en dit te beperken tot zaken waarvoor het noodzakelijk is dit op provinciaal niveau te reguleren. Als voorbeeld geeft de indiener dat de Provincie Zuid Holland als enige provincie regels instelt inzake externe veiligheid, ondanks dat er reeds een verantwoordingsplicht geldt. Daarnaast verzoeken de indiener de Provincie Zuid-Holland ook om bij het stellen van regels de uitvoerbaarheid van de regels op voorhand te beoordelen. Ten slotte vraagt de indiener vertrouwen te hebben dat de gemeenten, gelet op de vereisten uit de Omgevingswet, voldoende bekwaam zijn om alle belangen in afdoende mate, en integraal, mee te wegen bij nieuwe ruimtelijk ontwikkelingen

Antwoord:

De provincie maakt per onderwerp van beleid een zorgvuldige afweging over de inzet van het instrumentarium dat ter beschikking staat. Het stellen van regels in de verordening is één van die instrumenten. Dit wordt alleen ingezet als het stellen van regels efficiënter is dan de inzet van andere, minder ingrijpende, instrumenten. Wettelijke voorwaarde is dat sprake is van een provinciaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende manier door de gemeente kan worden behartigd. Er kunnen verschillende redenen zijn om regels te stellen op provinciaal niveau, bijvoorbeeld omdat het gaat om problematiek die gemeentegrens overstijgend is, omdat regionale afstemming wenselijk is, of omdat eenheid van beleid (gelijk speelveld) nodig is. Ook bij het stellen van de regels is de inzet van de provincie om de gemeentelijke afwegingsruimte zo min mogelijk te beperken, dus waar mogelijk worden de regels zo geformuleerd dat gemeentelijke afwegingsruimte overblijft. Dit betekent dat in sommige gevallen een heldere norm (met weinig of geen afwegingsruimte) de voorkeur verdient en in andere gevallen een meer open norm (met veel afwegingsruimte). Zowel in de Omgevingsvisie als in de Omgevingsverordening is uitleg opgenomen over het provinciaal belang, onder meer bij de beleidskeuzes in de Omgevingsvisie.

A003-WO001 - Paragraaf 7.3.8. verordening en brief van de minister

De indiener geeft aan dat er onduidelijkheid bestaat over de door de Provincie Zuid-Holland voorgestelde wijzigingen in paragraaf 7.3.8.a van de verordening. Deze lijken niet in overeenstemming met de strekking van de brief van 30 april 2024 aan de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening. In deze brief staat dat er is afgesproken dat het regionale woningbouwprogramma vanaf 2025 bestaat uit minimaal 2/3 betaalbare woningen (waarvan de helft gebouwd door woningcorporaties) en dat wordt gestreefd naar tenminste 30% sociale huur in de voorraad per gemeente. De indiener constateert dat de beoogde herziening van het onderdeel wonen van de verordening (paragraaf 7.3.8a) niet in overeenstemming is met deze doelstelling en geen recht doet aan de lokale situatie en opgaven. De wijze waarop artikel 7.47a van de Omgevingsverordening is geformuleerd, maakt dat bij elke ruimtelijke ontwikkeling moet worden voorzien in 40% sociaal. Hierbij wordt in de regel geen voorbehoud opgenomen voor gemeenten waar het aandeel sociaal reeds groter is dan het landelijk gemiddelde, zoals Schiedam. De indiener verzoekt artikel 7.47a van de omgevingsverordening te wijzigen zodat de vereiste voor minimaal 40% sociaal niet geldt voor gemeenten waar het aandeel sociaal reeds groter is dan het landelijk gemiddelde.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

A003-WO002 - Kwetsbare wijken

De indiener geeft aan dat het beoordelen van de sociale opgave per project, in plaats van de gemeente als geheel, zorgt voor een ongewenste doorkruising van de opgaven voor kwetsbare wijken. Hierbij is het nodig om tot een betere balans in de woningvoorraad te komen door het aandeel sociale woningen in de wijken te verminderen, wat niet mogelijk is met deze regeling. De indiener verzoekt de Provincie Zuid-Holland om het percentage sociaal te laten gelden voor de gemeente als geheel.

Antwoord:

In een gemeentelijk woningbouwprogramma is in de regel sprake van een afgewogen spreiding in aantallen, typen en categorieën van woningen. Op deze manier wordt voor de nieuwbouw voorzien in een spreiding die op gemeentelijk niveau gewenst is. Via prestatieafspraken met corporaties en door meerjarige afspraken te maken met corporaties over uitponden en sloop van bezit, kan een gemeente in het kader van de woon(zorg)visie toewerken naar een balans in de bestaande bouw. Beide bewegingen moeten in elk geval ertoe leiden dat wordt toegewerkt naar 30% sociaal in de voorraad gemeente breed.

A003-WO003 - Inzet woningcorporaties

De indiener geeft aan dat de regel vereist dat bij elke ruimtelijke ontwikkeling de inzet van woningcorporaties vereist is, ook bij kleine woningbouwprojecten (vanaf 12 woningen). De indiener geeft aan dat dit kan leiden tot een versnipperd woningbezit voor corporaties. Er wordt opgeroepen tot duidelijkheid over of dit met de woningcorporaties is afgestemd en of een dergelijke vereiste voor hen acceptabel en werkbaar is. Daarbij vraagt de indiener de betreffende regel niet eerder vast te stellen dan nadat de woningcorporaties hebben toegezegd medewerking te willen verlenen aan de uitvoering daarvan, ook bij kleinere woningbouwprojecten.

Antwoord:

Er is een ambtelijke consultatie geweest waar corporaties in de gelegenheid zijn gesteld te reageren op de conceptteksten van het Omgevingsbeleid. Daarbij zijn eveneens de conceptteksten in regioverband en met een afvaardiging van corporaties alvorens de terinzagelegging besproken.

A004 – Gemeente Teylingen

A004-TU013 - Aanpassing contouren bollenteelt gebied Teylingen

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland om een wijziging in de kaarten van een bijgaand perceel. Op het perceel ligt een vrachtwagenparkeerterrein en daarnaast een voormalig baggerdepot. Op dit terrein ligt een plan voor de bouw van tijdelijke woningen. Graag wijzigen zodat dit perceel buiten de contouren van het bollenteeltgebied komt te vallen.

Antwoord:

Het verzoek van indiener wordt gehonoreerd aangezien dit een bestaande ontwikkeling betreft waar de provincie mee heeft ingestemd. Deze zienswijze is gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de ZHOV. Het perceel zal buiten de begrenzing van het bollenteeltgebied worden gebracht.

A005 – Gemeente Lisse

A005-TU014 - Aanpassing kavel 1224

De indiener geeft aan dat in de omgevingsverordening kavel 1224 op het moment onderdeel is van 7.3.14. bollenteeltgebied. In het bestemmingsplan Landelijk Gebied is deze aangeduid als Waardevol Grasland. De indiener verzoekt de Provincie Zuid-Holland om deze kavel uit het bollenteeltgebied te halen.

Antwoord:

Het verzoek van indiener wordt gehonoreerd aangezien dit een bestaande ontwikkeling betreft waarmee de provincie heeft ingestemd. Deze zienswijze is derhalve gegrond. Het betreffende perceel in de ZHOV buiten de begrenzing van het bollenteeltgebied worden gebracht..

A006 – Gemeente Voorschoten

A006-PA002 - Parkeren

Indiener geeft aan de aangekondigde maximale parkeernormen en het daarmee beoogde beleidseffect, op hoofdlijnen te steunen maar plaats daarbij wel de volgende kanttekeningen.

- Auto bezit versus auto gebruik, als nuancering van de stelling dat nieuwbouw altijd leidt tot congestie.
- Hogere bebouwingsdichtheid wordt door de Provincie Zuid-Holland genoemd als voordeel, maar vraagt wel om een balans tussen dichtheid en kwalitatieve (groene) openbare ruimte.
- indiener benadrukt dat het succes van lagere parkeernormen afhangt van een combinatie van flankerende maatregelen en is van mening dat deze combinatie nu nog onvoldoende wordt duidelijk gemaakt in de herziening.

Antwoord:

Dank voor de steun. Het klopt dat autogebruik niet 1-op-1 volgt uit autobezit. Te weinig woningen bouwen en te veel parkeerplekken voor stilstaande auto's is ook niet wenselijk. Met de parkeernormen die zijn opgenomen in de omgevingsverordening, kunnen leegstaande parkeerplekken en stilstaande auto's deels worden voorkomen. Juist parkeren op afstand en lagere parkeernormen leiden tot minder verharding en meer groen. De verdichting zit hem vooral in de stapeling en niet in meer bebouwing. Indien er naast parkeren op afstand, communicatie om huishoudens met max. 1 auto te trekken, deelmobiliteit, parkeerregulering, goed fietsvoorzieningen, nabijheid van voorzieningen en OV-gebruik nog ander flankerend beleid te bedenken is, houdt de provincie zich altijd aanbevolen.

A006-PA003 - Parkeernormen specificeren

Indiener stelt voor om de “ruimere parkeernormen” nader te specificeren, (CROW richtlijnen) om duidelijkheid te verschaffen.

Antwoord:

De combinatie van de woorden 'ruimere parkeernormen' komt niet in de ZHOV voor. Wel 'lagere parkeernormen' en 'maximale parkeernormen'. Dit maakt het moeilijk om op hier op te reageren.

A006-PA004 - Stelling; minder infrastructuurinvesteringen nodig zijn bij lagere parkeernormen niet juist

Indiener geeft aan dat de stelling “dat er minder infrastructuurinvesteringen nodig zijn bij lagere parkeernormen” niet volledig klopt. Investeren in brede trottoirs, goede fietspaden en hoogwaardig openbaarvervoer blijft noodzakelijk en vraagt om een gedegen planologische inpassing en voldoende ruimte.

Antwoord:

Bedoeld wordt auto infrastructuur investeringen en dan vooral voor de provinciale wegen. De rest blijft noodzakelijk inderdaad. Als wegen niet hoeven worden uitgebreid en knooppunten niet hoeven worden aangepast, scheelt dat aan investeringen.

A006-PA005 - Duidelijke beleidskeuze 25% niet bediend

Indiener vraagt om een duidelijke beleidskeuze over de 25% van de huishoudens die niet bediend wordt met 1 auto per huishouden en 0.3 voor bezoekers.

Antwoord:

Huishoudens met meer dan 1 auto worden reeds bediend in alle woningbouw en bestaande leefomgevingen waar geen beperkingen aan het aantal auto's is opgelegd. Dat is vrijwel de gehele Zuid-Hollandse woningvoorraad. Om woningbouw op 3-hectare locaties te kunnen realiseren en versnellen wordt er voor gekozen om de woningbouw daar vooral te richten op die 75%.

A006-PA006 - Vraag naar meer HOV bij parkeernorm

In indieners gemeente zijn 2 locaties gelegen met de maximale norm 1.3 parkeerplaats per woning. In deze gebieden zijn geen HOV aanwezig. Het is voor indiener van belang om te weten of er provinciale plannen zijn voor HOV, fiets- wandelpaden.

Antwoord:

Goede doorfiets- en loop routes, alsmede HOV, zijn heel belangrijk inderdaad. Maar ook zonder HOV en zonder flankerend beleid heeft al minimaal 55% van de huishoudens van landelijke en sub urbane gemeenten maar 1 of geen auto. HOV is niet voorwaardelijk om met 1 auto per huishouden te leven. De provincie werkt aan goede doorfietsroutes en wandelroutes en willen ook dat 3-hectare locaties daar op aan worden gesloten. Bestaande HOV-haltes of routes kunnen eventueel aangepast worden bij voldoende vervoerswaarde. Nieuwe HOV-lijnen zijn over het algemeen niet snel exploitabel te krijgen met enkele ontwikkelingen.

A006-PA007 - Respecteer de bestaande afspraken

Indiener gaat er vooralsnog vanuit dat de bestaande afspraken die de gemeente heeft met de ontwikkelende partijen wordt gerespecteerd.

Antwoord:

Bij de verordening regeling voor parkeren op 3 ha locaties is overgangsrecht opgenomen. De regeling is niet van toepassing op een wijziging van een omgevingsplan dat in ontwerp ter inzage is gelegd voor de inwerkingtreding van de betreffende verordening regeling. Daarnaast biedt de regeling een afwijkingsmogelijkheid die kan worden toegepast als de parkeernorm zou leiden tot een onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat.

A006-PA008 - Eigen parkeernorm boven provinciale norm

Indiener wil benadrukken dat zij haar eigen parkeernormen hanteert, die streng doch toepassend zijn binnen de lokale context en dat deze redelijk overeen komen met die van de Provincie Zuid-Holland. Indiener lijkt het daarom dat hun beleid prevaleert ten opzichte van het algemenere provinciaalbeleid. Indiener stelt voor om daarom de regeling anders op te bouwen, en is van mening dat een nauwere samenwerking tussen gemeenten en de Provincie Zuid-Holland essentieel is om een gebalanceerde aanpak te realiseren die zowel duurzame mobiliteit, als lokale behoefte en omstandigheden in acht neemt.

Antwoord:

Gemeentelijk beleid prevaleert indien dat gebaseerd is op het werkelijk autobezit gedifferentieerd naar per woningoppervlak en woning- en eigendomstype of sowieso onder de 0,7 ligt.

A006-SV055 - Fout in werkingsgebieden bij Starreburg III

Indiener vermoedt dat de plaatsing van de werkingsgebieden "Groene Buffer" en "Buitengebied" onjuist over het plangebied van Starreburg III is geplaatst. Deze locatie is aangewezen op de 3 hectare locatie kaart. Starreburg III heeft een "wonen- uit te werken 1" bestemming vanuit het onderliggende bestemmingsplan "Voorschoten-oost" (vastgesteld op 16 mei 2012).

Indiener verzoekt dan ook om de werkingsgebieden "Groene Buffer" en "Buitengebied" van het grondgebied van Starreburg III te halen. Indiener geeft aan dat hierover reeds ambtelijk contact geweest is.

Antwoord:

Het plangebied is geschrapt van de Groene Buffer in het ontwerp. Het plangebied wordt geschrapt van Buitengebied zodra het wordt toegevoegd aan BSD. Het omgevingsplan van Starreburg III dient nog vastgesteld te worden. Dit kan wellicht mee in de volgende aanpassingsronde.

A006-TB001 - Toekomstbestendig bouwen en wonen

De indiener is blij te zien dat de provincie op de punten circulariteit, een circulaire economie en het hergebruik van grondstoffen actie onderneemt en waar mogelijk dit gaat stimuleren en ondersteunen.

Antwoord:

Wij hebben hiervan kennisgenomen.

A006-WO005 - Sociale en betaalbare woningen

De indiener geeft aan dat zij hierover regionale afspraken hebben gemaakt.

De indiener verklaart dat zij ten aanzien van het onderwerp Sociale en Betaalbare woningen zich aansluit bij de zienswijze die door de Regio Holland Rijnland wordt ingediend. Daarbinnen wordt het zwaarwegend bezwaar van de 40% sociale huur en woningbouwprogrammering vanaf 2025 genoemd als niet realistisch. 30% is al een grote opgave.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

A006-WO006 - 130% plancapaciteit

De indiener vraagt om meer duidelijkheid over de begrenzing van 130% plancapaciteit. Zij geeft aan dat lokale overheden zelf het beste kunnen inschatten hoe hun portefeuille zich verhoudt tot de benodigde inzet en het beoogde resultaat. De indiener roept op om gemeente meer ruimte te geven om zelf een plancapaciteit te kiezen.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "woningbouwprogrammering 130%".

A006-WO007 - Brief Minister de Jonge

Indiener geeft aan blij te zijn met de provinciale reactie op brief de Jonge, waaruit lijkt dat de Provincie Zuid-Holland genuanceerder naar deze punten wil kijken. Echter leest de indiener dit nog niet terug in de stukken die nu ter inzage liggen, en geeft aan dat zij nu niet kunnen overzien wat de nieuwe verordening precies zal inhouden. De indiener verzoekt dat, indien de nu ter inzage liggende stukken significant wijzigen, deze opnieuw als ontwerp ter inzage worden gelegd.

Antwoord:

De briefcorrespondentie met het ministerie is toegevoegd aan deze herziening en daarmee onderdeel geworden van de ter inzagelegging. Naar aanleiding van deze consultatieperiode zullen we het omgevingsbeleid aanpassen waar nodig.

A006-WO008 - Integrale ontwikkelingsplannen en sectorale normen provinciaal Omgevingsbeleid

Indiener geeft aan dat in het concept Provinciale Omgevingsbeleid vanuit de verschillende sectoren er een focus ligt op de sectorale normen en doelstellingen per project. De indiener uit haar zorg, dat hierdoor de integrale afweging over een toekomstbestendige leefomgeving te weinig aandacht krijgt, wanneer projecten beoordeeld worden op enkel sectorale eisen.

Indiener geeft aan dat in de projectontwikkeling er vaak sprake is van combinatiefuncties en/of bovenplanse bijdragen, wat van invloed is op haalbaarheid van de projecten en in hun ogen essentieel is voor vitale steden en dorpen. Indiener ziet het belang van een integrale afweging onvoldoende terug in de sectorale criteria die het provinciale Omgevingsbeleid bevat.

Antwoord:

Het borgen van integraliteit blijft voortdurende aandacht houden van de provincie. In de volgende herziening zal integraliteit daarom ook weer aan bod komen. Een integraal afwegingskader voor toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling staat op de agenda van de aanstaande herziening en is genoemd in de Startnotitie Omgevingsbeleid 2025.

A006-WO009 - Sturingsniveau Provincie Zuid-Holland

Indiener geeft aan dat zij van mening is dat de Provincie Zuid-Holland op projectniveau stuurt i.p.v. op het door hen gewenste regionaal/ gemeentelijk niveau.

Antwoord:

Het provinciaal beleid geldt voor het gehele uitwerkingsgebied zoals genoemd in onze omgevingsvisie en ander beleid. Beleid voor groter schaalniveau heeft daarmee doorwerking op projectniveau, maar sturing op projectniveau is niet het doel op zich.

A006-WO010 - Rol woningcorporaties

Indiener geeft aan dat vooral bij kleinere gemeenten, de door hen ondersteunende provinciale ambitie om sociale betaalbare huurwoningen bij voorkeur door woningcorporaties te exploiteren in de praktijk soms complex is. Woningcorporaties lopen tegen hun grenzen aan. Dit kan ook terughoudendheid bij commerciële partijen creëren.

Indiener vraagt zich af of er hierbij, omdat woningcorporaties gemeente overstijgend werken er wellicht een rol is weggelegd voor de Provincie Zuid-Holland.

Antwoord:

De provincie ziet dat de investeringscapaciteit een aandachtspunt is bij veel corporaties, ongeacht de grootte van de gemeente. De provincie heeft structureel overleg - provincie breed - met koepels en samenwerkende corporaties over de investeringscapaciteit. De provincie en corporaties werken samen in lobby richting het rijk om aandacht te vragen voor deze problematiek naast onze eigen lobby. Ook heeft de provincie subsidiemiddelen beschikbaar om gemeenten financieel bij te staan in hun opgave voor betaalbare woningbouw.

A006-ZZ001 - Regio Holland Rijnland

De indiener geeft aan dat zij naast deze door hen zelf ingediende zienswijze, ook de ingediende zienswijze vanuit de Regio Holland Rijnland, onderstreept.

Antwoord:

Zie B006 voor de beantwoording van de zienswijze van Holland Rijnland.

A007 – Gemeente Nissewaard

A007-BE009 - Bedrijventerreinen

Een bedrijventerrein op de 3 ha kaart (grote buitenstedelijke bouwlocaties) bij de Driehoek Halfweg Molenwatering (gemeente Nissewaard) wordt toegevoegd. De indiener benoemt de onderbouwing waarin sprake is van een uitruil en wil graag bevestigd zien dat deze compensatie tot stand is gekomen onder de nu nog vigerende verordening, waarbij 'feitelijke compensatie' is toegepast i.p.v. de in de ontwerp-omgevingsverordening genoemde 'planologische compensatie'.

Antwoord:

De locatie voor de uitbreiding van bedrijventerrein Halfweg-Molenwatering van 3 ha is op de 3 ha kaart opgenomen. Dit betreft een uitruil met de 3 ha locatie Geervliet-Oost (Bernissester) die wordt verkleind van 40 naar 37 ha en is bedoeld als feitelijke compensatie voor de transformatie van bedrijventerrein Haven-Noord die in Bedrijventerreinenstrategie MRDH 2023-2030 als transformatielocatie is opgenomen.

A007-OB033 - Doelmatigheid (algemeen)

De indiener geeft aan een trend te zien waarbij de provincie zich steeds meer op detailniveau bezighoudt met de fysieke leefomgeving. Dit staat volgens de indiener haaks op de bedoeling van de Omgevingswet, die uitgaat van 'decentraal tenzij'. Juist bij onderwerpen op detailniveau zoals parkeernormen, woningdichtheid en het voorschrijven van woningtypes stelt de indiener dat gemeenten deze doelmatiger en doeltreffender kunnen behartigen omdat rekening gehouden kan worden met lokale omstandigheden. De indiener vindt de motivering van de voorgenomen wijziging gebrekkig omdat niet wordt ingegaan op het doelmatigheidscriterium. De indiener vraagt de provincie om eerst met gemeenten in gesprek te gaan over decentrale behandeling voordat eerdergenoemde onderwerpen worden opgenomen in de verordening.

Antwoord:

In de sturingsfilosofie erkent de provincie het primaat van de gemeente in het fysiek domein, echter daar waar een belang beter gediend kan worden als ook de provincie zich daarvoor inspant zijn afhankelijk van de rolkeuze verschillende ook sturende instrumenten inzetbaar om dit belang verder te brengen.

A007-OB034 - Kaarten (algemeen)

De indiener geeft aan dat in de documenten "Bijlage wijziging ZHOV herziening 2024 (motivering, regels en toelichting met renvooi weergave)", "Bijlage II sub b. kaarten Omgevingsverordening" en "Bijlage II sub a. kaarten Omgevingsvisie" een aantal slecht leesbare kaarten zit: bij inzoomen worden ze onduidelijk. VB: de kaart "Stedelijke ontwikkeling". Op deze kaart is de begrenzing van het bestaande stads- en dorpsgebied opgenomen. Op de kaart is echter niet af te lezen hoe de begrenzing zich verhoudt tot de huidige situatie van Nissewaard (door o.a. het gebruik van de groene achtergrond i.p.v. een luchtfoto).

Antwoord:

De genoemde bijlagen zijn PDF's, en geen interactieve viewers voor deze kaarten. In digitale publicaties zijn er wel viewers. Voor de Omgevingsvisie, waar het werkingsgebied Stedelijke ontwikkeling bij hoort, wordt onderscheid binnen het werkingsgebied nu helaas nog 'platgeslagen' tot

één gebied. De kaart, die het bestaand stads- en dorpsgebied toont, is echter slechts een tijdsopname, die we om de aantal jaar bijwerken, en daar kunnen geen rechten aan ontleend worden. Dat kan slechts aan de definitie, zoals omschreven in de Omgevingsverordening

A007-SV005 - Stedelijke ontwikkeling

Onder stedelijke voorzieningen verstaat de provincie ook stadsparken, begraafplaatsen, sportvelden en volkstuinten. De indiener meent dat wanneer een dergelijke voorziening als stedelijke ontwikkeling wordt beschouwd er sprake zou moeten zijn van een minimale oppervlakte. Om deze altijd als stedelijke ontwikkeling te beschouwen gaat de indiener te ver, het kan hier ook om voorzieningen met een beperkte omvang gaan.

Antwoord:

Genoemde voorzieningen ziet de provincie inderdaad als een stedelijke voorziening. Deze voorzieningen vallen ook onder het begrip 'stedelijke ontwikkeling', zoals dat wordt gehanteerd bij de ladder voor duurzame verstedelijking. Als deze voorzieningen buiten bestaand stads- en dorpsgebied worden gerealiseerd en een omvang hebben van 3 ha of meer, geldt als voorwaarde dat deze door Provinciale Staten op de kaart met grootschalige buitenstedelijke ontwikkelingen (ook wel genoemd de '3 ha kaart') is geplaatst. Voor de bepaling van de omvang van een buitenstedelijke woningbouwlocatie kunnen de genoemde voorzieningen ook meetellen als deze bij de betreffende woningbouwontwikkeling horen.

A007-TB003 - Toekomstbestendig bouwen en ontwikkelen

De indiener benoemt het brede scala aan ambities dat de provincie op dit onderwerp heeft en dat de provincie hoopt deze als maatwerkregel via een instructie te kunnen opnemen in het omgevingsplan. De indiener zegt ervan uit te gaan dat deze ambities de huidige opgave voor het bouwen van woningen niet in de weg zullen staan en wijst erop dat de provincie hier opnieuw (zie zienswijze herziening 2022) een poging zou ondernemen om strengere eisen te kunnen stellen dan wettelijk is toegestaan.

Antwoord:

Het provinciale beleid over Toekomstbestendig bouwen is vastgelegd in de Herziening Wonen, Werken en Werelderfgoed. De voorliggende herziening voorziet alleen in verbreding van toekomstbestendig bouwen van woningen naar alle gebouwen. De zienswijze richt zich niet tegen deze verbreding.

Het provinciale beleid over Toekomstbestendig bouwen verplicht niet tot bovenwettelijke eisen. Wel vragen wij om de mogelijkheden van Toekomstbestendig bouwen te betrekken bij de planvorming.

A007-TR002 - Recreatie, sport en bewegen

De indiener geeft aan dat op diverse kaarten zoals de kaart 'Recreatiegebied/Ruimtelijke kwaliteit en beschermingscategorieën' het recreatiegebied 'de Uitwaayer' niet volledig staat ingetekend. Het gaat hierbij om het gedeelte de Willemspolder (gelegen ten oosten van de Berenplaat). Gelet op de beheerregeling waarbij het gebied wordt beheerd door recreatieschap Voorne-Putten is het volgens de indiener van groot belang dat dit wordt aangepast.

Antwoord:

We gaan graag in overleg met gemeente en beheerder om de juiste begrenzing in de verordening op te nemen.

A007-WO012 - 40% sociale huur

De indiener benoemt artikel 7.47a en onderschrijft dat er behoefte is aan meer sociale huurwoningen in Nederland, maar zet vraagtekens bij de wijze waarop de provincie dat wil realiseren. Vanwege verschillen tussen gemeenten waarbij sommigen ruim onder de 30% corporatiewoningen zitten en anderen er ruim boven vindt de indiener het niet logisch om dit op regioniveau te organiseren. Het idee van de provincie om 40% sociale huur toe te willen voegen per nieuwbouwlocatie aan een gemeente zou volgens de indiener kunnen leiden tot een vergroting van leefbaarheidsproblemen, waarbij de indiener in de zienswijze een onderzoek van Rigo aanhaalt.

De indiener stelt voor om in plaats daarvan het rijksbeleid te volgen zoals beschreven in het programma Een thuis voor iedereen (2022, p.22) waarbij via de regionale woningbouwprogrammering de nieuwbouw van sociale huurwoningen zo wordt ingepland dat wordt toegewerkt naar 30% sociale huurwoningen in de voorraad. Dit betekent volgens de indiener dat gemeenten met minder dan 30 procent sociale huur in de bestaande woningvoorraad moeten bijdragen aan dit streven. Gemeenten die al (ruim) boven de 30 procent zitten kunnen minder sociale huurwoningen bouwen en zich ten aanzien van het bouwen van betaalbare woningen concentreren op middeninkomens.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

A007-WO013 - Voldoende betaalbare woningen

De indiener mist in artikel 7.47b onder 2 een definitie van het begrip 'betaalbaar' en stelt dat het begrip daardoor erg open staat voor interpretatie. De indiener gaat ervan uit dat dit gaat om de prijsgrens van €390.000 zoals tussen de minister voor VRO en de provincie is overeengekomen en dat deze grens specifiek benoemd zal worden in de nieuwe omgevingsverordening.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "middensegment".

A007-WO091 - Regionale behoefte

De indiener benoemt art. 7.44 waarin wordt aangegeven dat een omgevingsplan dat een nieuwe ontwikkeling voor wonen mogelijk maakt afgestemd moet zijn op de regionale behoefte, waarbij de indiener opmerkt dat de regionale behoefte vaak niet overeenkomt met de lokale behoefte en verwijst daarbij naar een in de zienswijze bijgevoegde tabel. Vanwege grote verschillen tussen de woningvoorraad van gemeenten kan de regionale woningmarkt volgens de indiener niet als één woningmarkt beschouwd worden. De indiener vindt dan ook dat de provincie in haar beleid rekening zou moeten houden met lokale situaties i.p.v. één regionale situatie. Dat zou volgens de indiener effectiever werken.

Antwoord:

We nemen uw zienswijze op dit punt voor kennisgeving aan.

A007-ZZ002 - Rol provincie bij bopa's

In “Bijlage wijziging ZHOV herziening 2024 (motivering, regels en toelichting met renvooi weergave)” wordt uitleg gegeven over de rol van de provincie bij bopa’s waarbij de provincie een uitzondering heeft opgenomen voor kleinschalige gevallen waarbij er geen provinciaal belang in het geding is. Hiermee wordt onder andere voorkomen dat er via het e-formulier veel gemeentelijke BOPA’s bij de provincie worden ingediend. De indiener vindt dat er naast deze uitzonderingsgevallen nog wel meer situaties zijn waarbij geen e-formulier nodig zou zijn en verzoekt dan ook om de lijst met gevallen waarvoor geen e-formulier nodig is nog eens kritisch te bekijken alsook aan te vullen waar mogelijk.

Antwoord:

Vanuit het oogpunt van beleidsgelijkwaardigheid ten opzichte van de oude Omgevingsverordening en vanuit het oogpunt van provinciaal wordt er niet voor gekozen om alle gevallen die onder de oude Rijkskruimelregeling vergund konden worden uit te zonderen van het toepassingsbereik van de ZHOV. Wel worden er ambtshalve en mede naar aanleiding van deze zienswijze enkele tekstuele verbeteringen aangebracht in de tekst van het artikel. Kleinschalige gevallen die onder de uitzonderingsregeling vallen hoeven niet door middel van het e-formulier bij de provincie worden ingediend. Dit leidt tot aanpassing van artikel 7.13 van de ZHOV. Er wordt rekening gehouden met uitzonderingen voor infrastructurele en openbare voorzieningen en dakkappen etc. waar het gemeentelijke aangelegenheden betreft, om de administratieve lasten te beperken en werkdruk bij gemeenten te verlichten.

A008 – Gemeente Den Haag

A008-BE117 - Bescherming van Bedrijventerreinen

De indiener geeft aan dat de ruimte voor werken in de provincie schaars is, vooral in Den Haag en de omliggende regio. De schaarste beperkt de mogelijkheden voor ondernemen en voor de overgang naar een circulaire economie, wat de vooruitgang belemmert. De indiener staat achter het beschermen van bedrijventerreinen, omdat deze plekken kansen bieden voor verdichting, verduurzaming en vernieuwing.

Antwoord:

Goed om te horen dat u de gekozen instrumenten onderschrijft.

A008-BE118 - Beleid en Gebiedsontwikkeling

De indiener merkt op dat restrictief beleid ongewenste effecten kan hebben op grootschalige woningbouwontwikkelingen in de stad. Er wordt aangegeven dat de huidige regels te veel algemene uitgangspunten bevatten en onvoldoende rekening houden met lokaal maatwerk, de historie van een locatie, of een gebrek aan ontwikkelperspectief. De indiener vindt de afwijkmogelijkheden en de bijbehorende onderbouwing onduidelijk.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

A008-BE119 - Samenwerking voor Kwaliteit

De indiener stelt dat de herziening van het Omgevingsbeleid zich vooral richt op kwantiteit en hectares, terwijl samenwerking tussen private en publieke partijen nodig is voor meer kwaliteit en toekomstbestendigheid van bedrijventerreinen. Voor locaties als CID/Laakhavens en delen van de Binckhorst is meer gerichte sturing op gewenste sectoren en bedrijvigheid nodig.

Antwoord:

Voor de in deze zienswijze genoemde geldt dat onder het overgangsrecht transformatie mogelijk blijft.

A008-BE120 - Functiemenging

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland om ervoor te zorgen dat de omgevingsverordening niet strijdig is met het beleid dat functiemenging op bedrijventerreinen toestaat, mits geen vierkante meters bedrijfsruimte verloren gaan, er extra vierkante meters worden toegevoegd en de menging ondersteunend is aan het bedrijventerrein.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Er moet ruimte voor maatwerk blijven i.r.t. een generieke maatregel"

A008-BE121 - Strategie Bedrijventerreinen MRDH 2023-2030

De indiener verwijst naar de Strategie Bedrijventerreinen MRDH 2023-2030 en vraagt om consistent beleid vanuit verschillende overheidslagen. De wijzigingen in het Omgevingsbeleid 2024 zorgen volgens de indiener voor onduidelijkheid en instabiliteit.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

A008-BE122 - Gebiedsontwikkelingen CID/Laakhavens en Binckhorst

De indiener werkt aan de gebiedsontwikkelingen CID/Laakhavens en de Binckhorst, waar gemengde woon/werkgebieden worden herontwikkeld. De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland om te duiden wat zij onder zwaarwegend belang verstaat zoals bedoeld in artikel 7.52 lid 7 van de omgevingsverordening.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Toelichting zwaarwegend algemeen belang"

A008-BE123 - Compensatie van Functies

De indiener wijst op aangescherpte compensatieregels en vraagt om uitleg over de nieuwe compensatie-eisen. De gebiedsontwikkelingen zijn van algemeen zwaarwegend belang voor de gemeente Den Haag, vooral voor het realiseren van woningen en het verbeteren van de openbare ruimte en klimaatadaptatie.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen" en "Toelichting zwaarwegend algemeen belang"

A008-BE124 - Bestuursovereenkomst Binckhorst

De indiener geeft aan dat de afspraken uit de bestuursovereenkomst Binckhorst correct zijn verwerkt in de herziening van de omgevingsverordening.

Antwoord:

Bedankt voor het compliment

A008-BE125 - Aanpassing van Kaartbeelden

De indiener vraagt om aanpassingen aan de kaartbeelden in de Omgevingsvisie (kaart 14) en Omgevingsprogramma (kaart 23), zodat deze in lijn zijn met eerdere aanpassingen met betrekking tot de Binckhorst en de Gavi-kavel die al doorgevoerd zijn in de Omgevingsverordening.

Antwoord:

Deze wijzigingen zijn wel doorgevoerd in de Omgevingsvisie en het Omgevingsprogramma

A008-BE126 - Belemmeringen door Wijzigingen in Omgevingsbeleid

De indiener stelt dat de wijzigingen in het omgevingsbeleid extra belemmeringen opleveren voor de gebiedsontwikkeling CID/Laakhavens, zoals het aangewezen bedrijventerrein in Laakhaven Centraal van circa 6 ha. Dit verhindert wijziging naar andere functies en kan belemmeringen veroorzaken voor bedrijven met milieucategorie 3.1 en hoger en categorie 1 en 2.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie A008-BE119

A008-BE127 - Compensatie en Regionale Samenwerking

De indiener geeft aan dat compensatie mogelijk buiten de gemeentegrenzen moet plaatsvinden, op het schaalniveau van de regio Haaglanden. Hiervoor is een nadere ruimtelijke verkenning vereist.

Antwoord:

Deze ruimtelijke verkenning om te komen tot compensatie, mogelijk buiten de gemeentegrenzen is een verantwoordelijkheid van de regio Haaglanden zelf

A008-BE128 - Verzoeken aan de Provincie Zuid-Holland

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland:

- Te duiden wat wordt verstaan onder zwaarwegend belang zoals bedoeld in artikel 7.52 lid 7 van de omgevingsverordening.
- De regels in de omgevingsverordening aan te passen voor maatwerk, met name voor de gebieden Binckhorst en CID/Laakhavens.
- Goed regionaal overleg te faciliteren om bestuurlijke woon-werk akkoorden te bereiken voor CID/Laakhavens Centraal.
- Te bevestigen dat de omgevingsverordening niet strijdig is met het beleid voor ontwikkelingen op bedrijventerreinen.
- Vroegtijdig te anticiperen op de huisvestingsvraag van arbeidsmigranten bij nieuwe grootschalige bedrijfsvestigingen.
- De effectrapportage bij nieuwe bedrijvigheid in te zetten om de huisvestingsvraag van arbeidsmigranten tijdig aan te pakken.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Toelichting zwaarwegend algemeen belang"

A008-DH003 - Uitzonderingen in Detailhandelsbeleid

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland om te onderbouwen waarom onderscheid wordt gemaakt tussen vormen van perifere detailhandel. Daarnaast vraagt de indiener om een uitzonderingsmogelijkheid op te nemen in het detailhandelsbeleid voor vestigingen buiten de hoofdwinkelstructuur, voor winkels die veel ruimte nodig hebben of nieuwe concepten combineren.

Antwoord:

Deze zienswijze heeft geen betrekking op een wijziging die is doorgevoerd in de Herziening 2024 van het Omgevingsbeleid.

De provincie biedt aan een aantal vormen van detailhandel de mogelijkheid om zich buiten de centra te vestigen. Het gaat dan om detailhandel die vanwege aard of omvang van de aangeboden goederen niet of niet goed inpasbaar zijn in winkelcentra en niet essentieel zijn voor de kwaliteit van deze centra. Ook zijn uitzonderingen mogelijk voor o.a. kleinschalige en ondergeschikte detailhandel omdat deze vormen van detailhandel de kwaliteit van de centra nauwelijks beïnvloeden.

De provincie geeft alle ruimte aan dynamiek, maar dan wel binnen de bestaande centra. In het ruimtelijk beleid voor detailhandel geldt daarom als uitgangspunt dat nieuwe detailhandelsontwikkelingen plaatsvinden binnen of aansluitend aan de bestaande winkelconcentraties in de centra van steden, dorpen en wijken. Binnen de centra kunnen alle detailhandelsbranches worden toegelaten en is er ruimte voor dynamiek en innovatie.

Het detailhandelsbeleid van de provincie is gebaseerd op ruimtelijke motieven. Dat dat beleid beperkingen met zich meebrengt omdat buiten de aangewezen centra slechts een beperkt aantal detailhandelsbranches mogelijk is, acht de provincie noodzakelijk, verantwoord en proportioneel met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en de gebiedsgerichte coördinatie van taken en bevoegdheden door gemeenten. De beperkingen zoals opgenomen in het provinciaal ruimtelijk detailhandelsbeleid voldoen aan de Europese Dienstenrichtlijn. Zo heeft de Raad van State reeds eerder bepaald in een uitspraak waarbij de provinciale branchering regels aan de orde ECLI:NL:RVS:2019:965.

Een grote sportwinkel behoort niet tot een van de vormen van detailhandel die vestiging buiten de centra rechtvaardigt omdat het assortiment vooral uit kleinere en hanteerbare goederen bestaat. Dat is ook bevestigd in een uitspraak over deze kwestie van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2019:965). Een bouwmarkt bijvoorbeeld behoort wel tot de categorie detailhandel in volumineuze goederen. Het gaat om een vorm van detailhandel waarbij de verkoop van goederen die in overwegende mate volumineus zijn. Het provinciaal beleid biedt op dit moment ook al mogelijkheden om ondergeschikte detailhandel mogelijk te maken bij voorzieningen met veel passanten of bezoekers.

A008-KS002 - Omgevingsvisie en Kustveiligheid

De indiener merkt op dat de omgevingsvisie voornamelijk over het open landschap gaat en onvoldoende aandacht besteedt aan stedelijke gebieden en kustveiligheid.

Antwoord:

De provincie volgt wat betreft het kustveiligheidsbeleid de lijn van het Rijk; Zacht waar het kan, hard waar het moet. Bij versterkingen en beheer van de kust met zand staat voor de Provincie heft faciliteren van natuurlijke processen voorop. Dit draagt bij aan het versterken van de natuurlijke kwaliteit en de aantrekkelijkheid ten behoeve van recreatie. Tevens dragen natuurlijke processen bij aan een geleidelijke aangroei van de bestaande duinen en daarmee de veiligheid op lange termijn. Kustversterking bij stedelijke gebieden (middels boulevards en harde waterkeringen) vraagt maatwerk. De gemeente gaat samen met betrokken partners de komende maanden in gesprek over de kustveiligheid van de stad op de langere termijn. daar kan dit een onderdeel van zijn.

A008-OB038 - Vraag naar Samenwerking en Integrale Afstemming

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland om voorafgaand aan de totstandkoming van nieuw provinciaal beleid, intensieve samenwerking en afstemming met de regiogemeenten te zoeken. Dit

om de integraliteit en uitvoerbaarheid van het beleid te verbeteren, gezien de ruimte in de Haagse regio schaars is en ruimtevragers een gezamenlijke aanpak vereisen.

Antwoord:

Beleidsontwikkeling is een cyclisch proces waarbij altijd voldoende tijd en ruimte moet worden genomen voor participatie. De jaarlijkse herzieningen betreffen alleen die onderwerpen die aanpassing of actualisatie behoeven. Omdat in deze herziening zowel het coalitieakkoord als de consistentie met de begroting zijn meegenomen zijn tekstueel bijna alle onderwerpen in enige mate gewijzigd. Dit zal bij de komende herzieningen niet meer het geval zijn.

A008-OB039 - Flexibiliteit en Consistentie van Beleid

De indiener stelt voor om meer mogelijkheden voor flexibiliteit, schuifruimte en compensatie te creëren binnen het provinciale omgevingsbeleid. Er wordt betwijfeld of jaarlijkse herziening van het totale beleid noodzakelijk is, en het wordt voorgesteld om de omgevingsvisie voor een langere periode (minimaal 5, liever 10 jaar) ongewijzigd te laten. Dit zou rust en consistentie brengen, wat bevorderlijk is voor onderling overleg en gezamenlijke beleidsontwikkeling.

Antwoord:

De actualiteit vraagt vaak om een meer frequente aanpassing dan een keer per 5 jaar.

Een dergelijke brede herziening, zoals nu bij Herziening 2024, waarbij bijna de gehele Omgevingsvisie en -programma geraakt worden, heeft niet plaatsgevonden sinds eerste vaststelling van de Omgevingsvisie in 2019, en de eerste vaststelling van het Omgevingsprogramma in 2021.

A008-OB040 - Stedelijke Hoofdwegen en Energie

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland om de rol van stedelijke hoofdwegen beter te duiden en het aspect 'energie' correct op de kaart weer te geven.

Antwoord:

De teksten onder 'visie algemeen' zijn al langere tijd staand beleid, maar sinds deze herziening zichtbaarder geworden in het Omgevingsbeleid. In Herziening 2025 zal dit onderdeel volledig geactualiseerd worden.

A008-PA022 - Parkeernormen en Lokaal Beleid

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland om de parkeernormen aan te passen zodat er ruimte is voor lokaal maatwerk. Er wordt gevraagd om de starre koppeling tussen autobezit per woningtype of woonoppervlak los te laten en de lokale situatie te laten bepalen.

Antwoord:

De koppeling tussen autobezit, woningtype en woonoppervlak wordt op buurniveau bepaald en is dus juist gebaseerd op de lokale situatie. De CROW-parkeerrichtlijnen zijn altijd op landelijke gemiddelden gebaseerd geweest, maar zijn sinds juli 2024 ook meer op werkelijke autobezit per woningtype gebaseerd. Er is ruimte voor maatwerk om meer dan 0,7 aan te leggen zolang dit goed gemotiveerd is en werkelijk autobezit aan de basis ligt.

A008-SV057 - Duurzame Bereikbaarheid en Mobiliteit

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland ervoor te zorgen dat bij de locatiekeuzes voor 3 hectare locaties rekening wordt gehouden met duurzame bereikbaarheid en de relatie met de steden, om extra druk van automobilititeit te voorkomen.

Antwoord:

Het is de inzet van de provincie om de woningbouwopgave zoveel mogelijk binnenstedelijk en op goed bereikbare plekken te realiseren. In de voorliggende Herziening 2024 worden geen nieuwe 3 hectare locaties aangewezen.

A008-SV058 - Vlietzone

De indiener vindt de beschrijvingen van de Vlietzone onduidelijk en vraagt om meer duidelijkheid over de integrale ontwikkelruimte.

Antwoord:

Het college van GS (verder: college) heeft de leidende principes uit het Toekomstbeeld vastgesteld om richting te geven aan de integrale ontwikkelruimte in de Vlietzone. In aanvulling hierop heeft het college bij de beantwoording van motie 1169 hieraan een nadere duiding gegeven voor de ontwikkelrichting in termen van gewenste functies en bestemmingen.

De Vlietzone bestrijkt het gebied tussen Rijswijk en Leiden en kent een grote landschappelijke diversiteit. Dit zal bij een verdere verfijning van de ontwikkelruimte, in samenwerking met de bestuurlijke partners, vragen om maatwerk per gebiedsdeel of gemeente. Een goed hulpmiddel voor een 'vlietwaardige' gebiedsuitwerking is het gezamenlijk opstellen van een beeldkwaliteitsplan.

A008-WO080 - Woningbouw

De indiener onderschrijft de doelstelling van de provincie om voldoende sociale huurwoningen te realiseren die evenwichtig verdeeld zijn over de gemeenten. Er wordt gepleit voor meer dan 30% sociale huurwoningen in gemeenten met een tekort aan sociale huur. De indiener vraagt de provincie om samen met hen bij het Rijk te agenderen om financiële middelen en instrumenten beschikbaar te krijgen voor sociale woningbouw.

Antwoord:

Instrumenten die kunnen worden ingezet om voldoende sociale en betaalbare voorraad te bewerkstelligen, liggen onder meer in onze (digitale) instrumentenkoffer betaalbare voorraad. Hierover zijn ook kennissessies gestart. Het Rijk heeft ook verschillende subsidie-instrumenten zoals de Woningbouwimpuls.

A008-WO081 - Definities en Financiële Haalbaarheid

De indiener verzoekt de provincie om de definitie van sociale huur en betaalbare koop aan te sluiten op de landelijke definitie uit de ontwerp Wet regie op de volkshuisvesting. Tevens wordt gevraagd om de eisen in de omgevingsverordening te toetsen op haalbaarheid en inzichtelijk te maken hoe deze eisen zich verhouden tot de financiële middelen die beschikbaar zijn. De indiener stelt voor om artikel 7.47a en artikel 7.47b uit de omgevingsverordening aan te passen.

Antwoord:

Binnen de wettelijke mogelijkheden geven wij invulling aan onze bevoegdheden en definities die we nodig achten om onze provinciale doelstellingen te bereiken.

A009 – Gemeente Rotterdam

A009-BE065 - Behoefteramingen van ruimte voor ondernemen

De indiener meent dat vraag en aanbod onvoldoende houvast bieden voor het maken van ruimtelijke keuzes. De indiener verzoekt de behoefteraming op een heldere economische visie te baseren waar NOVEX-ontwikkelingsperspectieven in de regio van de indiener leidend zijn.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen".

De meest recente behoefteraming had ook een kwalitatief deel met onderscheid in diverse categorieën bedrijventerreinen. Dit kan in een volgende raming nog verder inhoudelijk worden uitgewerkt. Overigens worden de regio's/gemeenten altijd betrokken bij de opzet en uitvoering van de behoefteraming en kunnen dan mede invulling geven aan de uitvraag.

A009-BE066 - Planologische compensatie

De indiener meent dat planologische compensatie van bedrijfsruimte alleen noodzakelijk is bij locaties met zeer hoge milieu categorieën. De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland het uitgangspunt van planologische compensatie te vervangen door feitelijke compensatie van bedrijfsruimte en te ondersteunen met stimulerende faciliterende middelen i.p.v. beperkende regels. Volgens de indiener kunnen de nieuwe regels voor functiewijziging van bedrijventerreinen de goede gewenste en toekomstbestendige ontwikkeling van de stad belemmeren.

De indiener verzoekt om bij functiewijziging in het geval van “zwaarwegend algemeen belang” van de compensatieplicht af te zien, maar hierbij wel het begrip “zwaarwegend algemeen belang” af te bakenen en te zorgen dat bij de toepassing van deze mogelijkheid bedrijventerreinen waar bedrijven in milieucategorieën 3.1 en hoger en/of watergebonden bedrijven mogelijk zijn, zoveel mogelijk te ontzien.

Antwoord:

De cijfers laten zien dat het areaal bedrijfsruimte en bedrijventerreinen op provinciaal én in en om de stedelijke gebieden krimpt. Dit geldt voor alle type bedrijventerreinen dus niet alleen voor de hogere milieucategorieën. In de regionale bedrijventerreinenstrategieën zijn veel maatwerkafspraken gemaakt met betrekking tot transformatie van bestaande bedrijventerreinen op basis van compensatie van het feitelijke gebruik (i.p.v. planologisch). Dit was mogelijk omdat vraag en aanbod van bedrijventerreinen in de regio's in balans bleef mede doordat er voldoende nieuwe plannen zijn voor uitbreidingslocaties voor bedrijventerreinen elders in de regio, veelal buiten bestaand stedelijk gebied. Omdat dit in de toekomst niet meer mogelijk is, zal de gehele ruimtevraag opgevangen moeten worden op bestaande bedrijventerreinen. Om die reden is het belangrijk om de bestaande ruimte beter te beschermen middels een generieke maatregel op provinciaal niveau.

In de verordening is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen die het mogelijk maakt om bij uitzondering een andere ruimtelijke ontwikkeling toe te laten op een bedrijventerrein, indien sprake is van een zwaarwegend algemeen belang en er geen reële andere mogelijkheid is en compensatie van de toegedeelde functies van bedrijventerrein is verzekerd. Onder zwaarwegend algemeen belang wordt in ieder geval verstaan functies die betrekking hebben op openbare veiligheid, gezondheid, energietransitie, infrastructuur en milieu, alsmede (tijdelijke) huisvesting van asielzoekers.

A009-BE067 - Visie pagina 199

Beleidskeuze: Toekomstbestendige ruimte voor ondernemen

Maatregel: Opstellen behoefteramingen en monitoren/onderzoeken

“Om een goed beeld te hebben en houden van vraag en aanbod aan bedrijventerreinen laat de provincie elke vier jaar een behoefteraming opstellen voor bedrijventerreinen en wordt de bedrijventerreinendata gemonitord. Gedeputeerde Staten monitoren o.a. jaarlijks hoe de behoefteraming zich verhoudt tot de werkelijke uitgifte van bedrijventerreinen en de voortgang van de uitvoering van de regionale 200 bedrijventerreinenvisies. Ook al is accommoderen van alle vraag niet meer het uitgangspunt, het blijft wel belangrijk om inzicht te houden in de behoefte en het aanbod aan bedrijventerreinen.”

Reactie: Het is wenselijk om de behoefteramingen niet uitsluitend te baseren op de marktvraag. Baseer de behoefteraming op wat nodig is om een (regionaal) wenselijke/nagestreefde toekomstbestendige ontwikkeling te realiseren. Gezien de toenemende druk op de schaarse ruimte en middelen dienen we keuzes te maken en is het van belang dat ruimte wordt geborgd voor functies die nodig zijn voor deze ontwikkeling.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie A009-BE065

A009-BE068 - Visie pagina kaart 14

Reactie: In de vigerende Omgevingsvisie staat het gebied van de Fenixloodsen als bedrijventerrein aangewezen. Dit gebied is geen bedrijventerrein meer. Wij verzoeken u om dit gebied van kaart Bedrijventerreinen in Omgevingsvisie af te halen.

Antwoord:

Deze zienswijze is gegrond. Het bedrijventerrein Rijnhaven /Fenixloodsen kan worden geschrapt van de bedrijventerreinenkaart, exclusief de volgende deelgebieden

- 1. bedrijfslocatie Provimi (Veerlaan 17-23), deze locatie blijft een bedrijfsbestemming houden.*
- 2. bedrijfslocatie Codrico (Rijnhaven Zuidzijde 15), voor deze locatie is het ontwerpbestemmingsplan (Codrico terrein) opgesteld, als deze onherroepelijk wordt dan kan deze locatie ook van de bedrijventerreinenkaart worden gehaald*

A009-BE069 - Artikel 7.51a

Regel Begripsbepalingen

Reactie: Volgens begripsbepaling “compensatie van toegedeelde functies bedrijventerrein” moet bedrijfsruimte planologisch gecompenseerd worden bij verandering van functie. Dit remt echter de ontwikkeling van de stad en de transformerende economie en houdt innovatie tegen bij functiemenging en verdichting. Hierdoor worden ook wenselijke gebiedsontwikkelingen praktisch onmogelijk en ontstaat stagnatie die ook economische schade kan veroorzaken. Feitelijke compensatie zien wij juist als mogelijkheid om de schaarse ruimte beter te benutten. Wij dringen er daarom op aan om deze mogelijkheid van compensatie te behouden en als uitgangspunt te nemen.

De norm zou dus feitelijke compensatie naar type bedrijvigheid moeten zijn en planologische compensatie zou alleen moeten gelden voor specifieke situaties waar feitelijke compensatie leidt tot ongewenste effecten, bijvoorbeeld bij de bescherming van beschikbare bedrijvigheid met hogere milieucategorieën.

We in ieder geval ervan uit dat met intensivering van bedrijventerreinen aan de compensatieplicht voldaan kan worden.

Antwoord:

De begripsbepaling “compensatie van toegedeelde functies bedrijventerrein” is alleen van toepassing op de afwijkingsmogelijkheid die in artikel 7.52, lid 7 wordt geboden. In de regionale bedrijventerreinenstrategieën zijn veel maatwerkafspraken gemaakt met betrekking tot transformatie van bestaande bedrijventerreinen op basis van compensatie van het feitelijke gebruik (i.p.v. planologisch). Dit was mogelijk omdat vraag en aanbod van bedrijventerreinen in de regio’s in balans bleef mede doordat er voldoende nieuwe plannen zijn voor uitbreidingslocaties voor bedrijventerreinen elders in de regio, veelal buiten bestaand stedelijk gebied. Omdat dit in de toekomst niet meer mogelijk is, zal de gehele ruimtevraag opgevangen moeten worden op bestaande bedrijventerreinen. Om die reden is het belangrijk om de bestaande ruimte beter te beschermen middels een generieke maatregel op provinciaal niveau

A009-BE070 - Artikel 7.52 lid 5

Regel Bedrijven - functiemenging

“Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een bedrijventerrein kan functiemenging mogelijk maken, door in beperkte mate te voorzien in bedrijfswoningen, tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten en andere functies die ondersteunend zijn aan het profiel van het bedrijventerrein, voor zover dit niet in strijd is met het eerste lid en de aanwezige bedrijven niet worden beperkt in hun bedrijfsvoering.”

Reactie: Huisvesting van arbeidsmigranten is een urgente maatschappelijke opgave die (net als andere opgaven) druk legt op de beperkt beschikbare ruimte. Tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten op bedrijventerreinen is in dat licht gezien in beperkte mate voorstelbaar op bedrijventerreinen onder de door de provincie gestelde voorwaarden. Hierbij plaatsen wij de kanttekening dat bedrijventerreinen en bedrijfsruimten kwalitatief en kwantitatief onder druk staan, terwijl zij hard nodig zijn om onze brede welvaart te behouden en de transitie te kunnen maken naar een toekomstbestendige economie. Er dient dus terughoudend te worden omgegaan met het toestaan van andere functies op bedrijventerreinen. We vragen hierbij met nadruk de bedrijventerreinen zoveel mogelijke te ontzien met een milieucategorie vanaf 3.1.

Antwoord:

Functiemenging is op grond van deze verordening mogelijk, door in beperkte mate te voorzien in bedrijfswoningen, tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten en andere functies die ondersteunend zijn aan het profiel van het bedrijventerrein. Het toelaten van deze functies mag niet tot gevolg hebben dat de maximaal toelaatbare milieucategorie of milieuzone wordt verlaagd. Ook mogen de aanwezige bedrijven niet worden beperkt in hun bedrijfsvoering. Voorkomen moet worden dat functiemenging ten koste gaat van courante bedrijfskavels of bedrijfspanden. Tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten is mogelijk voor een periode van maximaal 10 jaar, mits een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden geboden. De mogelijkheden van huisvesting van arbeidsmigranten

op bedrijventerreinen met een hoge milieucategorie of milieuzone, zijn daarom in de praktijk beperkt tot delen van het bedrijventerrein waar in de huidige situatie alleen bedrijven in een lagere milieucategorie of milieuzone zijn gevestigd. Op bedrijventerrein met milieucategorie 5 en hoger is huisvesting van arbeidsmigranten niet passend.

A009-BE071 - Artikel 7.52 lid 7

Regel Bedrijven - functiewijziging

“Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een bedrijventerrein kan bij uitzondering een andere ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maken indien sprake is van een zwaarwegend algemeen belang, er geen reële andere mogelijkheid is en compensatie van de toegedeelde functies van het bedrijventerrein is verzekerd.”

Reactie: Een ‘zwaarwegend algemeen belang’ blijft, ondanks uitleg op pag. 120/121 subjectief en dient daarom te worden geconcretiseerd.

Het is onredelijk om - in het geval dat vanwege zwaarwegend algemeen belang andere functies worden toegestaan op bedrijventerreinen – de gemeenten een compensatieplicht van de toegedeelde functies op te leggen.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Toelichting zwaarwegend algemeen belang"

A009-BE072 - Bijlage IX Tabel 2

Tabel 2 Bedrijventerreinenlocaties

Reactie: om verwarring te voorkomen adviseren we de volgende aanpassingen:

De titel van tabel graag aanvullen (tekstueel voorstel of iets vergelijkbaar): Grote buitenstedelijke reserve bouwlocaties – bedrijventerreinlocaties

Naam van locatie “Science & Businesspark” in Rotterdam op de volgende manier graag aanvullen: “Science & Businesspark Schieveen”.

Antwoord:

De locaties die in 'Tabel 2 Bedrijventerreinlocaties' zijn opgenomen, betreffen potentiële bouwlocaties voor bedrijventerreinen buiten het bestaand stedelijk gebied. Deze locaties staan op de zogenaamde 3 ha kaart waarop alle grote buitenstedelijke bouwlocaties voor woningbouw en bedrijventerreinen staan aangeduid die door PS zijn aanvaard.

In de regionale bedrijventerreinenstrategieën zijn deze locaties in enkele gevallen meegenomen bij het aanbod om de verwachte vraag tot 2030 te kunnen bedienen. Deze locaties kunnen niet beschouwd worden als reserve bouwlocaties maar zijn locaties die voor én na 2030 daadwerkelijk nodig zijn om te kunnen voorzien in de behoefte ruimte voor bedrijventerreinen.

De naam van locatie “Science en Businesspark” in Rotterdam zal op de voorgestelde manier worden aangevuld, De zienswijze is op dit punt gegrond. In de ZHOV, bijlage IX, tabel B2, wordt de naam van bedrijventerrein "Science en Businesspark" in de gemeente Rotterdam veranderd in "Science & Businesspark Schieveen".

A009-BE073 - Toelichting Artikel 7.52 (bedrijven)

Toelichting op wijziging van regels Bescherming bestaande bedrijventerreinen

Reactie: De provincie zet met de nieuwe regels voor functiewijziging de goede gewenste en toekomstbestendige ontwikkeling van de stad op slot. De gemeente Rotterdam erkent het belang van bedrijfsruimte; het college van B&W heeft een collegetarget voor het behoud van bedrijfsruimte.

Echter niet alle bedrijventerreinen (ook in milieucategorie 3 en hoger) zijn toekomstbestendig. Dit kan zitten in de positionering ten opzichte van wonen, de beperkte bereikbaarheid etc. In het kader van de goede groei willen wij graag op een verantwoorde en evenwichtige manier onze stad blijven ontwikkelen. Hiervoor hebben wij soms ruimte nodig om (deels) de functie te wijzigen van bedrijventerreinen waar hogere milieucategorieën dan 1 en 2 zijn toegestaan.

Anderzijds is het niet wenselijk om voor alle bedrijventerreinen in de milieucategorie 1 en 2 functiewijziging toe te staan. Deze bedrijventerreinen zijn belangrijk voor de schuifpuzzel en kunnen dienen als locaties waar “lichtere” bedrijven zich kunnen vestigen als die nu op industrieterreinen zijn gevestigd maar beter benut gaan worden door bedrijfsactiviteiten te werven die hier niet hoeven te zitten. Op bedrijventerreinen in de milieucategorie 1 en 2 kan juist door beter intensiever ruimtegebruik meer ruimte gerealiseerd worden voor bedrijven in de lagere milieucategorieën.

Zie ook reactie op Functiemenging bij pag. 110

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

A009-BE074 - Kaart 20

Reactie: In de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening TAM-IMRO geconsolideerde versie (in werking per 26 maart 2024) staat het gebied van de Fenixloodsen als bedrijventerrein aangewezen. Dit gebied is geen bedrijventerrein meer. Wij verzoeken u om dit gebied van kaart 20 af te halen.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie A009-BE068

A009-ET012 - Visie pagina 93

Toelichting Ruimtelijke uitgangspunten windenergie

“Windturbines worden geplaatst ‘daar waar energie gevraagd wordt’

Reactie: Vanwege externe veiligheid staat dit vaak haaks op het economische belang en de ruimte vraag van bedrijfsterreinen. Daarnaast ontstaat hierdoor vaak een heel versnipperd ruimtelijk beeld van willekeurig geplaatste windturbines. Beter is het om de grootschalige landschappelijke en infrastructurele lijnen te volgen. Zie ook pagina 104 bij “Grootschalige bedrijvigheid”

Antwoord:

Het bieden van mogelijkheden voor windenergie aan bedrijfsterreinen biedt economisch kansen, omdat met de elektrificatie van warmtevraag en mobiliteit een groeiende schaarste aan netwerkcapaciteit ontstaat. De door vragensteller genoemde koppeling aan grootschalige landschappelijke en infrastructurele lijnen is geborgd in de ruimtelijke uitgangspunten dat bij plaatsing windenergie passend is langs grootschalige infrastructuur (snelwegen), op grote bedrijventerreinen of op de grote scheidslijnen tussen land en water. Windturbines worden geplaatst 'daar waar het waait' (denk aan kustgebieden), 'daar waar energie gevraagd wordt' (denk aan industrie) en 'daar waar ze aan kunnen sluiten bij grote landschappelijke structuren' (grootschalige overgangen land-water, grote lijnvormige (infra)structuren (havengebied)).

A009-ET013 - Visie pagina 106

Maatregel: Realiseren van Windenergie

Uitwerking - Te onderzoeken effecten

Reactie: De provincie geeft hierin aan dat er een MER of ruimtelijke onderbouwing moet worden gemaakt. Een MER is wettelijk gezien niet altijd/meestal niet verplicht.

Antwoord:

Voor kleine windturbineparken is een MER niet verplicht. Het doorlopen van een m.e.r.-proces op projectniveau kan wel de voorkeur hebben om alle effecten goed in beeld te krijgen met een transparant proces.

Deze zienswijze is op dit punt gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de Herziening 2024. In het Omgevingsprogramma, Maatregel 'Realiseren van windenergie', wordt toegevoegd dat de MER plicht alleen geldt voor grote windturbineparken.

A009-ET014 - Visie pagina 107

Beleidskeuze: Lokale initiatieven en inclusieve energietransitie

"Met een hoger % wordt een verhoging van de lokale acceptatie van energieprojecten beoogd."

Reactie: Als Rotterdam delen we deze redeneerlijn niet. Lokaal eigendom is niet gelijk aan het % acceptatie van het project. Als Rotterdam maken we deze koppeling niet, lokaal eigendom gaat om andere dingen (zeggenschap, delen in lusten) dan acceptatie.

Antwoord:

Deze zienswijze leidt niet tot wijziging van het Omgevingsbeleid. De provincie Zuid-Holland volgt de landelijke lijn dat lokaal eigendom gaat over eigenaarschap en het gaat over de belangen van de omgeving. Het is bedoeld om de lokale omgeving zeggenschap te geven over wind- en zonprojecten. Zowel over de ontwikkeling en landschappelijke inpassing van die projecten als over de revenuen die voortkomen uit die projecten. Door de lokale omgeving zeggenschap te geven, kan er binnen het project ook een eerlijke verdeling van de lusten en lasten worden afgesproken. Dit alles is bedoeld om bij te dragen aan meer maatschappelijke acceptatie voor zon- en windprojecten.

A009-ET015 - Visie pagina 111, 115

Maatregel: Uitwerken RES-zoekgebieden zon en wind

Beleid Wind

Reactie: Ad 1. "Daar waar energie gevraagd wordt" Zie eerdere opmerkingen bij p. 93.

Ad2: kaders Wind: Dit is een herhaling van eerdere teksten. Zie ook opmerkingen bij 93 en 111. Plus het punt over de MER bij blz. 106.

Antwoord:

Het bieden van mogelijkheden voor windenergie aan bedrijfsterreinen biedt economisch kansen, omdat met de elektrificatie van warmtevraag en mobiliteit een groeiende schaarste aan netwerkcapaciteit ontstaat. De door vragensteller genoemde koppeling aan grootschalige landschappelijke en infrastructurele lijnen is geborgd in de ruimtelijke uitgangspunten dat bij plaatsing windenergie passend is langs grootschalige infrastructuur (snelwegen), op grote bedrijventerreinen of op de grote scheidslijnen tussen land en water. Windturbines worden geplaatst 'daar waar het waait' (denk aan kustgebieden), 'daar waar energie gevraagd wordt' (denk aan industrie) en 'daar waar ze aan kunnen sluiten bij grote landschappelijke structuren' (grootschalige overgangen land-water, grote lijnvormige (infra)structuren (havengebied)).

A009-EV001 - Toelichting Artikel 7.18

Toelichting

Nadere toelichting op oriëntatiewaarde en berekend groepsrisico

Reactie: Tekst is in zijn huidige vorm verwarrend. Tekstueel voorstel: "Het groepsrisico geeft de kans weer op het overlijden van een groep van tien of meer mensen die niet direct betrokken zijn bij de risicobron, zoals een milieubelastende activiteit met gevaarlijke stoffen, vliegveld, windturbines, met gevaarlijke stoffen."

Onderbouwing: Nu lijkt het te gaan om windturbines met gevaarlijke stoffen, dat is niet het geval.

Antwoord:

Dank voor het aandachtig doornemen van de toelichting. Dit betreft inderdaad een verwarrende zin.

Deze zienswijze is op dit punt gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de Herziening 2024. In de ZHOV wordt in de toelichting op artikel 7.18 de tekstpassage over het groepsrisico aangepast en komt als volgt te luiden:

"Het groepsrisico geeft de kans weer op het overlijden van een groep van tien of meer mensen die niet direct betrokken zijn bij de risicobron, zoals een milieubelastende activiteit met gevaarlijke stoffen, vliegveld en/of windturbines."

A009-NA005 - Toelichting Artikel 7.45ca

Begrip stedelijke ontwikkeling

Artikel 7.45ca ziet op een 'nieuwe stedelijke ontwikkeling'.

Reactie: In de definitiebepaling in Bijlage I wordt verwezen naar artikel 5.129g van het Bkl. In de toelichting op de Herziening 2024 wordt nog een verdere toelichting gegeven op dit begrip

toegespitst op de Zuid-Hollandse situatie. Dit is zo onoverzichtelijk. Graag het relevante tekstdeel uit de Toelichting ook in de definitiebepaling in Bijlage 1 opnemen.

Antwoord:

Het begrip 'stedelijke ontwikkeling' is gedefinieerd in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en hangt samen met de toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking. De provincie hanteert hetzelfde begrip in enkele regels van de verordening en verwijst daarom naar de definitie in het Bkl. Omdat de in het Bkl gehanteerde definitie ruimte laat voor interpretatie, heeft de provincie voor een aantal aspecten in de toelichting van de verordening aangegeven hoe de provincie daarmee omgaat specifiek in de Zuid-Hollandse situatie. Dat is vergelijkbaar hoe in jurisprudentie uitleg wordt gegeven over het begrip 'stedelijke ontwikkeling'. Het is aan het Rijk of ze ervoor kiest het begrip aan te scherpen, of juist ruimte laat voor interpretatie in specifieke situaties.

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Herziening 2024.

A009-NA006 - Bijlage IX, onder D, Artikel 7.60

Regel Wezenlijke kenmerken en waarden natuurnetwerk Nederland

"De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN zijn via bijlage IX, onder D, daarin gekoppeld aan de natuurdoelen voor een gebied. Deze zijn te vinden in het 'Natuurbeheerplan Zuid-Holland', via de 'index natuur en landschap'."

Reactie: Echter zijn het 'natuurbeheerplan Zuid-Holland' en de 'index natuur en landschap' twee verschillende documenten/instrumenten. Het 'Natuurbeheerplan Zuid-Holland' refereert wel naar de 'index natuur en landschap', maar niet andersom. De tekst klopt daarmee dus niet.

Antwoord:

De tekst is inderdaad niet juist.

Deze zienswijze is op dit punt gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de Herziening 2024. In de ZHOV, toelichting op artikel 7.60, wordt de zinsnede "via de index natuur en landschap" vervangen door "en ook beschreven in de index natuur en landschap"

A009-NA007 - Bijlage IX, onder D, Artikel 7.60

Regel Wezenlijke kenmerken en waarden natuurnetwerk Nederland

Reactie: Verzoek om de bestaande tekst (zie zwart) aan te vullen als volgt (of een variant hierop, zie groen):

‘De wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland bestaan uit de

geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht. De rust, stilte, duisternis en mate van openheid dan wel beslotenheid, de landschapsstructuur alsmede de samenhang met andere natuurgebieden. Daarnaast ook de aanwezigheid van structurelementen behorende bij het natuurtype en de potentie voor karakteristieke en kwalificerende soorten zoals opgenomen in de 'index natuur en landschap'.

Onderbouwing.

De beschrijving voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN geeft meer duidelijkheid, maar bevat enkel abiotische factoren en is daarmee te limitatief. De biotische factoren en het voorkomen van karakteristieke en kwalificerende soorten is geen onderdeel van de definitie voor wezenlijke kenmerken en waarden. Dit zou betekenen dat een goede waterkwaliteit, niet roeren in de grond en aandacht voor rust en duisternis voldoende zou zijn om aan het beschermingsregime te voldoen. Echter zijn deze abiotische factoren waardevol, omdat in combinatie met de juiste inrichting en beheer een diversiteit aan soorten in het gebied kan leven. Het is daarom van belang dat de definitie (en daarmee hetgeen beschermd wordt) uitgebreid wordt met de biotische waarde van het gebied.

Antwoord:

Het klopt dat het nu lijkt dat in de regels alleen wordt ingegaan op abiotische waarden. Deze zienswijze is op dit punt gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de Herziening 2024. Verduidelijkt wordt dat het gaat om de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de beoogde natuurkwaliteit. Het gaat om een verduidelijking die in lijn is met het huidige beleid, het betreft dus geen aanscherping. In de ZHOV komt bijlage IX, onderdeel D, als volgt te luiden:

"De wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland bestaan uit de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de beoogde natuurkwaliteit, waarbij behoren de geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht. De rust, stilte, duisternis en mate van openheid dan wel beslotenheid, de landschapsstructuur alsmede de samenhang met andere natuurgebieden."

A009-OB012 - Kanttekening belang van behoud van regionale afwegingsruimte en maatwerk

De indiener geeft aan dat zij vinden dat er in het omgevingsbeleid sprake is van een stapeling van sectorale keuzes waarbij een integrale visie ontbreekt. Zienswijzeprocedures zijn formeel van karakter en bieden volgens de indiener onvoldoende ruimte om een gezamenlijk breed gedragen inbreng te hebben. De samenwerking in de NOVEX-gebieden wordt aangedragen als voorbeeld voor het belang van regionale afwegingsruimte en maatwerk.

Antwoord:

Integraliteit van beleid zit vooral in de totstandkoming van het beleid en de toepassing hiervan. De beleidskeuzes aan zich zijn daardoor inderdaad sectoraal dit is een bewuste keuze omdat zo duidelijk is welke belangen de provincie allemaal meeweegt bij de integrale besluiten die uiteindelijk per situatie worden genomen. De behoefte aan maatwerk wordt herkend en komt inderdaad nog niet tot zijn recht in het voorliggende beleid. De verwachting is dat hier met herziening 2025 met meer gebiedsspecifiek beleid eerste invulling aan wordt gegeven. Waarbij ook de uitkomsten van de afspraken in de NOVEX-gebieden een plek zullen krijgen.

A009-RK009 - Paragraaf 7.3.7 Bijlage IX onder A

Regel Ruimtelijke kwaliteit

De Kwaliteitskaart Laag 3: Ruimtelijke kwaliteit van stedelijke occupatie

Watergebonden bedrijvigheid - Richtpunten Ruimtelijke kwaliteit

“Ontwikkelingen in en rond de mainport sluiten aan bij het grootschalig industriële en logistieke havenkarakter”

Reactie: Dit is een te eenzijdige benadering van de directe omgeving van haven. Je verwacht dat haven en stad hier samenkomen. Het havenkarakter voert hier niet per definitie de boventoon, dat zou je gebiedsspecifiek moeten bekijken en afwegen. Soms is sprake van een harde grens tussen haven en stad, soms is er verwevenheid en zie je een meer geleidelijke overgang. Beide hebben hun eigen ruimtelijke kwaliteit.

Antwoord:

We zijn het met uw opmerking eens. Een nadere duiding van de kwaliteiten van het havengebied is gewenst. Daarmee is gewacht vanwege de verwachte transitie van het havengebied en de richting die daarbij wordt gekozen. Bij de herziening omgevingsbeleid van 2025 zullen we hier aandacht aan besteden.

A009-RK010 - Paragraaf 7.3.7 Bijlage IX onder A

Regel Ruimtelijke kwaliteit

De Kwaliteitskaart Laag 3: Ruimtelijke kwaliteit van stedelijke occupatie

“In het midden van de provincie, langs de as Maasvlakte-Rotterdam-Drechtsteden-Merwedezone, is concentratie van windenergie gewenst. Opstellingen sluiten aan bij economische en logistieke dynamiek en stedelijke bebouwing.”

Reactie: Tekstvoorstel (of anders, met vergelijkbare inhoud): “In het midden van de provincie, langs de as Maasvlakte-Rotterdam-Drechtsteden-Merwedezone, is de impact van windturbines op kwetsbare landschappen kleiner dan in andere delen van de provincie. Maar vanwege de grote diversiteit van grondgebruik waarbij sprake is van woningen, natuurgebieden, industrie, infrastructuur en buisleidingen met explosie- en/of brandrisico contouren, recreatiegebieden is maatwerk noodzakelijk.”

Onderbouwing: Windturbines zijn moeilijk realiseerbaar in een zo drukke omgeving, dat weet de provincie ook (zie moeilijk verloop van VRM locaties): aspecten als milieugezondheid, externe veiligheid (risico domino-effect), verkeersveiligheid, concurrerende ruimteclaims laten weinig ruimte over waar windturbines hier kansrijk kunnen zijn.

Antwoord:

Dank voor uw waardevolle suggestie. Deze zienswijze is op dit punt gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de Herziening 2024. In de ZHOV, bijlage IX, onderdeel A, onder het kopje 'windturbinelocaties' komt het richtpunt over de as Maasvlakte-Rotterdam-Drechtsteden-Merwedezone als volgt te luiden:

“In het midden van de provincie, langs de as Maasvlakte-Rotterdam-Drechtsteden-Merwedezone, is vanwege de grote energievraag en het industriële karakter, plaatsing van windenergie gewenst. Opstellingen sluiten aan bij economische en logistieke dynamiek en stedelijke bebouwing. Vanwege de beperkt beschikbare ruimte, is maatwerk gewenst.”

A009-SV028 - Artikel 7.44 Paragraaf 7.3.8

Regel (p. 90) – afgestemde regionale behoefte/ Toelichting (p. 93)

“Een omgevingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling voor wonen, bedrijventerreinen of kantoren mogelijk maakt, houdt rekening met de op de behoefteramingen van gedeputeerde staten gebaseerde regionale afgestemde regionale behoefte aan deze ontwikkeling. De regionaal afgestemde regionale behoefte kan blijken uit een geheel of gedeeltelijke instemming met regionale bestuurlijke afspraken, waaronder een regionale programmering, waarmee gedeputeerde staten geheel of gedeeltelijke hebben ingestemd of die door gedeputeerde staten zijn vastgesteld.”

Toelichting (p. 93)

“Daarom is in deze verordening bepaald dat een omgevingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling voor wonen, bedrijventerreinen of kantoren mogelijk maakt, rekening houdt met de op de behoefteramingen van gedeputeerde staten gebaseerde afgestemde regionale behoefte aan deze ontwikkeling.”

Reactie: Dit is een directieve formulering. Hier staat eigenlijk dat de regionaal afgestemde behoefteraming het op regionale schaal overnemen van de behoefteraming van GS is. En verderop staat dat GS vervolgens moet instemmen met de regionale behoefteraming om toetsing op planniveau te vereenvoudigen. Dit ontnemt gemeenten beleidsvrijheid om uit te gaan van waarde vrije/neutrale behoeftebepaling. Dat is niet in de geest van regionaal maatwerk en samenwerking als één overheid. Zo houden we elkaar bezig.

Daarnaast is het volgen van behoefteramingen niet in lijn met de uitgangspunten dat we in de toekomst niet meer alle behoefte kunnen faciliteren. Een top-down behoefteraming opleggen leidt niet tot de juiste keuzes.

Graag herformuleren door de tussenzin “...op de behoefteramingen van gedeputeerde staten gebaseerde...” te schrappen. Zie nog Reacties in Bijlage 1 op het document Volledig overzicht wijzigingen Beleidskeuzes en Maatregelen – blz. 199 Maatregel: Toekomstbestendige ruimte voor ondernemen: Opstellen behoefteramingen en monitoren/onderzoeken

Antwoord:

Wij nemen kennis van de zienswijze. Het rekening houden met behoefteramingen die zijn vastgesteld door Gedeputeerde Staten was al onderdeel van het Omgevingsbeleid, dit onderdeel is in die zin niet gewijzigd in de voorliggende Herziening 2024. De teksten hierover zijn wel geactualiseerd zodat ze meer aansluiten op de rol van de provincie met betrekking tot de totstandkoming van de regionale programmering, mede in het licht van de grote actuele opgaven.

A009-SV029 - Toelichting paragraaf 7.3.8

Toelichting Stedelijke ontwikkelingen

In de toelichting is bij de paragraaf “Begrip stedelijke ontwikkeling” de volgende zin toegevoegd: “In de Zuid-Hollandse situatie wordt daar onder verstaan een woningbouwlocatie die voldoende substantieel is met 12 woningen of meer”.

Reactie: Het voornemen van de minister is om woningbouw als stedelijke ontwikkeling aan te merken als het gaat om ten minste 50 woningen (paragraaf 3.10.1 in concept Besluit Versterking regie volkshuisvesting). Wij gaan ervan uit dat de provincie deze verhoging naar 50 woningen doorvoert in haar Omgevingsverordening op het moment dat dit de landelijke lijn wordt.

Antwoord:

Wij nemen kennis van de zienswijze. Het gaat hier om het begrip 'stedelijke ontwikkeling' zoals dat is gedefinieerd in het kader van de door het Rijk vastgestelde 'ladder voor duurzame verstedelijking'. De ladder heeft als doel efficiënt ruimtegebruik. Het Rijk heeft het voornemen haar definitie van 'stedelijke ontwikkeling' aan te passen. In een volgende herziening van ons omgevingsbeleid zullen we het gebruik van het begrip 'stedelijke ontwikkeling' hierop aanpassen, zodat geen verwarring ontstaat met de definitie van het Rijk.

A009-SV030 - Toelichting paragraaf 7.3.8**Toelichting Stedelijke ontwikkelingen**

Reactie: Het verschil tussen de begrippen stedelijke functie (pag. 91) en stedelijk gebied (pag. 92) is verwarrend. Tot Stedelijke functie worden alle functies die hiermee te maken hebben, inclusief overgangsgroen tussen de stedelijke ontwikkeling en het landelijk gebied en het buitengebied, gerekend. Bij het begrip Stedelijk gebied wordt dit groen juist expliciet niet tot het Stedelijk gebied wordt gerekend. Deze begrippen zijn verwarrend. Dit zou gelijkgetrokken moeten worden: de Stedelijke functie vindt plaats in Stedelijk gebied en andersom de Landelijke functie en buitengebied functie vinden plaats in Landelijk- en Buitengebied.

Daarbij moet ook andersom gelden dat bij ontwikkeling van Landelijk gebied en Buitengebied ook buffergroen met Stedelijk gebied tot deze ontwikkeling worden geteld.

Antwoord:

In de tekst onder het kopje 'begrip stedelijke ontwikkeling' op pagina 91 wordt het begrip 'stedelijke functie' genoemd. Dit is inderdaad verwarrend in het betreffende tekstblok. Deze zienswijze is op dit punt gegrond. In de toelichting op paragraaf 7.3.8 (stedelijke ontwikkelingen) van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening onder het kopje 'begrip stedelijke ontwikkeling' wordt de term 'stedelijke functie' vervangen door 'stedelijke ontwikkeling'.

In de Omgevingsverordening zijn regels opgenomen voor stedelijke ontwikkelingen groter dan 3 ha buiten bestaand stads- en dorpsgebied. Deze kunnen alleen gerealiseerd worden op een in de Omgevingsverordening aangewezen grote buitenstedelijke bouwlocatie. Voor de berekening van de omvang hiervan kan een bruto of netto benadering worden gehanteerd. In de toelichting van de verordening is aangegeven hoe de provincie dit ziet, dus wat wel meetelt en wat niet.

Het begrip 'stedelijk gebied' is gedefinieerd in het kader van de door het Rijk vastgestelde 'ladder voor duurzame verstedelijking'. Het begrip 'bestaand stads- en dorpsgebied' is de naam die de provincie hiervoor hanteert. In de begripsbepaling in de Omgevingsverordening wordt daarom verwezen naar het begrip 'stedelijk gebied'.

A009-SV056 - Visie pagina 383**Beleidskeuze Groenblauwe netwerken stedelijke structuur**

Reactie: Hier wordt beschreven dat de groen en waterstructuur van belang is voor klimaatadaptatie waaronder hitte en droogte. Er komt niet in terug dat oppervlaktewater juist ook een gevaar kan opleveren door/voor beide thema's. Meer open water betekent in langdurige hete, droge perioden ook meer verdamping en daarmee vergroting van de watervraag in droge perioden.

Antwoord:

In algemene zin zorgt ruimte voor groen en water (ten opzichte van verstenen en verharding) in en om het stedelijk gebied voor verkoeling en het tegengaan van wateroverlast bij heftige neerslag. De inrichting van de groen- en waterstructuur heeft effecten op de waterhuishouding en de manier waarop dit groen ingericht wordt, heeft gevolgen voor het watermanagement. De opgave bij deze beleidskeuze is om de structuur te behouden en waar nodig te versterken. Er is geen sprake van grote toevoeging van wateroppervlakten.

A009-TB010 - Motivering artikel 7.41aa

Motivering van regel

“Het toepassingsbereik van de regeling voor toekomstbestendig bouwen wordt verbreed van woningbouw naar alle gebouwen. De provincie vindt het van belang om bij het realiseren van nieuwe gebouwen de kansen en mogelijkheden voor toekomstbestendig bouwen te betrekken. Welke mogelijkheden is mede afhankelijk van de functie van de gebouwen. In de regeling is een ondergrens opgenomen van 1.000 m2 vloeroppervlak. Ook bij kleinere gebouwen zijn er kansen en mogelijkheden voor toekomstbestendig bouwen, maar de regels zijn beperkt tot grotere gebouwen.”

Reactie: We zien hierin inderdaad voor alle ketenpartners in de bouwopgave een rol. Maar de regelgeving wordt in eerste lijn vooral via landelijk beleid bepaald en niet via provinciaal, regionaal of stedelijk beleid. De wijze van aanjagen die wij voor ons zien zou dan ook moeten uitgaan van stimulerende maatregelen, kennisdeling, dekken van onrendabele innovatiekosten etc. en niet van regels.

Antwoord:

Het provinciale beleid over Toekomstbestendig bouwen is vastgelegd in de Herziening Wonen, Werken en Werelderfgoed. De voorliggende herziening voorziet alleen in verbreding van toekomstbestendig bouwen van woningen naar alle gebouwen. De zienswijze richt zich niet tegen deze verbreding.

Wij zijn voor Toekomstbestendig bouwen zeker voorstander van zoveel mogelijk landelijk beleid, uniformering en een gelijk speelveld voor iedereen. Wij werken in het convenant Toekomstbestendig bouwen dan ook samen met onder andere andere provincies, marktpartijen en andere overheden om hierover en over het versnellen van Toekomstbestendig bouwen op vrijwillige basis afspraken te maken. Landelijk beleid vertaalt zich naar minimumeisen en bij Toekomstbestendig bouwen ligt de lat veelal hoger.

A009-WO037 - Realisatie van de woningbouwopgave

De indiener verwacht dat de provincie Zuid-Holland haar beleid in lijn brengt met het Rijksbeleid en de gezamenlijke regionale realisatieagenda's die regio's, provincies en Rijk in 2023 met elkaar hebben afgesproken. De indiener spreekt een wens uit voor eenduidige regels, definities en randvoorwaarden. Indien ambities moeten worden aangescherpt wordt er op aangedrongen om eerst overeenstemming te bereiken met medeoverheden alvorens de opname in het Omgevingsbeleid Zuid-Holland. Indien beleid en definities niet overeenkomen zal de indiener uitgaan van landelijk beleid en landelijke definities als opgenomen in de indieners woonvisie van maart 2024.

Antwoord:

Binnen de wettelijke mogelijkheden geven wij invulling aan onze bevoegdheden en definities die we nodig achten om onze provinciale doelstellingen te bereiken.

A009-WO038 - Visie pagina 339

Beleidskeuze

Thema: Aandachtsgroepen

In de inleidende alinea staat bij aandachtsgroepen: “(o.a. statushouders, arbeidsmigranten, dak- en thuislozen, ouderen en asielzoekers)”.

Reactie: We verzorgen als gemeenten (of woningcorporaties/marktpartijen) geen huisvesting voor asielzoekers, alleen voor statushouders. Verzoek is om of deze categorie eruit te halen, of toevoegen dat het bij asielzoekers gaat om realiseren van opvang en het bij deze categorie niet gaat om huisvesting.

In het document komt vaker voor dat asielzoekers worden genoemd als aandachtsgroep i.h.k.v. ‘Een thuis voor iedereen’ (pagina 339, 349). Dit is incorrect. De spreidingswet betreft asielzoekers. Voor deze groep is sprake van opvang, niet van huisvesting. Graag aanpassen op alle plekken waar deze groep benoemd wordt. Suggestie is om op pagina 349 een kader om de tekst te doen zodat duidelijk is dat dit een andere doelgroep betreft dan de groepen uit programma Een thuis voor iedereen).

Antwoord:

De opmerking nemen we over.

A009-WO039 - Visie pagina 339-340

Beleidskeuze

Regionale woonzorgvisie

Onderaan pagina 339 is de volgende passage ingevoegd: “Regionale woonzorgvisies geven een uitwerking van de provinciale doelstellingen en bevatten de algemene uitgangspunten over voorraadontwikkeling, betaalbaarheid, de huisvesting van doelgroepen en de evenwichtige spreiding van deze huisvesting in de betreffende regio. De regionale woonzorgvisie wordt door de gemeenten vastgesteld. GS stellen de regionale woonzorgvisie mede vast als deze voldoet aan het

Omgevingsbeleid.” Op pagina 352 staat iets vergelijkbaars: “Regionale woonzorgvisie: in de regionale woonzorgvisie geven de gemeenten de actuele kaders weer van onderwerpen waarvoor regionale afstemming nodig is. Door het toevoegen van kaders voor de huisvesting van aandachtsgroepen en ouderen spreken we niet meer van een regionale woonvisie, maar

van een regionale woonzorgvisie.”

Reactie:

- De regionale woonvisie en de regionale woonzorgvisie worden hier samengevoegd. Dit is wat ons betreft niet wenselijk. De regionale woonvisie gaat over de behoefte (voorraadontwikkeling, betaalbaarheid). De regionale woonzorgvisie gaat over de huisvesting van doelgroepen en evenwichtige spreiding over de regio. Dit is ook niet hoe wij een regionale woonzorgvisie voor ons zien, of hoe wij er op dit moment mee bezig zijn (en over in contact zijn met de provincie). Het zijn wat ons betreft twee verschillende producten met verschillende aandachtspunten.
- Vaststelling van een regionale woonzorgvisie door de GS vinden we een te zware stap. We vinden het van belang dat de provincie een bindend advies/ zienwijze kan geven, indien bijvoorbeeld de

beoogde evenwichtige spreiding niet voldoende is. De provincie moet dan de mogelijkheid hebben om haar wettelijk instrumentarium in te zetten.

Antwoord:

Het Rijk verwacht dat de lokale woonzorgvisies regionaal met elkaar worden afgestemd, zodat iedere gemeente een eerlijk aandeel neemt in het huisvesten en ondersteunen van de aandachtsgroepen zoals die zijn genoemd in het programma "Een thuis voor iedereen". Het kan nodig zijn dat het voor deze aandachtsgroepen nodig is om het regionale woningbouwprogramma aan te passen. De regionale afstemming en borging is in onze provincie al georganiseerd via het systeem van regionale woonvisies. Om een goede invulling te geven aan onze provinciale rol zijn we graag aan voorkant betrokken op de manier zoals is beschreven in plaats van achteraf reactief via een (bindende) zienswijze. Het is dan ook vanzelfsprekend dat dit element wordt toegevoegd omdat het elkaar aanvult.

A009-WO040 - Visie pagina 340

Toelichting

Voorraad-ontwikkeling en voorraadbeheer naar behoefte

De volgende zin is toegevoegd: "Programmeren is toegestaan tot 130% en realisatie tot 100% van de provinciale behoefte-raming".

Reactie: Dit is een knelpunt. Het (maximum van 130%) betekent voor Rotterdam een flinke lijst met 'reserveplannen', die we niet kunnen laten toetsen op planologische passendheid, maar wel versneld naar voren moeten kunnen halen. Projecten zijn complex en procedures duren lang. Men 'activeert' niet zomaar een plan.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "woningbouwprogrammering 130%".

A009-WO041 - Visie pagina 341

Toelichting

Doelstellingen woningbouwprogramma

Reactie:

- De verplichting om 40% sociale huur te realiseren, gaat te ver en is voor Rotterdam reden voor bezwaar. Zie ook de zienswijze op de Verordening. Het is ons daarnaast ook niet duidelijk hoe dit zich verhoudt tot 1/3e in portefeuille van corporaties, bestaande uit een mix van sociaal- en middensegment.
- Er bestaat onduidelijkheid over de formulering '1/3e gebouwd door corporaties' of '1/3e in portefeuille door corporaties'. De situatie dat onze corporaties bouwen en niet zelf beheren, zal in de praktijk niet plaatsvinden. Toch heeft het heeft onze voorkeur om hier eenduidig over te spreken, dus '1/3e gebouwd door corporaties' (conform de landelijke afspraken).
- Het behalen van 2/3e betaalbaar in de programmering vanaf 2025 is niet realistisch. Bij startbouw vanaf dat jaar is dat het geval, bij oplevering vanaf dat jaar nog niet. De Minister ondersteunt deze lijn/uitleg van de afspraak.

(NB: In het hoofdstuk over instrumenten staat dat gemiddelde over een periode van tien jaar vanaf 2025 2/3e betaalbaar in de programmering moet zitten. Al maakt dat het probleem in de praktijk niet veel minder groot. Want onze opleveringen zijn tot ongeveer 2028 zeker geen 2/3e betaalbaar. Om toch aan dat percentage te kunnen voldoen, moeten we voor de resterende jaren een onevenredig (en onrealistisch) hoog aandeel betaalbaar in plannen opnemen.)

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

Er is gekozen voor de term in portefeuille door corporaties, omdat het ook de praktijk kan voorkomen dat de woningen niet door de corporatie worden ontwikkeld, maar van een ontwikkelaar worden afgenomen.

De uitdagingen rond het behalen van 2/3 betaalbaar zijn ons bekend, wij nemen u reactie voor kennisgeving aan.

A009-WO042 - Visie pagina 343

Huisvesting voor doelgroepen van de sociale huursector

Definitie sociaal

Reactie:

- De definitie sociaal in de herziening wijkt af van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting. De keuze tot afwijken wordt gemotiveerd met de stelling dat de wet er nog niet is, met als gevolg dat wanneer de wet er wél doorheen komt, het provinciale beleid strenger/anders is dan de wet en daarmee (mogelijk) strijdig.
- Het Rijk maakt onderscheid tussen sociale huur door corporaties (alle DAEB = sociale huur) en sociale huur door andere partijen dan corporaties. Voor die laatste gelden volgens het wetsvoorstel nadere voorwaarden, zoals de termijn van 25 jaar instandhouding bij nieuwbouw. Voor bestaande bouw geldt niet de termijn van 25 jaar, maar deze telt wel mee in de bestaande voorraad als het voldoet aan de andere twee voorwaarden, volgens de voorgenomen definitie van het Rijk.
- Het punt 'beschikbaar zijn voor de DAEB-inkomensgroep' is onvoldoende scherp en afwijkend van de voorgenomen landelijke definitie. Beschikbaar voor deze groep maar er niet door bewoond, is niet voldoende. Aansluiten bij de formulering zoals in het wetsvoorstel dekt wel de lading: dat de woning bij aanvang moet worden verhuurd aan de DAEB-inkomengrens.
- Het punt 'heeft een begrensde huur en, er is sprake van een maximale jaarlijkse huurverhoging' is onvoldoende scherp geformuleerd en afwijkend van de voorgenomen landelijke definitie. Ook in de vrije sector zijn jaarlijkse huurverhogingen namelijk gemaximeerd. En "begrensd" is niet expliciet genoeg, het gaat hier specifiek om een bovengrens. Aansluiten bij definitie uit wetsvoorstel.
- Het punt 'verhuurd moet worden via een woonruimteverdeelsysteem' is onverstandig. Dat is een aanvullende eis van de provincie die niet door het Rijk wordt gesteld. Toewijzing kán maar hoeft niet via "het" (=corporatie?) woonruimteverdeelsysteem te lopen. Bovendien, waar het om moet gaan, is transparantie over huurprijzen en adverteren, evenals over de wijze waarop huurders worden geselecteerd. Maar dat hoeft geen onderdeel te zijn van de definitie sociaal. Dergelijke transparantie is immers ook wenselijk voor middenhuur en betaalbare koop.

- Bij de voorwaarden voor sociale huur staan vier punten, terwijl de tekst onder die punten benoemt dat er drie voorwaarden zijn.

Antwoord:

Zie ook: A009-WO054

Binnen de wettelijke mogelijkheden geven wij invulling aan onze bevoegdheden en definities die we nodig achten om onze provinciale doelstellingen te bereiken. Als de uiteindelijke wet regie versterking volkshuisvesting hier een duidelijke definitie over geeft, nemen we deze over.

De provincie acht het van belang dat de woningen worden toebedeeld aan de doelgroep. Een woonruimteverdeelsysteem garandeert de transparantie en eerlijke toewijzing van de schaars beschikbare woningen.

De zinsnede over de voorwaarden sociale huur wordt aangepast. Het gaat om drie voorwaarden in plaats van vier. De zienswijze is op dit punt dus gegrond.

A009-WO043 - Visie pagina 344

Woningen voor de Middeninkomensgroep: middenhuur en betaalbare koop

Definitie middeninkomen

De provincie definieert een middeninkomen als een inkomen tussen de maximale inkomensgrens voor de sociale huurwoningen van corporaties en anderhalf keer een modaal inkomen.

Reactie: Dit is afwijkend van de uitgangspunten die de rijksoverheid hanteert.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "middensegment".

A009-WO044 - Visie pagina 344

Woningen voor de Middeninkomensgroep: middenhuur en betaalbare koop

Middenhuur

Reactie: Er wordt verwezen naar het wetsvoorstel Betaalbare huur. Het komt willekeurig over om het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting niet aan te halen, maar het wetsvoorstel Betaalbare huur wel. Alleen bij het laatste wetsvoorstel wordt opgemerkt dat de planning ervan door de val van het kabinet onduidelijk is, maar dit geldt voor beide wetsvoorstellen. Deze in onze ogen willekeur werkt verwarrend, aangezien de grens van 1.000 euro voor middenhuur uit de Samenwerkingsafspraken tussen provincie en rijksoverheid in het Omgevingsbeleid wél al is verhoogd naar 1.100 euro (prijspeil 2024). Het is niet duidelijk op welke gronden dit is gebeurd en waarom dit bedrag afwijkt van de 1.123 euro uit het wetsvoorstel Betaalbare huur. (De 1.123 euro wordt namelijk ook in de tekst genoemd.)

Antwoord:

De Wet Betaalbare Huur is inmiddels in werking. De in de samenwerkingsafspraken genoemde maximale huurprijzen worden automatisch aangepast op de in de Wet Betaalbare Huur genoemde maximale huurprijs van €1157,95 (pp juli 2024). Ook in het Omgevingsbeleid zal de maximale huurprijs voor middenhuur worden aangepast naar €1157,95, p.p. juli 2024.

A009-WO045 - Visie pagina 344

Woningen voor de Middeninkomensgroep: middenhuur en betaalbare koop

Maximum grens betaalbare koopwoningen

Reactie: De afspraak om de “NHG-grens van 2022 te hanteren als maximumgrens voor betaalbare koopwoningen en deze de komende jaren niet te indexeren”, staat niet in de Samenwerkingsafspraken (noch in de Regionale realisatieagenda’s). Er is een landelijke definitie voor betaalbare koop. Deze staat in het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting en in het Besluit Woningbouwimpuls 2020.

NB: Ook wij zijn voorstander van voldoende differentiatie in een prijssegment en ook Rotterdam streeft hiernaar. De provinciale behoefte om de voorraadontwikkeling tot een (lagere) definitie van betaalbare koop te monitoren, kunnen we daarom onderschrijven. (pagina 345).

Antwoord:

In de Samenwerkingsafspraken gelden de landelijk vastgestelde grenzen voor koop en huur. Deze zijn inmiddels door de provincie overgenomen. Deze zullen dan ook automatisch worden doorgevoerd in de Samenwerkingsafspraken en RRA's. De provincie Zuid-Holland vindt het van groot belang om ook woningen verder onder de koopgrens te bouwen en monitort daarom ook lagere prijscategorie

A009-WO046 - Visie pagina 345-346

Aandachtsgroepen

Reactie: Het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting wordt wél genoemd in relatie tot aandachtsgroepen, terwijl eerder in de tekst expliciet wordt benoemd dat hier geen rekening mee wordt gehouden omdat onbekend is wanneer deze wet ingaat. Dit werkt verwarrend en lijkt willekeurig (wanneer er wel/niet naar deze wet wordt gerefereerd).

Antwoord:

Gemeenten en provincies krijgen nieuwe taken als gevolg van het wetsvoorstel. In de Wvrv is er een grote rol voor decentrale overheden. Zij krijgen verschillende nieuwe en veranderde taken. Voor gemeenten komen er (nieuwe eisen aan) het volkshuisvestingsprogramma, (voor die gemeenten die dit nog niet hebben) de huisvestingsverordening met ten minste een urgentieregeling en het Wmo-beleidsplan. Voor provincies is het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma ook een nieuwe taak en is er een coördinerende en toezichthoudende rol. Voor een adequate invulling van deze taken moet op deze onderwerpen tijdig worden geanticipeerd.

A009-WO047 - Visie pagina 348

Aandachtsgroepen- Ouderen

In het omgevingsbeleid staat voor de definitie van ouderenwoningen benoemd dat er wordt aangesloten bij de landelijke definitie.

Reactie: Wij zien enkele afwijkingen in het genoemde;

- 'Nultredenwoning die minimaal rollatortoegankelijk en -doorgankelijk is'. Dit is een 'twee-sterren' woning. Het Rijk spreekt van een één-ster woning voor nultreden.
- Rijk gaat in definitie geclusterde woonvorm alleen uit van een gemeenschappelijke ruimte. Provincie noemt ook receptie, huismeester, alarmering.
- Oproep: aansluiten bij landelijke definitie.

Antwoord:

De definities worden onderling nader afgestemd in de landelijke werkgroep Monitoring Woningbouw t.b.v. een eenduidige monitoring.

A009-WO048 - Visie pagina 350

Asielzoekers

Reactie: Blij met de visie van PZH dat ze samen met gemeenten om meer en kwalitatief betere opvang te realiseren. Ook het expliciet benoemen van "(..) en het mogelijk maken van kleinschalige opvang", is een verbetering.

Het valt op dat hier als instrument niet nogmaals de 'spreidingswet' wordt genoemd. Provincie krijgt middelen van Rijk om coördinerende rol te nemen. Er staat nu als instrument een 'handeling/actie' in plaats van een 'instrument' (in het programma wordt dit echter wel explicieter gemaakt op blz. 355).

Antwoord:

De tekst wordt aangepast. Van 'opvang asielzoekers' wordt 'regioplannen en provinciaal plan asielopvang' gemaakt.

A009-WO049 - Visie pagina 355-363

Regionale woonzorgvisie

Reactie:

Pagina 355-359:

- Zeer uitgebreide teksten over regionale woonzorgvisie. Met weer uitspraken over:
 - Tot 130% programmeren .
 - 2/3e betaalbaar vanaf 2025, waarvan helft in corporatie portefeuille.
 - 40% sociale huur vanaf 2025 in het regionale woningbouwprogramma.

Pagina 359-362:

- Ook weer zeer uitgebreide teksten over regionaal woningbouwprogramma. Aandacht nodig voor:
 - o.a. ongelukkig geformuleerde definitie sociale huur
 - opvallende formulering "provincie geeft waar nodig ruimte voor 30% over programmering". Elders wordt echter benoemd dat over programmering tot 130% is toegestaan, niet alleen wanneer de provincie die ruimte nodig acht.

Pagina 362 en 363:

- De tekst over doelstelling 3 gaat te ver voor Rotterdam. Hier staat wederom op meerdere plekken de 40% sociaal genoemd (als toetsingscriterium en als verplichting per bouwplan vanaf 12 woningen, in geval er geen akkoord is op de woningbouwprogrammering).

Antwoord:

Deze punten zijn ook elders in de zienswijze al benoemd. Voor het antwoord, zie de beantwoording van die punten.

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

A009-WO050 - Visie pagina 363**Regionaal woningbouwprogramma**

Reactie: De zin "Dit is uitdrukkelijk geen permanente afwijking/ontheffing op de vastgestelde doelstelling de Omgevingsvisie" is niet duidelijk. Graag een toelichting op de context en de strekking hiervan.

Antwoord:

In het omgevingsbeleid is opgenomen dat een regionaal woningbouwprogramma vanaf 2025 moet bestaan uit 2/3 betaalbare woningen, dat 1/3 van het programma in portefeuille moet zijn van woningcorporaties. Deze eisen vloeien voort uit de Woondeals en de regionale realisatieafspraken. Wij verwachten dat gemeenten zich maximaal inzetten om deze doelstellingen te realiseren, maar vragen niet het onmogelijke. Het omgevingsbeleid beschrijft de mogelijkheden om, in de overgangperiode, flexibel om te gaan met deze doelstellingen. Met de zin die hier wordt aangehaald wordt bedoeld dat deze flexibiliteit tijdelijk is. Uiteindelijk zal een woningbouwprogramma aan de gestelde doelstellingen moeten voldoen.

A009-WO051 - Paragraaf 7.3.8a Wonen Artikel 7.47a (sociale huurwoningen)**Regels:****Wonen - Voldoende sociale huurwoningen**

"Onder voldoende wordt in ieder geval verstaan" in lid 2a stelt provincie voor wijziging 30% sociaal naar 40% sociaal Reactie :Deze doelstelling is strijdig met de gezamenlijk – door Provincie, Rijk, gemeenten en corporaties – ondertekende Regionale Realisatieagenda regio Rotterdam, die dateert uit maart 2023.

Daarnaast is het strijdig met voorgenomen landelijk beleid. De andere drie doelstellingen onderschrijven we, maar deze toegevoegde niet. We verzoeken de provincie zich te houden aan de gezamenlijke afspraken en geen eigenstandige hogere eisen te stellen die het realiseren van de woningbouwopgave bemoeilijken.

De regio Rotterdam is met 36% DAEB koploper binnen de provincie wat betreft aandeel sociaal. De 'One size fits all' - aanpak van 40% sociale nieuwbouw voor elke regio is niet passend bij de behoefte en opgave in de Rotterdamse regio. Ook werken we regionaal aan meer evenwichtige spreiding van de sociale voorraad. We zijn er voorstander van als dit principe van meer evenwichtige spreiding ook op provinciaal niveau wordt gehanteerd. Het uitgangspunt zoals in de RRA benoemd (streven naar 30% sociale voorraad) is passend voor onze regio.

Daarnaast willen we opmerken dat hoewel de focus van de provincie ligt op gemeenten die minder dan 30% sociale huur in de woningvoorraad hebben, dit alsnog flinke consequenties zal hebben voor gemeenten met voldoende sociale huur. In de regio Rotterdam levert gemeente Rotterdam 45% van de voorgenomen nieuwbouwproductie. Terwijl er in onze regio 3 gemeenten (Albrandswaard,

Barendrecht en Lansingerland) zijn die momenteel nog niet aan de 30% sociale voorraad zitten. Het is niet mogelijk om op regionaal niveau 40% sociale nieuwbouw in het programma te krijgen door alleen een grotere bijdrage aan sociale nieuwbouw door deze drie gemeenten.

De norm voor het percentage woningbouw ophogen van 30% naar 40% in ontwikkelingen kan voorts betekenen dat andere functies die bijdragen aan leefbare wijken en een toekomstbestendige ontwikkeling niet gerealiseerd kunnen worden, zoals bedrijfsruimte, omdat de financiële ruimte is opgesoupeerd. De provincie wil ook graag functiemenging, dat loopt op deze manier risico,

Antwoord:

Deze punten zijn ook elders in de zienswijze al benoemd. Voor het antwoord, zie de beantwoording van die punten.

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

A009-WO052 - Artikel 7.47a lid 1

Regel Wonen - Voldoende sociale huurwoningen lid 3:

- Toevoeging "12 woningen of meer". Reactie: Zie eerdere opmerking bij pagina 91.
- "Stedelijke" wordt vervangen door "nieuwe". Reactie: Waarom?

Antwoord:

Binnen de wettelijke mogelijkheden geven wij invulling aan onze bevoegdheden en definities die we nodig achten om onze provinciale doelstellingen te bereiken.

Het begrip stedelijke ontwikkeling hangt teveel samen met de regels van duurzame verstedelijking, daarom hebben we een eigen begrip geïntroduceerd die specifiek op dit thema betrekking hebben.

A009-WO053 - Bijlage I

Regel Begrip Woningvoorraad (p 96) en Toelichting (p 99)

Onder regels wordt het begrip "woningvoorraad" gewijzigd in bijlage I:

"verblijfsobjecten met minimaal een woonfunctie en eventueel één of meer andere gebruiksfuncties volgens de BAG die op de peildatum een BAG status 'in gebruik' (niet ingemeten), 'in gebruik', 'buiten gebruik' of 'verbouwing' hebben."

Reactie: In de toelichting op pagina 99 wordt een andere definitie van woningvoorraad gegeven:

"Met woningvoorraad worden alle woningen bedoeld die op een bepaalde peildatum aanwezig zijn op basis van een landelijke monitor. Alleen adresseerbare objecten met een geldige postcode worden tot de voorraad gerekend. Reeds vergunde, maar nog niet gebouwde woningen behoren niet tot de woningvoorraad."

Onze voorkeur gaat uit naar de eerste definitie en het aanpassen van de toelichting op pagina 99.

Antwoord:

We nemen uw zienswijze op dit punt voor kennisgeving aan.

A009-WO054 - Toelichting Artikel 7.47a

Toelichting voldoende sociale huurwoningen

De volgende passage is toegevoegd: “Met sociale huurwoningen wordt hier bedoeld alle huurwoningen onder de liberalisatiegrens, die beschikbaar zijn voor de DAEB-inkomensgroep, minimaal 25 jaar als sociale huurwoning verhuurd worden, een begrensde huurstijging hebben en via een woonruimteverdeelsysteem verhuurd worden.”

Reactie: De definitie sociaal in de herziening wijkt af van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting. Het Rijk maakt onderscheid tussen sociale huur door corporaties (alle DAEB = sociale huur) en sociale huur door andere partijen dan corporaties. Voor die laatste gelden volgens het wetsvoorstel nadere voorwaarden, zoals de termijn van 25 jaar instandhouding bij nieuwbouw. Voor bestaande bouw geldt niet de termijn van 25 jaar, maar deze telt wel mee in de bestaande voorraad als het voldoet aan de andere twee voorwaarden, volgens de voorgenomen definitie van het Rijk.

Het punt ‘verhuurd moet worden via een woonruimteverdeelsysteem’ is onverstandig. Dat is een aanvullende eis van de provincie die niet door het Rijk wordt gesteld. Toewijzing *kán* maar hoeft niet via “het” (=corporatie?) woonruimteverdeelsysteem te lopen. Bovendien, waar het om moet gaan, is transparantie over huurprijzen en adverteren, evenals over de wijze waarop huurders worden geselecteerd. Maar dat hoeft geen onderdeel te zijn van de definitie sociaal. Dergelijke transparantie is immers ook wenselijk voor middenhuur en betaalbare koop.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie A009-WO042

A010 – Gemeente Kaag en Braassem

A010-BE026 - Bedrijventerreinen

De indiener onderschrijft beleid van de provincie waarbij wordt gestuurd op het beschermen/behouden van bedrijventerreinen en is blij met het strakker sturen op planologische in plaats van feitelijke compensatie.

Antwoord:

Goed om te horen dat u de gekozen instrumenten onderschrijft.

A010-BE027 - Westerdijk Leimuiden

Anderzijds vraagt de gemeente of er voor een locatie een uitzondering gemaakt kan worden. Het gaat hier om de locatie aan de Westerdijk in Leimuiden waar een betonfabriek gevestigd was. Deze locatie is watergebonden en heeft een bedrijfsbestemming waarbinnen bedrijfsactiviteiten tot en met milieucategorie 5.2. zijn toegestaan en is er voor deze locatie een geluidzone industrie opgenomen welke voor een deel over de kern Oude Wetering loopt. De indiener geeft aan dat de betonfabriek dicht bij bestaande stads- en dorpsgebied ligt en dat de beperkte ontsluiting via land voor zwaar industrieelvrachtverkeer maakt dat deze locatie niet geschikt is voor deze zware vorm van industrie. Daarom heeft de indiener de wens om de bedrijfsbestemming om te zetten naar een andere functie. Een verdere algemene beperking van transformatie van bedrijventerreinen, waarbij planologische compensatie een eis is, maakt dat deze ontwikkeling niet van de grond kan komen. Het planologische compenseren van een watergebonden bedrijfslocatie met milieucategorie 5.2 is volgens de gemeente onhaalbaar. Daarnaast, geeft de indiener aan, is de locatie al jaren buiten gebruikt. En is de locatie watergebonden maar is slecht bereikbaar via land. Daarom geeft de indiener de optie om deze locatie niet langer als bedrijventerrein aan te wijzen op de kaart in bijlage II van de omgevingsverordening.

De indiener geeft aan dat als dit niet bespreekbaar is, ze graag van de provincie horen waarom de provincie dit wel als geschikte locatie voor een bedrijventerrein ziet en wat voor bedrijvigheid hier volgens hen past.

Antwoord:

Gedeputeerde Staten hebben de geactualiseerde regionale bedrijventerreinenstrategie van Holland Rijnland aanvaard. Balans in vraag en aanbod tot 2030 was daarbij het uitgangspunt zodat wordt geborgd dat er in de regio voldoende ruimte blijft voor watergebonden bedrijven en voor bedrijven die een hogere milieuruimte nodig hebben en niet/lastig gemengd kunnen worden met kwetsbare functies.

In de bedrijventerreinenstrategie Holland Rijnland is de watergebonden bedrijfslocatie Westerdijk ('boot beton') onder voorwaarden aanvaard als transformatielocatie. Deze voorwaarde is gekoppeld aan de uitkomsten van het provincie-brede locatieonderzoek voor circulaire hubs. In dit lopende onderzoek moet antwoord gegeven worden op de vraag welke locaties geschikt zijn voor circulaire bedrijven en in hoeverre deze locaties van belang zijn om de circulaire sector/productieketen in Zuid-Holland optimaal te kunnen laten functioneren. Waterbereikbaarheid is daarbij een van de randvoorwaarden die hierbij een rol kunnen spelen.

Daarnaast dient vraag-aanbod in balans te worden gebracht door ontwikkeling van voldoende zachte plancapaciteit uit de regionale bedrijventerreinenstrategie en dient te worden onderbouwt dat deze locatie ongeschikt is voor de vestiging van watergebonden, hogere milieucategorie bedrijven.

A010-BE028 - Ripselaan

De indiener geeft aan met de provincie in gesprek te zijn over het realiseren van een nieuw bedrijventerrein gelegen aan de Ripselaan nabij Rijpwetering. Uit deze gesprekken blijkt dat de opgenomen beschermingscategorieën en het ontbreken van de locatie op bijlage IX de ontwikkeling van het bedrijventerrein bellemereen. De indiener wil het voorstel doen om de locatie Veenderveld II in Roelofarendsveen, die wel in bijlage IX van de verordening is opgenomen, te ruilen met de locatie die wij voor ogen hebben aan de Ripselaan nabij Rijpwetering. Die indiener bedoelt hiermee dat de aanduiding bij het Veenderveld II komt te vervallen en dat die aan de overzijde van de A4 bij de Ripselaan wordt toegevoegd.

Antwoord:

De provincie heeft het verzoek van de gemeente Kaag en Braassem voor de omklap van de 3ha-bedrijventerreinlocatie Veenderveld 2 aan de oostkant van de A4 naar de locatie Ripselaan aan de westkant van de A4 in maart 2022 bestuurlijk afgewezen. Dit omdat de alternatieve locatie Ripselaan is gelegen in een Groene Buffer en een belangrijk weidevogelgebied. Verstedelijking in een Groene Buffer als belangrijk weidevogelgebied is in ons Omgevingsbeleid niet toegestaan. Een Groene Buffer heeft ook juist als doel een gebied te vrijwaren van verstedelijking. In deze Groene Buffer willen wij het gebied rond het Kroonjuweel Cultureel Erfgoed Kagerplassen open houden en beschermen tegen verdere verstedelijking. De provincie wil dan ook niet een verstedelijkingssprong van Roelofarendsveen over de A4 mogelijk maken. In mei van dit jaar is gedeputeerde Stolk op werkbezoek geweest in Kaag en Braassem waar de gemeente het voorstel voor de omklap van het bedrijventerrein nog een keer heeft toegelicht. Dit heeft ertoe geleid dat de casus nogmaals is bekeken. Er is voor de provincie op dit moment geen reden om het standpunt van 2022 te herzien.

A010-RK005 - Beschermingscategorieën

De indiener merkt het volgende op met betrekking tot de beschermingscategorieën: Voor een groot deel van de kern Oud Ade is de beschermingscategorie 1 'kroonjuweel Kagerplassen en omgeving' van toepassing. De indiener verzoekt om deze categorie te verwijderen van de bestaande woonbebouwing, aangezien rijwoningen uit de jaren '60, '70 en '80 niets te maken hebben met het kroonjuweel. Daarnaast verzoekt de indiener ook om de beschermingscategorieën 1, 2 en 3 voor de zuidrand van Oud Ade te laten vervallen om ruimte te creëren voor een 'straatje erbij'. Dit geldt ook voor de locatie Buitenweg in Rijpwetering (woningbouwontwikkeling Straathof), daar gaat het erom dat beschermingscategorieën 2 en 3 vervallen. Voor de locaties aan de Achterdijk 2 t/m 2e, 3, 4, 5 en 6, verzoekt de indiener om de beschermingscategorieën 2 en 3 te verwijderen. Gezien de huidige bebouwing en woonfunctie is het volgens de indiener logischer om deze locaties aan te wijzen als stedelijk gebied op de BSD-kaart.

Antwoord:

U noemt verschillende locaties en de diverse bescherming categorieën die daarop van toepassing zijn.

Delen van de kern Oud Ade en de Zuidrand van Oud Ade zijn onderdeel van het Kroonjuweel. Deze bebouwde gebieden liggen in het oorspronkelijke veenweidelandschap. Daar is ook de grens gelegd van het Kroonjuweel. Net daarbuiten ligt de droogmakerij, die wat later ligt. De bebouwing die in de

droogmakerij ligt wordt niet tot het Kroonjuweel gerekend. Bij een Kroonjuweel gaat het namelijk over de samenhang tussen de bebouwing en het (onderliggende) landschap. We zien daarom geen reden om de huidige beschermingscategorieën voor de locaties die in het cultuurhistorisch waardevolle veenweidelandschap liggen te laten vervallen.

Voor de locaties aan de zuidrand van Oud-Ade en voor de locatie Buitenweg in Rijpwetering stelt U voor de beschermingscategorieën te laten vervallen voor een Straatje erbij. Het onderwerp Straatje erbij wordt momenteel nader ingevuld, zie ook de brief van Gedeputeerde Staten over Straatje erbij die op 24 mei 2024 naar Provinciale Staten is gestuurd. Het gesprek met Provinciale Staten over Straatje erbij vindt nog plaats. Het is nog te vroeg iets te zeggen over specifieke locaties en we kunnen daarom geen gehoor geven aan uw verzoek om de huidige beschermingscategorieën te laten vervallen. Dat zou wel in de toekomst aan de orde kunnen zijn.

De locaties aan de Achterdijk zijn onderdeel van groene buffer Plassengebied (categorie 2). Bij de groene buffer wordt de bebouwing gezien als onlosmakelijk onderdeel van het Plassengebied. In dit specifieke geval gaat het om een dijklint met groene ruimten langs de dijk en plaatselijk zicht op het water. De groene buffer heeft als doel om het gebied te vrijwaren van (grootschalige) ruimtelijke ontwikkelingen en de groenblauwe kwaliteiten van het gebied te behouden en waar mogelijk te versterken. Het laten vervallen van de beschermingscategorie 2 zoals u aangeeft, is wat ons betreft niet aan de orde. Aangezien de locaties wel een vastgesteld bestemmingsplan kennen met de aanduidingen wonen, groen en tuin is het logisch om de locaties te laten vallen onder BSD. De beschermingscategorie 3 Buitengebied laten we daarmee vervallen. Deze zienswijze is deels gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de begrenzing van bestaand stads- en dorpsgebied en daarmee de begrenzing van beschermingscategorie 3 Buitengebied.

A010-SV012 - Artikel 7.13

De indiener is blij met de aanpassing van artikel 7.13 in de omgevingsverordening, die kleine uitbreidingsactiviteiten bij bouwwerken of functieverandering uitzondert van instructieregels. De indiener is blij dat het hierdoor is het niet langer nodig is om voor elke BOPA een e-formulier in te sturen. Maar, de indiener wil graag voorstellen om te onderzoeken of het mogelijk is om terug te keren naar de eerdere systematiek, waarbij alle kruimelgevallen niet getoetst hoefden te worden aan de verordening, behalve in specifieke gevallen.

Antwoord:

In de eerder systematiek is gekozen voor een bijlage bij de Omgevingsverordening met een uitgebreide opsomming van specifieke gevallen. In deze herziening is gekozen om aansluiting te zoeken bij de wetgevingsarchitectuur van de Omgevingswet en is een vergelijkbare regeling opgenomen via een uitzonderingsbepaling op het toepassingsbereik van de ZHOV. Daarom is niet teruggekeerd naar de eerdere systematiek. Wel worden er ter verduidelijking ambtshalve enkele tekstuele "technische" verbeteringen ten opzichte van het ontwerp aangebracht.

A010-SV013 - Aanpassing BSD-kaart

De indiener geeft aan in de herziening van de omgevingsvisie naast tekstuele wijzigingen ook aanpassingen in het kaartmateriaal, specifiek de BSD-contouren te zien. De indiener verzoekt de provincie de gemeente haar eigen kaart met de BSD-contouren in overweging te nemen, inclusief

gebieden die volgens de indiener ook als bestaand stedelijk gebied moeten worden aangemerkt en van de 'beschermingscategorie 3 buitengebied' kaart verwijderd moeten worden. Bovendien stelt de indiener voor om meer 'clusters van bebouwing', zoals de Boskade in Hoogmade en de Willem van der Veldenweg in Leimuiden, op te nemen in de BSD-kaart, aangezien deze voldoen aan de definitie van bestaand stedelijk gebied en er voor t (Boskade 6 & 7c en Willem van der Veldenweg 24-24a) al bestemmingsplanwijzigingen voor in procedure zijn. Dit is in afstemming met de provincie geweest dat dit bestaand stedelijk gebied is en de indiener ziet dit graag doorvertaald op een wijziging op de BSD-kaart.

Antwoord:

Indiener vraagt om de BSD-contour te herzien en daarmee een aantal locaties en gebieden toe te voegen aan het bestaand stedelijk gebied. De BSD-contour is indicatief, de definitie is leidend. Aanpassing van de BSD-contour volgt de feitelijke situatie. We zien daarom geen noodzaak de BSD-contour nu aan te passen.

A010-TU006 - Contour glastuinbouw

Bij het digitaal raadplegen van de kaarten horende bij de omgevingsverordening lijkt het alsof alle duurzame glastuinbouwgebieden binnen de indieners gemeente geschrapt zijn. De indiener gaat ervan uit dat dit een digitale omissie betreft en verzoekt de provincie dit te herstellen. Daarnaast wil de indiener aangeven dat het noordelijke deel van het teeltgebied in Nieuwe Wetering geen onderdeel meer uitmaakt van het duurzame glastuinbouwgebied. Tot die gezamenlijke conclusie zijn de indiener en provincie al eens gekomen. Daarom verzoekt de indiener om de nieuwe contouren voor dit gebied uit onze Omgevingsvisie 2024 aan te houden; zie bijlage.

Antwoord:

Kaart 21 (de 'te beschermen teeltgebieden') is onderdeel van de Provinciale Omgevingsverordening (Zie Bijlage II inzake artikel 7.53). De door indiener aangeleverde kaart komt overeen met de beschermde teeltgebieden zoals opgenomen in de Omgevingsverordening. De zienswijze leidt niet tot aanpassing.

A010-WO021 - Wonen

De gemeente heeft begrip voor het voornemen van de Provincie om bij gemeenten die nog geen 30% sociaal in de woningvoorraad hebben, deze gemeentes 40% van hun nieuwbouw als sociale huurwoningen dienen te programmeren. De indiener plaats vraagtekens bij dit voornemen omdat dit de gesprekken met bouwers bemoeilijkt. Daarom gaat de gemeente ervan uit dat deze wijziging niet wordt doorgevoerd. Daarnaast kan de gemeente de afspraak over de prijsgrens van betaalbare koopwoningen nog niet terugvinden in de herziening.

De indiener geeft aan dat ze wenst dat de provincie meer ruimte voor maatwerk biedt binnen regelgeving omtrent sociale huurwoningen. De provincie heeft de wens dat de helft van de sociale huurwoningen van woningbouwcorporaties is. De indiener geeft aan dat zij eigen instrumenten hebben om te borgen dat er voldoende sociale en middel dure huurwoningen blijven, ook al zijn deze in het bezit van particuliere verhuurders. De indiener wijst op afspraken in de Regionale Woonagenda waarin staat dat de instandhoudingstermijn van sociale huurwoningen minimaal 30 jaar is en van middenhuur woningen minimaal 20 jaar.

De indiener beschouwt het als positief dat de provincie nadenkt over 'straatje erbij' en is benieuwd hoe dit concept vormgegeven gaat worden. Daarnaast vraagt de indiener om het voornemen van de provincie om geen extra locaties aan de 3ha-kaart toe te voegen te herzien. De indiener geeft aan dat extra locaties buiten BSD nodig zijn om de ambities uit de realisatieagenda te realiseren en de leefbaarheid in de kernen te waarborgen.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "middensegment".

Ten aanzien van de opmerking over 3 ha locaties: In de door GS vastgestelde regionale woningbouwprogramma's zijn in totaal 107 locaties van 3 ha en groter opgenomen. Naast de woningbouwopgave zijn er veel andere ruimteclaims waarin moet worden voorzien in de schaarse ruimte. De grote uitdaging is deze en andere vastgestelde woningbouwplannen ook daadwerkelijk te realiseren. Het woningbouwprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd waarbij het de voorkeur heeft om woningbouwplannen binnen BSD te realiseren. In deze herziening worden geen nieuwe 3 ha locaties toegevoegd.

Straatje erbij: Gedeputeerde Staten hebben middels een brief aan Provinciale Staten (mei 2024) aangegeven dat t.a.v. een Straatje erbij aan de slag kan worden gegaan met een handelingskader en het huidige beleid. Het gesprek met PS over de brief moet nog plaatsvinden. Na de bespreking zal de provincie hierover met gemeenten en derden communiceren. Het Straatje erbij krijgt verder uitwerking richting de Herziening van het Omgevingsbeleid 2025.

A011 – Gemeente Delft

A011-BE050 - Bedrijventerreinen

De indiener heeft de ambitie om arbeidsplaatsen te laten meegroeien met de groei van het aantal inwoners, en spoort de provincie Zuid-Holland aan om zuinig zijn op bestaande ruimte voor werken in de stad. Door transformatie te verbieden voor milieucategorie 3 of hoger houdt de provincie Zuid-Holland geen rekening met de profielen van bestaande bedrijventerreinen, en met trajecten voor meer binnenstedelijke woningen en arbeidsplaatsen. De indiener wil het ruimtegebruik intensiveren en de ruimte slimmer inrichten, echter wordt dit door deze herziening onmogelijk gemaakt.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen".

Functiemenging/verdichting op terreinen mc 1 en 2 blijft mogelijk, onder gelijkblijvende hoeveelheid ruimte voor werken.

A011-BE051 - Gevolgen beleid voor werklocaties en ontwikkelingen in Delft

In de bijlage bij deze zienswijze heeft de indiener beknopt de gevolgen van de Herziening 2024 voor de verschillende werklocaties en beoogde ontwikkelingen in Delft op een rij gezet. In deze bijlage gaat de indiener dus dieper in op een negental locaties (zie het overzichtskaartje op pagina 2 van de zienswijze).

Voor drie locaties wil de indiener de provincie Zuid-Holland hierbij nog specifiek wijzen op de gevolgen van diens beleidswijzigingen.

Schieoevers Noord

In het Ontwikkelplan Schieoevers Noord wordt uitgegaan van 4500 woningen en 4000 arbeidsplaatsen die in deze ontwikkelingen toegevoegd kunnen worden. Dat wordt onmogelijk met deze herziening van het provinciale omgevingsbeleid.

Schieoevers Zuid

Met deze herziening sluit de provincie Zuid-Holland elke vorm van (gedeeltelijke) transformatie naar andere functies uit op deze locatie, zoals onderwijs en (horeca) functies die ontmoeting stimuleren. De indiener vindt het onduidelijk of het toevoegen van functies als onderwijs en horeca past binnen de regels voor functiemenging op bedrijventerreinen (artikel 7.52 lid 5). Ook is het onduidelijk welk bedrijventerrein welk profiel heeft en wat voor ondersteunende functies daar dan bij horen.

TU Delft Campus Zuid

Bij de Herziening Omgevingsbeleid 2023 (Module Wonen, Werken en Werelderfgoed) heeft de indiener in diens zienswijze verzocht om 'Campus Zuid' te schrappen als 'niet te transformeren bedrijventerrein'. De provincie Zuid-Holland heeft dit verzoek destijds bij vaststelling van de herziening overgenomen. Het verbaast de indiener dan ook dat de provincie de mogelijkheden voor doorontwikkeling van dit gebied nu juist weer nog verder inperkt. Dit staat de ontwikkeling van Innovatiedistrict Delft (naar een sterk en innovatief ecosysteem met wonen en voorzieningen) in de weg.

Antwoord:**Schieoevers Noord:**

De locatie is Schieoevers Noord is opgenomen in de Strategie Bedrijventerreinen MRDH als transformatielocatie en als zodanig door de Provincie Zuid-Holland aanvaard. Hierbij is verwezen naar het Woon Werk akkoord Haaglanden waar de begrenzing van de deelgebieden zijn aangegeven. Hierbij zijn alleen de deelgebieden opgenomen die onderdeel uitmaken van de eerste fase van de ontwikkelplannen (Slimme Centrale, Schiehallen/Kabeldistrict, Nieuwe Haven, De Strip en Noordkavel). De overige deelgebieden zijn bij het opstellen van het bestuursakkoord niet meegenomen. Deze deelgebieden kunnen echter worden beschouwd als een integraal onderdeel van het Ontwikkelplan Schieoevers Noord waar een gemengd woon-werkgebied voor innovatieve maakbedrijven wordt gerealiseerd.

Daarnaast staat de locatie voor een zeer groot deel op de reservelijst van de woningbouwprogrammeringslijst 2024. De ontwikkeling staat gepland in 2032 – 2040, waardoor het duidelijk is dat de ontwikkeling als 1 ontwikkeling gezien kan worden en in fases gerealiseerd wordt. .

Om bovengenoemde redenen zullen in de herziening 2024 van het provinciale omgevingsverordening ook de resterende deelgebieden in de locatie Schieoevers-Noord worden aangemerkt als (deel)locaties waarvoor het overgangsrecht geldt en waarvoor artikel 7.52 zoals dat luidde voorafgaand aan het moment van inwerkingtreding van het besluit [tot vaststelling van de Herziening 2024] van toepassing blijft.

De zienswijze is op dit punt gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de Herziening 2024. In de ZHOV, artikel 7.52b worden de resterende deelgebieden in de locatie Schieoevers Noord als locatie toegevoegd aan het overgangsrecht. In geval van transformatie is compensatie nodig, waarbij de huidige regels daarover van toepassing blijven op deze locatie.

Schieoevers Zuid:

In de verordening wordt functiemenging op bedrijventerreinen mogelijk gemaakt door in beperkte mate te voorzien in bedrijfswoningen, logies voor arbeidsmigranten en andere functies die ondersteunend zijn aan het profiel van het bedrijventerrein. Dit zijn functies zoals kleinschalige horeca, praktijkonderwijs en gemakswinkel die ondersteunend zijn aan de aanwezige bedrijven en een meerwaarde creëren voor werknemers die werkzaam zijn op het bedrijventerrein. Het toelaten van deze functies mag niet tot gevolg hebben dat de maximaal toelaatbare milieucategorie of milieuzone wordt verlaagd. Ook mogen de aanwezige bedrijven niet worden beperkt in hun bedrijfsvoering. Voorkomen moet worden dat functiemenging ten koste gaat van courante bedrijfskavels of bedrijfspanden. De beoordeling van welke ondersteunende functies bij een profiel van een bedrijventerrein past en in welke hoeveelheden wordt in afstemming tussen de gemeente en de provincie bepaald.

TU Delft Campus Zuid:

Delen van de werklocatie TU Delft Campus Zuid in zowel het huidige bestemmingsplan (Technopolis Clusters en kamers) als in het nieuwe ontwerpbestemmingsplan (Chw omgevingsplan TU Delft Campus Zuid) waar in de regels mogelijkheden voor bedrijvigheid zijn toegestaan, vallen ook in ontwerpherziening van de ZHOV onder het bedrijventerreinenbeleid als bedoeld in art. 7.51a. Dit betekent dat in het huidige ontwerp-herziening van de ZHOV nieuwe ontwikkelingen met andere functies zoals nieuwe woningen en voorzieningen nog steeds getoetst zouden moeten worden aan de verordening. Dit komt voort uit het feit dat (delen van) campusterreinen nog steeds milieugezoneerde

gebieden zijn waarvan in de behoefteramingen van de provincie en de regionale bedrijventerreinenstrategieën naar voren is gekomen dat aan dit type hoge milieucategorie terreinen een tekort zal gaan ontstaan, zowel provincie breed als in de MRDH en de sub regio Haaglanden. Aangezien er voor campusmilieus nog geen apart ruimtelijk beleid is opgesteld, worden de delen waarop bedrijven zijn toegestaan beschermd tegen transformatie.

Omdat de programmatische invulling van de ruimte in campusmilieus afwijken van reguliere bedrijventerreinen en de ruimtevraag naar kennisintensieve bedrijvigheid een andere marktontwikkeling kent, is het voorstelbaar dat deze locaties een afwijkend ruimtelijk beleid nodig hebben. De provincie is voornemens om in de uitwerking van de provinciale Ruimtelijk Economische Visie te onderzoeken of er een dergelijk beleid voor campusmilieus op provinciaal niveau nodig is. Mogelijk dat de uitkomsten van een dergelijk onderzoek in de toekomst leiden tot aanpassingen van de aanduiding.

A011-MO039 - Zienswijze MRDH

De indiener onderschrijft de zienswijze van de Metropoolregio Den Haag-Rotterdam (MRDH).

Antwoord:

Zie B003 voor de beantwoording van de zienswijze van MRDH

A011-OB009 - Integraliteit, frequentie en detailniveau omgevingsbeleid

Waardering voor:

- Participatie (bijvoorbeeld Webinars)
- Toevoegen van teksten over de beleidscyclus en sturingsfilosofie, sluit goed aan bij verbeterdoelen, Omgevingswet en creëert helderheid over de rolverdeling

Wat kan beter:

- Integraliteit

De indiener ervaart het omgevingsbeleid als sterk sectoraal. Beleid meer integraal uitwerken en afgewogen keuzes maken. Eindproducten van trajecten (zoals REV) afwachten voor nieuw integraal beleid.

- Frequentie herzieningen

Jaarlijkse herziening niet wenselijk, slecht voor samenwerking, consistent beleid en realisatie van plannen. Geeft werkdruk bij gemeenten en onzekerheid, misverstanden. Risico van vertraging en extra plankosten bij (woningbouw) projecten & speculatie op grondposities door steeds nieuwe regels.

- Detailniveau

De indiener herkent en accepteert de sturingsfilosofie op kwaliteit en maatschappelijke toegevoegde waarde, en dat niet voor alles ruimte is. Echter, het lokaal maatwerk, historie van een locatie of gebrek aan ontwikkelperspectief wordt onvoldoende meegenomen. De indiener ziet door de provinciale uitwerking op detailniveau ook veel risico's op administratieve lasten en discussies (obstakels), terwijl de urgentie juist zit op realisatie, kwaliteitsverbetering, verduurzaming en ontwikkeling.

Antwoord:

Dank voor de waardering. Integraliteit van beleid zit vooral in de totstandkoming van het beleid en de toepassing hiervan. De beleidskeuzes aan zich zijn daardoor inderdaad sectoraal dit is een bewuste keuze omdat zo duidelijk is welke belangen de provincie allemaal meeweegt bij de integrale besluiten die uiteindelijk per situatie worden genomen. De frequentie van de herzieningen wordt bepaald door de noodzaak om beleid aan te passen hierbij is wel het uitgangspunt dat dit maximaal één keer per jaar leidt tot een brede herziening en een enkele kleinere of specifieke herziening. Omdat al het provinciale beleid vervat is binnen het omgevingsbeleid is er bijna altijd wel een aanleiding om te wijzigen, het beleid actueel houden en voldoende scherp om ook daadwerkelijk richting te geven aan het provinciaal handelen wordt zwaarder gewogen dan de administratieve last die dit met zich meebrengt. De behoefte aan maatwerk wordt herkend en komt inderdaad nog niet tot zijn recht in het voorliggende beleid. De verwachting is dat hier met herziening 2025 met meer gebiedsspecifiek beleid eerste invulling aan wordt gegeven. Het detailniveau is voor sommige onderwerpen inderdaad groot, hoewel niet gewenst is dit in die gevallen nodig om het betreffende belang voldoende te borgen.

A011-RK008 - Aanduiding beschermingscategorie 3 buitengebied

De provincie Zuid-Holland heeft de geografische begrenzing van het gebied 'beschermingscategorie 3, buitengebied' (artikel 7.42, zesde lid) gewijzigd in de ontwerpherziening. Dit betekent voor Delft dat u het buitengebied heeft uitgebreid met een gebied dat onderdeel is van de TU Delft Campus Zuid. Deze aanwijzing als buitengebied is niet terecht. De indiener vraagt de begrenzing uit de vigerende omgevingsverordening aan te houden (zie ter illustratie de afbeelding in de zienswijze).

Antwoord:

TU Delft Campus Zuid kan worden opgenomen op de BSD kaart. Deze zienswijze is gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de begrenzing van bestaan stads- en dorpsgebied (BSD). aanpassen.

A011-SV023 - Straatje erbij

De indiener verwacht van de provincie Zuid-Holland dat die zeer zorgvuldig omgaat met het idee van "een straatje erbij". Dat wil zeggen, daarvan kan volgens de indiener alleen sprake zijn als er geen reële mogelijkheden meer zijn om woningen toe te voegen binnen het bestaande bebouwd gebied.

Antwoord:

Het is ook onze inzet om de woningbouwopgave zoveel als mogelijk binnen bestaand bebouwd gebied en binnen de aangewezen 3 ha-locaties te realiseren. Daarnaast zien wij beperkt mogelijkheden voor een 'Straatje erbij'. In een brief van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten (mei 2024) is opgenomen dat we voor een Straatje erbij aan de slag kunnen met een handelingskader en het huidige beleid. Het gesprek met PS over de brief moet nog plaatsvinden. Na de bespreking zal de provincie hierover met gemeenten en derden communiceren. Het Straatje erbij krijgt verder uitwerking richting de Herziening van het Omgevingsbeleid 2025.

A011-TR028 - Zienswijze Economie Netwerk Zuid-Holland Zuid

De gemeente Molenlanden on maakt onderdeel uit van economie-netwerk ZHZ en onderschrijft de zienswijze die is ingediend namens het ZHZ. Vanuit Molenlanden is er al gereageerd op het

onderwerp Toerisme en recreatie, in deze zienswijze wordt er puntsgewijs gereageerd op de voorgestelde herziening.

Antwoord:

Zie B009 voor de beantwoording van de zienswijze van Economie Netwerk Zuid-Holland Zuid

A011-WO028 - 40% sociale huur

In de Regionale Realisatieagenda Wonen Haaglanden (RRA Haaglanden) uit maart 2023 zijn met het Rijk en de Provincie vergaande afspraken gemaakt over de woningbouwopgave in de regio Haaglanden (het aantal te bouwen woningen tot 2030, en het aandeel middenhuursegment en aandeel betaalbaar). De indiener verwacht dat het omgevingsbeleid van de provincie Zuid-Holland geen nadere eisen stelt dan overeengekomen in deze afspraken. Deze wijziging zet de financiële haalbaarheid van gebiedsontwikkelingen onder druk, met als risico dat bouwplannen niet gerealiseerd kunnen worden. Ook zegt de provincie Zuid-Holland dat het beleid gericht op minimaal 30% sociale huur, met name gericht is op gemeenten die nog niet voldoen aan dit doel. De indiener vraagt daarom ook om in de provinciale regelgeving deze differentiatie aan te brengen.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

A011-WO029 - Kritische succes factoren

De indiener verwijst naar de kritische succes factoren in de woondeal (Regionale Realisatie Agenda, RRA), die een belemmering/voorwaarde (randvoorwaarde) zijn voor de realisatie van de 75.000 woningen in de regio Haaglanden. Deze kritische succesfactoren zijn door partijen binnen Haaglanden vertaald naar de regio.

De indiener wijst erop dat het realiseren van de woningbouwopgave uit de samenwerkingsafspraken tussen rijk-provincie alleen gaat lukken als partijen gezamenlijk in staat zijn om de kritische succesfactoren op te lossen of in te vullen.

De regionale planvoorraad is op dit moment iets meer dan 100% waar 130% gewenst is. De corporaties blijven in hun planvoorraad achter, vanwege onvoldoende zicht op (harde) plancapaciteit enerzijds en gebrek aan voldoende middelen anderzijds. De indiener wijst erop dat BZK dit signaal oppakt en blijf geeft van het delen van de zorgen die namens de regio zijn geuit. De indiener betreft ook de inhoud van de brieven van GS PZH van 30 april 2024 aan BZK en van BZK aan GS PZH van 23 mei 2024 en 30 mei 2024 van GS PZH aan BZK en van GS PZH aan PS PZH.

Antwoord:

Voor het halen van de afspraken uit de regionale realisatieagenda's is inzet van alle partijen nodig om invulling van te geven aan de kritische succesfactoren. De rijksoverheid heeft hier ook een belangrijke rol in te vervullen.

A011-WO030 - Sociale huur

De indiener maakt bezwaar tegen de verplichting om in een omgevingsplan waar een nieuwe ontwikkeling met 12 of meer woningen mogelijk wordt gemaakt minimaal 40% sociale huurwoningen op te nemen.

Uit de inhoud van de brieven die zijn gewisseld tussen BZK en ZH van respectievelijk 23 mei 2024 en 30 mei 2024 maakt de indiener op dat GS PZH onder voorwaarden bereid is om de herziening van de omgevingsverordening aan te passen en de tekst in overeenstemming te brengen met de tekst van de Wet Regie op de Volkshuisvesting. Onderstaande zienswijzen zien dan ook vooral toe op de situatie dat om welke reden dan ook de door GS PZH bij brief van 30 mei toegezegde wijziging van de herziening niet wordt doorgevoerd.

De indiener wijst nogmaals naar de afspraken in de RRA (dat partijen zich verplichten om ruim 75000 woningen te doen bouwen in de regio Haaglanden waarbij is afgesproken dat 1/3 van deze opgave voor rekening van de corporaties komt, waarvan 4000 woningen in het middenhuursegment en 2/3 van de totale opgave betaalbaar zal zijn). Wat de indiener bevreemd is dat de provincie Zuid-Holland eenzijdig de afspraken wijzigt en de opgave van de corporaties laat groeien met ruim 30% (van 30% naar 40%). Gelet op de financiële haalbaarheid van projecten denkt de indiener dat het niet anders kan dat dit tot verschuivingen (vertragingen) leidt in de ontwikkeling van woningbouwprojecten.

Hoewel in diverse gesprekken op bestuurlijk niveau vanuit de provincie Zuid-Holland de nadruk is gelegd dat de relevante passage uit het coalitieakkoord (waarin de opgave van 40% sociaal is opgenomen) vooral bedoeld is voor gemeenten die achterblijven met hun opgave, blijkt uit de voorgenomen tekstuele wijziging in het omgevingsbeleid iets anders. Een dergelijke generieke verplichting zet de financiële haalbaarheid van gebiedsontwikkelingen stevig onder druk. Gemeenten die al wel aan de norm van 30% sociale huurwoningen komen krijgen niet de ruimte om een meer gebieds- en/of wijkgericht beleid te voeren, bijvoorbeeld op het gebied van leefbaarheid, veerkracht van gebieden en micro-ontwikkelingen. De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland nadrukkelijk om gemeenten de mogelijkheid te bieden om te verevenen (minder op de ene locatie en meer op de andere locatie) op gebieds- en stadsniveau.

Uit de toelichting bij het wetsontwerp Wet Regie op de Volkshuisvesting volgt dat de Minister de Ladder van duurzame verstedelijking niet meer van toepassing wil laten zijn op projecten van minder dan 50 woningen. Rijksbeleid en provinciaal beleid sluiten niet op elkaar aan. De indiener is verheugd te lezen dat GS PZH met de brief van 30 mei 2024 aansluiten bij de definities die het Rijk hanteert.

In de wet Regie op de Volkshuisvesting wordt ook geregeld dat gemeenten 30% sociale huurwoningen moeten opnemen in hun nieuwbouwprogrammering. Gemeenten die juist al een grote sociale huurvoorraad hebben, en boven het landelijke gemiddelde zitten, focussen meer op het bouwen voor middeninkomens.

Uit het voorgaande volgt dat voor regio Haaglanden het provinciale beleid en het landelijk beleid effecten hebben die niet bijdragen aan de realisatie van de afspraken die in het tussenakkoord en de RRA zijn gemaakt.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

A011-WO031 - Artikel 7.47a lid 1

Verder merkt de indiener op dat het niet in het belang van de woningzoekenden is als moet worden voldaan aan beide eisen van de tekst van artikel 7.47a lid 1:

1 de instandhoudingstermijn van minimaal 25 jaar en

2 via een woonruimteverdeelsysteem worden verhuurd.

In de huidige praktijk worden alleen corporatiewoningen verhuurd via het woonruimteverdeelsysteem. Wel de indiener op dat onderzocht wordt wat de gevolgen zijn als ook andere partijen dan corporaties toegang krijgen tot het woonruimteverdeelsysteem.

Deze 2 eisen in artikel 7.47a lid 1 betekent volgens de indiener dat een extra druk wordt gelegd op de investeringscapaciteit van de corporaties, die in Haaglanden op afzienbare termijn al onder druk komt te staan (de indiener verwijst naar een recente brief aan de Minister hierover).

De indiener doet een uitdrukkelijk beroep op de provincie Zuid-Holland om bij de definities van sociale huur en betaalbare koop aan te sluiten bij de definities in de Wet Regie op de Volkshuisvesting. Wij waarderen in dat verband dat PZH de definitie betaalbare koop gelijk trekt met de bovengrens die het Rijk hanteert.

Antwoord:

De provincie vindt het belangrijk dat ook sociale huurwoningen die door marktpartijen worden verhuurd aan dezelfde voorwaarden voldoen waar sociale huurwoningen van woningcorporaties aan kunnen voldoen. Gezien de grote opgave die er ligt met betrekking tot het huisvesten van specifieke doelgroepen is dit gewenst zodat wordt voorkomen dat verantwoordelijkheid voor de huisvesting van deze doelgroepen alleen bij de corporaties komt te liggen.

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "middensegment".

A011-WO032 - Discussie minister en provincie

Tot slot reageert de indiener graag nog op de discussie tussen de minister en de provincie over 3 ha locaties. In zijn brief van 23 mei verzoekt de Minister de provincie een proces te starten voor aanvulling van de lijst 3 hectare locaties. Binnen de regio Haaglanden zijn er zeker kansrijke 3 ha locaties aanwezig. Deze locaties kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de 130% plancapaciteit. De indiener gaat graag in gesprek met provincie Zuid-Holland over deze kansrijke locaties.

Wij beseffen dat de ruimtelijk opgave complex is en dat de ruimtevraag de beschikbare ruimte overstijgt. Dit betekent dat ruimtelijke prioritering noodzakelijk is. Deze ruimtelijke prioritering ontbreekt in de omgevingsvisie.

Antwoord:

Ruimtelijke prioritering en verdeling van de ruimte ten behoeve van de belangrijke opgaven in Zuid-Holland staat geagendeerd voor de Herziening van het Omgevingsbeleid 2025, zoals opgenomen in de Startnotitie. Hierover treden we in een later stadium in contact met gemeenten.

A011-WO033 - Verwachtingen indiener

Wat verwacht de indiener van de provincie Zuid-Holland:

- dat de eis van 40% sociale huur in nieuwe ontwikkelingen van 12 woningen of meer vervalt en dat wordt aangesloten bij de afspraken die in de regio Haaglanden zijn gemaakt namelijk 2/3 betaalbaar waarvan de helft door corporaties. Met andere woorden vasthouden aan de 30% en samen met de regio te kijken naar mogelijkheden om een hoger percentage te realiseren op locaties waar het percentage sociale huur in de bestaande voorraad onder de 30% ligt, en daarbij oog te hebben voor de (financiële) haalbaarheid van de nieuwbouwplannen.
- meer bij te dragen aan het financieel haalbaar maken van de bouw van sociale en betaalbare woningen en te bewerkstelligen dat het Rijk hier structureel aan bijdraagt;

- gemeenten de mogelijkheid bieden om qua programmering te differentiëren/ vereven op gebieds- en/of wijkniveau.
- de eisen in de omgevingsverordening te toetsen op haalbaarheid en inzichtelijk te maken hoe de eisen zich verhouden tot de financiële middelen die de provincie beschikbaar stelt c.q. beschikbaar kan en wil stellen in de toekomst en de normen aan te passen indien de financiële middelen niet toereikend zijn om plannen haalbaar te maken;
- en de artikelen 7.47a (voldoende sociale huurwoningen) en artikel 7.47b (voldoende betaalbare woningbouw) dien ten gevolge aan te passen;
- zorgen voor voldoende planologische ruimte om 3ha locaties mogelijk te maken

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

De provincie biedt waar mogelijk via subsidieregelingen en maatwerkafspraken een zo goed mogelijke bijdrage aan de realisatie van de RRA.

Ten aanzien van de opmerking over 3 ha locaties: In de door GS vastgestelde regionale woningbouwprogramma's zijn in totaal 107 locaties van 3 ha en groter opgenomen. Naast de woningbouwopgave zijn er veel andere ruimteclaims waarin moet worden voorzien in de schaarse ruimte. De grote uitdaging is deze en andere vastgestelde woningbouwplannen ook daadwerkelijk te realiseren. Het woningbouwprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd waarbij het de voorkeur heeft om woningbouwplannen binnen BSD te realiseren. In deze herziening worden geen nieuwe 3 ha locaties toegevoegd.

A012 – Gemeente Lansingerland

A012-BE001 - Bedrijventerrein

De strikte bescherming van bedrijventerreinen zet grote delen van Zuid-Holland op slot. De grote ruimtelijke opgaven vragen om een nieuwe manier van denken in de ruimtelijke ordening. Het voornemen om bedrijventerreinen met milieucategorie 3 en hoger te beschermen tegen transformatie baart indiener zorgen. Het gaat bij maatschappelijke meerwaarde om meer dan de maximale milieuruimte. De Omgevingswet gaat juist uit van maatwerk. En 'ja, mits' dient voorop te staan. Indiener pleit ervoor om het zorgvuldig vormgegeven proces voor regionale afstemming in de bedrijventerreinenstrategie in stand te houden.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

A012-BE002 - Bleizo-West

De locatie Bleizo West valt onder het overgangsrecht voor de nieuwe regels voor bedrijventerreinen. De koppeling met het vinden van een alternatieve locatie voor windenergie vindt indiener zowel juridisch als procesmatig onhoudbaar. Er worden op deze manier twee losstaande dossiers met elkaar verbonden. Een dergelijke koppeling is niet toegestaan in de ruimtelijke ordening. Indiener vraagt daarom in de Omgevingsverordening dezelfde tekst te hanteren als in de Omgevingsvisie: "Een specifieke afspraak over eventuele transformatie van Bleizo-West volgt de afspraken die in PS hierover zijn en worden gemaakt".

Op de kaart stedelijke ontwikkeling is Bleizo-West aangeduid als buiten bestaand stads- en dorpsgebied 2023. Dit is onjuist. De status is bevestigd in een uitspraak van de Raad van State. De gemeente verzoekt dit aan te passen.

Antwoord:

Opgaven die zijn aangegeven in het Omgevingsbeleid staan niet ter discussie. In het Ruimtelijk Voorstel is aangegeven dat niet meer voor alles ruimte is. Daarnaast willen we niets afwentelen op toekomstige generaties (water en bodem sturend), niet op andere gebieden en niet van privaat naar publiek. Provincie is bereid mee te denken over oplossingen om de betreffende opgaven elders in de gemeente te laten landen, maar kunnen dat niet los zien van de ontwikkeling van deze specifieke locatie. Wij onderzoeken nu ook alternatieve locaties voor windenergie en gaan de komende periode met u in gesprek over de mogelijkheden om de verschillende opgaven een plek te geven binnen uw gemeente.

Het aanpassen van de begrenzing van bestaand stads- en dorpsgebied, ten aanzien van Bleizo, is thans niet aan de orde lopende het proces over de toekomst van het gebied.

A012-BE003 - Horti Science Park

Indiener waardeert de onderkenning in de Omgevingsvisie van specifieke innovatieclusters in de provincie, zoals de doorontwikkeling van Horti Science Park.

Antwoord:

Goed om te horen dat u onderkenning in de Omgevingsvisie van specifieke innovatieclusters in de provincie onderschrijft.

A012-OB002 - Decentraal tenzij

Indiener constateert een grote mate van beweeglijkheid in het provinciaal omgevingsbeleid. Deze ontwikkelingen zijn niet altijd goed afgestemd met die van het Rijk. Dit zorgt voor inconsistentie en onzekerheid, terwijl er grote ruimtelijke opgaven zijn. De beleidswijzigingen hebben gevolgen voor de bewegingsruimte van gemeenten. Terwijl met de komst van de Omgevingswet 'decentraal tenzij' juist het uitgangspunt is.

Daarnaast benadrukt de indiener dat de herziening van het omgevingsbeleid zowel inhoudelijk als procedureel moet aansluiten bij de regionale afspraken en overleggen.

Antwoord:

De provincie herzielt het omgevingsbeleid regelmatig, juist ook om het beleid actueel te houden en goed te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en grote opgaven. De provincie streeft er naar dit te beperken tot één gebundelde herziening per jaar, om te voorkomen dat gemeenten te vaak met wijziging van beleid en regels worden geconfronteerd. Afstemming met een aansluiting op beleid en regels van het Rijk is daarbij het uitgangspunt. In de fase van beleidsontwikkeling kan het evenwel zo zijn dat provincie en Rijk een verschillende kijk hebben op het aanpakken problematiek en het oppakken van opgaven. Als sprake is van vastgesteld beleid en regels, zal de provincie binnen de door het Rijk gestelde kaders blijven.

A012-OB003 - Sturingsfilosofie

De duiding ontbreekt over hoe de invulling van de provinciale rol zich verhoudt tot de rol van gemeenten of andere partners.

Antwoord:

In 'Visie algemeen' staat de context van het provinciale omgevingsbeleid toegelicht. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om al bestaande teksten, waarvan de zichtbaarheid is vergroot door ze nu als integraal onderdeel van de omgevingsvisie te presenteren. Bij Herziening 2024 zijn delen hiervan opnieuw geordend en geactualiseerd, zo ook de tekst met betrekking tot de sturingsfilosofie. Bij Herziening 2025 zal hier op onderdelen meer uitwerking/duiding aan worden gegeven, zo ook met betrekking tot de rol en positie van de provincie in relatie tot die van medeoverheden en andere partners.

A012-PA001 - Parkeren

Indiener onderschrijft het belang van STOMP. De doorwerking van dit principe verschilt per gebied. Zo is de doorwerking anders in centra dan in stationsomgevingen of het buitengebied. De vaste parkeernorm voor stationsgebieden en voor sociale woningen zijn te generiek en gaat voorbij aan de lokale complexiteit en de afwegingsruimte van gemeente.

De stationsomgeving is gedefinieerd met een geografische schaal rondom een station. Daarbij is geen rekening gehouden met barrières. Indiener verzoekt daarom loopafstand als criterium te hanteren. De situatie in een matig verstedelijkt gebied als Lansingerland is niet te vergelijken met een

binnenstad met een hoge verstedelijkingsgraad. De parkeernorm van 0,7 voor sociale huurwoningen is daarom lang niet altijd passend.

Deelmobiliteit is een maatregelen waarvoor aanvullende overheidsmiddelen nodig zijn om het betaalbaar te maken. Ook ander flankerend beleid zijn vooral suggesties, maar kunnen en mogen niet leidend zijn bij de beoordeling van ruimtelijke plannen. Maatwerk blijft een vereiste.

Antwoord:

De artikelen voor parkeren bij sociale woningbouw en HOV-omgevingen bevatten een afwijkingsmogelijkheid die kan worden toegepast als de door de gemeente gehanteerde normen data gedreven en goed onderbouwd zijn. Hiermee is al het maatwerk mogelijk zolang deze maar onderbouwd is en het in de buurt gemiddelde autobezit per woonoppervlak, woningtype en eigendomstype als basis neemt.

De stationsomgeving is gedefinieerd met een geografische schaal, zodat duidelijk is binnen welk gebied de verordening regeling van toepassing is. Als een daadwerkelijke loopafstand zou worden gehanteerd sluit dat weliswaar beter aan bij de lokale situatie, maar is het ook minder inzichtelijk of de regeling op een bepaalde locatie van toepassing is of niet. Vanuit een oogpunt van rechtszekerheid is daarom gekozen voor een definitie met een geografische schaal.

A012-RK001 - Ruimtelijke kwaliteit en linten

Indiener is positief over de richtpunten ruimtelijke kwaliteit met betrekking tot bebouwingslinten. Het karakter van de linten blijft goed geborgd terwijl er ruimte blijft voor ontwikkelingen.

Antwoord:

Dank voor uw positieve reactie over de richtpunten ruimtelijke kwaliteit met betrekking tot bebouwingslinten. Doel ervan is inderdaad een goede borging van de kwaliteit, terwijl er ruimte blijft voor ontwikkelingen die bijdragen aan het behoud en versterking van het karakter van de bebouwingslinten.

A012-RK002 - Ruimtelijke kwaliteit en infrastructurele projecten

Indiener onderschrijft het belang van een integrale benaderingswijze van infrastructurele projecten om tot de best mogelijke oplossing te komen. De toevoeging 'binnen het beschikbare budget' doet echter afbreuk aan deze benaderingswijze.

Bij de richtpunten ruimtelijke kwaliteit ontbreekt het gelijkwaardige meewegen van de leefbaarheid op het gebied van geluid rondom provinciale wegen.

Antwoord:

De toevoeging 'binnen het bestaande budget' doet inderdaad afbreuk aan een integrale benadering. Deze zienswijze is op dit punt gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de Herziening 2024. In de ZHOV, bijlage IX, onderdeel A, onder het kopje 'Provinciale weg', komt de zinsnede "(binnen het beschikbare budget)" te vervallen in de volgende zin "Een integrale benaderingswijze van de infrastructurele projecten is nodig om tot de best mogelijke oplossingen (binnen het beschikbare budget) te komen voor nu en later".

Het klopt dat geluid rondom provinciale wegen niet wordt genoemd in de richtpunten voor ruimtelijke kwaliteit. Geluid en effecten van provinciale wegen op de kwaliteit van de leefomgeving zijn geen

onderdeel van het ruimtelijke kwaliteitsbeleid, maar een apart onderdeel binnen het provinciaal omgevingsbeleid.

A012-TU001 - Transitie van de tuinbouwketen

Indiener spreekt waardering uit dat provincie en gemeente in gezamenlijkheid aan de slag zijn voor een toekomstbestendige glastuinbouwsector. De teksten hierover in de Omgevingsvisie worden herkend door indiener.

Antwoord:

Dank voor de zienswijze en de uitgesproken intentie.

A012-WO004 - Wonen

De doelstellingen voor sociale huur zijn niet in overeenstemming met regionale en nationale afspraken. Met het toevoegen van de nieuwe doelstelling van 40% sociale huur wordt voorbijgegaan aan de afspraken die onlangs zijn gemaakt. Een percentage van 40% sociale huur kan veel (bestaande) ontwikkelingen op slot zetten.

Aanvullend merkt indiener op dat de provincie voornemens is de beleidswijziging met terugwerkende kracht in te voeren met als peildatum 19 juni 2023. Dit is een vergaande maatregel waarvoor de motivering ontbreekt.

De door de provincie gestelde betaalbaarheidsgrens voor betaalbare koop (355.000) wijkt af van de landelijk grens (390.000).

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "middensegment".

A013 – Gemeente Leiderdorp

A013-BE010 - De Baanderij

De indiener vraagt bij het aanpassen van artikel 7.52 van de omgevingsverordening om aandacht voor de beoogde transformatie van bedrijventerrein 'De Baanderij' naar een woon-werkgebied waarbij reeds een WBI-subsidie door het Rijk is toegekend. De ontwerpwijziging van de omgevingsverordening beoogt de bescherming van bestaande bedrijventerreinen te versterken door functiewijzigingen van bedrijventerreinen naar andere functies in te perken waarbij functiewijziging op percelen tot milieucategorie 3.1 en hoger niet meer mogelijk is. Ook voor lagere milieucategorieën wordt functiewijziging aan strengere voorwaarden verbonden. Volgens de indiener biedt deze aangescherpte regeling minder flexibiliteit en maatwerk in de compensatie bij transformatie, wat risico's met zich meebrengt voor het voldoen aan de voorwaarden van de WBI-subsidie.

Antwoord:

Gedeputeerde Staten hebben de geactualiseerde regionale bedrijventerreinenstrategie van Holland Rijnland aanvaard. Balans in vraag en aanbod tot 2030 was daarbij het uitgangspunt, zodat wordt geborgd dat er in de regio voldoende ruimte blijft voor bedrijven die een hogere milieuruimte nodig hebben en niet/lastig gemengd kunnen worden met kwetsbare functies. Daarnaast is gekeken of de potentiële transformatie op de woningbouw-programmeringslijst staat opgenomen en de kansrijkheid van ontwikkeling voor 2030.

De locatie De Baanderij fase 1 (deelgebied Meijekwartier en Parkstrip) is onderdeel van de bedrijventerreinenstrategie van Holland Rijnland en als zodanig aanvaard door Gedeputeerde Staten en mag daarom transformeren naar woningbouw. De locatie Baanderij fase 2 (deelgebied Werkbaan en Touwkwartier) is niet aanvaard en moet dus beschikbaar blijven voor werkfuncties.

A013-BE011 - LOI-locatie

Een specifiek verzoek van de indiener betreft de aanpassing van de kaart voor de LOI-locatie. Hier wil de gemeente de eerste bouwlocatie ontwikkelen, bestaande uit 300 woningen en 3400 m² werkruimten. De voorgenomen wijziging van artikel 7.52 maakt functiewijziging van deze percelen niet langer mogelijk zolang de compensatie van de toegedeelde functies van het bedrijventerrein niet zijn verzekerd (art. 7.52 lid 7). Eén van de voorwaarden van de WBI subsidie stelt dat binnen 3 jaar na toekenning wordt gestart met de bouw van de eerste woningen, terwijl onzeker is of binnen 3 jaar planologische compensatie kan worden verzekerd voor de eerste bouwlocatie. Om wél tegemoet te komen aan de belangen rond de LOI-locatie en te kunnen voldoen aan de WBI-subsidievoorwaarden verzoekt de indiener om de contour van de kaart bedrijventerrein aan te passen waardoor de strook bedrijventerrein daar komt te vervallen (zie bijlage 1 zienswijze). Als compensatie wordt voorgesteld om de locatie Lijnbaan 13 toe te voegen aan de bedrijventerreinkaart, ondanks dat hier een lagere milieucategorie geldt.

Antwoord:

De LOI locatie maakt deel uit van de gebiedsontwikkeling Baanderij fase 1 en is als transformatielocatie opgenomen in de door GS aanvaarde regionale bedrijventerreinenstrategie Holland Rijnland.

Voor deze locatie geldt het overgangsrecht en blijft artikel 7.52 zoals dat luidde voorafgaand aan het moment van inwerkingtreding van het besluit [tot vaststelling van de Herziening 2024] van toepassing

waarin staat aangegeven dat compensatie van feitelijke gebruik mogelijk is voor locaties die door gedeputeerde staten zijn aanvaard in een regionale bedrijventerreinenvisie.

A013-BE012 - Feitelijke compensatie

Daarnaast pleit de indiener voor het behoud van de mogelijkheid tot feitelijke compensatie op basis van de regionale bedrijventerreinenstrategie (art. 7.52 lid 9 en 10). Met het oog op de transformatie van de Baanderij biedt feitelijke compensatie volgens de indiener uitkomst op deze percelen, mocht het door een mismatch in tijd niet lukken om planologisch te compenseren.

Antwoord:

Gedeputeerde Staten hebben de geactualiseerde regionale bedrijventerreinenstrategie van Holland Rijnland aanvaard. Balans in vraag en aanbod tot 2030 was daarbij het uitgangspunt zodat wordt geborgd dat er in de regio voldoende ruimte blijft voor bedrijven die een hogere milieuruimte nodig hebben en niet/lastig gemengd kunnen worden met kwetsbare functies. Daarnaast is gekeken of de potentiële transformatie op de woningbouw-programmeringslijst staat opgenomen en de kansrijkheid van ontwikkeling voor 2030.

De locatie De Baanderij fase 1 (deelgebied Meijekwartier en Parkstrip) is onderdeel van de bedrijventerreinenstrategie van Holland Rijnland en als zodanig aanvaard door Gedeputeerde Staten en mag daarom gebruik maken van feitelijke compensatie. De locatie Baanderij fase 2 (deelgebied Werkbaan en Touwkwartier) is niet aanvaard en moet dus beschikbaar blijven voor werkfuncties.

A013-BE013 - Bestaande afspraken

Tot slot vraagt de indiener om zekerheid dat de bestaande afspraken over de transformatie van De Baanderij, zoals de WBI-subsidie, onder het overgangsrecht vallen. Dit kan volgens de indiener worden gerealiseerd door in artikel 7.52b van de omgevingsverordening op te nemen dat deze afspraken als bestaande afspraken worden erkend, of door de voorwaarde voor planologische compensatie in artikel 7.52 lid 7 te schrappen.

Antwoord:

De locatie De Baanderij (deelgebied Meijekwartier en Parkstrip) is onderdeel van de bedrijventerreinenstrategie van Holland Rijnland en als zodanig aanvaard door Gedeputeerde Staten. Voor deze locatie geldt het overgangsrecht en blijft artikel 7.52 zoals dat luidde voorafgaand aan het moment van inwerkingtreding van het besluit [tot vaststelling van de herziening 2024] van toepassing waarin staat aangegeven dat compensatie van feitelijke gebruik mogelijk is. De locatie Baanderij fase 2 (deelgebied Werkbaan en Touwkwartier) is niet aanvaard. Deze locatie valt dus niet onder het overgangsrecht.

A013-TB004 - Toekomstbestendig bouwen en ontwikkelen

De indiener merkt op dat zij toekomstbestendig bouwen en ontwikkelen belangrijk vindt om een substantiële bijdrage te kunnen leveren aan de verduurzamingsopgave. Dat uitgangspunt geldt wat betreft de indiener voor zowel woningen als ander vastgoed. De indiener stelt dat we moeten bekijken hoe we dat met elkaar haalbaar kunnen maken.

Antwoord:

Naast het opnemen in het omgevingsbeleid, stimuleren wij Toekomstbestendig bouwen onder andere ook zoveel mogelijk met kennisvergaring en -deling, samenwerking binnen het convenant Toekomstbestendig bouwen en met subsidieregelingen.

A013-WO014 - Woningcorporaties

De indiener geeft aan dat zij de wens van de provincie waarbij de helft van de sociale huurwoningen in handen is van woningcorporaties ondersteunt. Echter vindt de indiener het van cruciaal belang er om dit doel te bereiken een gelijk speelveld wordt gecreëerd voor zowel woningcorporaties als marktpartijen, waarbij voor beide groepen dezelfde voorwaarden gelden.

Antwoord:

De provincie is verheugd te vernemen dat de regel wordt ondersteunt. De regel heeft ten doel toe te groeien naar 30% sociale huur in de bestaande woningvoorraad. De woningcorporaties zijn daarin de belangrijkste spelers voor het realiseren van deze opgave. Ook staan dan deze woningen duurzamer in de markt. Daarom is opgenomen dat de helft van de sociale huurwoningen wordt gerealiseerd door woningcorporaties. Omdat investeerders ook een rol hebben om toe te groeien naar 30% sociale huur in de voorraad is in de regel niet nader gespecificeerd of het gaat om een toegelaten instelling of een niet-toegelaten instelling. De subsidieregels zijn echter wel alleen van toepassing op gemeenten/corporaties vanwege de duurzaamheid van bezit bij corporaties.

A013-WO015 - Aandeel sociale huurwoningen

De indiener geeft aan de ambitie te hebben het aandeel sociale huurwoningen te verhogen tot 30%. Om deze groei te realiseren is de medewerking van marktpartijen volgens de indiener cruciaal. Met de onderbouwing van de provincie voor het stellen van 40% sociale huurwoningen in de woningbouwprogrammering kan dit volgens de indiener dienen als een sterke stimulans voor marktpartijen om hun strategieën te herzien en mee te werken aan de ontwikkeling van meer sociale huurwoningen. Door deze eis in de programmering op te nemen, wordt volgens de indiener een duidelijke boodschap afgegeven dat de bouw van sociale huurwoningen een prioriteit is en dat er van marktpartijen wordt verwacht dat zij hieraan bijdragen.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

A014 – Gemeente Midden-Delfland

A014-BE015 - Actualiseren beschermde bedrijventerreinen

Indiener vraagt de provincie om de kaart bij de Omgevingsverordening met de beschermde bedrijventerreinen te actualiseren, waarbij in ieder geval de kadastrale percelen SLD02-H-3554, SLD02-H-3695, SLD02-H-3694, MLD00-H-3325, MLD00-H-3239 en MLD00-H-3613 niet meer worden aangeduid als onderdeel van een bedrijventerrein.

Antwoord:

De kadastrale percelen waarnaar in de zienswijzen wordt verwezen zijn geen bedrijvenbestemmingen meer. De zienswijze is derhalve gegrond. In de ZHOV zullen de percelen uit de geometrische begrenzing van de bedrijventerreinen worden gehaald.

A014-BE016 - Hooipolder-Kerkpolder

Indiener vraagt de provincie om te bevestigen dat de naamsverandering van de tabel geen gevolgen heeft voor de status van het te ontwikkelen bedrijventerrein Hooipolder-Kerkpolder.

Antwoord:

De naamsverandering van de tabel B.2 van Bedrijventerreinen zachte capaciteit naar Bedrijventerreinlocaties wordt in de herziening van het omgevingsbeleid niet doorgevoerd. Dit betekent dat de status van het te ontwikkelen bedrijventerrein Hooipolder-Kerkpolder onveranderd blijft ten opzichte van het vigerende omgevingsbeleid.

A014-BE017 - Hooipolder-Kerkpolder

Indiener vraagt de provincie om het uit te geven oppervlak van Hooipolder-Kerkpolder te veranderen van 12 naar 9 hectare conform het bestemmingsvlak Bedrijf – uit te werken.

Antwoord:

De ontwikkellocatie Hooipolder (nieuw) staat opgenomen in de Strategie Bedrijventerreinen MRDH onder de noemer 'hard planaanbod'. Dit onderdeel van deze zienswijze is gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de Herziening 2024. In de ZHOV, bijlage IX, Tabel B2, wordt de omvang van bedrijventerrein Hooipolder-Kerkpolder gewijzigd van 12 ha naar 8 ha.

A014-BE018 - Hooipolder

Indiener vraagt de provincie om in het beleid rekening te houden met het feit dat het bedrijventerrein Hooipolder-Kerkpolder bedoeld was als vervangend bedrijventerrein voor het bestaande lokale bedrijventerrein Hooipolder ten noorden van de Zuidhoornseweg.

Antwoord:

De locatie "Hooipolder (Woudseweg)" ten noorden van de Zuidhoornseweg valt onder het nieuwe bedrijventerreinenbeleid aangezien al 10 jaar geen gebruik is gemaakt van de in het bestemmingsplan opgenomen wijzigingsbevoegdheid. Omdat de locatie niet is opgenomen als transformatielocatie in de strategie bedrijventerreinen van de MRDH en ook niet als zodanig is aanvaard door de provincie, betekent dit dat dit bedrijventerrein de enkelvoudige functie Bedrijven behoudt en er geen functiewijziging naar bijvoorbeeld woningbouw kan plaatsvinden.

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Meer ruimte voor maatwerk i.r.t. een generieke maatregel"

A014-ET003 - Realiseren van windenergie

Indiener constateert een beleidsverandering die kan leiden tot het plaatsen van hoge windturbines langs de A20 ter hoogte van Midden-Delfland. Indiener vraagt daarom om de tekst over "Realiseren van windenergie" aan te vullen ten aanzien van het beleidsontwikkelingsproces en te verwijzen de maatregelen "Samenwerken aan regionale energiestrategieën" en "Ruimte en landschap in de energietransitie/RES".

Antwoord:

Deze herziening heeft geen betrekking op een wijziging van het plaatsingsbeleid voor windturbines en/of het aanwijzen van nieuwe zoekgebieden. Nieuwe zoeklocaties zullen wel onderdeel worden van de Herziening 2025 waarbij de zoekgebieden uit de RES 1.0 de basis vormen. Ruimte en landschap zijn onderdeel bij de afweging. Het realiseren van windenergie doet de provincie in nauw overleg en in samenspraak met de partners van de Regionale Energiestrategieën.

A014-LB001 - Transitie landbouw

Indiener vraagt de provincie om in de tekst van beleidsdoel "Transitie Landbouw" aan te vullen ten aanzien van de relatie tussen duurzame landbouw met korte ketens, een economisch vitaal platteland.

Antwoord:

Wij zien ook de mogelijkheid die duurzame landbouw en korte ketens kan bieden voor een economisch vitaal platteland. Deze zienswijze is gegrond. In de Omgevingsvisie, wordt aan de beleidskeuze "Toekomstbestendige Landbouw" de volgende zin toegevoegd: " Dit vergroot ook de kans op een economisch vitaal platteland."

A014-LB002 - Transitie landbouw

Indiener vraagt de provincie om in de tekst van beleidsdoel "Transitie Landbouw" meer aandacht te hebben voor het bevorderen van een duurzaam verdienmodel voor boeren, vergelijkbaar met de aandacht voor het bevorderen van een duurzaam verdienmodel voor tuinders en hierbij te verwijzen naar andere beleidsdoelen die daarbij een rol kunnen spelen, waaronder landschapsbeheer en het bevorderen van biodiversiteit door agrarisch natuurbeheer.

Antwoord:

De provincie ziet het belang van duurzame verdienmodellen voor boeren en heeft dit belang nadrukkelijk in de tekst van beleidsdoel "transitie landbouw" opgenomen.

A014-MO001 - Spoorwegverdubbeling tussen Rijswijk en Schiedam

Indiener vraagt de provincie om in de tekst snel internationaal openbaar vervoer aandacht te hebben voor de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van de spoorwegverdubbeling tussen Rijswijk en Schiedam en het voorkomen, mitigeren en waar nodig compenseren van de negatieve gevolgen van

deze spoorwegverdubbeling op de fysieke leefomgeving en te benoemen dat u zich hiervoor inspent als bestuursorgaan en deelnemer van de landschapstafel.

Antwoord:

Deze mogelijke spoorverdubbeling is een Rijksproject waar op dit moment een MIRT-verkenning naar loopt. We werken samen met het Rijk en regiogemeentes. In deze MIRT-verkenning wordt gekeken naar een veelheid van aspecten. De landschappelijke inrichting heeft voor alle partijen de aandacht.

A014-NA002 - Compensatie weidevogelgebieden of karakteristieke landschapselementen

Indiener vraagt de provincie om de bepaling over de motivering bij het omgevingsplan als volgt aan te vullen: "De motivering bij het omgevingsplan bevat een verantwoording over de wijze van compensatie, waaruit blijkt dat de compensatie door de aard, omvang en het moment van uitvoering van de compensatie evenredig is aan de te compenseren aantasting."

Antwoord:

De provincie is inderdaad voornemens de beleidsregel in de toekomst voor wat betreft belangrijk weidevogelgebied te schrappen, maar niet voordat in de plaats daarvan de aanvullende voorwaarden behorende bij een omgevingsplan in een belangrijk weidevogelgebied zijn opgenomen in de Zuid Hollandse Omgevingsverordening. Dit wordt meegenomen in de Herziening 2025. Zolang deze aanpassing nog niet is opgenomen in de verordening blijven GS het beleid hanteren zoals vastgelegd in de Beleidsregel Compensatie Natuur, landschap en recreatie 2013, waarin de genoemde punten zijn opgenomen.

A014-NA003 - Compensatie weidevogelgebieden of karakteristieke landschapselementen

Indiener vraagt de provincie om ten aanzien van de gevraagde motivering ook te verwijzen naar de mitigatiehiërarchie die uitgaat van de volgorde preventie, mitigatie en compensatie. Volgens deze hiërarchie worden negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen en gemitigeerd en heeft compensatie alleen betrekking op de resterende negatieve gevolgen.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie A014-NA002.

A014-OB004 - Waardering

De indiener spreekt waardering uit voor de inzet van de provincie om het provinciaal beleid actueel te houden. Ook waarderen wij de wijze waarop u invulling geeft aan de participatie over uw omgevingsbeleid, waarbij u nieuwe digitale hulpmiddelen als Webinars inzet om belanghebbenden gericht te informeren over de belangrijkste wijzigingen van het provinciaal omgevingsbeleid.

Antwoord:

De provincie is verheugd over de uitsproken waardering en zal de ingezette lijn voortzetten.

A014-OB005 - Frequentie herzieningen

Indiener vraagt de provincie om de frequentie van de herzieningen van het Omgevingsbeleid te verlagen, waarbij de omgevingsvisie niet vaker dan een keer per 5 jaar wordt geactualiseerd en het Omgevingsprogramma en de omgevingsverordening niet vaker dan een keer per 2 jaar.

Antwoord:

De actualiteit vraagt vaak om een meer frequente aanpassing dan een keer per 5 jaar.

Een dergelijke brede herziening, zoals nu bij Herziening 2024, waarbij bijna de gehele Omgevingsvisie en -programma geraakt worden, heeft niet plaatsgevonden sinds eerste vaststelling van de Omgevingsvisie in 2019, en de eerste vaststelling van het Omgevingsprogramma in 2021.

A014-OB048 - Integraal en regionaal

Indiener vraagt de provincie om de ingezette weg in de samenwerking van de gemeenten en het waterschap in de Haagse regio te continueren en te intensiveren ten behoeve van de ontwikkeling van een integrale en gebiedsgerichte afstemming van het omgevingsbeleid.

Antwoord:

De provincie zet de samenwerking in de Haagse regio graag door.

A014-RK003 - Herkomstwaarde

Indiener vraagt de provincie om herkomstwaarde toe te voegen aan de definitie van ruimtelijke kwaliteit die u hanteert in de tekst van ambitie 6. Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland.

Antwoord:

Wij vinden de herkomstwaarde net als u een belangrijk onderdeel van ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit beschouwen we al het samenspel tussen toekomstwaarde, gebruikswaarde en belevingswaarde. Herkomstwaarde valt in deze definitie onder belevingskwaliteit. We zullen daarom het begrip herkomstwaarde niet nog extra toevoegen.

A014-RK004 - Ruimtelijke ontwikkeling

Indiener vraagt de provincie om in de tekst over ruimtelijke kwaliteit en landschap een relatie te leggen tussen de ruimtelijke impact van een ontwikkeling en de intensiteit van de activiteiten die deel uitmaken van die ruimtelijke ontwikkeling.

Antwoord:

Bedankt voor uw suggestie met betrekking de tekst over ruimtelijke kwaliteit. Het is inderdaad logisch om een relatie te leggen tussen de ruimtelijke impact van een ontwikkeling en de intensiteit van de activiteiten. We zullen dit expliciet aangegeven in de tekst over de impact van ruimtelijke ontwikkelingen. Deze zienswijze is gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de Omgevingsvisie, beleidskeuze 'Ruimtelijke kwaliteit' onder het kopje 'Typering ruimtelijke ontwikkeling' na de zin: 'Om te kunnen bepalen of een ruimtelijke ontwikkeling passend is, is vooral de ruimtelijke impact van belang', wordt de volgende zin toegevoegd: "ruimtelijke impact heeft betrekking op de grootte en schaal en op de intensiteit van het ruimtegebruik".

A014-RV001 - Positieve gezondheid

Indiener vraagt de provincie om in de tekst over de ruimtelijke koers ten aanzien van brede welvaart ook "positieve gezondheid" te noemen als verbindend thema voor het sociaal-, economisch en ruimtelijk domein.

Antwoord:

In onze nieuwe koers willen we meer prioriteit geven aan onder meer het aspect gezondheid in de fysieke leefomgeving. Het vormt een van de onderdelen die beoogd is om mee te nemen in de verdere uitwerking van het sturen op brede welvaart in deze en latere herzieningen van omgevingsbeleid. Dit sluit aan op onze inzet op benadering van positieve gezondheid, welke onderdeel uitmaakt van onze beleidskeuze Gezond en Welzijn.

A014-RV002 - Positieve gezondheid en vervoersarmoede

Indiener vraagt de provincie om in de beleidstekst aandacht te hebben voor de onderwerpen “positieve gezondheid” en “vervoersarmoede” en toe te lichten hoe uw beleidskeuzes bijdragen aan het verminderen van “vervoersarmoede” en het bevorderen van “positieve gezondheid”.

Antwoord:

Vanuit verschillende beleidskeuzes (o.a. Stimuleren transitie naar duurzaam, veilig en slim personenvervoer en Gezond en Welzijn) zetten we ons in op het verminderen/beperken van vervoersarmoede en bevorderen van positieve gezondheid. Door in te zetten op bereikbaarheid door nabijheid verkleinen we de kans op vervoersarmoede. Ook hanteren we de benadering van positieve gezondheid en zetten we ons in op het beperken van hinder en uitstoot.

A014-SV007 - Een straatje erbij

Indiener vraagt de provincie om ten aanzien van het bijzonder provinciaal landschap Midden-Delfland dat het bouwen van woningen volgens het idee van “een straatje erbij” uitsluitend aanvaardbaar is als de kwaliteit van het bijzonder provinciaal landschap wordt versterkt en de omvang van het bijzonder provinciaal landschap niet afneemt en dit te betrekken bij uw uitwerking van “straatje erbij” en geven u in overweging om de genoemde voorwaarden of daarmee vergelijkbare voorwaarden te noemen in de tekst over “straatje erbij”.

Antwoord:

We nemen kennis van uw zienswijze. Kleinschalige ontwikkelingen worden al getoetst aan het huidig omgevingsbeleid. In een brief van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten (mei 2024) is opgenomen dat we voor een Straatje erbij aan de slag kunnen met een handelingskader en het huidige beleid. Het gesprek met PS over de brief moet nog plaatsvinden. Het Straatje erbij krijgt verder uitwerking richting de Herziening van het Omgevingsbeleid 2025. Ook eventuele beperkingen voor toepassing in waardevolle gebieden, zoals het bijzonder provinciaal landschap midden-Delfland, komen daarbij aan de orde.

A014-SV008 - Oude provinciale ruimte-voor-ruimte-regeling

Indiener vraagt de provincie omwille van de continuïteit van ons gemeentelijk beleid en het gelijkheidsbeginsel om het richtsnoer aan te passen zodat de maximale inhoud per individuele nieuw te bouwen woning 1.000 m³ bedraagt en het richtsnoer aan te vullen ten aanzien van de maximale omvang van bijgebouwen en een afwijkingsmogelijkheid in het geval van meerdere, relatief grote monumentale agrarische bedrijfsgebouwen.

Antwoord:

De omvang van een nieuwe woning in het landelijk gebied kan een rol spelen bij de inpasbaarheid en de impact op het gebied. Het bouwen van grote woningen kan het karakter van het gebied aantasten

waardoor de ruimtelijke kwaliteit achteruit gaat. Daarom is in het beleid voor de herontwikkeling van voormalige agrarische bedrijfscomplexen als richtlijn een maat van 650 m³ opgenomen voor een nieuwe woning. Het gaat om een richtlijn, dus gemotiveerde afwijking is mogelijk ten behoeve van maatwerk.

A014-SV009 - Compensatiewoningen buiten de bebouwde kom

Indiener vraagt de provincie om de voorwaarde over het regionaal woningbouwprogramma met betrekking tot compensatiewoningen buiten de bebouwde kom niet op te nemen in de Omgevingsvisie.

Antwoord:

Het is wenselijk ook kleinschalige woningbouwontwikkelingen te betrekken bij het regionaal woningbouwprogramma. De optelsom van deze woningbouwontwikkelingen kan wel degelijk gevolgen hebben voor de samenstelling van de woningvoorraad. Bovendien is het gewenst het woningtype niet alleen te laten bepalen door het streven naar een zo hoog mogelijk rendement voor de betreffende ontwikkeling, maar juist aan te sluiten bij de woningbehoefte in de regio.

A014-SV010 - Vitaal landelijk gebied

Indiener vraagt de provincie om in de tekst over de beleidsregel "Vitaal landelijk gebied" toe te lichten hoe deze beleidsregel zich verhoudt tot de Omgevingsverordening.

Antwoord:

De beleidskeuze 'Vitaal landelijk gebied' is opgenomen in de Omgevingsvisie, die wordt vastgesteld door Provinciale Staten. De beleidskeuze heeft onder andere betrekking op de herontwikkeling van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. Het gaat niet om een beleidsregel, want die worden vastgesteld door Gedeputeerde Staten. De Omgevingsvisie is zelfbindend. Om het beleid te realiseren, zal de provincie dus actie moeten ondernemen. Bijvoorbeeld door een zienswijze in te dienen als de gemeente een wijziging van het Omgevingsplan in procedure brengt waarbij onvoldoende rekening is gehouden met het provinciaal beleid. De provincie zou ook kunnen overwegen om hierover regels op te nemen in de Omgevingsverordening, die wel doorwerkt naar gemeenten. Voor het beleid inzake herontwikkeling van niet-agrarische bedrijfsgebouwen is hier vooralsnog niet gekozen. Er zal eerst ervaring worden opgedaan met het nieuwe beleid. In een later stadium, als het beleid voldoende is uitgekristalliseerd, kan worden bezien of het wenselijk is delen van het beleid toch te verankeren in de Omgevingsverordening.

A014-SV011 - Bijbehorende bouwwerken

Indiener vraagt de provincie om artikel 7.13, lid 2 aan te passen ten aanzien van de maximale maten van bijbehorende bouwwerken binnen de bebouwde kom of om te onderbouwen waarom u in tegenstelling tot het vervallen Besluit omgevingsrecht geen onderscheid maakt tussen bijbehorende bouwwerken binnen en buiten de bebouwde kom.

Antwoord:

In de provinciale Omgevingsverordening werd via een schakelbepaling de instructieregels voor de bestemmingsplan overeenkomstig van toepassing verklaard op specifieke kruimelsituaties. Dit leidde tot een opsomming van een lijst met deze specifiek beschreven situaties. Bij de juridische vormgeving van deze nieuwe uitzonderingsbepaling die is onder gebracht onder het artikel 7.13 voor het

toepassingsbereik van de ZHOV is gekozen om rekening te houden met de wetgevingsarchitectuur onder de Omgevingswet. We vonden het niet wenselijk om een lijst van gevallen op te sommen waarbij aan elk specifiek geval een eigen maatvoering norm was gekoppeld. zo voorkomen we dat we een hele uitgebreide regeling moeten opnemen in deze (ontwerp)herziening. Wat betreft de maximale maten zoals geformuleerd in lid 2 hebben we een keuze gemaakt waarbij beleidsgelijkwaardigheid t.o.v. de oude Omgevingsverordening het uitgangspunt is. Het onderscheid tussen bijbehorende bouwwerken 'binnen' en 'buiten' de bebouwde kom is vanuit het provinciaal belang gezien minder relevant en er is dus voor gekozen om daar geen onderscheid in te maken. Wel hebben we ambtshalve enkele tekstuele verbeteringen aangebracht in de tekst van artikel 7.13 lid 2 zodat de uitzonderingsregeling voor bouwwerken niet te beperkt is geformuleerd.

A014-TB005 - Toekomstbestendig bouwen

Indiener vraagt de provincie om het huidige artikel 7.41aa lid 1 ZHOV in stand te laten voor wat betreft woningbouwplannen en een tweede bepaling op te nemen voor stedelijke ontwikkelingen voor andere functies of een combinatie van woningbouw met andere functies en daarbij rekening te houden met vergunningsvrije uitbreidingsmogelijkheden van hoofd- en bijgebouwen.

Antwoord:

Indiener kan zich vinden in verbreding van Toekomstbestendig bouwen naar alle gebouwen, maar omdat het oppervlak van woningen vaak pas in een later stadium van de planvorming bekend is, wordt verzocht om bij de ondergrens voor woningen vast te houden aan het aantal woningen en niet te wijzigen in oppervlak. Wij begrijpen deze zienswijze, maar gelet op de aard van de instructieregel houden we vast aan de vereenvoudigde formulering.

A014-TR003 - Recreatie, sport en bewegen

Indiener vraagt de provincie om de tekst in ambitie 7. Gezond en veilig Zuid-Holland over de beleidskeuze “Recreatie, sport en bewegen” aan te passen conform de tekstvoorstellen.

- De laatste alinea op pagina 472 wijzigen en toevoegen: de recreatieve wandel- en fietsroutes zijn opgenomen in een provinciale wandel- en fietsroutenetwerk ;
- Het toevoegen van de volgende tekst aan de 1e alinea op pagina 373: de kwaliteit van recreatieve paden en routes;
- Pagina 473 4e alinea; Het woord ‘meerjarig’ toevoegen ten aanzien van de beheersubsidies gelet op het standpunt van de samenwerkende recreatieschappen dat zij een meerjarig perspectief willen hebben op budget en de provincie daarom hebben verzocht om structureel voldoende middelen beschikbaar te stellen.

Antwoord:

Niet alle recreatieve wandelroutes zijn opgenomen in het provinciale wandelroutenetwerk, dit betreft alleen de Lange Afstands Wandelpaden (LAW's). De voorgestelde tekst wordt daarom niet overgenomen.

Het verbeteren van de kwaliteit van de recreatieve paden en het op peil houden hiervan is de verantwoordelijkheid van gemeenten en terrein beherende organisaties. De voorgestelde tekst wordt daarom niet overgenomen.

De beheersubsidies die voor recreatiegebieden worden verstrekt zijn inderdaad meerjarig. Dit zal aan de tekst worden toegevoegd. Deze zienswijze is op dit punt gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de Herziening 2024. In het Omgevingsprogramma, maatregel 'Ontwikkelen recreatief netwerk en beheer routestructuren', wordt het woord meerjarig toegevoegd: "Voor andere recreatiegebieden verstrekt de provincie meerjarige beheersubsidies".

A014-TR004 - Verblijfsrecreatie

Indiener vraagt de provincie om de tekst over de beleidskeuze "Toerisme en recreatie in balans" aan te passen conform de tekstvoorstellen van de indiener.

- Pagina 477 3e alinea aanvullen: inzetten op betere spreiding over de provincie en binnen regio's;

Antwoord:

We zijn het eens met de indiener en nemen de voorgestelde wijziging over in de beleidskeuzetekst. Deze zienswijze is dus gegrond.

Dit leidt tot aanpassing van de Herziening 2024. In de Omgevingsvisie, beleidskeuze: 'Toerisme en recreatie in balans' wordt de zinsnede "en binnen regio's" toegevoegd: "Daarbij worden andere ingezet op een betere spreiding over de provincie en binnen regio's".

A014-TR005 - Verblijfsrecreatie

Indiener vraagt de provincie om de tekst over de beleidskeuze "Toerisme en recreatie in balans" aan te passen conform de tekstvoorstellen van de indiener.

- Pagina 480 laatste alinea aanvullen met de volgende zin: Naast toerisme verwachten we dat door de toenemende verstedelijking ook een forse groei van het aantal recreanten te verwachten is.;

Antwoord:

We hebben dit in de aanleiding met andere woorden vormgegeven en houden het dan ook bij de volgende zin: 'Met een groter wordende bevolking, meer vrije tijd en een forse groeiprognoze van met name inkomende bezoekers is het noodzakelijk om recreatief gebruik en toerisme in balans te houden met de omgeving.'

A014-TR006 - Verblijfsrecreatie

Indiener vraagt de provincie om de tekst over de beleidskeuze "Toerisme en recreatie in balans" aan te passen conform de tekstvoorstellen van de indiener.

- Pagina 481: naast een ondersteuning van nieuwe bestemmingen is ook de goede bereikbaarheid van deze bestemmingen belangrijk. Ten aanzien van de bereikbaarheid dient rekening te worden gehouden met het feit dat sommige potentiële locaties alleen te bereiken zijn via smalle wegen met agrarisch verkeer waar een toename van het aantal verkeersbewegingen met personenauto's niet gewenst is.

Antwoord:

wij zijn het eens met de indiener en nemen mobiliteit standaard mee in onze afweging. Het haakje in de visietekst wordt gemaakt: 'Zowel bij een nieuwe recreatieve ontwikkeling als bij de herontwikkeling of intensivering van een bestaand terrein met een recreatieve functie dienen alle relevante aspecten

te worden betrokken bij de afweging. Het gaat daarbij onder andere om bereikbaarheid, stikstofruimte, toekomstbestendig bouwen en het beleid en de regels voor ruimtelijke kwaliteit.' Daarnaast is het verankerd in de verordening onder Artikel 7.45c (bereikbaarheid) Een omgevingsplan voor een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling houdt rekening met de gevolgen van die ontwikkeling voor de bereikbaarheid.

A014-TU004 - Transitie van de tuinbouwketen

Indiener vraagt de provincie om in het beleid een relatie te leggen tussen de sectorale opgave van de warmtetransitie van de glastuinbouw en de integrale opgave van het ontwikkelen van een toekomstvast areaal glastuinbouw en te benoemen welke rol het voor de provincie ziet in relatie tot die opgave en te verwijzen naar de beleidskeuze “Transitie van de tuinbouwketen” en de maatregel “Bevorderen duurzame tuinbouwgebieden en -netwerken”.

Antwoord:

In de gewenste afstemming tussen de (sectorale opgave) van de warmtetransitie van de (glas)tuinbouw en de het ontwikkelen van toekomstvast c.q. 'duurzaam' teeltareaal voor (glas)tuinbouw is voorzien is bij de uitwerking van de maatregel 'Bevorderen duurzame tuinbouwgebieden' in de vorm van het formuleren van aanbevelingen/voorstellen. De zienswijze leidt dan ook niet tot aanpassing.

A014-TU005 - Duurzame glastuinbouwgebieden

Indiener vraagt de provincie om de opmerking over het niet meer toekomst vast zijn van duurzame glastuinbouwgebieden nader toe te lichten.

Antwoord:

De provincie is voornemens samen met gemeenten en andere partners invulling te geven aan de duiding van wat een toekomstvast glastuinbouwgebied is en neemt de opmerkingen van indiener daarbij mee. De provincie heeft aangegeven in het provinciaal ruimtelijk voorstel dat de bestaande teeltgebieden tot 2030 beschermd worden. Herontwikkeling of aanpassing van de gebieden is vanuit provinciaal oogpunt daarom op deze termijn niet voorzien. De zienswijze leidt niet tot aanpassing.

A014-WA002 - Regels brijnlozing

Indiener vraagt de provincie om na te gaan of er in artikel 7.39ca ZHOV gesproken moet worden van natriumarm gietwater in plaats van natrium gietwater.

Antwoord:

Het gaat inderdaad om natriumarm gietwater. Deze zienswijze is gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de ZHOV, artikel 7.39ca. Het woord "natrium" wordt vervangen door "natriumarm".

A014-WO082 - Bestuurlijke tafel wonen Haaglanden

Indiener heeft, net als gemeente Delft, de niet-ingediende zienswijze van Bestuurlijke tafel wonen Haaglanden toegevoegd aan de zienswijze.

Antwoord:

Zie A011-WO029 t/m A011-WO033 voor de beantwoording hiervan.

A015 – Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht

A015-BE029 - Bedrijfsterrein Antoniapolder

De indiener ondersteunt het in te voeren nieuw ruimtelijk instrumentarium voor bedrijfsterreinen gedeeltelijk, gezien de schaarste aan bedrijfsterreinen en de toenemende druk vanuit andere ruimtelijke opgaven. Bij een vorige herziening heeft de indiener voorgesteld om een deel van de Antoniapolder als niet te transformeren bedrijfsterrein aan te wijzen, specifiek het deel direct aan de Noord, vanwege de belangrijke rol van watergebonden bedrijvigheid in de gemeente.

In de huidige herziening is echter het hele terrein aangewezen als niet-te-transformeren gebied. De indiener wil niet dat het hele terrein bij voorbaat al als zodanig wordt aangewezen, om ruimte te houden voor mogelijke toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland om het voorgestelde instrument niet over de gehele Antoniapolder te leggen, maar conform de eerder meegegeven kaart en bijlage.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen" en "Er moet ruimte voor maatwerk blijven i.r.t. generieke maatregel".

De beschermingsmaatregel is een generieke maatregel om de schaarse, resterende ruimte voor bedrijven die afhankelijk zijn van (hogere) milieuruimte te beschermen waardoor er ook voor dat type bedrijven in de provincie voldoende ruimte beschikbaar blijft in de toekomst. Door gemeente aangedragen uitzonderingslocaties worden beoordeeld op een aantal criteria: Zie hiervoor de beantwoording bij BE 014 en het thema-antwoord "Meer ruimte voor maatwerk i.r.t. een generieke maatregel". Voor deze locatie is geen van de situaties van toepassing. Het verzoek wordt niet gehonoreerd

A015-BE030 - Veersedijk 11

De indiener wijst op de gevolgen van het aanwijzen van de Antoniapolder als "niet te transformeren" bedrijfsterrein voor het perceel Veersedijk 11, dat solitair ligt aan de andere zijde van de Noordeinde. Momenteel zijn hier twee bedrijven gevestigd, maar in het omgevingsplan Hendrik-Ido-Ambacht wordt op termijn een transformatie naar woningbouw voorzien, gezien de ligging van het bedrijfsterrein ingeklemd tussen woningen.

De indiener benadrukt dat het in de rede ligt om op termijn de locatie een andere bestemming te geven vanwege de geluidsgevoelige omgeving. Een aanwijzing als niet te transformeren bedrijfsterrein zou dit blokkeren, wat volgens de indiener onwenselijk is. De herziening van het omgevingsbeleid staat een evenwichtige toedeling van functies op deze locatie in de weg.

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland om de locatie Veersedijk 11 als solitair bedrijf te beschouwen en deze uit de begrenzing van de Antoniapolder te halen, zodat de beleidslijn van niet te transformeren voor deze locatie vervalst.

Antwoord:

Door gemeente aangedragen uitzonderingslocaties worden beoordeeld op een aantal criteria: Zie hiervoor de beantwoording bij BE 014 en het thema-antwoord "Meer ruimte voor maatwerk i.r.t. een

generieke maatregel". Voor deze locatie is geen van de situaties van toepassing. Het verzoek wordt niet gehonoreerd.

A016 – Gemeente Vlaardingen

A016-BE035 - Functiewijziging bedrijventerreinen

Het betreft hier de passage “Ook compensatie bij functiewijziging categorie 1 en 2. Vanaf milieucategorie 3 geen wijziging meer mogelijk naar andere functies”. Dit lijkt de indiener onnodig beknellend.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

A016-BE036 - Functiewijziging bedrijventerreinen

De zienswijze betreft het volgende citaat: “Vrijgespeelde ruimte wordt met voorrang ingezet voor de transitieopgaven circulair, natuurinclusie en energietransitie. Alleen bij zwaarwegende opgaven van algemeen belang is (gedeeltelijke) transformatie van mc 3 en hoger mogelijk, mits planologisch wordt gecompenseerd.”

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland om ook te specificeren wat “zwaarwegende opgaven van algemeen belang” zijn.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Toelichting zwaarwegend algemeen belang"

A016-BE037 - Functiewijziging bedrijventerreinen

De indiener wil graag de afweging en meetbaarheid bij de volgende passage gespecificeerd zien: “Bij MC1 en 2 is mengen met andere functies nog wel mogelijk, onder gelijk houdende m2 ruimte voor ondernemen”

Antwoord:

In de ontwerp-herziening is functiewijziging alleen mogelijk als het gaat om een bedrijventerrein waar volgens het geldende omgevingsplan alleen bedrijven worden toegelaten die passen in geluidruimtezone 1 en geurruimtezone 1 of milieucategorie 1 en 2. Op een deel van het terrein kunnen andere functies worden toegelaten, mits de beschikbare ruimte voor bedrijven per saldo gelijk blijft aan het oppervlakte aan bedrijfsruimte vóór de start van de transformatie. Dit kan worden gerealiseerd door beter benutten en/of meervoudig ruimtegebruik

A016-BE038 - Functiewijziging bedrijventerreinen

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland het volgende te concretiseren: “Vrijgespeelde ruimte wordt met voorrang ingezet voor de transitieopgaven circulair, natuurinclusie en energietransitie”

Antwoord:

Bij functiewijziging van een deel van een bedrijventerrein waar volgens het geldende omgevingsplan alleen bedrijven worden toegelaten die passen in geluidruimtezone 1 en geurruimtezone 1 of milieucategorie 1 en 2 leveren de toe te voegen, nieuwe functies bij voorkeur een bijdrage aan de

opgaven energietransitie (bijv. een hoog spanningsstation), circulaire economie (bijv. een gemeentelijke milieustraat) of klimaatadaptatie (bijv. de aanleg van groen)

A016-BE039 - Algemeen bedrijventerreinen

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland duidelijkheid over het volgende: Wanneer gaat deze beleidswijziging exact in en is er nog een overgangsregeling?

Antwoord:

Moment van inwerkingtreding: De inwerkingtreding van deze beleidswijziging gaat in nadat Provinciale Staten het besluit heeft genomen tot vaststelling van de Herziening 2024 en het besluit gepubliceerd is in het Provinciaal Blad. Dit zal naar verwachting eind 2024 zijn. Overgangsregeling: Artikel 7.52 zoals dat luidde voorafgaand aan het moment van inwerkingtreding van het besluit [tot vaststelling van de Herziening 2024] blijft van toepassing als: a. voor de inwerkingtreding van [citeertitel wijzigingsbesluit] een omgevingsplan in ontwerp is vastgesteld; b. voor de inwerkingtreding van [citeertitel wijzigingsbesluit] over functiewijziging van bedrijventerreinen afspraken zijn gemaakt in de regionale bedrijventerreinenvisies en afgesloten woon-werkakkoorden en bestuursakkoorden, voor zover gedeputeerde staten daarmee hebben ingestemd of die hebben vastgesteld; of c. voor bedrijventerrein Bleizo-West in de gemeente Lansingerland, een alternatieve locatie voor windenergie is gevonden.

A016-BE040 - Algemeen bedrijventerreinen

De indiener vraagt in hoeverre de provincie Zuid-Holland ook kijkt naar meer kwalitatieve punten als het economisch potentieel en het aantal arbeidsplaatsen per m2?

Antwoord:

Naast de borging dat er kwantitatief voldoende ruimte in de provincie blijft voor bedrijven die afhankelijk zijn van locaties met milieuruimte, zet de provincie ook in op het faciliteren en stimuleren van de economie in brede zin zoals de innovatieve kennisclusters in Zuid-Holland. De provincie is daarnaast een ruimtelijk-economische visie aan het ontwikkelen waarin kwalitatieve voorwaarden worden gesteld aan bedrijven die in de toekomst ruimte op de Zuid-Hollandse bedrijventerreinen nodig hebben.

A016-BE041 - Algemeen bedrijventerreinen

De indiener stelt de provincie Zuid-Holland voor om meervoudig en/of intensiever ruimtegebruik (meer m2 bvo op de kavel dan in de huidige praktijk) te stimuleren, waarbij het doel is om binnen de milieubepalingen zoveel mogelijk bedrijvigheid en werkgelegenheid de ruimte te geven.

Antwoord:

De provincie blijft inzetten op beter benutten / intensivering van bestaande bedrijventerreinen. Er is recent onderzoek gedaan naar de mogelijke instrumenten die de provincie (samen met regiogemeenten en het rijk) kan inzetten om ruimte op bestaande bedrijventerreinen beter te benutten. Met dat onderzoek als basis werkt de provincie aan een plan van aanpak met daarin verschillende instrumenten. Zaken die snel kunnen worden ingezet maar ook instrumenten die een langere voorbereidingstijd nodig hebben. Nut en noodzaak van een herstructurerings-/verplaatsingsfonds wordt herkend. Er wordt een onderzoek gestart naar welke vorm een dergelijke fonds zou moeten krijgen. Om aan beter benutten een impuls te geven is in de vorige herziening van

het Omgevingsbeleid het instrument “minimale milieucategorie” geïntroduceerd. Dit instrument kan nu alleen nog maar op nieuwe terreinen worden ingezet en is daarmee niet voldoende. Er wordt een verkenning gedaan naar inzet van dit instrument op bestaande bedrijventerreinen en naar andere inzetbare instrumenten op Rijks, provinciaal en gemeentelijk niveau. Hierbij ligt ook veel verantwoordelijkheid bij gemeenten. handhaven, accountmanagement en goede omgevingsplannen zijn instrumenten die nu al ingezet kunnen worden.

A016-BE042 - Bedrijventerreinen en aantal hectaren en m2 bvo

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland hoe zich dit verhoudt tot de ruimtelijke puzzel waarin alle verschillende puzzelstukjes door de provincie gelegd worden?

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

A016-BE043 - Bedrijventerreinen en aantal hectaren en m2 bvo

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland hoe zich dit verhoudt tot bijvoorbeeld de ambities op het gebied van wonen, energietransitie en klimaatadaptatie?

Antwoord:

In het ontwerp-bedrijventerreinenbeleid houdt de provincie ook rekening met de ambities op het terrein van wonen, energietransitie en klimaatadaptatie. Om die reden is in de verordening een afwijkmogelijkheid opgenomen die het mogelijk maakt om bij uitzondering een andere ruimtelijke ontwikkeling toe te laten op een bedrijventerrein, indien sprake is van een zwaarwegend algemeen belang en er geen reële andere mogelijkheid is en compensatie van de toegedeelde functies van bedrijventerrein is verzekerd. Onder zwaarwegend algemeen belang wordt in ieder geval verstaan functies die betrekking hebben op openbare veiligheid, gezondheid, energietransitie, infrastructuur en milieu, alsmede (tijdelijke) huisvesting van asielzoekers.

A016-ET010 - Figuur 4.3 op pagina 122

De indiener geeft aan dat Pagina 122 Figuur 4.3 niet lijkt te kloppen. Er missen twee bestaande windturbines en alle beoogde windturbines.

Antwoord:

Figuur 4.3 betreft geen actuele kaart met alle bestaande en beoogde windturbines en beoogt hier ook geen inzicht in te geven. Het betreft de kaart met zoekgebieden voor wind en/of zon uit RES 1.0, welke nog regionaal uitgewerkt dienen te worden. De uitwerking van zoekgebieden voor windenergie naar zoeklocaties vindt plaats via de wijziging provinciaal Omgevingsbeleid 2025.

A016-ET011 - Duurzame energie

Op bladzijde 31 onder energie wordt gewezen op het “het toewerken naar besparing, opwekking en CO2-reductie op vele terreinen”. De indiener wil hier “transport en opslag van energie” aan toevoegen omdat dit een grote ruimtelijke impact zal hebben.

Antwoord:

Hoofdstuk 3 van de Omgevingsvisie zal in Herziening 2025 gewijzigd worden. De huidige teksten die daar staan zijn in deze Herziening alleen meer zichtbaar geworden, maar waren al langere tijd onderdeel van de Omgevingsvisie, en bevatten deels verouderde teksten.

A016-MO005 - Mobiliteitstransitie en Schone Mobiliteit

De indiener steunt de inzet op duurzame en schone mobiliteit van de provincie Zuid-Holland volledig.

Antwoord:

We zijn blij met uw steun. Waarvoor dank.

A016-MO006 - Digitalisering en Innovatie (mobiliteit)

De indiener waardeert de stappen die worden ondernomen door de provincie Zuid-Holland.

Antwoord:

We zijn blij met uw steun. Waarvoor dank.

A016-MO007 - Verkeershandhaving, Veiligheid, en Capaciteit

De indiener ondersteunt de initiatieven van de provincie Zuid-Holland.

Antwoord:

We zijn blij met uw steun. Waarvoor dank.

A016-MO008 - Mobiliteit

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland om duidelijk en concreet te zijn over wat het beleid inhoudt en de provincie Zuid-Holland te komen met plannen en financiering.

Antwoord:

De provincie probeert in het Omgevingsbeleid zo concreet mogelijk te zijn echter dit is niet altijd mogelijk omdat het beleid gaat over het wat (willen we bereiken) en niet over het hoe (willen we dat bereiken). Daarnaast is de uitwerking van beleid situatieafhankelijk. De uitwerking wordt jaarlijks gepresenteerd in de begroting en het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur inclusief de bijbehorende financiering.

A016-MO037 - Fietsen

De indiener ondersteunt de plannen van de provincie Zuid-Holland om fietsen te stimuleren en te integreren in het mobiliteitsnetwerk.

Antwoord:

We zijn blij met uw steun. Waarvoor dank.

A016-MO038 - Lopen

De indiener juicht het toe dat lopen wordt bevorderd als belangrijk onderdeel van de mobiliteitsagenda.

Antwoord:

We zijn blij met uw steun. Waarvoor dank.

A016-OB037 - Afwegingsruimte

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland om meer afwegingsruimte te gunnen. Ter inspiratie kan de Provincie Zuid-Holland denken aan de omgevingsverordening van de provincie Gelderland. Aan een Omgevingstafel zou tot de conclusie kunnen worden gekomen dat weliswaar één provinciaal belang geschaad wordt, maar dat dit ruimschoots gecompenseerd wordt door een ander te bevorderen of beschermen belang.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie A003-OB001.

De provincie streeft er naar voor zover mogelijk afwegingsruimte te laten voor gemeenten, door selectief te zijn in het stellen van regels en het terughoudend inzetten van harde normen. Daarnaast wordt flexibiliteit geboden door algemene en specifieke afwijkingsmogelijkheden, onder meer voor maatwerk. Soms is echter een duidelijke norm het meest efficiënt om een provinciaal belang te behartigen.

De suggestie om provinciale belangen integraal af te wegen, waarbij een min kan worden weggestreept tegen een plus, is interessant. Dit laat zich wel lastig vangen in een verordening regeling, op basis waarvan de gemeente zelf die afweging kan maken. Gedeputeerde Staten kunnen al wel ontheffing verlenen voor dit soort situaties en hebben dus de ruimte om op provinciaal niveau een dergelijke afweging te maken.

A016-PA013 - Parkeernormen en flankerend beleid

De indiener ondersteunt de aanpak om parkeernormen te verlagen en aanvullende maatregelen te treffen.

Antwoord:

Dank voor uw steun.

A016-SV020 - Bladzijde 400 dichtheid woningbouwlocatie verhogen

De indiener vindt dat het verhogen van de dichtheid van woningbouwlocaties haaks staat op de wens om de kwaliteit van de woningvoorraad te verhogen.

Antwoord:

Wij zijn van mening dat het streven naar een hogere dichtheid goed samen kan gaan met de gewenste kwaliteit van de woningvoorraad.

A016-WO022 - Arbeidsmigranten

De indiener raadt de provincie Zuid-Holland aan om een uniforme landelijke definitie af te spreken tot hoeveel jaar er nog sprake is van een arbeidsmigrant. Dit mede gezien in het licht van de regionale Woon zorg visie, waarbij arbeidsmigranten één van doelgroepen is om te huisvesten.

Antwoord:

In het Omgevingsbeleid van de provincie ZH is in de visie de volgende omschrijving opgenomen van de arbeidsmigrant: "Het gaat daarbij om werknemers die hier in principe voor de korte en middellange termijn (tot maximaal drie jaar) komen werken in laaggeschoolde en/of laagbetaalde arbeid. "In principe" omdat zij, ook als zij langer blijven, vaak te maken hebben met onvoldoende doorstromingsmogelijkheden naar de reguliere woningmarkt, waardoor zij aangewezen zijn op dezelfde huisvesting als de kort- en middellang verblijvende arbeidsmigranten." Zo is in onderzoeken naar aantallen een ruimer aantal jaren gekozen, zodat ook de arbeidsmigranten zijn meegenomen die langer dan drie jaar in ZH zijn en nog steeds zijn aangewezen op arbeidsmigrantenlocaties. Het aantal jaar dat wordt opgenomen in de definitie kan dus afhankelijk zijn van het doel. De huidige landelijke definitie zoals in de Wet Goed Verhuurderschap opgenomen, kunnen wij niet onderschrijven omdat enerzijds het alleen gaat om de arbeidsmigranten die niet hun hoofdverblijf in Nederland hebben (de niet in de BRP ingeschrevenen) en omdat het daar gaat om tijdelijke werkzaamheden (de werkzaamheden zijn vaak niet tijdelijk). Wel zijn wij in gesprek om te komen tot een gezamenlijke definitie.

A016-WO023 - Flexwoningen

De indiener vindt het onterecht dat flexwoningen die niet staan geregistreerd als object met functie wonen maar functie logies, zoals de flexwoningen voor ruim 600 arbeidsmigranten die in Vlaardingen zijn/worden gerealiseerd, tellen niet mee tellen in de woningbouwopgave en niet mogen worden opgevoerd in de planmonitor. Dit is onterecht omdat in deze flexwoningen personen worden gehuisvest die anders gehuisvest dienen te worden in de reguliere woningvoorraad. Deze flexwoningen leveren dus evengoed een bijdrage aan de woningbehoefte en de uitbreidingsopgave.

Antwoord:

Een gemeente bepaalt zelf of het bij een flexwoning gaat om een logies-functie of functie wonen. Bij logies gaat het niet om sociaal en ook niet om een zelfstandige woning. Ook hotels en dergelijke worden niet meegerekend in de planmonitor.

A016-WO024 - Opgave sociale en betaalbare woningbouw

Zienswijze betreft passage op bladzijde 363: Indien in het regionale woningbouwprogramma ... en 40% sociale huur. De indiener vindt dat het beleid, wellicht onbedoeld, ook gemeenten die volgens de regionale afspraken relatief minder sociale huurwoningen hoeven te bouwen, treft. In de formulering lijkt het nu dat deze gemeenten te maken krijgen met nieuwe instructieregels.

Daarnaast wil de indiener graag duidelijkheid over de toepassing van de in de artikelen 7.47a en 7.47b van de Omgevingsverordening opgenomen instructieregels, mede in relatie tot het in de artikelen 7.44, 7.82 en 7.86 bij het begin van een proces.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

A016-WO025 - Woningbouwprogramma

De indiener vindt het vreemd dat opgeleverde woningen niet worden meegenomen in het bepalen van het aandeel sociaal en betaalbaar.

Antwoord:

In het Omgevingsbeleid is opgenomen dat het woningbouwprogramma met geplande oplevering vanaf 2025 aan de doelstellingen dient te voldoen. Dat geeft gemeenten tijd om waar nodig het programma nog aan te passen. Om beleidsdoelstellingen te doen gelden voor al opgeleverde woningen lijkt ons niet passend, dat programma is immers niet meer te wijzigen.

A016-WO026 - Woningbouwprogramma

De indiener sluit zich aan bij de zienswijze van SvWrR met de volgende kanttekening. De indiener wil juist nadrukkelijk aangeven positief te staan tegenover een provincie die strikter gaat sturen op voldoende sociale en betaalbare woningbouw, maar wil benadrukken dat er voor de indiener een uitzonderingspositie weggelegd is.

Antwoord:

De doelstellingen in het beleid wat betreft 2/3 betaalbaar, 1/3 in portefeuille van woningcorporaties en minimaal 30% sociale huur gelden voor het woningbouwprogramma op regionaal niveau. Zolang op regionaal niveau deze doelstellingen worden gehaald, kunnen gemeenten binnen een regio hiervan afwijken. De doelstelling om te streven naar minimaal 30% sociale huur in de totale woningvoorraad geldt op gemeentelijk niveau. De gemeente van de indiener (Vlaardingen) voldoet al ruim aan deze doelstelling. Zie B008 voor de beantwoording van de zienswijze van SvWrR.

A017 – Gemeente Capelle aan den IJssel

A017-BE004 - Transformatie Rivium

De indiener vraagt de Provincie Zuid-Holland om bevestiging dat de transformatie van kantoren- en bedrijventerrein Rivium doorgang kan vinden onder het nu geldende regime van feitelijke compensatie, ook ná de herziening van het provinciale omgevingsbeleid.

Antwoord:

Bedrijventerrein Rivium is opgenomen in de Bedrijventerreinenstrategie MRDH 2023-2030 als transformatielocatie en als zodanig door de provincie aanvaard. Voor deze locatie geldt het overgangsrecht en blijft het artikel 7.52 zoals dat luidde voorafgaand aan het moment van inwerkingtreding van het besluit van de vaststelling van de Herziening 2024 van toepassing waarin staat aangegeven dat compensatie van het feitelijk gebruik mogelijk is voor locaties die door Gedeputeerde Staten zijn aanvaard in een regionale bedrijventerreinenvisie.

A017-BE005 - Transformeren

De indiener wil meegeven dat het afwegen van locaties, het toevoegen of transformeren van milieucategorie 1/2 bedrijvenlocaties niet een provinciale, maar een gemeentelijke afweging is.

Antwoord:

De provincie heeft 'toekomstbestendige ruimte voor ondernemen' in het Omgevingsbeleid benoemd als provinciaal belang. Onderdeel daarvan is het behouden van de (plan)ruimte voor bedrijventerreinen, inclusief ruimte voor milieucategorie 1/2. Vandaar dat de provincie voorwaarden verbindt aan transformatie en functiemenging om ervoor te zorgen dat de ruimte voor milieucategorie 1/2 in ieder geval niet minder wordt.

A017-BE116 - Zienswijze MRDH

De indiener sluit zich aan bij de zienswijze van de MRDH over bedrijvenlocaties.

Antwoord:

Zie B003 voor de beantwoording van de zienswijze van MRDH

A018 – Gemeente Goeree-Overflakkee

A018-BE064 - Bedrijventerreinen, niet te transformeren

De indiener verwijst naar een gezonden zienswijze vanuit het Netwerk Economie, waar de indiener zich volledig bij aansluit. De indiener vindt provinciale sturing via de regionale bedrijventerreinenstrategieën voldoende, en vindt verdergaande regulering onnodig.

Een vorm van compensatie van getransformeerde bedrijventerreinen is gewenst om het aanbod op peil te houden en in groei te voorzien. Door de eigen marktregio kan er niet gekeken worden naar buurgemeenten.

De indiener heeft behoefte aan uitbreiding en vraagt de provincie Zuid-Holland om de locatie Oostplaat IV Middelharnis op de 3 ha-kaart te plaatsen. Er is een behoefte aan bedrijfsgrond, en de transitie naar een duurzame circulaire economie en de transitie naar een energie-neutrale economie vragen extra ruimte.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

In het in maart 2024 door PS vastgestelde Ruimtelijk Voorstel is besloten dat 'wonen en werken' het moeten doen met de bestaande (plan)ruimte en er geen nieuwe uitbreidingen komen. In de herziening 2025 van het omgevingsbeleid vindt een herijking van de 3 ha kaart plaats. Deze locatie kan daarbij betrokken worden.

A018-OB010 - Algemene reactie

Waardering voor:

- Hoe de indiener werd betrokken bij de totstandkoming van het beleid
- De informele internetconsultatie en het Webinar
- Dat het aantal lopende procedures wat teruggebracht is. De indiener hoopt dat één brede jaarlijkse herziening meer overzicht gaat creëren.

Wat kan beter:

- Dat het vaststellen van de startnotitie voor Herziening 2025 en de ter inzage legging van Herziening 2024 gelijk oploopt (toornt aan de intentie om aanpassingen overzichtelijk te houden).
- Dat het volledige overzicht van wijzigingen en beleidskeuzes ruim 500 pagina's bevat; Het is voor gemeenten en regio's soms al lastig te volgen, laat staan voor inwoners. Suggestie is versimpeling van het beleid en meer sturing op hoofdlijnen.

Voorts erkent en ondersteunt de indiener het belang van provinciaal beleid. Echter hiernaast staan de gemeenten ook aan de lat voor andere ruimtelijke opgaven en doelstellingen. De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland daar ook rekening mee te houden.

Antwoord:

Dank voor de waardering. Omdat al het provinciale beleid vervat is binnen het omgevingsbeleid is er bijna altijd wel een aanleiding om te wijzigen, het beleid actueel houden en voldoende scherp om ook daadwerkelijk richting te geven aan het provinciaal handelen wordt zwaarder gewogen dan de

administratieve last die dit met zich meebrengt. Gevolg hiervan is dat herzieningen kort op elkaar volgen en dat er soms sprake is van overlap. De grote redactionele slag die nu gemaakt is leidt inderdaad tot een zeer lijvig wijzigingsdocument. Omdat dit inderdaad niet heel toegankelijk is zitten in de begeleidende samenvatting kort een overzicht van de relevante inhoudelijke wijzigingen. Er is veel begrip voor de vele opgaven waar de gemeente zich voor gesteld ziet en de complexiteit die dit met zich meebrengt. Waar mogelijk denkt en helpt de provincie graag mee.

A018-PA015 - Parkeren 3 ha locaties

Er wordt verzocht om de afwijking van de parkeernorm als er sprake is van een onevenredige aantasting van het woon-en leefklimaat bij nieuwe buitenstedelijke locaties en bij sociale huurwoningen te nuanceren waardoor lokaal maatwerk mogelijk wordt. De indiener vindt een lokale en locatieafhankelijke benadering meer op zijn plaats en geeft aan dat het dan beter aansluit op de motivering van het artikel. Hierin is aangegeven dat de mate van beschikbaarheid van openbaar vervoer, de afstand tot voorzieningen en de aanwezigheid van goede fietsroutes overwegingen kunnen zijn die tot afwijking van de parkeernorm kunnen leiden.

Antwoord:

De provincie heeft begrip voor het verzoek om lokaal maatwerk. Onderdeel van de afwijkingsmogelijkheden wordt daarom of de locatie, of de kern waarbij de locatie is gelegen, wel wordt aangedaan/kan worden aangedaan door openbaar vervoer.

Voor sociale huurwoningen is maatwerk mogelijk mits het autobezit ter plekke en per woningtype, oppervlak en eigendomstype de basis vormt voor de toepassing van maatwerk. De provincie verwacht een maximale inzet op beperking van de verkeersgeneratie zodat er geen nieuwe knelpunten in het wegennet ontstaan en geen nieuwe investeringen hoeven te worden gedaan in de wegen waar geen geld voor is gereserveerd en de woningbouw zo wel optimaal door kan gaan. De provincie wil daarbij ook dat de investeringen die provincie en andere overheden jaarlijks doen in exploitatie en uitbreiding van OV, ruimtelijk en programmatisch maximaal worden ondersteund.

Deze zienswijze is deels gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de afwijkingsmogelijkheid in de regeling voor parkeren op 3 ha locaties.

A018-SV024 - Wonen en bouwen

Het beleid is vooral gericht op het stedelijk gebied, er wordt geen rekening gehouden met de plattelandsgemeenten in de provincie. De keuze om alleen nog binnen BSD te bouwen geeft onvoldoende ruimte om op termijn voldoende woningen te kunnen bouwen. Dit kan de brede welvaart in de dorpen onder druk zetten. De optie van het 'straatje erbij' is geen duurzame oplossing, aangezien er ook voldaan moet worden aan water- en bodem sturend, toekomstbestendig bouwen, doelstellingen ten aanzien van de woningbouwprogrammering etc. Al deze eisen maken een dergelijke, kleinschalig ontwikkeling onbetaalbaar, waardoor de gewenste aantallen niet gehaald zullen worden. De indiener vraagt hierbij ook weer om maatwerk. Functiemenging op bedrijventerreinen is in de gemeente van de indiener niet mogelijk. De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland daarom om ruimte te bieden om 3 hectare locaties toe te voegen (en noemt daarvoor een vijftal specifieke locaties).

Antwoord:

Het provinciaal omgevingsbeleid is gericht op zowel het stedelijk als het landelijk gebied. Het is onze inzet om stedelijke ontwikkelingen zoveel mogelijk binnen bestaand stads- en dorpsgebied (BSD) en de

aangewezen 3 ha-locaties te realiseren, omdat we de ruimte buiten BSD nodig hebben voor andere opgaven, zoals landbouw, natuur en recreatie, en energie-, water- en klimaatopgaven. In de door ons college vastgestelde regionale woningbouwprogramma's zijn in totaal 107 locaties van 3 ha en groter opgenomen. Naast de woningbouwopgave zijn er veel andere ruimteclaims waarin moet worden voorzien in de schaarse ruimte. De grote uitdaging is deze en andere vastgestelde woningbouwplannen ook daadwerkelijk te realiseren. Het woningbouwprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd waarbij het de voorkeur heeft om woningbouwplannen binnen BSD en de al aangewezen 3 ha-locaties te realiseren. In deze herziening worden geen nieuwe 3 ha locaties toegevoegd. Voor 'Straatje erbij' wordt beleid uitgewerkt in de Herziening Omgevingsbeleid '25.

A018-SV025 - Stedelijke ontwikkeling

De indiener is positief over de integrale insteek, de zorg voor open landschap en de focus op de bestaande bebouwde ruimte. De woningbouwopgave leidt volgens de indiener echter tot behoefte aan maatwerkoplossingen. Verdichting in de dorpen is op de schaal van acupunctuur mogelijk. Grootschaligere verdichting in dorpen leidt tot stedelijke ontwikkelingen en dichtheden op plekken waar dit niet past en waardoor problemen ontstaan (bijvoorbeeld met parkeren, verdwijnen van groen en dergelijke). Dit laat de zo gewaardeerde verschillen en kwaliteiten tussen dorpen en steden verdwijnen.

Antwoord:

We nemen kennis van deze zienswijze. De provincie wil de woningbouwopgave zo veel mogelijk binnen BSD realiseren. Dat betekent niet dat in elk dorp grootschalige verdichting nodig is. Afspraken over de woningbouwopgave worden op regionale schaal gemaakt en gerealiseerd.

A018-SV026 - Straatje erbij

De indiener ziet het belang van zorgvuldige inpassing van woningen en behoud van landschap voor landbouw, natuur, klimaat en biodiversiteit. Ook de landelijke gebieden kennen echter hun (autonome) groei en hebben te maken met de benodigde hogere inwoneraantallen voor het behouden van voorzieningen en ondersteunende functies. Het zoeken naar locaties voor nieuwe woningen binnen de bestaande dorpsgebieden leidt tot stagnatie van de bouwopgave of soms tot verstedelijking waar dat in het dorps karakter niet past. De verdere veelheid aan eisen en randvoorwaarden waaraan moet worden voldaan om tot een woningbouwontwikkeling te komen maakt het verder lastig om tot passende en betaalbare ontwikkelingen te komen. Soms is een 'buurtje erbij' van belang voor een passende aansluiting bij het dorp. Maatwerk is belangrijk.

Antwoord:

Kleinschalige woningbouwlocaties (tot 3 ha) zijn met een goede onderbouwing mogelijk binnen de kaders van het vigerende omgevingsbeleid. In een brief van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten (mei 2024) is opgenomen dat we voor een Straatje erbij aan de slag kunnen met een handelingskader en het huidige beleid. Het gesprek met PS over de brief moet nog plaatsvinden. Na de bespreking zal de provincie hierover met gemeenten en derden communiceren. Het Straatje erbij krijgt verder uitwerking richting de Herziening van het Omgevingsbeleid 2025.

A018-SV027 - Vitaal landelijk gebied/VAB

De indiener vraagt om in het ruimtelijk beleid (zoals bij het ZH-PLG of RES) een meer integrale afweging te maken in het kader van brede welvaart. Het is de indiener niet duidelijk hoe de diverse programma's zich tot elkaar verhouden en waar welke afweging gemaakt wordt.

Uitgangspunten voor herontwikkeling van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen

De indiener vraagt om maatwerk voor voormalige agrarische complexen, waar soms interessante mogelijkheden zijn voor woningbouw of nieuwe bedrijfstakken die het landschap en de ruimtelijke kwaliteit kunnen ondersteunen.

Verder stelt de indiener maatwerk met een richtsnoer van 750m³ voor, voor nieuw te bouwen agrarische bedrijfswoningen, omdat groter (denk aan 1000m³) al een aantal keer met de instemming van de provincie Zuid-Holland is vergund.

Niet-agrarische bedrijven in het landelijk gebied

Veel van de uitbreiding van landbouwbedrijven komt voort uit veranderingen in de keten tussen boer en verkooppunt. Zo nemen veel boerenbedrijven functies op die voorheen bij tussenbedrijven lagen (om het hoofd boven water te houden). Het door het beleid gedwongen scheiden en verplaatsing van deze activiteiten kan leiden tot meer verkeersbewegingen of door vestiging van activiteiten op bedrijventerreinen waar dit niet altijd past (letterlijk en figuurlijk). Belangrijk is ruimte en beleid om tot meer integrale afweging te komen.

Antwoord:

In het Omgevingsbeleid komen de vele verschillende opgaven binnen het fysieke domein bij elkaar. In het door Provinciale Staten vastgestelde Ruimtelijk Voorstel, is opgenomen om vanuit brede welvaart te gaan werken aan een afwegingskader, waarmee in de uitwerking afwegingen tussen opgaven kunnen worden gemaakt. Beoogd is om dit in een volgende herziening te gaan vertalen naar ons Omgevingsbeleid.

De omvang van een nieuwe woning in het landelijk gebied kan een rol spelen bij de inpasbaarheid en de impact op het gebied. Het bouwen van grote woningen kan het karakter van het gebied aantasten waardoor de ruimtelijke kwaliteit achteruit gaat. Daarom is in het beleid voor de herontwikkeling van voormalige agrarische bedrijfscomplexen als richtlijn een maat van 650 m³ opgenomen voor een nieuwe woning. Het gaat om een richtlijn, dus gemotiveerde afwijking is mogelijk ten behoeve van maatwerk.

Het beleid voor niet-agrarische bedrijven in het landelijk gebied bevat een aantal uitgangspunten voor uitbreiding van deze bedrijven. Als een forse investering nodig is, dan moeten de mogelijkheden voor verplaatsing naar een bedrijventerrein worden onderzocht. Uitbreiding ter plekke blijft in principe beperkt tot 10%. Het gaat om beleid waarvan gemotiveerd kan worden afgeweken. Maatwerk is dus mogelijk. In het kader van een integrale afweging is dus ruimte om te komen tot een optimale oplossing voor de vraagstukken die spelen in een gebied.

A018-TB009 - Toekomstbestendig bouwen

De indiener wil graag toekomstbestendig en innovatief bouwen. De vraag is of de genoemde provinciale criteria een helder kader vormen voor plantoetsing. En hoe deze criteria aan te sluiten op gemeentelijk beleid.

Antwoord:

Het provinciale beleid over Toekomstbestendig bouwen is vastgelegd in de Herziening Wonen, Werken en Werelderfgoed. De voorliggende herziening voorziet alleen in verbreding van toekomstbestendig bouwen van woningen naar alle gebouwen. De zienswijze richt zich niet tegen deze verbreding.

Toekomstbestendig bouwen heeft de grootste kans van slagen als hiermee vanaf de initiatieffase rekening mee wordt gehouden. Van belang is dat het omgevingsplan Toekomstbestendig bouwen niet onmogelijk maakt.

A018-TR013 - Verblijfsrecreatie

In de omgevingsverordening staat dat de provincie maatwerk biedt aan recreatieparken zonder toeristisch recreatief perspectief. Dat is bemoedigend maar in de praktijk blijkt dat het niet mogelijk is om deze maatwerkopties te bespreken, laat staan (in gezamenlijkheid) ten uitvoer te brengen. De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland in het kader van behoorlijk bestuur om meer ruimte en daadkracht als het gaat om het omzetten van recreatieparken naar wonen, zeker daar waar het langlopende dossiers betreft.

Antwoord:

Voor het omzetten van recreatieparken naar wonen geldt het afwegingskader dat is beschreven in de toelichting op verordening artikel 7.45g. Dit is alleen mogelijk onder de geldende voorwaarden en ten behoeve van parken die aantoonbaar geen toeristisch-recreatief perspectief meer hebben.

Wij nemen uw verzoek voor meer daadkracht bij de uitvoering van verordening artikel 7.45g mee.

A018-TR014 - Verblijfsrecreatie

Verder is uitbreiding van het verblijfsrecreatieve aanbod (nieuwvestiging) alleen nog mogelijk als nevenactiviteit bij agrarische bedrijven. De indiener is van mening dat gemeenten zelf beleid maken en aangeven welke toeristisch recreatieve functies toegevoegd kunnen worden, anders gaat het op termijn ten koste van de recreatieve sector.

Antwoord:

Kleinschalige nieuwvestiging is alleen mogelijk als nevenactiviteit hierbij wordt geen onderscheid tussen aanbieders gemaakt. Daarnaast is beperkte uitbreiding mogelijk wanneer het gaat om een 'aanpassing' passend binnen de bestaande gebiedsidentiteit. Een uitbreiding wordt alleen toegestaan wanneer de ruimtelijke kwaliteit per saldo ten minste gelijk blijft en wordt gecombineerd met toekomstbestendige vormen van bouwen, verduurzaming en/of vergroening. Daarbij is een divers aanbod van verschillende typen verhuureenheden wenselijk.

A018-WO034 - Sociale huur

Volgens de indiener is 40% sociale huur niet haalbaar, de woningbouwplannen worden lastiger om uit te voeren.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

A018-WO035 - Asielbeleid

Binnenstedelijk zijn er volgens de gemeente geen grootschalige locaties voorhanden. De ondergrens voor een buitenstedelijke locatie (250 personen) is voor een kleine plattelandsgemeente niet haalbaar. Opvang van asielzoekers kan wel met maatwerk.

Antwoord:

Het uitgangspunt is dat kleinschalige opvang binnen BSD gemakkelijker te realiseren is dan grootschalige opvang. Daarom is voor grootschalige opvang een ontheffing bespreekbaar. We willen echter meedenken met gemeenten en zullen de tekst in de herziening 2024 daarom als volgt aanpassen: Bij uitzondering is een lager aantal dan 500 bespreekbaar, mits dit past binnen de business case van het COA en hiermee de gemeentelijk opgave op basis van de Spreidingswet wordt ingevuld.

A018-WO036 - Arbeidsmigranten

Arbeidsmigranten zijn belangrijk voor de economie. In 2021 is het beleidsplan Huisvesting Arbeidsmigranten vastgesteld door de gemeenteraad van Goeree-Overflakkee, waarin staat dat in het buitengebied 2-4 grootschalige locaties voor arbeidsmigranten komen. Op dit moment moet huisvesting van arbeidsmigranten binnen BSD worden gerealiseerd. Aangezien dat op Goeree-Overflakkee niet mogelijk is (binnenstedelijk is er geen ruimte en het gaat mogelijk ten koste van het draagvalk van onze inwoners), verzoeken wij hiervoor een uitzondering op te nemen voor ons gebied, conform ons beleidsplan.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie A021-WO057.

A019 – Gemeente Zoeterwoude

A019-SV037 - Vraagtekens over de BSD-contour

Indiener merkt op dat er een aantal planmatige en verstedelijkte locaties in Zoeterwoude aanwezig zijn waarvan de gemeente vindt dat ze niet behoren tot het buitengebied. In de zienswijze staat een kaart waarop deze staan ingetekend. Het gaat om een zestal aan specifieke locaties:

1. Een planmatige uitbreiding met één woonstraat aan de straat Bouwlust is volgens indiener expliciet niet te zien als (landelijke) lintbebouwing, en dus niet als buitengebied.
2. Indiener beschouwt het terrein ten oosten van het gemeentehuis (de gemeentewerf) niet als buitengebied.
3. Aan de Weidelaan ligt een nieuw woonbuurtje dat door zijn planachtige karakter volgens indiener beter binnen de BSD-contour past.
4. Zwethof, aan de zuidzijde van Zoeterwoude Dorp, is volgens indiener na uitbreiding met een woonstraat geen buitengebied meer.
5. Planmatige woningbouw in het meest noordelijke straatje van de Zuidbuurt (ter hoogte van Zuidhof 5 en 7) past volgens indiener beter binnen de BSD-contour.
6. Het terrein van Slingerland kent volgens de indiener veel bedrijvigheid en is geen buitengebied. Indiener wil dat dit, net als soortgelijke solitaire bedrijventerreinen in Moordrecht en Nieuwekerk a/d IJssel, opgenomen wordt binnen de BSD-contour.

Daarnaast merkt indiener op dat bredere herbeschouwing van de gehele BSD-contour mogelijk raadzaam is.

Antwoord:

Dank voor uw reactie. Onderstaande puntsgewijs de reactie op de zestal locaties:

1&2: De Locaties Bouwlust en Gemeentewerf worden aan het werkingsgebied "Stedelijke ontwikkeling" toegevoegd (hierin zitten binnen-en buiten bestaand stads-en dorpsgebied). Toelichting: De term bestaand stads- en dorpsgebied (BSD) wordt nog gekoppeld aan de Omgevingsverordening, het werkingsgebied "Stedelijke Ontwikkeling" is gekoppeld aan de Omgevingsvisie.

3: Deze locatie zal worden aangepast en toegevoegd worden aan de BSD-contour.

4: Deze aanpassing is al toegevoegd aan BSD in de Herziening 2024, zie daarvoor het laatste kaartbeeld 'Buitengebied'.

5: de voorgestelde locatie wordt toegevoegd aan BSD, volgens het bestemmingsplan Dorp-Zuid.

6: Deze locatie ligt ver buiten BSD en is geen onderdeel van het werkingsgebied Bedrijventerreinen in het provinciale Omgevingsbeleid. Er is voor de provincie op dit moment geen reden om deze solitaire bedrijvenlocatie op te nemen binnen de contour.

Deze zienswijze is op onderdelen gegrond. Dit leidt tot aanpassing van geometrisch begrensde gebieden in de Omgevingsverordening en de Omgevingsvisie.

A020 – Gemeente Nieuwkoop

A020-PA011 - Parkeernorm 3 hectare locaties

De indiener geeft aan, gezien de lokale context, de provincie te willen verzoeken om de bepaling in de verordening van 1,3 pp per woning te schrappen, of in de verordening op te nemen dat de bepaling kan worden aangepast indien dit op basis van data kan worden onderbouwd.

Daarbij geeft de indiener aan de keuze om duurzame mobiliteit te stimuleren te ondersteunen maar zet hier wel een kanttekening bij. Zo geeft de indiener aan dat de haalbaarheid van bijvoorbeeld deelmobiliteit sterk verschilt tussen het landelijke en stedelijke gedeelte van de provincie.

Antwoord:

De provincie kiest hier voor sturend parkeerbeleid om er voor te zorgen dat er geen of minder verkeerscongestie ontstaat die de woningbouw kan tegenhouden. Door te bouwen voor huishoudens met maximaal 1 auto wordt de verkeersgeneratie beperkt, woningbouw betaalbaarder en sneller en ontstaat er geen of minder congestie op de provinciale wegen die anders vanuit de grondexploitaties door de gemeenten opgelost dienen te worden. De provincie heeft geen geld voor weginvesteringen die nodig mochten worden door woningbouwontwikkeling.

A020-SV017 - 3 hectare locaties

De indiener verzoekt de provincie om de inventarisatie(lijt) met 3 hectare locaties in de provincie Zuid-Holland te actualiseren, deze is in het geval van Nieuwkoop als gevolg van de oplevering van 3 hectare locaties achterhaald. Daarnaast verzoekt de indiener de Provincie om in de ontwerp herziening een verwijzing op te nemen naar de afspraken met minister Hugo de Jonge over de 3 hectare locaties. In het concreet wil de indiener de locatie Langeraar West onderdeel te laten uitmaken van de 3 hectarelocatie Langeraar Noordwest en om Ter Aar Zuidoost op te nemen als nieuwe 3 hectare locatie.

Antwoord:

In de door ons college vastgestelde regionale woningbouwprogramma's zijn in totaal 107 locaties van 3 ha en groter opgenomen. Naast de woningbouwopgave zijn er veel andere ruimteclaims waarin moet worden voorzien in de schaarse ruimte. De grote uitdaging is deze en andere vastgestelde woningbouwplannen ook daadwerkelijk te realiseren. Het woningbouwprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd waarbij het de voorkeur heeft om woningbouwplannen binnen BSD te realiseren. In deze herziening worden geen nieuwe 3 ha locaties toegevoegd. Wel zijn wij met u in gesprek over een eventuele ruil van Ter Aar Zuidoost met mogelijk minder kansrijke 3ha-locaties Langeraar Noordwest en Ter Aar Noordoost. In de herziening 2025 wordt de lijst grote buitenstedelijke bouwlocaties geactualiseerd waarbij gerealiseerde locaties van de lijst worden afgehaald.

A020-SV018 - Kruimelgevallenregeling

De indiener is een voorstander van het herintroduceren van een uitzonderingsregeling gebaseerd op de kruimelgevallenregeling. De indiener geeft aan dat het toepassingsbereik van de voorgestelde uitzonderingsregelingen beperkt is. Daarbij zou voor een grotere reductie in administratieve lasten een bredere uitzonderingsregeling en duidelijke richtlijnen noodzakelijk zijn, evenals periodieke evaluatie. De uitzonderingsregeling beperkt zich tot twee van de elf onderdelen van de kruimelregeling. Dit betekent dat voor het realiseren van een gebouw voor een infrastructurele of

openbare voorziening, een bouwwerk dat geen gebouw is, of een dakterras of dakkapel, de uitzonderingsregeling niet geldt. In deze gevallen moet altijd een E-formulier worden ingediend als het bouwwerk niet binnen het omgevingsplan past. Dit verschilt van de vervallen Omgevingsverordening Zuid-Holland, waarin toetsing aan de beoordelingsregels bij kruimelgevallen niet nodig was, tenzij er sprake was van een provinciaal belang. De voorgestelde aanpassing van artikel 7.13 van de ZHOV is ook tegenstrijdig met de motivering in de bijlage. De indiener vraagt hierbij dan ook om de administratieve lasten en de werkdruk bij gemeenten te verlichten. De indiener geeft daarbij aan dat het wenselijk is om het toepassingsbereik van deze uitzonderingsregeling te verbreden tot de gehele kruimelgevallenregeling.

Antwoord:

Vanuit het oogpunt van beleidsgelijkwaardigheid ten opzichte van de oude Omgevingsverordening en vanuit het oogpunt van provinciaal wordt er niet voor gekozen om alle gevallen die onder de oude Rijkskruimelregeling vergund konden worden uit te zonderen van het toepassingsbereik van de ZHOV. Wel worden er ambtshalve en mede naar aanleiding van deze zienswijze enkele tekstuele verbeteringen aangebracht in de tekst van het artikel.

Deze zienswijze is in zoverre gegrond. Dit leidt tot aanpassing van artikel 7.13 van de ZHOV.

Er wordt rekening gehouden met uitzonderingen voor infrastructurele en openbare voorzieningen en dakkappen etc. waar het gemeentelijke aangelegenheden betreft, om de administratieve lasten te beperken en werkdruk bij gemeenten te verlichten.

A021 – Gemeente Voorne aan Zee

A021-BE078 - Bedrijventerreinen

Indiener stelt dat het voornemen om geen functiewijziging toe te staan op bedrijventerreinen met een geluidruimte zone 2; geurruimte zone 2; of milieucategorie 3 of hoger, als ook op watergebonden terreinen, een gewenste en toekomstbestendige ontwikkeling van stad en dorp belemmeren. Indiener wil daarnaast opnieuw met provincie in gesprek om het bedrijventerrein Werfplein in Zwartewaal (deels) te transformeren.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoorden "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen" en "Er moet ruimte voor maatwerk blijven i.t.t. een generieke maatregel"

Door gemeenten aangedragen uitzonderingslocaties zijn beoordeeld op basis van een aantal criteria: Zie hiervoor de beantwoording bij BE 014 en het thema-antwoord "Meer ruimte voor maatwerk i.r.t. een generieke maatregel". Voor bedrijventerrein Werfplein in Zwartewaal is geen van de situaties van toepassing. Het verzoek wordt niet gehonoreerd.

A021-KS001 - Kustzone

Indiener vindt het een aandachtspunt dat het voorliggende omgevingsbeleid weinig naar voren komt hoe u kijkt naar de kust, en met name de zone tussen strand en 3 zeemijl de Noordzee op.

Antwoord:

Voor de kust van de Haringvlietmonding is al enkele jaren een samenwerkingsverband actief, waarin zowel de gemeente als provincie een actieve en trekkende rol vervullen. Dit samenwerkingsverband heeft allereerst opdracht gegeven om de voor uw gemeente optredende kustverzanding te onderzoeken en vervolgens een visie te ontwikkelen hoe daarmee om te gaan. Op dit moment ligt er een conceptvisie die uitgaat van het meebewegen met de autonome ontwikkeling van de verzanding, en voorstellen bevat hoe recreatie, economie en natuur elkaar daarbij kunnen versterken. In een recent bestuurlijk overleg hebben wij aangegeven dat deze richting wat ons betreft een goed vertrekpunt is voor de toekomstige gesprekken over hoe met de verzanding om te gaan. Voor onze visie op de kust van de Haringvlietmonding verwijzen wij derhalve naar betreffende conceptvisie.

A021-OB014 - Parallel lopende processen

Indiener uit zorgen over de veelheid aan ruimtelijke processen die spelen naast de herziening 2024 (namelijk: de net afgesloten herziening 2023 en de al lopende herzieningen 2025) en over de overzichtelijkheid van het Omgevingsbeleid.

Antwoord:

Dit is voor ons ook een blijvend punt van aandacht.

We proberen de herzieningen van het Omgevingsbeleid zo min mogelijk te laten overlappen. Zo heeft de terinzagelegging van Herziening 2024 pas plaatsgevonden (ruim) na vaststelling van de Herziening Wonen, Werken en Werelderfgoed. Volgens een vergelijkbare planning is voorzien dat Herziening 2024 vastgesteld wordt door Provinciale Staten, voor de terinzagelegging van Herziening 2025.

A021-OB015 - Gebrek aan integrale visie

Indiener vraagt daarom met oog op de herzieningen 2025 via een gedragen gezamenlijk proces te komen tot werkbare kaders voor integrale beleidsafwegingen. Indiener benadrukt dat het primaat in de Ruimtelijke Ordening in de Wet Ruimtelijke Ordening en nu ook in de nieuwe Omgevingswet bewust bij de gemeenten is gelegd en waarschuwt tegen een te sturend en directief provinciaal beleid. Indiener vraagt daarnaast of er ook sprake is van inhoudelijk (in tegenstelling tot “alleen in woordelijke zin”) stimuleren vanuit de provincie.

Antwoord:

De omgevingsvisie omvat het geheel aan provinciale belangen waarbinnen tot een integrale afweging gekomen. Om ook alle andere belangen mee te kunnen nemen is participatie noodzakelijk. In de sturingsfilosofie erkent de provincie het primaat van de gemeente in het fysiek domein, echter daar waar een belang beter gediend kan worden als ook de provincie zich daarvoor inspant zijn afhankelijk van de rolkeuze verschillende ook sturende instrumenten inzetbaar om dit belang verder te brengen.

A021-OB016 - Doelmatigheid

Indiener stelt dat de trend, dat de provincie zich meer op detailniveau bezig houdt met de fysieke leefomgeving, haaks staat op de bedoeling vanuit de Omgevingswet, die uitgaat van “decentraal, tenzij.” Voor de eerdergenoemde onderwerpen is indiener van mening dat het belang van ruimtelijke kwaliteit doelmatiger en doeltreffender op gemeentelijk niveau kunnen worden behartigd. Indiener stelt dat, omdat de provincie in het geheel niet ingaat op het doelmatigheidscriterium, de motivatie van de voorgenomen wijzigingen van de verordening gebrekkig is. Indiener vraagt om eerst met gemeenten in gesprek te gaan over hoe de gemeente ruimtelijke onderwerpen zoals het voorschrijven van een minimaal aantal parkeerplaatsen en sociale huurwoningen het beste op kan pakken, voor de provincie deze onderwerpen opneemt in de verordening.

Antwoord:

Het detailniveau is voor sommige onderwerpen inderdaad groot, hoewel dit niet de voorkeur heeft is dit in die gevallen juist voor de doelmatigheid nodig om het betreffende belang voldoende te borgen. De motivatie voor het inzetten van de verordening ten behoeve van het bevorderen van de provinciale belangen zit in de omgevingsvisie.

A021-OB017 - Rol provincie bij BOPA's

In de bijlage geeft indiener uitleg over de rol van de provincie bij BOPA's (p21-24). Indiener vraagt of de lijst met gevallen waarvoor geen E-formulier nodig is kan worden uitgebreid.

Antwoord:

Vanuit het oogpunt van beleidsgelijkwaardigheid ten opzichte van de oude Omgevingsverordening en vanuit het oogpunt van provinciaal wordt er niet voor gekozen om alle gevallen die onder de oude Rijkskruimelregeling vergund konden worden uit te zonderen van het toepassingsbereik van de ZHOV. Wel worden er ambtshalve en mede naar aanleiding van deze zienswijze enkele tekstuele verbeteringen aangebracht in de tekst van het artikel. Kleinschalige gevallen die onder de uitzonderingsregeling vallen hoeven niet door middel van het e-formulier bij de provincie worden ingediend. Dit leidt tot aanpassing van artikel 7.13 van de ZHOV. Er wordt rekening gehouden met uitzonderingen voor infrastructurele en openbare voorzieningen en dakkappen etc. waar het

gemeentelijke aangelegenheden betreft, om de administratieve lasten te beperken en werkdruk bij gemeenten te verlichten.

A021-OB050 - Omgevingsbeleid

Indiener stelt dat door de provincie gedeelde kaarten t.b.v. de nieuwe omgevingsvisie slecht leesbaar worden wanneer men inzoomt, waardoor passende beoordeling van de kaarten moeilijk wordt. Daarnaast wordt inhoudelijk het volgende opgemerkt: “het Quackstrand is breder dan nu weergegeven op de kaart Recreatiegebied/Ruimtelijke kwaliteit en beschermingscategorieën Ook is het recreatieve strand aan de zuidrand van het Oostvoornse Meer niet weergegeven op voornoemde kaart. Op de kaarten staan wel de zandplaten voor Goeree-Overflakkee, maar niet de Hinderplaat voor de kust van Voorne aan Zee.”

Antwoord:

Door de invoering van de omgevingswet zijn de standaarden voor de kaarten gewijzigd met als gevolg veel kwaliteitsverlies, bij de vaststelling verwachten we dat de kwaliteit beter is.

De gebieden waarvan de indiener aangeeft dat ze niet op de kaart met recreatiegebieden staan liggen in Natura 2000 gebied. Een dubbele bescherming is niet gebruikelijk, maar ook niet onmogelijk. Wij gaan graag met de gemeente in gesprek over de vraag waarom een dubbele bescherming in dit geval wenselijk zou zijn.

A021-PA016 - Parkeren 3ha locaties

Indiener stelt dat het verlagen van parkeernormen niet de oplossing is op weg naar een multimodale leefomgeving met minder focus op transport per auto. Indiener vraagt, een mix van maatregelen in te zetten, waaronder versteviging van het OV en andere vervoerswijzen. Indiener stelt dat het niet haalbaar is om één normwaarde te hanteren voor woningbouw op 3ha locaties binnen de gemeente en vraagt om maatwerk voor parkeernormen bij 3ha locaties en om ontwikkelingen binnen BSD.

Antwoord:

De provincie begrijpt deze vraag om maatwerk. Daarom zal het gaan om een gemiddelde parkeernorm van 1,3 per locatie en wordt afwezigheid van OV onderdeel van de afwijkingsmogelijkheden. Zonder enig beleid heeft al minimaal 55% van de huishoudens in Zuid-Hollandse gemeenten maar 1 of geen auto. Parkeren op afstand, deelmobiliteit en nabijheid van voorzieningen kunnen het maatwerk vergroten. Daarnaast is er een afwijkingsmogelijkheid indien deze maatregelen niet helpen. De afwijkingsmogelijkheid zal worden verbreed, zodat deze ook toepasbaar is bij het ontbreken van een verbinding van het openbaar vervoer op de betreffende locatie. De provincie wil tegelijkertijd wel dat de investeringen die provincie en andere overheden jaarlijks doen in exploitatie en uitbreiding van OV, ruimtelijk en programmatisch maximaal worden ondersteund.

Deze zienswijze is deels gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de regels voor parkeren op 3 ha locaties (artikel 7.45fa). Aangegeven wordt dat het gaat om een gemiddelde parkeernorm per locatie, zodat differentiatie op de locatie mogelijk is. Ook zal ontbreken van openbaar vervoer worden toegevoegd als grond om de afwijkingsmogelijkheid toe te passen.

A021-RV005 - NOVEX-gebied Rotterdamse haven

Indiener merkt op dat de provincie vooruit loopt op gezamenlijke trajecten als de ontwikkelingsperspectieven NOVEX gebieden en andere Nationale Programma's rond de Ruimtelijke Puzzel. Indiener wil voorkomen dat de nodige afwegingsruimte, die bij deze trajecten en bij lopende uitvoeringstrajecten noodzakelijk zijn, te zeer beperkt wordt en dat er te grote druk op de capaciteit van gemeenten komt te liggen.

Antwoord:

Het Omgevingsbeleid van de provincie kenmerkt zich vanuit het principe 'altijd klaar en nooit af'. Vanuit dat principe wijzigen wij ons beleid periodiek, op basis van de meest recente relevante kennis en producten. Zo benutten en verwerken wij de uitkomsten van de NOVEX-gebieden en de verschillende Nationale Programma's. Ook deze trajecten en programma's staan immers niet stil en hebben invloed op ons huidige en toekomstige beleid.

A021-SV034 - Stedelijke ontwikkeling

Indiener stelt dat er een maximale oppervlakte moet worden vermeld wanneer voorzieningen (zoals o.a. stads- en sportparken) als stedelijke ontwikkeling worden beschouwd en stelt verder dat het “te ver” zou gaan om deze altijd als stedelijke ontwikkeling te beschouwen.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie A007-SV005

A021-SV035 - Meer dan een straatje erbij

Indiener acht het noodzakelijk om meer dan een straatje erbij toe te staan buiten BSD en wil hier graag over in gesprek.

Antwoord:

Kleinschalige ontwikkelingen zijn al mogelijk binnen de kaders van het huidige omgevingsbeleid. In een brief van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten (mei 2024) is opgenomen dat we voor een Straatje erbij aan de slag kunnen met een handelingskader en het huidige beleid. Het gesprek met PS over de brief moet nog plaatsvinden. Na de bespreking zal de provincie hierover met gemeenten en derden communiceren. Het Straatje erbij krijgt verder uitwerking richting de Herziening van het Omgevingsbeleid 2025.

A021-TB012 - Toekomstbestendig bouwen en ontwikkelen

Indiener wijst erop dat de provincie in haar ambities een poging onderneemt om strengere eisen dan wettelijk is toegestaan aan gemeenten te kunnen stellen in het omgevingsplan. In artikel 7.41aa staat dat er sprake is van een grens van 1000 m² en een afhankelijkheid van de functie. Indiener vraagt waarom er is gekozen voor deze ondergrens en hoe deze geïnterpreteerd wordt. Specifiek vraagt indiener of deze oppervlakte van 1000 m² alleen geldt voor één bouwwerk, of ook voor meerdere gebouwen met een gezamenlijke oppervlakte van 1000m². Ook vraagt indiener of deze dan ook toekomstbestendig dienen te worden gebouwd. Indiener stelt dat samenhang in de leefomgeving als doel niet tot uiting komt in de herziening en vraagt of afwegingen hierover niet als gemeentelijk, in plaats van provinciaal, te zien zijn. Ook vraagt indiener waarom er wordt verwezen naar de handreiking van decentrale overheden en wordt aangegeven dat de gemeente “instrumenten heeft terwijl de provincie inzet op verdichten van bestaande bebouwde omgeving.”

Antwoord:

Het provinciale beleid over Toekomstbestendig bouwen is vastgelegd in de Herziening Wonen, Werken en Werelderfgoed. De voorliggende herziening voorziet alleen in verbreding van toekomstbestendig bouwen van woningen naar alle gebouwen.

Zowel de bestaande instructieregel als de nieuwe, richt zich op vrijwillige toepassing van Toekomstbestendig bouwen. Er worden geen bovenwettelijke eisen opgelegd.

A021-TR031 - Verblijfsrecreatie

Indiener verzoekt om bij goede motivering ruimte te laten voor uitbreiding van verblijfsrecreatieplekken en met een open geest te kijken naar maatwerkvoorzieningen voor het onderwerp permanente bewoning van recreatiewoningen.

Antwoord:

Uitbreiding is beperkt mogelijk wanneer het gaat om 'inpassing' of 'aanpassing' zoals bedoeld in het beleid voor ruimtelijke kwaliteit. Een uitbreiding wordt toegestaan wanneer de ruimtelijke kwaliteit per saldo ten minste gelijk blijft en wordt gecombineerd met toekomstbestendige vormen van bouwen, verduurzaming en/of vergroening.

Wanneer het gaat om een functiewijziging van recreatie naar wonen zijn er per definitie maatwerkvoorzieningen nodig, ieder park is anders. Wij richten ons bij dit vraagstuk op een goede ruimtelijke ordening waarbij de lusten van de inwoners niet als lasten bij de gemeente terecht zouden moeten komen.

De structuur van deze beleidskeuzetekst wordt aangepast om de toepassing van het ruimtelijke kwaliteitsbeleid helder naar voren te laten komen als maat bij terughoudendheid. Deze zienswijze is op dit punt gegrond. Zie antwoord TR015 - C006

A021-TR032 - Verblijfsrecreatie

Indiener constateert dat de functie van Midicamping van er Burgh, Voet- of Kraagweg 9, Rockanje niet overeenkomt met de bestemming zoals opgenomen in het Omgevingsplan Buitengebied Westvoorne, en de huidige bedrijfsvoering zoals deze door de ondernemer wordt gevoerd. Indiener verzoekt om een correctie toe te passen en om kaarten bij het Omgevingsbeleid te checken op vergelijkbare onvolkomenheden.

Antwoord:

Dank voor uw zienswijze. Wij zullen het werkingsgebied op deze locatie in overeenstemming brengen met het omgevingsplan.

A021-WA020 - Inundatienormen

Indiener vraagt of de provincie oog heeft voor aanpassing van berekeningen die gedaan worden rondom inundatienormen, welke regenbuien hierbij worden gehanteerd en wanneer er sprake is van inundatie uit een watergang.

Antwoord:

De omgevingswaarden voor wateroverlast zijn geen onderdeel van de herziening omgevingsbeleid 2024. De provincie stelt in de provinciale omgevingsverordening de omgevingswaarde voor wateroverlast vast (afdeling 5.2 (kans op overstroming regionale wateren) en artikelen 5.6 – 5.11. De waterschappen maken de berekeningen op basis van de door de provincie gestelde omgevingswaarde.

A021-WO055 - Woningbouwopgave

Indiener stelt dat het wenselijk dat eenduidige regels en definities worden gebruikt en de benodigde eenduidige randvoorwaarden worden gecreëerd bij zowel Rijk als provincie. Indiener verzoekt dat, wanneer de ambities moeten worden aangescherpt, de provincie hierover eerst met medeoverheden overeenstemming bereikt alvorens deze op te nemen in haar Omgevingsbeleid. Zolang er afwijkend beleid en definities worden gehanteerd, gaat de indiener uit van landelijk beleid en de landelijke definities.

Antwoord:

De definities voor een betaalbare koopwoning van Rijk en provincie Zuid-Holland worden in lijn gebracht met elkaar. De kwaliteit van een woning is van groot belang hierbij. Met het in lijn brengen (en dus naar boven bijstellen) van de betaalbaarheidsgrens, komt er ook iets meer mogelijkheid om ook de kwaliteit van de woning aan te passen. Wel vindt de provincie Zuid-Holland het van groot belang dat er ook voldoende woningen worden gebouwd die ruim lager ligt dan de betaalbaarheidsgrens. Voor veel mensen is deze grens namelijk te hoog. (zie ook WO087)

A021-WO056 - Voldoende betaalbare woningen

Indiener merkt op dat het begrip “betaalbaar” nergens in de herziening wordt toegelicht en gaat ervan uit dat dit een prijsgrens van 390 000 euro betreft en vraagt dat deze grens ook specifiek benoemd zal worden in de nieuwe omgevingsverordening.

Antwoord:

De landelijke prijsgrens voor een betaalbare koopwoning is overgenomen door de provincie Zuid-Holland. Dit zal worden aangepast in de Herziening 2024.

A021-WO057 - Arbeidsmigranten

Indiener stelt dat het beschouwen van arbeidsmigranten als een stedelijke functie binnen BSD onevenredige druk op de woningmarkt legt en vraagt aandacht voor mogelijke tijdelijke huisvesting op (in overleg met indiener te kiezen) alternatieve locaties.

Antwoord:

Het omgevingsbeleid van de provincie Zuid-Holland biedt verschillende mogelijkheden voor het huisvesten van arbeidsmigranten. In beginsel moet deze huisvesting binnen BSD worden gerealiseerd. Aan de (buiten)rand van BSD zijn in beperkte mate ook mogelijkheden indien binnen BSD geen ruimte beschikbaar is. Ook is huisvesting onder voorwaarden ook in de Greenports mogelijk. Daarnaast nemen we nu in de Omgevingsvisie een mogelijkheid op om vrijkomende agrarische bebouwing, buiten de gebieden voor glastuinbouw, boom- en sierteelt en bollenteelt, te gebruiken voor het huisvesten van arbeidsmigranten.

De druk op de woningmarkt in veel gemeenten is inderdaad groot. Het is dan ook niet gewenst dat arbeidsmigranten die elders werken hun toevlucht in een andere gemeente moeten zoeken bij gebrek aan huisvestingsmogelijkheden. Uiteraard mag de arbeidsmigrant zelf bepalen waar hij woont. Dit vraagt wel inzet van de gemeente, om ervoor te zorgen dat er voor arbeidsmigranten voldoende mogelijkheden zijn om binnen de eigen werkgemeenten woonruimte te kunnen vinden. De gemeente waar de arbeidsmigrantenfuncties bestaan, is dan ook verantwoordelijk voor de (planologische) inpassing van voldoende locaties voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Hiermee wordt voorkomen dat de huisvestingsverantwoordelijkheid bij nabijgelegen gemeenten terecht komt. Dit zullen wij opnemen in het omgevingsbeleid, ook om te stimuleren dat gemeenten een realistische en meer integrale keuze kunnen maken voor bedrijvigheid met arbeidsmigranten.

In de Omgevingsvisie, in de beleidskeuze 'Vitaal landelijk gebied', wordt een passage toegevoegd over huisvesting van arbeidsmigranten in vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen, buiten de gebieden voor glastuinbouw, boom- en sierteelt en bollenteelt.

A022 – Gemeente Barendrecht

A022-BE082 - Economie p.192

tekst. Er is een lijst met 'niet te transformeren bedrijventerreinen'. Waar is deze te vinden? Geldt dit bijvoorbeeld ook voor het bedrijventerrein bij Dorpszicht aan de Boerhaavelaan?

Antwoord:

In artikel 7.51b, lid 4 van de vigerende ZHOV wordt verwezen naar een kaart (bijlage II) waarop de geometrische begrenzingen van de 'niet te transformeren bedrijventerreinen' zijn vastgelegd.

In de herziening 2024 van het provinciale omgevingsbeleid worden de regels voor functiewijziging en functiemenging op bedrijventerreinen die zijn opgenomen op de bedrijventerreinenkaart aangescherpt (zie artikel 7.52, lid 5). Deze verordening regels zijn niet van toepassing op bedrijfslocaties die niet op deze kaart zijn opgenomen. De aanduiding 'niet te transformeren bedrijventerreinen' op de bedrijventerreinenkaart komt te vervallen.

A022-BE083 - Economie p. 194

Is duidelijk welke gebieden er aangewezen zijn als “te consolideren, te herpositioneren, te optimaliseren of overig”?

Antwoord:

Ja, dit is duidelijk. De typen centra en de behorende ontwikkelingsperspectieven worden nader uitgewerkt in het Omgevingsprogramma. In Bijlage IX (onderdeel C) van de Omgevingsverordening is een tabel opgenomen waarin duidelijk wordt welke centra tot welke type centra van de provinciale detailhandelsstructuur behoort.

A022-EC001 - Economie p. 258

Opvallend dat het beleidsdoel “Erfgoed en cultuur” is ondergebracht in de Ambitie “Een concurrerend Zuid-Holland”. In de tekst gaat het over ruimtelijke kwaliteit en identiteit, niet over ondernemen. Dit zou naar onze mening een aparte ambitie kunnen zijn voor de provincie.

Antwoord:

De provincie Zuid-Holland heeft ervoor gekozen de beleidsdoelen in een beperkt aantal ambities onder te brengen. Erfgoed en cultuur is bij ‘een concurrerend Zuid-Holland’ ondergebracht omwille van de positieve effecten die zowel erfgoed en cultuur hebben voor onder meer het vestigingsklimaat. Erfgoed is een vorm van kapitaal en cultuur is onderdeel van het welbevinden van bewoners. We richten ons echter nadrukkelijk op het belang van erfgoed en cultuur over de gehele breedte.

A022-ET023 - Energie p. 93

tekst ruimtelijke uitgangspunten zonne-energie: Zijn deze locaties al aangewezen, of betreft dit nieuwe locaties? Zo ja, wat zijn de voorkeurslocaties van de provincie?

Antwoord:

Dit betreft geen nieuwe locaties, maar de locaties van de RES zoekgebieden zon zoals opgenomen in de RES 1.0.

De provinciale voorkeurslocaties betreffen:

- A. agrarische bouwpercelen;*
- B. locaties met een functie verkeersinfrastructuur of een locatie ten dienste daarvan;*
- C. slibdepots, waterbassins, spaarbekkens, bergingsgebieden en voormalige stortplaatsen;*
- D. glastuinbouwgebied mits er sprake is van meervoudig ruimtegebruik en aangetoond is dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het glastuinbouwgebied;*
- E. een locatie waar een stedelijke functie is toegedeeld, maar waar die functie nog niet is gerealiseerd;*
- F. een windpark.*

Op deze locaties buiten de RES zoekgebieden is zon op land onder voorwaarden ook mogelijk. De zienswijze leidt niet tot aanpassing.

A022-ET024 - Energie p. 93

Tekst windenergie: Is het zo dat op termijn hogere turbines binnen Barendrecht mogelijk worden gemaakt? De gemeente Barendrecht acht dit niet gewenst, net zo min als het toestaan van nieuwe locaties met lagere turbines in ons al zo beperkte recreatiegebied.

Antwoord:

Gemeente Barendrecht heeft sinds 2017 twee locaties die zijn aangewezen als locaties voor windenergie in de provinciale Omgevingsverordening: Vaanplein en Bedrijventerrein Oost. De exacte posities en omvang van de windturbines binnen deze windlocaties worden bepaald door de ontwikkelaar in samenspraak met het bevoegd gezag en de grondeigenaren. Het bevoegd gezag bepaalt uiteindelijk aan welke eisen windturbines moeten voldoen, en wanneer een aanvraag van een ontwikkelaar wordt goedgekeurd. De gemeenteraad van Barendrecht heeft op 26 maart 2024 een lokaal normenkader voor locatie Vaanplein vastgesteld, waarin onder andere is opgenomen dat er twee turbines met een maximale tiphoogte van 180 meter mogelijk zijn.

A022-ET025 - Energie p. 111

definitie zoeklocaties- en zoekgebieden zonne-energie: Kaart ontbreekt bij de Omgevingsverordening

Antwoord:

Er is geen onderscheid tussen zoeklocaties- en zoekgebieden voor het onderwerp zon. De zoekgebieden zon zijn te vinden in het Omgevingsprogramma onder 'RES-zoekgebieden zon en wind'.

A022-ET026 - Energie p. 122

In de kaart staat een disclaimer dat dit een tekening is uit een lopend proces. Is er een definitieve kaart van de RES-regio Rotterdam Den Haag en is duidelijk wat voor een opgave er voor zon en wind is?

Antwoord:

De opgave voor RES Rotterdam Den Haag is 2,8-3,2 terrawattuur in 2030. De zoekgebieden uit RES 1.0 worden momenteel uitgewerkt, naar verwachting worden de tot zoeklocatie wind uitgewerkte zoekgebieden opgenomen worden in de wijziging provinciaal Omgevingsbeleid 2025 tweede tranche. Hiervoor wordt een regionale plan m.e.r. uitgevoerd.

A022-ET027 - Energie p. 133

Kan de provincie wat betekenen voor de aanleg van lokale warmtenetten aangezien regionale warmtenetten niet door gemeente Barendrecht ingezet kunnen worden?

Antwoord:

De provincie heeft, zowel voor grote als voor lokale warmtenetten, geen directe financiële middelen ter beschikking voor de aanleg. Daarvoor is de inzet van Europese en Rijksmiddelen en -regelingen gewenst. De provincie voert wel een gezamenlijke lobby met gemeenten naar het Rijk om te komen tot een betaalbare warmtevoorziening en afdekking van de onrendabele top van investeringen in warmtenetten en andere onderdelen van het warmtesysteem.

A022-ET028 - Energie p. 143

Hier wordt gesproken over een module Energie in de Omgevingsvisie. In de rest van het document wordt er niet gesproken over andere modules, terwijl dit wel aangekondigd wordt in de planning voor de herziening van 2025-2026. Zijn de andere beleidskeuzes de modules van de volgende herziening?

Antwoord:

De module Energietransitie is een al eerder afgeronde herziening (eind 2022) van het Omgevingsbeleid. De volgende grote herziening van het Omgevingsbeleid is de Herziening Omgevingsbeleid 2025. Meer informatie over afgeronde en lopende herzieningen is te vinden op deze webpagina: <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/omgevingsbeleid/voortgang-wijzigingen-omgevingsbeleid/>

A022-ET029 - Energietransitie

Beleidsdoel 3.1 betreft de energietransitie. Wij gaan er van uit dat de herziening van uw beleid op dit thema strookt met het Rijksbeleid, maar kunnen dit in uw beleid nog niet op alle punten terugvinden. We denken daarbij aan de zonneladder bij het zoeken naar nieuwe locaties voor velden met zonnepanelen, het beleid dat meer wordt gekeken naar wind op zee en de ruimtelijke uitgangspunten van het Rijk ten aanzien van windenergie.

Bij de beleidskeuze ten aanzien van warmtetransitie in de gebouwde omgeving vragen wij ook om aandacht voor de “koudevraag”, in verband met warmteaccumulatie in de zomer bij goed geïsoleerde woningen.

Antwoord:

In provinciale visie is al aandacht voor de koudevraag met deze tekst:

Bij de inrichting van de gebouwde omgeving en klimaatadaptieve nieuwbouw wil de provincie de energievraag voor koude(koeling) zoveel mogelijk beperken en daarna voorzien vanuit duurzame bronnen. Dus eerst voorkomen van een koelingsvraag door (bijvoorbeeld meer groen of water in stedelijke omgeving te realiseren. En vervolgens het overige koelingsvraagstuk duurzaam in te vullen.

Deze of vergelijkbare oplossingen die een bijdrage leveren aan de leefomgevingskwaliteit zullen de voorkeur krijgen ten opzichte van gebruik van duurzame bronnen.

Ten aanzien van de zonneladder is het beleid van de provincie in overeenstemming met het voorgestelde beleid vanuit het Rijk. De voorkeursvolgorde (geen volgtijdelijkheid) maakt onderdeel uit van het provinciaal beleid.

A022-MO009 - Mobiliteit p.79

tekst. 21.

- Verbinding Zwijndrecht - Barendrecht ontbreekt in het stuk.
- Wens om aansluiting Nieuw Reijerwaard op de A15/A16 toe te voegen
- '1. Stedenbaan: infrastructuur ten behoeven frequentieverhoging op de Oude Lijn en de Goudse Lijn' ontbreekt verder in het stuk.

Antwoord:

De genoemde maatregelen waren voorheen opgenomen als ruimtelijke reserveringen voor mogelijke nieuwe infrastructuur. Deze maatregelen zijn nu niet meer opgenomen omdat ze voor de provincie geen formele status hebben als wens of project. In de praktijk konden hier ook geen rechten aan worden ontleend. Hierbij ontstond daarnaast de indruk dat de provincie voorstander was van of verantwoordelijk was voor deze maatregelen terwijl dat niet per sé het geval was. De programmering van infrastructurele maatregelen met een formele status is opgenomen in het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur wat jaarlijks als bijlage bij de begroting verschijnt. Voor de Oude Lijn geldt dat de provincie jaarlijks in de begroting en het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur de provinciale betrokkenheid aangeeft.

A022-NA010 - Natuur p. 300

NL delta wordt hier niet genoemd.

Antwoord:

De provincie Zuid-Holland is één van de medeondertekenaars van de samenwerkingsovereenkomst om te komen tot een Nationaal Park NL Delta, waar het NP Biesbosch een onderdeel van zou moeten worden. Op dit moment is NL Delta nog geen officieel Nationaal Park. Daarom houden we het in de tekst bij NP Biesbosch (en NP Hollandse Duinen).

A022-NA011 - Zuidpolder fase 2

In project Zuidpolder fase 2 is er subsidie voor bosaanplant mogelijk. In deze tekst wordt hier niet op ingegaan.

Antwoord:

Zie de tekst betreffende bos en bomen onder de Maatregel: Versterken natuur- en landschapswaarden:

(De provincie wil kansen benutten en creëren voor de uitbreiding van bos en bomen. Bossen leveren veel ecosysteemdiensten en kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan veel van de provinciale opgaven zoals recreatie, gezondheid (onder andere door versterken immuunsysteem en verminderen van stress), CO₂-opslag, biodiversiteit, klimaatadaptatie (tegengaan hittestress en opvang overmatige

neerslag). Deze bosuitbreidingsambitie is ook onderdeel van het ZH-PLG en komt voort uit afspraken in het kader van het klimaatakkoord.)

Een instrument om bosuitbreiding te realiseren is subsidie. Dit wordt echter niet opgenomen in het Omgevingsbeleid omdat het geen beleid betreft maar een instrument om beleid uit te voeren.

A022-NA012 - Bijlage II Geodata-wijzigingen

Wijzigingen bij Natuur Netwerk Nederland: Buitenland van Rhoon (locatie Essendijk Oost toegevoegd, locatie Koedood schrapping)

- Gemeente Barendrecht heeft bezwaar ingediend tegen het bestemmingsplan Buitenland van Rhoon 2021 met name voor dit gebied.

Antwoord:

Het klopt inderdaad dat de gemeente Barendrecht bezwaar heeft gemaakt op het bestemmingsplan Buitenland van Rhoon. Het bezwaarschrift richt zich specifiek op het initiatief "Graaf van Portland" en het feit dat dit initiatief botst met de haalbaarheid voor het entreegebied Koedoodhaven in het Streefbeeld. Hier wordt in dat kader een reactie voor opgesteld en apart overleg gevoerd over de zorgen die er zijn. Deze zienswijze leidt niet tot aanpassingen van bijlage II.

A022-NA013 - Bijlage II sub b Kaarten Omgevingsverordening

Kaart Natuur Netwerk Nederland, Ruimtelijke kwaliteit en beschermingscategorieën: In het Buitenland van Rhoon is de Graaf van Portland uit het Natuur Netwerk gehaald. Dat klopt niet.

Antwoord:

Dat is niet het geval. Graaf van Portland staat nog steeds op de kaart Natuur Netwerk Nederland. Overigens zijn gebouwen en erven te allen tijden geëxclaveerd.

A022-NA014 - Bijlage II sub b Kaarten Omgevingsverordening

Kaart Natuur Netwerk Nederland: Op IJsselmonde zijn geen ecologische verbindingen ingetekend (beter te zien in de viewer dan in de pdf-kaarten). Is de Blauwe verbinding niet een ecologische verbinding?

Antwoord:

Op IJsselmonde ligt het Eiland van Brienenoord, het Donckse Bos en Griend in het NNN. Het kan zijn dat de Blauwe Verbinding van ecologische betekenis is, alleen wordt deze niet als zodanig beschermd.

A022-OB022 - Bijlage I Overzicht wijzigingen p.11

"De Provincie wordt selectief", wat wordt hiermee bedoeld? Aan welke maatschappelijke doelen geeft de provincie prioriteit?

Antwoord:

De teksten onder 'visie algemeen' zijn al langere tijd staand beleid, maar sinds deze herziening zichtbaarder geworden in het Omgevingsbeleid. In Herziening 2025 zal dit onderdeel volledig geactualiseerd worden.

A022-OB023 - Bijlage I Overzicht wijzigingen p.13

3 deltalandschappen in de titel, maar vervolgens worden 4 landschappen genoemd.

Antwoord:

De teksten onder 'visie algemeen' zijn al langere tijd staand beleid, maar sinds deze herziening zichtbaarder geworden in het Omgevingsbeleid. In Herziening 2025 zal dit onderdeel volledig geactualiseerd worden.

A022-OB023 - Bijlage I Overzicht wijzigingen p.19

kaart: legenda ontbreekt.

Antwoord:

De teksten onder 'visie algemeen' zijn al langere tijd staand beleid, maar sinds deze herziening zichtbaarder geworden in het Omgevingsbeleid. In Herziening 2025 zal dit onderdeel volledig geactualiseerd worden.

A022-OB024 - Bijlage I Overzicht wijzigingen p.21

tekst onder Dagelijks stedelijk systeem: beschrijft niet de huidige situatie maar een gewenste toekomstige situatie. Er wordt beschreven welk beleid er op dit moment is. Is dat de bedoeling vanuit de systematiek van de omgevingswet? Of is een beschrijving van de huidige structuur de bedoeling? Het dagelijkse systeem van de stad is veel ruimer dan aangegeven in de kaarten. Dorpen in de regio zijn net zo goed onderdeel van het dagelijkse systeem. Levert problemen op in de vorm van congestie en kwetsbare netwerken.

Antwoord:

De teksten onder 'visie algemeen' zijn al langere tijd staand beleid, maar sinds deze herziening zichtbaarder geworden in het Omgevingsbeleid. In Herziening 2025 zal dit onderdeel volledig geactualiseerd worden.

A022-OB025 - Bijlage I Overzicht wijzigingen p.22

kaart: In de kaart wordt ingegaan op groen- en recreatiegebieden, maar er staat niets over in de tekst. Nieuw Reijerwaard staat niet opgenomen in de kaart als onderdeel van het stedelijk gebied, maar is voor een beschrijving van de huidige situatie wel van belang.

Antwoord:

De teksten onder 'visie algemeen' zijn al langere tijd staand beleid, maar sinds deze herziening zichtbaarder geworden in het Omgevingsbeleid. In Herziening 2025 zal dit onderdeel volledig geactualiseerd worden.

A022-OB026 - Bijlage I Overzicht wijzigingen p.26

kaart: A4-zuid staat op alle kaarten. Dit traject ligt er niet in de huidige situatie en staat ook niet op de planning voor de komende tijd. Is dit echt een ontbrekende schakel?

Antwoord:

De teksten onder 'visie algemeen' zijn al langere tijd staand beleid, maar sinds deze herziening zichtbaarder geworden in het Omgevingsbeleid. In Herziening 2025 zal dit onderdeel volledig geactualiseerd worden.

A022-RK015 - Bijlage II Sub a Kaarten Omgevingsvisie

Kaart Ruimtelijke kwaliteit en landschap:

- In het Watersysteem ontbreekt de blauwe verbinding vanaf de Waal richting de Zuidpolder.
- Wat het verschil is tussen linten en dijken in Barendrecht, is niet te beoordelen. Voordijk staat genoemd als polderdijk. Dit is correct, maar de Voordijk is vooral een dijklint.
- Dijk in het verlengde van de Rijksweg naar het Zevenbergsdijkje bestaat niet.
- Achterweg (blinde dijk) en Kooiwalweg ontbreekt op de kaart.
- Lint in verlengde Charloisse Lagedijk loopt te ver door.
- Barendrecht als “steden” aanduiden is niet correct, een suggestie voor een andere benaming zou zijn “bebouwd gebied”.

Antwoord:

Dank voor uw waardevolle suggesties voor de kaart Ruimtelijke kwaliteit en landschap in Bijlage II. We hebben zelf geconstateerd dat er een update voor het watersysteem, de linten en de dijken nodig is. Bij de update worden uw suggesties als input gebruikt. De update voeren we uit in het kader van de Herziening Omgevingsbeleid van 2025.

A022-RK016 - Bijlage II sub b Kaarten Omgevingsverordening

Kaart Ruimtelijke kwaliteit en beschermingscategorieën: Beschermingscategorie 3:

- De Koedoodzone en waterzuivering opnemen in het BSD-gebied.

Antwoord:

De Koedoodzone is een groengebied aan de rand van de bebouwing van Barendrecht. We hebben ervoor gekozen om dit gebied niet onder BSD te laten vallen omdat het gebied een belangrijke waarde heeft als groen uitloopgebied op de overgang naar het landschap van IJsselmonde. Door het als BSD te bestempelen zou de bescherming als Buitengebied (categorie 3) en Groene Buffer (categorie 2) vervallen, wat ons inziens niet gewenst is.

U stelt voor om de waterzuivering onder BSD te laten vallen. Een waterzuivering is een utilitaire functie en deze vallen niet in de definitie die we hanteren voor BSD. Als de waterzuivering geheel wordt omgeven door BSD, dan laten we een dergelijke functie wel vallen onder BSD.

A022-RK017 - Bijlage II sub b Kaarten Omgevingsverordening

Kaart Groene buffer / Ruimtelijke kwaliteit en beschermingscategorieën: In de Koedoodzone willen we het recreatieve netwerk uitbreiden. Door woningbouwontwikkeling kan er een financiële dekking gevonden worden die tevens de ruimtelijke kwaliteit van het gebied verbeterd.

De Koedoodzone en waterzuivering opnemen in BSD-gebied.

Antwoord:

De Koedoodzone is in onze ogen een waardevol groengebied, waar verbetering van het recreatieve netwerk goed op aansluit. Het realiseren van woningen past in onze ogen echter niet bij het functioneren als uitloopgebied van Barendrecht en het karakter van een belangrijk groengebied op de overgang naar het landschap van IJsselmonde. Uw voorstel om de Koedoodzone (en de waterzuivering) te laten vallen onder BSD nemen we daarom niet over.

A022-RK018 - Bijlage II sub b Kaarten Omgevingsverordening

Kaart Recreatiegebied / Ruimtelijke kwaliteit en beschermingscategorieën: De gebieden lijken willekeurig aangewezen. Wat is de definitie van een recreatiegebied?

- Koedoodzone gedeeltelijk arceren is vreemd, dit is op dit moment geen recreatiegebied.
- Geen arcering op Polder Ziedewij,
- Geen arcering op recreatiepark Oude Maas,
- Geen arcering op de (oevers van de) Gaatkensplas
- Geen arcering op het Zuidelijk Randpark.
- Voorstel om de Zuidpolder en de gebieden langs de Oude Maas onderdeel te laten zijn van het huidige recreatienetwerk. Hier lopen paden doorheen en zijn parkeerplaatsen en natuurgebieden.

Antwoord:

Onder de aanduiding recreatiegebied vallen de groengebieden die speciaal voor de opvang van (dag)recreanten zijn ingericht in het kader van inmiddels afgeronde programma's als Recreatie Om De Stad (RODS) en Randstadgroenstructuur. Omdat destijds door de overheid flink is geïnvesteerd in de aanleg van deze gebieden, hebben wij deze gebieden een beschermingscategorie gegeven om de recreatieve functie van deze gebieden te beschermen en te behouden, ook met het oog op de groeiende behoefte aan (dag)recreatie in de toekomst. Ook zijn er gebieden aangewezen waarbij de intentie bestaat om deze op termijn recreatief in te richten. Dat de gebieden in het kader van RODS of Randstadgroenstructuur zijn ingericht is geen vereiste, er zijn meer recreatief ingerichte gebieden die een bovenlokale functie hebben en waarvan de bescherming van de recreatieve functie wenselijk is. Wij zijn voornemens om bij de volgende herziening van het omgevingsbeleid te onderzoeken of er recreatiegebieden aan de verordening kunnen worden toegevoegd. Dit willen we doen in overleg met de betreffende gemeente, terreinbeheerder en andere belanghebbenden. De suggesties die u doet voor het gebied IJsselmonde zijn daarvoor belangrijke input.

A022-RK019 - Bijlage III Ontwerp Herziening Omgevingsbeleid

Pagina 32: de richtpunten ruimtelijke kwaliteit worden verplaatst van de Omgevingsvisie naar een bijlage van de Omgevingsverordening? Zijn dit de kaarten die bij de Omgevingsverordening horen?

Antwoord:

Het klopt dat de richtpunten ruimtelijke kwaliteit bij de herziening zijn verplaatst van de omgevingsvisie naar de omgevingsverordening. De nieuwe plek is logischer, omdat vanuit de omgevingsverordening werd verwezen naar de richtpunten in de omgevingsvisie. Een dergelijke verwijzing is in het kader van de Omgevingswet niet meer mogelijk. Nu komen de richtpunten dus in de verordening zelf. De kaarten die horen bij richtpunten ruimtelijke kwaliteit zijn bijeengebracht in de Kwaliteitskaart, die als bijlage is opgenomen in de verordening. .

A022-RK020 - Bijlage III Ontwerp Herziening Omgevingsbeleid

Pagina 32: Op basis waarvan worden gebieden aangewezen als Bijzonder Provinciaal Landschap?

Antwoord:

In de Ontwerp omgevingsverordening 2024 wordt dit nader beschreven (pagina 2 t/m 6). Voor de aanwijzing van Midden-Delfland bijvoorbeeld zijn een aantal criteria gehanteerd zoals ligging binnen een stedelijke agglomeratie en aanwezigheid van specifieke landschappelijke en cultuurhistorische kenmerken.

A022-SV036 - Bestaande stads- en dorpsgebied

Indiener vraagt erom de BSD-grens aan te passen, zodat de Koedoodzone, tezamen met het gebied aan de Achterzeedijk, waar de rioolwaterzuiveringsinstallatie is gevestigd, her binnen vallen. De indiener wil zo voorzien in woningbouwlocaties. Volgens indiener zou dit passen in ontwikkelingen op Rijksniveau ten aanzien van "straatje erbij" of "wijk erbij." In de zienswijze is een kaart opgenomen.

Antwoord:

Op basis van de definitie BSD volgt welke locaties binnen BSD vallen. Dit is vertaald naar een indicatieve kaart maar de definitie is leidend bij de bepaling of een locatie binnen of buiten BSD valt. De Koedoodzone valt op basis van de definitie buiten BSD. Vanuit ruimtelijke kwaliteit is de Koedoodzone beschermd als categorie 2. Het is onderdeel van de Groene Buffer. Transformatie naar stedelijke functies is hierin niet toegestaan. Voor 'Straatje erbij' wordt beleid uitgewerkt in de Herziening Omgevingsbeleid '25.

A022-SV039 - Bijlage I Overzicht wijzigingen p.17

Kaart: De hockeyvelden zijn onderdeel van deelgebied IJsselmonde, maar staan opgenomen als onderdeel van het BSD gebied.

Antwoord:

De hockeyvelden zijn een stedelijke voorziening en zijn daarom opgenomen als bestaand stads- en dorpsgebied en niet als recreatiegebied.

A022-SV040 - Sterke steden en dorpen p. 366

Er lijkt een opsomming te zijn van 3ha-locaties. Hierin ontbreekt de Zuidpolder.

Antwoord:

De betreffende opsomming betreft een aantal specifieke woningbouwlocaties waarover bestuurlijke afspraken zijn gemaakt. Zuidpolder Barendrecht is een 3 ha-locatie en is opgenomen op de kaart/lijst met grote buitenstedelijke ontwikkelingen. Deze is te vinden in de lijst in bijlage IX onder B bij artikel 7.46 van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening.

A022-SV041 - Sterke steden en dorpen p. 389

Eerder wordt beschreven dat de gebiedsprofielen integraal onderdeel worden van de verordening.

Antwoord:

De richtpunten ruimtelijke kwaliteit hebben een plek gekregen in de omgevingsverordening. De gebiedsprofielen zijn als zodanig geen onderdeel van de verordening. Wel zullen de gebiedsprofielen door ons worden gebruikt bij de beoordeling van planinitiatieven.

A022-SV042 - Sterke steden en dorpen p. 412

Er is een kaart met regionale bedrijventerreinenvisies. Wordt dit onderdeel van het Provinciaal Omgevingsbeleid? In deze opsomming ontbreekt De Stationstuinen.

Antwoord:

Er is geen kaart met regionale bedrijventerreinenvisies. In de provinciale aanvaardingsbrief van de regionale bedrijventerreinenvisie MRDH is een lijst met door de provincie aanvaarde transformatielocaties opgenomen. Hierin is bedrijventerrein Barendrecht Oost (bestemmingsplan Stationstuinen fase 1) opgenomen. Deze locatie valt daarmee onder het overgangsrecht en kan getransformeerd worden.

A022-SV043 - Sterke steden en dorpen p. 417

Gaat de provincie Gebiedsgerichte kaders opstellen?

Antwoord:

De provincie is nu niet voornemens om gebiedsgerichte kaders op te stellen voor vrijkomende agrarische bebouwing.

A022-SV044 - Bijlage II Sub a Kaarten Omgevingsvisie

Kaart Stedelijke ontwikkeling:

- De Koedoodzone en de Waterzuivering ontbreekt.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie A022-SV036

A022-SV045 - Bijlage III Ontwerp Herziening Omgevingsbeleid

Pagina 26: Er staat dat zodra 3 ha-locaties planologisch geregeld zijn, deze formeel onder bestaand stads- en dorpsgebied (BSD) vallen. Geldt dit ook voor de Zuidpolder of geldt dit alleen voor bedrijventerreinen?

Antwoord:

Dit geldt ook voor de 3ha-locatie Zuidpolder Barendrecht.

A022-SV046 - Bijlage wijziging ZHOV herziening 2024 (motivering, regels en toelichting met renvooi weergave)

Pagina 52, kaart. Dijklinten binnen de bebouwde kom niet goed aangegeven. Voordijk en de Middeldijk zijn ook Dijklinten (met bebouwing). Reijerwaardseweg ontbreekt, net als de Kooiwalweg. Koedoodzone en waterzuivering als bebouwd gebied aanmerken.

Antwoord:

Uw opmerkingen zijn terecht. De informatie is gebaseerd op de bestaande gebiedsprofielen en het perspectief Dijken Zuid-Holland. Daarbij ontbreken veelal de dijken en linten binnen het stedelijk gebied. We willen de bestanden van de Dijken en Linten updaten en daarbij ook de informatie in het stedelijk gebied meenemen. De update voeren we uit in het kader van de Herziening Omgevingsbeleid 2025.

De Koedoodzone is een recreatief waardevol gebied en valt onder beschermingscategorie 2. Dit zullen we niet aanpassen. De waterzuivering is een utilitaire functie en is volgens onze definitie geen BSD. Dat kunnen we niet als BSD aanmerken.

A022-SV047 - Bijlage wijziging ZHOV herziening 2024 (motivering, regels en toelichting met renvooi weergave)

Pagina 66, kaart.

- Grens van steden en dorpen bij Koedoodzone en waterzuivering aanpassen.
- Het provinciaal fietsnetwerk is niet goed weergegeven. Het fietspad door de Zuidpolder staat er niet in en het Havenspoorpad ontbreekt. Fietspad in het verlengde van de Spoorlaan bestaat niet.
- Recreatiegebied niet goed weergegeven. Koedoodzone geen onderdeel van recreatiegebied

Antwoord:

De Koedoodzone is een recreatief waardevol groengebied en valt onder beschermingscategorie 2. Dit zullen we niet aanpassen.

De waterzuivering is een utilitaire functie en is volgens onze definitie geen BSD. Dat kunnen we niet als BSD aanmerken.

A022-TR040 - Verblijfsrecreatie

Kan de mogelijkheid tot een functiewijziging naar wonen gevolgen hebben voor recreatiepark de Oude Maas?

Antwoord:

Dat is afhankelijk van de betreffende gemeente. Gemeenten kunnen namens recreatieparken een verzoek indienen voor het doorlopen van het afwegingskader. Het is dan ook een voorwaarde dat de betreffende gemeente achter de functiewijziging staat voordat de provincie een verzoek in behandeling neemt. Wij gaan graag met u in gesprek om u hierover verder te informeren.

A022-TR041 - Recreatie Sport en bewegen

Pagina 37: Maatregel Ontwikkelen recreatief netwerk en beheer routestructuren: Provincie heeft verantwoordelijkheid over te ontwikkelen en beheren routestructuren.

Antwoord:

De samenvattende tekst m.b.t. de herziening omgevingsbeleid is niet helemaal correct, met betrekking tot de verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen en beheren van routestructuren. In de samenvatting van de herziening is opgenomen

Met de decentralisatie door het Rijk van het recreatiebeleid richting lagere overheden is de provincie de overheidslaag die hier een grote verantwoordelijkheid in heeft, met name bovenlokaal voor het behoud, de ontwikkeling en het beheer van routestructuren.

De verantwoordelijkheid ligt primair bij route eigenaren. De provincie is medeverantwoordelijk waar het bovenlokaal belang betreft.

A022-WO058 - Opgave woningbouw

Indiener sluit zich aan bij de zienswijze ingediend door het Samenwerkingsverband Wonen van de regio Rotterdam. Indiener vertrouwt erop dat de eis van 40% sociale huur uit de herziening wordt geschrapt.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

A022-WO059 - "Stapelings" van ruimtelijke kwaliteit en betaalbaar programma

Indiener geeft aan dat het niet altijd mogelijk is om bij nieuwbouwoontwikkeling te voldoen aan zowel de eis van ruimtelijke kwaliteit als van een betaalbaar programma. Indiener geeft aan om in conflictgevallen eerst te willen sturen op ruimtelijke kwaliteit.

Antwoord:

We nemen uw zienswijze op dit punt voor kennisgeving aan.

A023 – Gemeente Zoetermeer

A023-BE031 - Maatwerk en culturele historie

De gemeente Zoetermeer is van mening dat maatwerk en culturele historie en ontwikkelperspectief onvoldoende is meegenomen; het bestaat veelal uit algemene uitgangspunten. Er zijn daarbij ook te veel afwijkingsmogelijkheden en onderbouwingen die administratieve lasten en discussies met zich meebrengen, zij zeggen dat de urgentie juist op realisatie, verduurzaming en ontwikkeling van bedrijventerreinen zit. Er mist volgens de gemeente ook sturing op de gewenste sectoren en bedrijvigheid zonder andere bedrijvigheid te verbieden.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen" en thema-antwoord "Er moet ruimte voor maatwerk blijven i.r.t. een generieke maatregel"

A023-BE032 - Verandering spelregels

De gemeente Zoetermeer refereert naar de 'Strategie Bedrijventerreinen MRDH 2023-2030'. De strategie was vastgesteld op basis van uitvraag en werkwijze van de provincie en is eind 2023 vastgesteld door GS. In de strategie is een lijst met te beschermen bedrijventerreinen opgenomen in het Omgevingsbeleid met de herziening, van Omgevingsbeleid 2024, vind de gemeente dat er een eenzijdige verandering van de spelregels is ontstaan binnen een jaar. De gemeente Zoetermeer vindt dat de nieuwe wijzigingen in het Omgevingsbeleid niet mee helpen aan de stabiliteit en zorgen voor onduidelijkheid de komende jaren.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

A023-BE033 - Verzoek

Het verzoek vanuit de gemeente Zoetermeer: Het inpassen van ruimte voor lokaal maatwerk, een integraal perspectief op werkgelegenheid te ontwikkelen en deze ook af te wegen ten opzichte van de andere grote opgaven waaronder woningbouw, mobiliteit, energie en klimaatadaptatie. Daarnaast wordt er ook verzocht om de regionale afspraken gemaakt in Strategie Bedrijventerreinen MRDH 2023-2030 door te voeren in het Omgevingsbeleid.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Er moet ruimte voor maatwerk blijven i.t.t. een generieke maatregel"

A023-DH001 - Concentratie en bundeling detailhandel

De gemeente Zoetermeer verzoekt de provincie Zuid-Holland het omgevingsbeleid zodanig te wijzigen dat nieuwe (wijk/buurt) centra kunnen worden gerealiseerd op plekken waar stedelijke herontwikkelingen plaatsvinden, en waar dit goed ruimtelijk gemotiveerd en onderbouwd is, en dit gemeente-/stadsbreed niet leidt tot een (structureel) ontwrichtende netto toename van

winkelvloeroppervlak in de betreffende gemeente/stad. In de volledige zienswijze staat de exacte aanvulling.

De vraag vanuit de gemeente Zoetermeer luidt: In welke mate maakt de opgave concentratie en bundeling van nieuwe detailhandel primair in de centra van wijken, dorpen en steden het nog mogelijk om in plinten van gebouwen bij nieuw bouw/herontwikkeling een gedeeltelijke invulling met detailhandel te programmeren?

Antwoord:

Deze zienswijze heeft geen betrekking op een wijziging die is doorgevoerd in de Herziening 2024

De provincie hecht veel waarde aan vitale, krachtige en aantrekkelijke stads- en dorpscentra. Dit levert een belangrijke bijdrage aan het woon-, werk- en leefklimaat. Tussen detailhandelsvoorzieningen onderling en met andere (maatschappelijke) voorzieningen ontstaat synergie en combinatiebezoek. Hierdoor functioneren de voorzieningen als geheel beter dan de som der delen. De provincie benut hiermee de kracht van detailhandel voor vitale, sterke en aantrekkelijke centra. Het uitgangspunt van het provinciaal detailhandelsbeleid is dan ook dat nieuwe detailhandel gevestigd wordt binnen of aansluitend aan de bestaande winkelconcentraties in de centra van steden, dorpen en wijken of binnen een nieuwe wijkgebonden winkelconcentratie in een nieuwe woonwijk. De concentratie- en bundelingsstrategie voor detailhandel zorgt ervoor dat de detailhandelsstructuur wordt versterkt en dat de leefbaarheid van centra wordt geoptimaliseerd.

Verspreid liggend aanbod draagt niet bij aan het clusteren en concentreren van het detailhandelsaanbod en tast de detailhandelsstructuur in ruimtelijke zin (afname ruimtelijke kwaliteit, toename leegstand) aan. Het mengen van woon- en werkfuncties (o.a. detailhandel), het verlevendigen van plinten in stadsstraten of gebieden met detailhandel of toevoegen van reguliere detailhandel op bedrijventerreinen zorgen er voor dat die gebieden bruisender en levendiger worden, maar dragen er tegelijkertijd aan bij dat het functioneren van bestaande winkel- en centrumgebieden (steeds verder) onder druk komt te staan. De inzet van het provinciaal beleid is juist om dit te voorkomen.

Het vigerende provinciaal detailhandelsbeleid biedt, zoals de gemeente Zoetermeer graag wil, al de mogelijkheid om een nieuwe wijkwinkelconcentratie mogelijk te maken. Die moet dan wel gerealiseerd zijn in een nieuwe woonwijk en afgestemd zijn op het draagvlak daarvan. Het draagvlak (lees meer inwoners en dus bestedingen) dat voortkomt uit verspreide binnenstedelijke herontwikkelingen (dus geen nieuwe woonwijk) biedt over het algemeen geen aanknopingspunt voor een nieuwe wijkwinkelconcentratie.

Deze zienswijze leidt niet tot wijziging van het Omgevingsbeleid

A023-ET006 - Windmolens

De gemeente Zoetermeer onderschrijft de doelen van het Klimaatakkoord echter vindt de gemeente dat er voor meer windmolens geen plaats is. De gemeente Zoetermeer verzoekt de provincie om: de lokale integrale bestuurlijke afwegingen ten aanzien van windenergie en zonnevelden te respecteren en zeer terughoudend te zijn in het overrulen van gemeenten omdat dit het vertrouwen in de overheid in zijn algemeen schaadt.

Antwoord:

Het gaat om bovenlokale afwegingen, maar dat laat onverlet dat de provincie zeer

terughoudend is met het uitoefenen van het bevoegd gezag; tot nog toe heeft de provincie dat éénmaal gedaan en heeft zij zich geconformeerd aan alle (7) RES-boden. De noodzaak om winenergie te realiseren blijft urgent om de RES-doelstellingen te realiseren en voldoende en

betalbare stroom beschikbaar te hebben - voor nu én voor in de nabije toekomst.

A023-ET007 - Warmte

Ten aanzien van warmte streeft Zoetermeer naar forse energiebesparing bij de gebouwen in Zoetermeer. In de Transitievisie van de gemeente is New Town Zoetermeer verdeeld in 2 hoofdgebieden:

1. Gebieden waarbij een individuele oplossing voor de hand ligt.
2. Gebieden (met veel hoogbouw) waar een collectieve oplossing voor de hand ligt.

Bij goed geïsoleerde gebouwen is alternatief ook een laagtemperatuursystemen als warmtekoudeopslag (WKO) mogelijk.

Antwoord:

We kunnen deze zienswijze bevestigen dat het isolatieniveau van gebouwen bepalend is voor de meest passende inzet van warmtebronnen en meest passende temperatuur van die warmtebron. Een laag temperatuursysteem past zo bij gebouwen met een hoog isolatieniveau. Naar de toekomst zal een ontwikkeling plaatsvinden van steeds meer isolatie.

A023-ET008 - Warmte en toekomstbestendig bouwen

De gemeente Zoetermeer reageert op pag. 80 omgevingsvisie en verzoekt om: ten aanzien van warmte en bij het onderdeel toekomstbestendig bouwen andere mogelijkheden te introduceren als wko en aquathermie. Het gebruik van restwarmte uit de industrie ook voor nieuwbouw maakt dat de industrie uiteindelijk niet verder fossielvrij kan worden want nieuwbouw gebruikt de energie waardoor een 'Lock In' bestaat. De gemeente vraagt of er met aardwarmte geothermie bedoeld wordt en of dat qua temperatuur nodig is voor nieuwbouw? Ook voor de warmte transitie vraagt de gemeente Zoetermeer aan de provincie om zeer terughoudend te zijn in het voorschrijven van het alternatief voor aardgas. Tenslotte is de gemeente benieuw naar een verdere onderbouwing of warmtenetten met restwarmte minder elektriciteit en ruimte vragen.

Antwoord:

De provincie zet in het Omgevingsbeleid in op een verkenning van de ruimtelijke inpassing van tracés voor transportnetten. Transportnetten zijn logischerwijs alleen gekoppeld aan grote warmtebronnen: restwarmte en geothermie. Daarmee sluit deze verkenning van transportnetten, andere warmte-oplossingen niet uit. Voor die andere oplossingen zijn echter geen transportnetten nodig. Hiermee is de provinciale inzet op de verkenning van transportnetten geen voorschrift dat andere toepassingen uitsluit. Met aardwarmte wordt hetzelfde bedoeld als met geothermie.

Voor nieuwbouw is een bron als geothermie met hogere temperaturen wel bruikbaar maar niet direct de meest logische toepassing. Het is beter om toepassing van geothermie mogelijk te maken voor oudere gebouwen waar lage temperatuurverwarming niet inpasbaar is of gepaard gaat met hoge isolatiekosten. Dit, in tegenstelling tot nieuwbouw, waar lage temperatuur toepassing goed mogelijk is.

Gebruik van restwarmte voor nieuwbouw ligt om dezelfde reden niet voor de hand. Gebruik van restwarmte, nu nog voor een flink deel van fossiele industriële bedrijven, zou geen lock-in moeten zijn omdat de industrie net als alle sectoren een verplichting heeft om in 2050 klimaatneutraal te zijn zonder CO2-uitstoot. Verwacht wordt dat tegen die tijd ruim voldoende restwarmte beschikbaar blijft, bijvoorbeeld van waterstofinstallaties.

A023-ET009 - Alternatieve locatie windenergie voor BleiZo-West

De gemeente Zoetermeer is van mening dat het in het gezamenlijk belang is om korte termijn tot een oplossing te komen om dit kansrijke gebied zo snel mogelijk tot ontwikkeling kunnen brengen. De gemeente staat ook positief tegenover het feit dat het college oog heeft voor de locatie en dat er ruimte wordt geboden aan een gezamenlijke oplossing. In de Ontwerp herziening van de Omgevingsverordening stelt de provincie dat BleiZo-West gebruik kan maken uit het nu vigerende omgevingsbeleid. Echter, stelt de gemeente, wordt in de omgevingsverordening deze mogelijkheid direct verbonden aan het vinden van een alternatieve locatie voor windenergie. De gemeente ervaart deze koppeling zowel juridisch als procesmatig onhoudbaar.

Volgens de gemeente Zoetermeer is het juridisch niet mogelijk om de twee losstaande dossiers op die manier te verbinden. Met deze formulering het college van de provincie de inzet van het ruimtelijk instrumentarium voor het transformeren van een bedrijventerrein afhankelijk van de niet gerelateerde ruimtelijke ontwikkeling van windenergie, elders in de gemeente Zoetermeer. Volgens de gemeente is een dergelijke koppeling is niet toegestaan in de ruimtelijke ordening.

De gemeente Zoetermeer is van mening dat dit procesmatig zorgt dat deze directe koppeling tot een grote mate van onzekerheid voor de toekomst van BleiZo-West. De realisatie van windenergie is een langdurig en complex proces. Door een toekomstige invulling van BleiZo-West afhankelijk te maken van dit proces worden onevenredige maatschappelijke, financiële en ruimtelijke risico's gelopen.

Antwoord:

Opgaven die zijn aangegeven in het Omgevingsbeleid staan niet ter discussie. In het Ruimtelijk Voorstel is aangegeven dat niet meer voor alles ruimte is. Daarnaast willen we niets afwentelen op toekomstige generaties (water en bodem sturend), niet op andere gebieden en niet van privaat naar publiek. Provincie is bereid mee te denken over oplossingen om de betreffende opgaven elders in de gemeente te laten landen, maar kunnen dat niet los zien van de ontwikkeling van deze specifieke locatie. Wij onderzoeken nu ook alternatieve locaties voor windenergie en gaan de komende periode met u in gesprek over de mogelijkheden om de verschillende opgaven een plek te geven binnen uw gemeente. Hiermee beogen wij de gestagene besluitvorming te versnellen.

A023-MO036 - Zienswijze MRDH

De gemeente Zoetermeer onderschrijft het belang van ruimte voor bedrijvigheid en werkgelegenheid en onderschrijven het belang om deze ruimte te beschermen. Echter is de gemeente kritisch op de manier waarop, zij sluiten aan bij de zienswijze van de MRDH.

Antwoord:

Zie B003 voor de beantwoording van de zienswijze van MRDH

A023-OB007 - Frequentie herzieningen

De gemeente Zoetermeer vraagt zich of een jaarlijkse herziening van het totale beleid, of onderdelen daarvan, wel noodzakelijk is. Het zou voor de gemeente rust en een consistente aanpak meebrengen als in ieder geval de visie voor minimaal 5, idealiter 10 jaar, ongewijzigd blijft. De omgevingsprogramma's zouden bij voorkeur, wellicht jaarlijks, eens per 2 of per 4 jaar worden geactualiseerd.

Antwoord:

De actualiteit vraagt vaak om een meer frequente aanpassing dan een keer per 5 jaar.

Een dergelijke brede herziening, zoals nu bij Herziening 2024, waarbij bijna de gehele Omgevingsvisie en -programma geraakt worden, heeft niet plaatsgevonden sinds eerste vaststelling van de Omgevingsvisie in 2019, en de eerste vaststelling van het Omgevingsprogramma in 2021.

A023-OB008 - Integraal en regionaal

De gemeente Zoetermeer ervaart het omgevingsbeleid als sectoraal. Als advies geeft de gemeente om regionale samenwerking en integrale afstemming over de toekomstige ontwikkeling van de stad en regio te bevorderen en verder te ontwikkelen.

Antwoord:

Het provinciaal omgevingsbeleid kent verschillende lagen, bestaande uit ambities, doelen en beleidskeuzes. De ambities zijn integraal en op strategisch niveau geformuleerd. De beleidskeuzes zijn concreter geformuleerd en bevatten specifiek beleid voor bepaalde onderwerpen, zoals bedrijventerreinen, wonen, natuur etc. Dit beleid kan naar haar aard sectoraal lijken, maar is wel integraal tot stand gekomen. Omdat herzieningen van het omgevingsbeleid vooral gericht zijn op aanpassing van de beleidskeuzes, lijken herzieningen een sectoraal karakter te hebben. Ook voor de herzieningen geldt evenwel dat die via een integrale afweging tot stand komen.

Regionale samenwerking en afstemming acht de provincie van groot belang. Dit wordt in het provinciaal beleid benadrukt, onder meer waar het gaat om woningbouw en bedrijventerreinen. Integrale regionale afstemming, waarbij de ontwikkelingen in samenhang worden gezien, heeft een duidelijke meerwaarde.

A023-PA012 - Parkeernorm

De gemeente Zoetermeer heeft kennisgenomen van aanvullende bewoording om via beleid af te wijken van de door de Provincie gestelde parkeernorm bij stationsgebieden en sociale huurwoningen. Zoetermeer verzoekt de Provincie om meer duiding welke kwalitatieve eisen er worden gesteld aan de data die nodig zijn om in de gemeentelijke onderbouwing af te wijken van de Provinciale norm. De suggestie wordt namelijk gewekt dat de CROW-richtlijnen onvoldoende zijn en het daadwerkelijke autobezit op buurniveau moet worden onderbouwd op basis van door de provincie beschikbaar gestelde informatie.

De gemeente Zoetermeer verzoekt de Provincie om: meer duiding welke kwalitatieve eisen er worden gesteld aan de data die nodig zijn om in de gemeentelijke onderbouwing af te wijken van de provinciale norm.

Antwoord:

Afwijken is mogelijk voor sociale huurwoningen indien dit kan worden gemotiveerd. Met data over de lokale situatie aangaande autobezit inclusief lease gedifferentieerd naar woningtype, woonoppervlak en eigendomstype dient als basis te worden genomen van de gestelde normen.

A023-SV019 - BSD BleiZo-West

Op de kaart 'Stedelijke ontwikkeling' is ontwikkellocatie Bleizo-West opgenomen als Buiten bestaand stads- en dorpsgebied 2023, de gemeente ziet dit als onjuist. Het volledig plangebied van ontwikkellocatie Bleizo-West maakt onderdeel uit van Bestaand stads- en dorpsgebied. Deze status is bij uitspraak van de Raad van State in 2014 bevestigd, In de volledige zienswijze staat de uitspraak.

De status van het plangebied Bleizo-West als Binnen bestaand stads- en dorpsgebied is door het college van GS bevestigd in Statenvoorstel Locatie Bleizo-West, gemeente Lansingerland (PZH-2021-785652239): 'Bleizo-West geldt binnen het provinciaal Omgevingsbeleid als binnenstedelijke locatie.'

Verzoek vanuit de gemeente Zoetermeer om: in Bijlage 2 sub a. kaarten Omgevingsvisie, kaart Stedelijke ontwikkeling, aan te passen en het plangebied Bleizo-West aan te duiden als Binnen bestaand stads- en dorpsgebied.

Antwoord:

De begrenzing van het bestaand stads- en dorpsgebied, ten aanzien van Bleizo, is thans niet aan de orde lopende het proces over de toekomst van het gebied.

A023-TB008 - Toekomstbestendig bouwen

De gemeente Zoetermeer reageert op pag. 43 omgevingsvisie: Ten aanzien van toekomstbestendig bouwen kunnen wij melden dat wij lid zijn van de coalitie en momenteel onderzoeken ze of ze aan zullen sluiten op het convenant toekomstbestendig bouwen.

Antwoord:

Wij hebben hiervan kennisgenomen en bevelen aansluiting bij het convenant Toekomstbestendig bouwen van harte aan.

A023-WO022 - Sociale huur

De gemeente onderschrijft het streven naar 30% sociale huurwoningen daarbij ook de wens om de achterstand bij gemeenten die, ver, achterlopen aan te vullen. De gemeente Zoetermeer ondersteunt bij dit onderwerp de zijnswijzen die separaat namens de Bestuurlijke Tafel Wonen Haaglanden worden ingediend bij de provincie over de voorgenomen herziening van de omgevingsverordening.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

A023-WO079 - Kantorenstructuur

De provincie hanteert bijzondere locaties, die geen onderdeel uitmaken van de reguliere kantorenmarkt waarvoor geadviseerd wordt om vooral te kijken naar de groeiontwikkeling in combinatie met de specifieke functies/doelgroepen voor deze locaties.

De gemeente Zoetermeer verzoekt de provincie om deze locaties te verbreden/veralgemeniseren zodat ook HBO campussen eronder vallen, zoals het Dutch Innovation Park.

Antwoord:

Bij het onderdeel campussen binnen de speciale clusters van het kantorenbeleid gaat om de campussen van nationaal belang, zoals opgenomen in het provinciaal innovatiebeleid. Hbo-campussen behoren daar niet toe. In de (concept) Ruimtelijk Economische Visie wordt voorgesteld om te onderzoeken of een apart ruimtelijk regime voor campussen wenselijk is. Dit wordt, indien nodig, verwerkt in de herziening 2025, fase 2, van het Omgevingsbeleid.

A024 – Gemeente Leiden

A024-BE025 - Kenniscentra

De gemeente Leiden vraagt de provincie om in de verstedelijkings-as met de 3-hectarekaart economische ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te blijven maken. De gemeente Leiden is van mening dat de economie slechter presteert dan geschetst wordt. De urgentie mag meer doorklinken. De gemeente Leiden wilt dat de kenniscentra terug te zien zijn als grote brandpunten in het provinciale omgevingsbeleid en bijbehorende kaarten. Zoals Unmanned Valley Katwijk, spacecluster Noordwijk en het Leiden Bio Sciencepark. Ook wilt de gemeente dat Unmanned Valley Katwijk opgenomen wordt als opkomend Science Park.

Antwoord:

In Zuid-Holland is de druk op de ruimte vanuit verschillende functies groot en de beschikbare ruimte beperkt. In het Ruimtelijk Voorstel hebben Provinciale Staten besloten dat de functies wonen en werken het moeten doen met de bestaande (plan) ruimte. De locatie Zijlhoek-De Woerd blijft beschikbaar als uitbreidingsruimte. In de Ruimtelijk Economische Visie wordt voorgesteld om te onderzoeken of een apart ruimtelijk regime voor campussen wenselijk is. Dit wordt, indien nodig, verwerkt in de herziening 2025, fase 2, van het Omgevingsbeleid.

A024-BE129 - Functiemenging

De binnenstedelijke opgaven op het gebied van zowel economie als wonen zijn enorm. De gemeente Leiden ziet in de praktijk voor zich dat deze opgaven nodig blijft om de functies op slimme manieren te combineren. De voorgenomen wijziging m.b.t. bedrijventerreinen legt beperkingen op aan de mogelijkheden voor functiemenging die onnodig belemmerend zijn.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen" en thema-antwoord "Er moet ruimte blijven voor maatwerk i.r.t. een generieke maatregel"

A024-CI001 - Circulariteit

De gemeente onderschrijft de ambitie op circulariteit. Om de ambitie waar te kunnen maken is ruimte nodig voor bedrijven met circulariteit als hoofdactiviteit. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) geeft aan dat hiervoor tot 40% meer ruimte nodig is. De ambitie moet dus gepaard gaan met een visie op tijdelijke en permanente (schuif)ruimte voor deze bedrijven. Het

uitgangspunt van het provinciaal omgevingsbeleid dat stedelijke functies zoals bedrijfsactiviteiten geen ruimte geboden wordt buiten het bestaande bebouwde gebied is in strijd met uw ambitie op dit terrein.

Antwoord:

De transitie naar een circulaire economie vergt meer ruimte op bedrijventerreinen. De provincie beschouwt de ruimtelijk-circulaire opgave primair als ombouwopgave en minder als uitbreidingsopgave. Het beter benutten van bedrijventerreinen en creëren van schuifruimte is cruciaal om hiermee om te gaan. Een eerste stap is het beschermen van bedrijventerreinen. Daarnaast wordt

ingezet op het met voorrang inzetten van vrijgespeelde ruimte voor het ontwikkelen van circulaire, natuurinclusieve en energie-neutrale bedrijvigheid

A024-ET005a - Energietransitie

De gemeente Leiden is blij dat wijzigingen in het omgevingsbeleid m.b.t. energietransitie aansluiten op actuele vraagstukken. De gemeente geeft aan dat er blijvend aandacht gehouden moet worden om de doelen uit de RES'en te behalen, met name het bovenlokaal warmtenetwerk en de realisatie van voldoende wind op land.

De gemeente Leiden vraagt om bij 'Samenwerken aan de regionale energie strategieën' expliciet te benoemen dat het daarbij gaat om een grote ruimtevraag ondergronds. Vroegtijdige afstemming met grote ruimtelijke opgaven blijft noodzakelijk om ruimte voor ondergrondse infrastructuur beschikbaar te houden.

Antwoord:

Akkoord, deze toevoeging nemen wij mee.

A024-MO004 - STOMP

De gemeente Leiden is het eens met de beschouwing dat het mobiliteitsaspect een voorwaarde is voor verstedelijking. Zij zien dat mobiliteit bijdraagt aan een breder spectrum van beleidsdoelen en constateren ook dat bij gebiedsontwikkeling het STOMP-principe toegepast is. De gemeente vraagt de provincie om zicht te geven op de wijze waarop dit vertaald wordt naar uitvoeringsprojecten op provinciaal en gemeentelijk niveau. Zij ervaren namelijk dat fietsers en voetgangers niet altijd de grootste prioriteit krijgen in het provinciaal beleid. De gemeente zou graag in gesprek met de provincie willen gaan m.b.t. de waarborging van de positie van voetgangers en fietsers.

Antwoord:

De toepassing van het STOMP-principe is sterk situatie afhankelijk. Het betekent niet automatisch dat fietsers en voetgangers altijd en overal de grootste prioriteit krijgen. Er moet altijd een afweging worden gemaakt tussen vele verschillende aspecten die samen leiden tot een mix van de meest optimale inzet van de diverse vervoersmiddelen in die bepaalde situatie. Over het belang en de waarborging van fiets en voetgangers daarbij blijven we graag met u in gesprek.

A024-OB035 - Niet-juridische middelen

Tot slot vraagt de gemeente Leiden de provincie om naast de instrumenten van het omgevingsbeleid de inzet van niet-juridische middelen in overweging te houden. Ook die zijn immers belangrijk om onze gezamenlijk beleidsdoelen te bereiken.

Antwoord:

In de sturingsfilosofie worden verschillende rollen benoemd en deze worden per beleidskeuze en maatregel uitgewerkt. Hier wordt veel gekozen voor andere rollen dan reguleren en de meer faciliterende instrumenten die daar bij horen.

A024-TB007 - Toekomstbestendig bouwen en ontwikkelen

In het Convenant Toekomstbestendige Woningbouw is er een regels 'toekomstbestendig bouwen en ontwikkelen'. De gemeente Leiden vindt het een gemiste kans dat de regels beperkt zijn tot de activiteit bouwen en niet ingaan op andere aspecten die onderdeel zijn van gebiedsontwikkeling. Voorbeelden zijn: de inrichting van gebieden en terreinen, niet bouwkundige maatregelen etc. De gemeente ziet hierin een duidelijke rol voor de provincie om te zorgen voor een gelijk speelveld op dit onderwerp. De gemeente Leiden is van mening dat het een groot belang blijft dat ambities op het gebied van toekomstbestendig ontwikkelen hoog blijft.

Antwoord:

Toekomstbestendig bouwen gaat ook over de direct met de nieuwe woningen samenhangende gebiedsontwikkeling. Dit zal worden verduidelijkt in de regeling.

Deze zienswijze is gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de ZHOV, artikel 7.41aa, lid 1, komt als volgt te luiden:

"Een omgevingsplan dat een nieuwe ontwikkeling met een of meer gebouwen met een totale vloeroppervlak van 1.000 m² of meer mogelijk maakt, betreft daarbij de mogelijkheden en kansen voor toekomstbestendig bouwen en ontwikkelen, die mede afhankelijk zijn van de functie van het gebouw en daarmee samenhangende gebiedsontwikkeling."

A024-WO018 - Voldoende en passende en betaalbare woningen

De gemeente Leiden ondersteunt het beleidsdoel dat gericht is op het bereiken van voldoende en passende en betaalbare woningen in Zuid-Holland. Er zijn wel twijfels op de manier waarop de doelen bereikt moeten worden, gebaseerd op de visie.

Antwoord:

De provincie heeft kennisgenomen van dit signaal.

A024-WO019 - 40% sociale huur

De gemeente gaat er vanuit dat het omgevingsbeleid geen nadere eisen stelt dan is afgesproken in de Regionale Realisatieagenda. Die afspraken mogen niet in gevaar komen, toch leest de gemeente in het voorstel andere eisen, ten aanzien van percentages voor sociale huurwoningen en de prijs van betaalbare koopwoningen. Dat is voor de gemeente niet acceptabel. Het beleid is gericht op het behalen van minimaal 30% sociale huur in de bestaande woningvoorraad, de provincie richt daarmee op gemeenten die niet voldoen aan dit doel. De gemeente Leiden leest de differentiatie niet terug in de regelgeving. De gemeente maakt zich ook enorm zorgen over de gevolgen van de voorgestelde regeling voor het bereiken van beleidsdoelen. De haalbaarheid van alle woningbouwplannen komt onder druk te staan door de generieke eisen.

Vanaf 12 woningen moet 40% uit sociale huur bestaan en twee derde uit betaalbare woningbouw. De bepalingen zijn te generiek en bieden onvoldoende flexibiliteit volgens de gemeente. De gemeenten die hier wel aan voldoen worden ten onrechte belemmerd in hun ontwikkelmogelijkheden. De regionale woningbouwprogramma van de gemeente Leiden zal hier in 2025 ook niet aan kunnen voldoen. De gemeente vraagt de provincie om te zoeken naar andere middelen om de doelen te bereiken.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

A024-WO020 - Niet-toegelaten instellingen

Niet-toegelaten instellingen die sociale huurwoningen aanbieden en waarbij geborgd is dat deze woningen duurzaam beschikbaar zijn voor doelgroepen die afhankelijk zijn van de sociale woningmarkt. De gemeente vraagt dat de provincie deze woningen zowel in de woningvoorraad als in de planvorming mee te tellen bij het bepalen of een gemeente voldoet aan het beleidsdoel van 30% sociale woningen in de bestaande voorraad. Er wordt gewezen naar de sociale huurwoningen in Leiden die in eigendom zijn van Stichting Huisvesting Werkende Jongeren (SHWJ) en SUWB Boerhaave. Deze woningen bedienen een specifieke doelgroep o.a. gezien haar inkomen ook afhankelijk is van sociale huurwoningen. De gemeente Leiden vindt dat er rekening gehouden moet worden met deze woningen zodat de woningbouwopgave haalbaar blijft en niet onmogelijk wordt.

Antwoord:

In de planvorming worden sociale huurwoningen ook van niet-toegelaten instellingen meegerekend in het totaal in het toegroeien naar 30% sociale huurwoningen in de bestaande voorraad mits wordt voldaan aan de voorwaarden: - beschikbaar zijn voor de DAEB-inkomensgroep - minimaal 25 jaar vanaf bouw wordt ingezet als sociale huurwoning. - heeft een begrensde huur en er is sprake van een maximale jaarlijkse huurverhoging - verhuurd via het woonruimteverdeelsysteem.

A025 – Gemeente Pijnacker-Nootdorp

A025-PA014 - Parkeernorm

Er wordt verzocht om de afwijking van de parkeernorm als er sprake is van een onevenredige aantasting van het woon-en leefklimaat bij nieuwe buitenstedelijke locaties en bij sociale huurwoningen te nuanceren waardoor lokaal maatwerk mogelijk wordt. De indiener vindt een lokale en locatieafhankelijke benadering meer op zijn plaats en geeft aan dat het dan beter aansluit op de motivering van het artikel. Hierin is aangegeven dat de mate van beschikbaarheid van openbaar vervoer, de afstand tot voorzieningen en de aanwezigheid van goede fietsroutes overwegingen kunnen zijn die tot afwijking van de parkeernorm kunnen leiden.

Antwoord:

Lokaal maatwerk is mogelijk. Voor sociale huur appartement kan worden afgeweken van de parkeernorm van 0,7 indien dit met autobezit data gedifferentieerd naar woningtype, woningoppervlak en eigendomstype kan worden onderbouwd. Van de parkeernorm van gemiddeld 1,3 voor 3-hectarelocaties kan worden afgeweken indien er geen OV aanwezig is en als die parkeernorm zou leiden tot een onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat. Zoals in de toelichting van de verordening is aangegeven, verwacht de provincie wel de nodige inzet op flankerend beleid, zoals parkeren op afstand, verkoop en verhuur richten op de doelgroep van max. 1 auto-huishoudens, deelmobiliteit en parkeerregulering. De provincie wil namelijk dat de investeringen die provincie en andere overheden jaarlijks doen in exploitatie en uitbreiding van OV, ruimtelijk en programmatisch maximaal worden ondersteund.

Deze zienswijze is deels gegrond. In de regels voor parkeren bij 3 ha locaties (7.45 fa) wordt aangegeven dat het gaat om een gemiddelde parkeernorm per locatie, zodat differentiatie op de locatie mogelijk is. Ook wordt de afwijkingsmogelijkheid verbreed, zodat ook de afwezigheid van een verbinding van het openbaar vervoer een grond kan zijn voor toepassing daarvan.

A025-SV021 - Nieuwe stedelijke ontwikkeling

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland om een uitzondering te maken op de formulering van “een ontwikkeling met 12 woningen”, omdat dit ook betrekking kan hebben op Ruimte voor Ruimte-woningen en dus moeten bestaan uit minimaal 30% sociale huurwoningen en minimaal 2/3 betaalbare woningen.

Antwoord:

De vroegere 'ruimte voor ruimte'-regeling waar indiener naar verwijst maakt geen onderdeel meer uit van het provinciaal omgevingsbeleid. Die regeling ging overigens uit van een beperkt aantal woningen. Wel was het mogelijk de compensatiewoningen die gebouwd konden worden te concentreren op één locatie, waardoor dus ook een cluster van 12 woningen of meer kon ontstaan.

Vergelijkbare constructies als 'ruimte voor ruimte' zijn overigens nog wel mogelijk onder het beleid voor ruimtelijke kwaliteit. En ook nu is het mogelijk de te bouwen woningen te concentreren op één locatie, als dat vanuit een oogpunt van ruimtelijke kwaliteit de voorkeur verdient. Deze clusters dienen te worden meegenomen en afgestemd in het regionaal woningbouwprogramma.

A025-SV022 - Kansen voor nieuwe stedelijke ontwikkeling voor locaties Overgauw en Rijskade-Zuid en verzoek op te nemen in 3 ha kaart

De gemeente Pijnacker Nootdorp verzoekt de provincie om hen te betrekken bij het proces om te zoeken naar aanvullende plancapaciteit en herijking van de 3 ha kaart (conform brief 30 mei 2024 aan ministerie van BZK en n.a.v. motie 796). De indiener geeft aan dat zij in de omgevingsvisie Pijnacker-Nootdorp 2050 de gebieden Overgauw en Rijskade-Zuid hebben opgenomen om te transformeren van glastuinbouw naar woongebieden. Een eerder verzoek is door de provincie afgewezen.

De indiener geeft aan dat er kansen zijn voor het toevoegen van maximaal 3.000 tot 4.000 woningen in de gemeente tussen nu en 2050. Deze gebieden zijn gelegen nabij voorzieningen, zijn geschikt voor woningen voor senioren en starters en zijn geschikt om in hogere dichtheden te bouwen dan gebruikelijk in de gemeente.

Verzoek om Overgauw en Rijskade-Zuid op te nemen op de 3 ha-kaart en de provinciale omgevingsvisie, omgevingsprogramma en verordening zo te wijzigen dat de beleidsmatige ruimte wordt geboden om het gebied toe te voegen aan BSD. Daarnaast het verzoek tot aanpassen van de 40% sociale huurwoningennorm.

Antwoord:

In de door ons college vastgestelde regionale woningbouwprogramma's zijn in totaal 107 locaties van 3 ha en groter opgenomen. Naast de woningbouwopgave zijn er veel andere ruimteclaims waarin moet worden voorzien in de schaarse ruimte. De grote uitdaging is deze en andere vastgestelde woningbouwplannen ook daadwerkelijk te realiseren. Het woningbouwprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd waarbij het de voorkeur heeft om woningbouwplannen binnen BSD en op de al aangewezen 3 ha-locaties te realiseren. In deze herziening worden geen nieuwe 3 ha-locaties toegevoegd.

A025-TU007 - Kaart glastuinbouw aanpassen

De indiener verzoekt de Provincie Zuid-Holland de kaart op pagina 149 aan te passen. Hier staat het gebied Dwarskade nog aangegeven als duurzaam glas. Deze locatie is in het provinciaal Omgevingsbeleid opgenomen op de 3-hectare kaart voor transformatie naar woningbouw.

Antwoord:

Het feit dat een locatie is opgenomen op de 3-ha kaart wil nog niet zeggen dat de locatie gedurende een (eventueel beoogde) transformatie naar woningbouw geen bescherming als teeltgebied meer zou (moeten/kunnen) krijgen. Zodra er voor deze locatie een vastgesteld Omgevingsplan of BOPA is zal de kaart hierop aangepast worden in de eerst volgende herziening. Tot dat moment zal de kaart hierop niet aangepast worden. De zienswijze leidt dan ook niet tot aanpassing.

A025-TU008 - Herstructurering duurzame glastuinbouwgebieden in Pijnacker-Nootdorp

De gemeente onderschrijft het belang van een sterk glastuinbouwcluster, maar geeft aan dat efficiënter ruimtegebruik in deze gebieden mogelijk is. De gemeente sluit de verplaatsing van vitale bedrijven uit de transformatielocaties naar Noukoop, Pijnacker-Oost en/of Pijnacker-West niet uit.

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland om voor Overgauw en Rijskade-Zuid direct de beleidsmatige ruimte te creëren, zodat zij niet hoeven te wachten tot het afronden van de toekomstige herziening. Als dit niet direct kan dan vraagt de indiener een voorwaarde op te nemen

(tekstvoorstel): “mits is aangetoond dat zowel lokaal als regionaal de glastuinbouw duurzaam kan blijven functioneren.”

Antwoord:

De 'te beschermen teeltgebieden' zijn nog onderdeel van de Provinciale Omgevingsverordening (Zie Bijlage II inzake artikel 7.53). In het provinciaal ruimtelijk voorstel is afgesproken de teeltgebieden tot in elk geval 2030 te beschermen. Herontwikkeling of aanpassing van de gebieden is vanuit provinciaal oogpunt nu niet voorzien. De zienswijze leidt dan ook niet tot aanpassing.

A025-WO027 - Norm sociale huurwoningen

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland de norm voor sociale huurwoningen terug aan te passen naar 30% conform de toezegging in de brief van 30 mei 2024 aan de minister van BZK.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

A026 – Gemeente Zuidplas

A026-CI004 - Beleidskeuze: Circulair Zuid-Holland

De indiener vraagt de mobiliteitsbehoefte te betrekken in deze beleidskeuze.

Antwoord:

De provincie heeft meerdere beleidskeuzes en maatregelen die zich richten op mobiliteit. Mobiliteitsvormen zoals fietsen, openbaar vervoer en deelauto's hebben een positief effect op de grondstofvoetafdruk. Dat blijven we stimuleren als onderdeel van het provinciaal beleid.

A026-ET033 - Beleidskeuze: Duurzaam Energiesysteem

In de beleidskeuze staat dat de provincie aan gemeenten bij (ruimtelijke) ontwikkelingen vraagt rekening te houden met het energiegebruik passend bij het energiesysteem, of en welke gevolgen er zijn voor het beheer en beschikbaarheid van de energie infrastructuur en daarnaast zorg te dragen voor het reserveren van benodigde ruimte voor energie-infrastructuur. Ons inziens is dit in relatie tot alle opgaven en ambities van de provincie een opgave waar de gemeenten niet alleen verantwoordelijk voor zijn. Dit ligt met regelmaat op bovenlokaal niveau en is daarmee mede een verantwoordelijkheid van provincie. De indiener vraagt actiever op te treden.

Antwoord:

De provincie treedt bovenlokaal actief op middels het pMIEK, waarin afspraken worden gemaakt over ontwikkeling van het energiesysteem in relatie tot ruimtelijke en energetische ontwikkelingen. De maatschappelijke opgave vraagt echter een bijdrage op zowel landelijk, provinciaal als gemeentelijk niveau.

A026-ET034 - Maatregel pMIEK

De indiener vraagt om aandacht voor de autonome ontwikkeling van wijziging naar elektrisch vervoer in pMIEK, dat als zodanig niet als ruimtelijke ontwikkeling in beeld is en daarmee een wat meer diffuse en continue ontwikkeling is.

Antwoord:

Ook de autonome ontwikkeling naar elektrisch vervoer wordt meegenomen in de analyse voor het pMIEK.

A026-MO014 - Mobiliteitsopgave

Indiener vraagt nadere duiding over hoe de provincie bij de mobiliteitsopgave de beoogde regierol gaat invullen

Antwoord:

De regierol ten aanzien van duurzame mobiliteit en bereikbaarheid heeft met name betrekking op het aanjagen en stimuleren van ontwikkelingen door inzet van personeel en subsidies waar de provincie zelf geen wettelijke taken heeft.

A026-MO015 - HOV

Indiener vraagt zich af welke aanvullende maatregelen de provincie gaat stellen om gemeente overstijgende vraagstukken, zoals hoogwaardig openbaar vervoer in HOV-buslijnen (zoals in de Deelovereenkomst Mobiliteit Ontwikkeling Middengebied Zuidplaspolder), succesvolle op te lossen

Antwoord:

De provincie besteedt openbaar vervoer aan met eisen aan concessiehouder om met een hoogwaardig aanbod te komen. Zo is de concessiehouder verplicht om het nieuwe vijfde dorp in de Zuidplas met openbaar vervoer te ontsluiten.

A026-MO016 - Advies PARK

Onze vraag is hoe het advies van de PARK, waarin hij oproept tot een gebiedsgerichte aanpak waarmee scherpere keuzes gemaakt kunnen worden, zich vertaalt in specifieke mobiliteitsopgaven en parkeeropgaven. Er worden meerdere provinciale uitgangspunten genoemd ten aanzien van bijv. parkeernorm van 1,3 bij 3-ha locaties (dit los van de specifieke ligging van de locatie) of bijv. de haalbaarheid van STOMP en HOV voor woningbouwlocaties. De wens van ons is om meer gebiedsspecifiek hierin te variëren; ook in relatie tot het realiseren van slimme combinaties van functies zodat parkeerplaatsen uitgewisseld kunnen worden (bijvoorbeeld, kantoren I wonen - nu zijn het vaak gescheiden ontwikkelingen). Daarnaast merken wij op dat provincie niet alleen een voorwaarden stellende partij hierin is, maar ook een organiserende, faciliterende en financierende partij is als het bijv. gaat over infrastructuur openbaar vervoer en regionale fietsroutes.

Antwoord:

De auto blijft belangrijk, zeker in dorpen en landelijke gebieden. Uitsluitend op 3 hectare locaties stelt de provincie (in de verordening) een parkeernorm van 1,3 per nieuwbouwwoning voor. Dit juist om ook de woningbouw in deze gebieden mogelijk te houden en ruimte voor voorzieningen in de nabijheid te hebben. In de beleidskeuzes die ter inzage lagen wordt niet gesproken over parkeernormen.

A026-MO017 - Par. 3.4 - Beleidskeuze 6.1.2. > toekomstbestendig bouwen

Indiener verzoekt om beleidskeuze toekomstbestendig bouwen ook toe te passen op infrastructuur.

Antwoord:

Toekomstbestendige infrastructuur is niet echt een keuze maar meer een randvoorwaarde bij aanleg en verbetering van infrastructuur. Infrastructuur wordt aangelegd voor periodes van 30, 50 of zelfs 100 jaar. Bij het ontwerpen wordt rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen (demografisch, economisch, klimaat) waarbij wordt uitgegaan van het meest ongunstige scenario.

A026-MO018 - STOMP

Hoe wordt het er vanuit het STOMP-principe aangekeken tegen de woningbouwontwikkelingen in gemeente Zuidplas en omgeving?

Hoe wordt het STOMP-principe en maatregelen die daarvoor op (boven) regionaal niveau nodig zijn gehanteerd voor de woningbouwontwikkelingen zoals in gemeente Zuidplas en omgeving? Welke rol heeft de provincie hierin?

Antwoord:

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt nadrukkelijk gekeken naar alle modaliteiten. De provincie kijkt daarbij naar het hele pallet dat in STOMP genoemd wordt: Lopen, fietsen, ov, deelmobiliteit en de auto. In het omgevingsbeleid wordt daar generiek naar gekeken. Per gebied zal daar samen met gemeenten en anderen een gebiedsgerichte invulling aan gegeven worden. De concrete uitwerking is locatieafhankelijk en is daarom geen onderdeel van het beleid

A026-MO019 - Druk op mobiliteit systeem

Indiener vraagt in hoeverre de toenemende druk op het bestaande mobiliteit systeem een probleem dan wel een kans kan zijn voor de provincie? Bijvoorbeeld druk op het openbaar vervoer is juist een kans om extra te investeren in het openbaar vervoer? Of: druk op bestaande weginfrastructuur maakt dat het autogebruik mogelijk minder aantrekkelijk is en inzet op verbeteren openbaar vervoer dan dubbel effect heeft? (en minder investeren voor auto en bevorderen duurzame mobiliteit).

Antwoord:

De provincie ziet de druk op bestaande mobiliteit systeem als een probleem én een kans. De drukte op de wegen zorgen voor vertraging en het openbaar vervoer kampt met grote (financiële) uitdagingen. Met de schaarse middelen moet worden gezorgd voor een zo aantrekkelijk mogelijk aanbod voor de reiziger. Grote drukte op een bijvoorbeeld de weg maakt het wellicht eenvoudiger reizigers te verleiden om anders te reizen, bijvoorbeeld te voet, met de fiets of per openbaar vervoer.

A026-MO020 - Beleidskeuze: stimuleren transitie naar duurzaam, veilig en slim personenvervoer

De indiener acht een actieve rol van de provincie in relatie het stimuleren van duurzame mobiliteit cruciaal en verzoekt het beleid hierop aan te vullen.

Antwoord:

De provincie is blij met de steun van de indiener voor het stimuleren van duurzame mobiliteit. Dit is en blijft een gezamenlijke uitdaging van de verschillende overheidslagen daar de provincie hier ook maar een beperkte bevoegdheid en financieel instrumentarium heeft. Het zal voornamelijk bestaan uit aanjagen en stimuleren van ontwikkelingen door inzet van personeel en subsidies waar de provincie zelf geen wettelijke taken heeft

A026-MO021 - Maatregel: Bereikbaar door nabijheid

De indiener verzoekt de beleidstekst uit te bereiden met de controlerende rol door de provincie.

Antwoord:

Waar de provincie geen wettelijke taak of bevoegdheid heeft kunnen we wel aanjagen en stimuleren maar niet afdwingen en controleren. In dit geval kunnen we wel monitoren maar dan alleen gekoppeld aan onze wettelijke rol.

A026-MO022 - Maatregel: Veilig gedrag in het verkeer

De indiener verzoekt de presterende rol nader toe te lichten

Antwoord:

Onder de presterende rol van de overheid vallen de prestaties die de provincie levert op het gebied van veiliger maken van infrastructuur zoals wegen, rotondes en fietspaden. En ook de inspanningen om tot een gedragsverandering van reizigers te komen middels educatie en voorlichting

A026-MO023 - Maatregel bevorderen lopen

De indiener verzoekt de samenwerkende rol nader toe te lichten

Antwoord:

We werken samen met Rijk, andere provincies en de gemeenten en organisaties in Zuid-Holland om lopen naar nabij gelegen bestemmingen of als schakel in de mobiliteitsketen te bevorderen. We stimuleren kennisoverdracht over lopen, daarbij kijken we naar de nabijheid van bestemmingen en directe, veilige en aantrekkelijke looproutes. Via de mobiliteitstoets adviseren we op basis van het STOMP-principe over een goede inrichting ten behoeve van de voetgangers bij ruimtelijke ontwikkelingen.

A026-MO024 - Keuze Adequaat en duurzaam aanbod openbaar vervoer

Welke rol neemt provincie in om te komen tot passend OV zodat een omslag kan worden gemaakt naar collectieve mobiliteit (ook wet publiek vervoer)?

De indiener vraagt of de provincie een meer actieve en organiserende rol kan innemen zodat er inhoud kan worden gegeven aan publieke mobiliteit.

De indiener vraagt de provincie in de beleidskeuze Adequaat en duurzaam aanbod openbaar vervoer een positie in te nemen ten aanzien van Zuid-Holland Bereikbaar.

Antwoord:

De provincie vindt een compleet openbaar vervoerssysteem belangrijk. Niet alleen traditionele vormen zijn belangrijk, maar ook aanvullende voorzieningen om de reis van deur tot deur mogelijk te maken. Daartoe schrijft de provincie in concessies eisen aan vervoerders. Daarnaast heeft de provincie met de provinciale haltevisie en -uitvoeringsprogramma om ketenvoorzieningen bij haltes te verbeteren. Ook werkt de provincie in de Drechtsteden aan een pilot om openbaar vervoer met doelgroepenvervoer beter met elkaar te combineren.

A026-MO025 - Maatregel: Deelmobiliteit & publiek vervoer

De indiener verzoekt de presterende rol nader toe te lichten? Waarbij de indiener vraagt om een grotere rol voor de provincie in het regio specifiek maken van publiek vervoer.

Antwoord:

De provincie kijkt in elke concessie welke mogelijkheden er zijn voor publiek vervoer. Samenwerking tussen provincie, vervoerders en gemeenten is daarbij randvoorwaardelijk.

A026-MO026 - Maatregel goed en schoon regionaal openbaar vervoer

De indiener vraagt de provincie om bij grote ruimtelijke ontwikkelingen actief mee te denken in de ontwikkeling van HOV-(bus) vervoer en de maatregelen die daarvoor ook nodig zijn buiten het plangebied van de ruimtelijke ontwikkeling.

De indiener vraagt de provincie om de maatregel op te nemen voor alle openbaar vervoer maatregelen (ook als het niet R-net is). Gemeenten zijn er — samen met provincie - bij gebaat dat het openbaar vervoer zo goed mogelijk kan concurreren met de auto.

Antwoord:

De gemeente denkt graag actief mee als het gaat om de combinatie ruimtelijke ordening en openbaar vervoer. Uiteindelijk is succesvol openbaar vervoer een combinatie van een goed aanbod en uitstekende infrastructuur. Hierbij hebben alle wegbeheerders een taak.

A026-MO027 - Maatregel snel internationaal openbaar vervoer en optimaal hoofdrailnet van het rijk

Inzetten op een mobiliteitstransitie is een maatschappelijke opgave waar alle betrokken overheden hun rol in hebben. Om OV concurrerend te laten zijn met de auto is vanuit provincie een grotere rol noodzakelijk. De indiener vraagt om een actieve rol van de provincie in het bevorderen van frequente bediening juist om met elkaar het gebruik van openbaar vervoer aantrekkelijk te maken. Deze rol kan liggen in lobby bij Rijk en spoorse partijen, maar mogelijk ook in een subsidiering'.

Daarnaast vraagt de indiener om op te nemen dat provincie gezamenlijk met regio zich hard maakt voor een nieuw station Gouda — Zuidplas (werktitel) en deze op agenda bij het Rijk te krijgen.

Antwoord:

De provincie hecht aan aantrekkelijk openbaar vervoer. Hoge frequenties passen daarbij. De provincie probeert bij elke aanbesteding een zo hoog mogelijk kwaliteitsniveau voor de reiziger te verkrijgen met hoge frequenties op de belangrijke lijnen. De provincie ondersteunt een nieuw station in de Zuidplas. Realisatie is echter een zaak van het Rijk.

A026-MO028 - Maatregel: Versterken en veilig houden van goederen corridors

De indiener vraagt meer richting geven aan gewenste routes en de tekst hierop aan te vullen. Wat hier ontbreekt is goederenvervoer op provinciale wegen en het al en dan niet aanwijzen van specifieke routes voor goederenvervoer en/of exceptioneel vervoer. Het aanwijzen van specifieke routes vereist mogelijk ook aanpassingen aan (provinciale) infrastructuur. Ook ontbreekt inzicht op en wenselijkheid van goederenvervoer over spoor. En aanvullend daarop de impact van goederenvervoer over spoor op de leefomgeving. Dit zowel in de reguliere situatie, als in perioden dat alternatieve routes door goederentreinen gereden moeten worden.

Antwoord:

Maarten: De provincie is verantwoordelijk voor de provinciale infrastructuur. In het geval van goederenvervoer gaat het dan over wegen en vaarwegen waarbij geen specifieke routes worden aangewezen voor goederenvervoer. De provincie gaat niet over Hoofd(vaar)wegen en het Hoofd(goederen)spoor.

Waar nodig hebben we in het verleden provinciale infrastructuur aangepast om goederenvervoer beter te faciliteren. Bij aanleg en verbetering van infrastructuur die niet specifiek zijn gericht op

goederenvervoer wordt ook rekening gehouden met het vervoer van goederen zover dit van toepassing is.

A026-MO029 - Beleidskeuze: Voorbereiding (provinciale) infrastructuurprojecten en bijdragen aan projecten van anderen

De indiener acht een actieve provinciale rol noodzakelijk bij het realiseren van de mobiliteitstransitie. Het gaat hierbij om actief meedenken en meedoen in het uitwerken van alternatieven voor de auto. De indiener vraagt wat de provincie hiervan vindt.

De indiener vraagt de provincie een actieve rol te nemen bij het nastreven van een goed functionerend mobiliteitssysteem, mede in relatie tot een grote(re) ontwikkelopgave en het principe 'eerst bewegen, en dan bouwen'

Antwoord:

De provincie streeft een mobiliteitstransitie en een goed functionerend mobiliteitssysteem na door middel van onder andere eigen infrastructuur projecten (in de voorbereiding daarvan dienen alle alternatieven overwogen te worden) en het verlenen van subsidies aan projecten die hier aan bijdragen. Deze projecten zijn opgenomen in de begroting en het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur. De mobiliteitstransitie en het totale mobiliteit systeem zijn echter geen wettelijke taken van de provincie en we hebben ook geen bevoegdheid bij mobiliteitsplannen van derden. De provincie kan alleen een actieve rol aannemen als er een duidelijk provinciaal (ruimtelijk en mobiliteit) belang is.

A026-MO030 - Maatregel: samenwerken aan regionale energiestrategieën

Hoe vult de provincie haar actieve rol in die zij in relatie tot het stimuleren van duurzame mobiliteit cruciaal achten?

Antwoord:

De provincie werkt mee aan totstandkoming en realisatie van de regionale agenda laadinfra voor hebben. Zie beleidsprestatie 2.1.1.

A026-MO031 - Beleidskeuze Toekomstbestendige ruimte voor ondernemen

De indiener verzoekt mobiliteit in de vorm van mobiliteitsplannen etc. voor bedrijven en bedrijventerreinen te verwerken in deze beleidskeuze.

Antwoord:

Dit is onderdeel van beleidskeuze 2.1.1 en specifiek de maatregel stimuleren bewust mobiliteitsgedrag. De provincie kiest ervoor om bij grootschalige werkzaamheden de onvermijdelijke overlast door noodzakelijke (onderhoud)werkzaamheden als kans te benutten om gedrag van reizigers structureel te veranderen. In het samenwerkingsverband Zuid-Holland Bereikbaar werkt de provincie samen met andere infrastructuurbeheerders en hun opdrachtgevers in Zuid-Holland en met grote bedrijven, vervoerders, brancheorganisaties, belangenverenigingen en lokale overheden

A026-MO032 - Maatregel: Uitwerking instrumenten woonbeleid

De indiener vraagt hoe de maatregel zich verhoudt tot de afspraken in de Deelovereenkomst Mobiliteit (2023), met name het projectplan N219 en N457.

Antwoord:

De provincie heeft hier meerdere rollen, namelijk regie op de woningbouwplannen en daarnaast de wettelijke taak als wegbeheerder en als verantwoordelijke voor het regionale openbaar vervoer. Dat betekent niet dat we verantwoordelijk zijn of de regie voeren over de totale gebiedsontwikkeling. Daarvoor is de gemeente bevoegd.

A026-MO033 - Beleidskeuze: Toekomstbestendig bouwen

De indiener verzoekt de beleidskeuze aan te vullen met de wijzigende mobiliteitsbehoefte, mobiliteitstransitie en de energiebehoefte gekoppeld aan de mobiliteit.

Antwoord:

Deze onderwerpen komen aan bod in beleidskeuzes 2.1.1 t/m 2.1.3

A026-MO034 - Beleidskeuze: toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling

De indiener vraagt de organiserende rol van de provincie bijvoorbeeld bij het realiseren van (hoogwaardig) openbaar vervoer dat daadwerkelijk kan concurreren met de auto. En dit tekstueel in de visie aan te brengen.

Antwoord:

Dit onderwerp komt aan bod in beleidskeuze 2.1.2.

A026-MO035 - Schrappen maatregelen

De indiener constateert dat twee maatregelen geschrapt zijn uit de tekst van het Omgevingsbeleid: Knooppunt Gouwe — Nieuwerkerk aan den IJssel (2x3) rijstroken (Bijlage I Volledig overzicht, blz. 76) en HOV Nesselande — Zuidplaspolder (Bijlage I Volledig overzicht, blz. 80). De indiener verzoekt aan te geven op welke wijze deze maatregelen in het Omgevingsbeleid geborgd blijven

Antwoord:

Deze ruimtelijke reserveringen hadden voor een groot deel betrekking op infrastructuraanpassingen zonder formele status voor de provincie. In de praktijk konden hier geen rechten aan worden ontleend. Deze maatregelen waren dus voorheen niet geborgd zoals de indiener stelt.

Hierbij ontstond de indruk dat de provincie voorstander was van of verantwoordelijk was voor deze maatregelen terwijl dat niet per sé het geval was. De programmering van infrastructurele maatregelen met een formele status is opgenomen in het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur (PZI) wat jaarlijks als bijlage bij de begroting verschijnt. Als deze projecten een formele provinciale status krijgen dan worden zij opgenomen in het PZI

A026-PA021 - Parkeernorm

De indiener merkt op dat een maximale parkeernorm van 0,7 per woning in het landelijk gebied niet passend is en verzoekt variatie in de norm aan te brengen.

De indiener merkt op dat de parkeernorm van 1,3 per woning te stellig is en vraagt waarop deze norm gebaseerd is.

De indiener merkt op dat de parkeernorm van 1,3 per woning te stellig is en verzoekt variatie in de norm aan te brengen.

Bij het gericht kunnen toepassen van lagere parkeernormen zijn gemeenten in de ruimtelijke ontwikkelingen sterk afhankelijk van de mate waarin de kwaliteit van Hoogwaardig openbaar Vervoer (en ook van regionale fietsinfrastructuur) wordt geborgd; daarin is provincie een belangrijke partij. De indiener vraagt in relatie tot de lagere parkeernormen vanaf het moment van opleveren van de eerste woning op een ontwikkellocatie het HOV te hebben gerealiseerd.

De indiener stelt dat het voorstel tot een generieke parkeernorm voor bepaalde functies/gebieden geen recht doet aan de (lokale) uitgangspunten, gebruikservaringen en afwegingen die momenteel aan het gemeentelijke parkeerbeleid ten grondslag liggen. Dit voorstel sluit niet aan de gebiedsgerichte aanpak (met bijbehorend maatwerk) die provincie voorstaat en ook niet bij de variatie die CROW hanteert in parkeercijfers in stedelijke of landelijke gebieden en de afstand tot voorzieningen (bijvoorbeeld centrum, schil centrum). En vraagt hoe de parkeernorm in relatie tot deze onderdelen kan worden onderbouwd.

De indiener stelt de volgende wijziging voor aan Artikel 7.45e: wij zien graag een marge voor een parkeernorm per woning per type station(omgeving), omdat er een groot verschil is tussen een station in een meer of minder sterk stedelijk gebied en een station in een meer landelijke gemeente.

De indiener stelt de volgende wijziging voor aan Artikel 7.45f: wij zien graag dat de parkeernorm van maximaal 1,3 parkeerplaats per woning minder stellig wordt opgenomen en dat hier ook aandacht is voor de mate van stedelijkheid waarin de ontwikkeling plaatsvindt.

Antwoord:

Er zit ruimte voor maatwerk in artikel 7.45 e en 7.45f. Meer dan 0,7 kan zolang dat is gebaseerd op het lokale autobezit per woningtype, woningoppervlak en eigendomstype.

De parkeernorm van 1,3 voor vrije sector woningen is gebaseerd op gemiddeld maximaal 1 auto per huishouden plus 0,3 voor bezoekers. Gemeenten kunnen zelf maatwerk leveren tussen grotere en kleinere woningen en tussen dichtbij en maar op afstand van OV. Dit wordt verduidelijkt in de regeling. Afwijken is ook mogelijk als er geen OV-aanwezig is in de buurt en als de parkeernorm zou leiden tot een onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat. Ook dit wordt verduidelijkt in de regeling. Zoals in de toelichting van de verordening is aangegeven, verwacht de provincie wel dat flankerend beleid wordt toegepast. Met behulp van gerichte marketing/communicatie naar de toekomstige bewoners, parkeren op afstand, nabijheid van voorzieningen, deelmobiliteit, fietsvoorzieningen en eventueel parkeerregulering is bouwen voor huishoudens met maximaal 1 auto in goede banen te leiden.

Reeds zonder beleid heeft minimaal 55% van de huishoudens in landelijke gemeenten al maar 1 of geen auto. Door te bouwen voor huishoudens met maximaal 1 auto en dat expliciet te communiceren en flankerend beleid toe te passen, is dat percentage te verhogen. Dat is beter dan geen of minder woningen kunnen bouwen als gevolg van beperkingen die de verkeersinfrastructuur aan de woningbouw oplegt. Dit is sturend parkeerbeleid, in plaats van vraag volgend parkeerbeleid. De provincie wil namelijk dat de investeringen die provincie en andere overheden jaarlijks doen in exploitatie en uitbreiding van OV, ruimtelijk en programmatisch maximaal worden ondersteund.

Deze zienswijze is deels gegrond. In de regels voor parkeren bij 3 ha locaties (7.45 fa) wordt aangegeven dat het gaat om een gemiddelde parkeernorm per locatie, zodat differentiatie op de locatie mogelijk is. Ook wordt de afwijkingsmogelijkheid verbreed, zodat ook de afwezigheid van een verbinding van het openbaar vervoer een grond kan zijn voor toepassing daarvan.

A026-RK023 - Ruimtelijke kwaliteit

Via een aanpassing van artikel 7.43i van de ZHOV (beschermingscategorie 2 recreatiegebied warden ruimtelijke ontwikkelingen in recreatiegebieden mogelijk "voor zover de oppervlakte openbaar toegankelijk recreatiegebied en de potentiële recreatieve waarden per saldo tenminste gelijk blijven". Wij verwachten dat deze formulering ertoe leidt dat ruimtelijke ontwikkelingen in deze gebieden praktisch onuitvoerbaar warden. Aangezien ruimtelijke ontwikkelingen oppervlakteneutraal gecompenseerd moeten warden, vergt dit verwerving van compensatiegronden. Ontwikkelingen worden daarmee afhankelijk gemaakt van gronden die veelal in eigendom van derden zijn. Wij vragen dit artikel aan te passen, aangezien dit artikel praktisch niet/ nauwelijks uitvoerbaar is.

Antwoord:

Recreatiegebieden vallen onder beschermingscategorie 2, waarbij inpassen en aanpassen mogelijk zijn. De beschermingscategorie is bedoeld om de recreatieve functie van deze gebieden te beschermen. De voorwaarde 'voor zover de oppervlakte openbaar toegankelijk gebied en de potentiële recreatieve waarden per saldo tenminste gelijk blijven' vinden we daarbinnen passend. Het compensatiebeginsel is geen nieuw beleid, eerder stond het verwoord in de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013. Het beginsel is nu opgenomen in de verordening.

In het tweede lid van artikel 7.43i is nog wel een afwijkingsmogelijkheid opgenomen voor de situatie dat het redelijkerwijs niet mogelijk is om de oppervlakte openbaar toegankelijk recreatiegebied per saldo gelijk te houden. Er moeten dan wel aanvullende maatregelen worden genomen voor het vergroten van de opvangcapaciteit in het gebied en de recreatieve waarden.

A026-RK024 - Moerkapelle-Oost

De indiener verzoekt locatie "Moerkapelle-Oost, fase 3" te schrappen uit de kaart "buitengebied". Deze locatie is inmiddels planologisch geborgd (onherroepelijk uitwerkingsplan "Moerkapelle-Oost, fase 3").

Antwoord:

Voor de locatie Moerkapelle-Oost fase 3 is een bestemmingsplan vastgesteld, na de peildatum die de provincie heeft gehanteerd voor de begrenzing van bestaand stads- en dorpsgebied. Er is geen bezwaar om deze locatie nu al aan te duiden als bestaand stads- en dorpsgebied. Deze zienswijze is gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de begrenzing van bestaand stads- en dorpsgebied (BSD).

A026-SV051 - Par. 3.4 — Beleidskeuze 6.2.3 > toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling

De indiener verzoekt om in de visie op toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling flexibiliteit te borgen zodat gemeenten hun keuzes kunnen afstemmen op de lokale context bijvoorbeeld bij het toepassen van passende parkeernormen.

Antwoord:

De provincie stuurt vanuit provinciaal belang op een toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling en verzoekt gemeenten rekening te houden met het provinciaal beleid. Voor enkele onderdelen zijn daartoe regels opgenomen in de verordening, zoals voor parkeren. Maatwerk blijft incidenteel

mogelijk, mits goed gemotiveerd. De provincie wil namelijk dat de investeringen die provincie en andere overheden jaarlijks doen in exploitatie en uitbreiding van OV, ruimtelijk en programmatisch maximaal worden ondersteund door de gemeenten. De provincie begrijpt het verzoek om lokaal maatwerk. Daarom zijn er afwijkingsmogelijkheden opgenomen. Bijvoorbeeld voor de afwezigheid van OV of onevenredige aantasting van het woon/leefklimaat.

A026-SV052 - Nabijheid van voorzieningen

De indiener vraagt op welke manier de auto een rol speelt in relatie tot nabijheid van voorzieningen binnen 15 minuten in het landelijk gebied?

Antwoord:

De provincie vindt nabijheid en bereikbaarheid van voorzieningen voor alle doelgroepen in Zuid-Holland belangrijk. Daarbij gaat het over bereikbaarheid van voorzieningen met auto, OV en/of fiets. Het beleid voor voorzieningen in zowel het stedelijk als het landelijk gebied wordt verder uitgewerkt in de Herziening Omgevingsbeleid 2025.

A026-SV053 - Nieuwerkerk-Noord

De indiener verzoekt Nieuwerkerk-Noord van een (voorlopige) duiding te voorzien in het ruimtelijk beleid omtrent grote buitenstedelijke bouwlocaties, bijvoorbeeld door dit als zoekgebied voor een grote buitenstedelijke bouwlocatie aan te wijzen.

Antwoord:

In deze herziening worden geen nieuwe 3ha-locaties of 'zoekgebieden' voor grote buitenstedelijke bouwlocaties aangewezen.

A026-SV054 - Sportvelden Moordrecht

De indiener verzoekt de 3-hectarelocatie "Sportvelden Moordrecht" te schrappen uit "Tabel 4 Locaties andere stedelijke ontwikkelingen", aangezien deze locatie inmiddels is gerealiseerd;

Antwoord:

De locatie Sportvelden Moordrecht is inmiddels gerealiseerd en hoeft daarom niet meer te worden aangeduid als grootschalige buitenstedelijke bouwlocatie (ook wel genoemd '3 ha locatie'). Deze zienswijze is gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de ZHOV, de locatie Sportvelden Moordrecht wordt geschrapt in bijlage II geschrapt uit de geometrische begrenzing van grote buitenstedelijke bouwlocaties bijlage IX, onderdeel B4, tabel andere stedelijke ontwikkelingen.

A026-TR042 - Recreatiegebied

U geeft aan dat het recreatiegebied "Hitland" wordt verwijderd onder de noemer "recreatiegebied" (Bijlage Wijziging ZHOV, blz. 144). Een nadere uitleg wordt hierbij niet gegeven. Ook op de kaartbeelden is een verwijdering niet zichtbaar. We verzoeken u recreatiegebied Hitland niet te verwijderen, een nadere uitleg te geven op dit punt en in nader overleg met de gemeente te treden alvorens een besluit omtrent dit aspect te nemen.

Antwoord:

Bedankt voor deze constatering. Het klopt niet dat Hitland als recreatiegebied uit de verordening wordt verwijderd, dit is incorrect en we zullen de tekst hierop aanpassen. Wel zijn er voor dit gebied enkele zeer kleine 'grenscorrecties' die in overleg met de gemeente worden doorgevoerd. Deze zienswijze is gegrond. Dit leidt tot aanpassing van het wijzigingsbesluit van de ZHOV. In het overzicht van de Geo-informatieobject aanpassingen (bijlage II), wordt bij Hitland aangegeven "aangepast" in plaats van "verwijderd".

A026-TU012 - Zaaipad

De indiener verzoekt de percelen gelegen aan het Zaaipad te Zevenhuizen te verwijderen als kernglastuinbouwgebied of aan te passen naar een maatwerkaanduiding, waardoor er ruimte wordt geboden aan verruiming van gebruiksmogelijkheden. De betreffende percelen zijn gelegen tussen de Bredeweg, Noordelijke Dwarsweg, A12 en (het verlengde van) de inrit naar het tuincentrum Bredeweg 86-C. Dit naar aanleiding van de hiervoor doorlopen beroepsprocedure.

Antwoord:

In het gebied is in het verleden een provinciale weg gepland namelijk de Rottelaan. De provincie heeft deze plannen vervolgens teruggedraaid. Echter, anticiperend op de provinciale weg, is de vestiging van een tuincentrum toegestaan. Daarmee zijn een aantal bedrijven aan het Zaaipad afgesneden van de rest van het Greenportgebied. Deze bedrijven hebben nu weinig toekomstperspectief omdat er geen ruimte meer is voor schaalvergroting. Daarnaast merken wij op dat er ook een ecologische verbindingzone een plek moet gaan krijgen in het gebied. De aanduiding maatwerkgebied biedt de mogelijkheid om naast glas andere functies dan enkel glas toe te staan om het gebied weer toekomstwaarde te geven.

De basis voor een aanpassing van de begrenzing van het Greenportgebied kan worden gevonden in artikel 7.54 lid 3 van de provinciale Omgevingsverordening. Er is in dit geval geen sprake van een onevenredige aantasting van de omvang van de locaties en de bruikbaarheid van het glastuinbouwgebied.

Deze zienswijze is gegrond. Het Zaaipadgebied zal in de ZHOV aangeduid worden als maatwerkgebied glastuinbouw.

A026-WO077 - Maatregel: Uitwerking instrumenten woonbeleid

De indiener verzoekt de faciliterende rol nader toe te lichten.

Antwoord:

Dit betreft geen inhoudelijke wijziging in deze herziening, maar verwijst naar een redactionele verandering. We verwijzen naar de bestuurlijke overeenkomst ontwikkeling middengebied Zuidplaspolder.

A026-ZZ003 - Middengebied/Vijfde Dorp

De indiener vraagt bevestiging over het volgende: Het Middengebied/ Vijfde Dorp is onze grootste gebiedsontwikkeling. Hierover zijn in 2021 bestuurlijke afspraken met de Provincie gemaakt en op 14 mei 2024 is het bestemmingsplan Middengebied Zuidplaspolder 1 vastgesteld. Het ontwerpbestemmingsplan "Middengebied Zuidplaspolder 2" is ook in procedure gebracht. Gelet op

de huidige status van de afspraken en planvorming zien wij in uw voorliggende herziening geen verzwaring van het provinciaal ruimtelijk regime ten aanzien van het Middengebied.

Antwoord:

De provincie bevestigt dat de gemaakte afspraken en vastgestelde planologisch regime blijven gelden.

A027 – Gemeente Rijswijk

A027-BE086 - Niet te transformeren bedrijventerreinen

De maatregel bij bescherming milieucategorie 3.1 en hoger op werklocaties houdt geen rekening met profielen, liggingen, feitelijk gebruik en kwaliteiten van bedrijventerreinen. De maatregel belemmert ontwikkeling terwijl deze locaties geschikt zijn voor combinatie van werken en wonen. Omdat er geen uitbreidingslocaties worden aangewezen is er geen schuifruimte om bedrijven met een lage milieubelasting te verplaatsen. De gemeente vraagt om een meer uitgewerkte aanpak.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

A027-BE087 - Uitbreidingslocaties – functiemenging op locaties

De gemeente Rijswijk vraagt de provincie om de ruimtebehoefte van verschillende sectoren (klimaatadaptatie, energietransitie, (circulaire) economie, wonen) in kaart te brengen om zo beter onderbouwde keuzes te maken welke functies en sectoren ruimte krijgen in Zuid-Holland. De focus op woningbouw zet de economie onder druk. De gemeente geeft aan functiemenging te willen in stedelijke gebieden en stedelijke bedrijventerreinen (i.p.v. traditionele bedrijventerreinen).

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

A027-BE088 - Doelen uit Omgevingsvisie (bedrijventerrein) te rigide vertaald in Omgevingsverordening

In Rijswijk zijn gebieden aangewezen met een hogere potentiële milieubelasting waar mengen met wonen wordt uitgesloten, zoals het middengebied van de Plaspoelpolder. De bedrijventerreinen kunnen beter benut worden maar dit vraagt om een lange adem.

Andere gebieden zoals: oost- en westzijde Plaspoelpolder zijn aangewezen waar wonen en werken wel zijn toegestaan, omdat er verouderde kantoren zijn en ligging is aan de rand van stedelijk gebied en bevindt zich nabij Hoogwaardig, Openbaar Vervoer.

De gemeente constateert dat de doelen uit de Provinciale Omgevingsvisie nu te rigide worden vertaald naar regels in de Omgevingsverordening, wat het voortzetten van deze koers en uitvoering van onze gezamenlijke ambities op het gebied van woningbouw en functiemenging belemmert. Dit dreigt te gebeuren bij de Broodfabriek.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie C009-BE034

A027-BE089 - Maatregelen in verordening zijn te generiek

De maatregelen in de verordening zijn te generiek, éézijdig (niet integraal) en contraproductief t.o.v. andere doelen. De gemeente Rijswijk vraagt om ruimte aan de MRDH en gemeenten om gebiedsgerichte oplossingen te vinden. Met behoud van de mogelijkheid voor regionale visies en

maatwerkafspraken, zoals goedgekeurd door de provincie. Dit biedt provinciale controle en ruimte voor oplossingen op maat, zonder economische ontwikkeling te belemmeren.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Er moet ruimte voor maatwerk blijven i.t.t. een generieke maatregel"

A027-BE090 - De regels uit verordening gaan uit van een papieren werkelijkheid

De gemeente Rijswijk vraagt de provincie Zuid-Holland specifiek te kijken naar ruimtelijke ligging, feitelijk gebruik en welke beleidsdoelen bereikt moeten worden op bedrijventerreinen. In de praktijk blijft milieuruimte op bedrijventerreinen onderbenut. De provincie wordt gevraagd om de gemeenten of de MRDH voor bedrijventerreinen een voorstel te laten uitwerken. De gemeente vraagt om bedrijventerreinprofielen op te stellen en werk te maken van beter benutten van alle terreinen. Daarbij ruimte te geven voor menging op terreinen waar hogere milieubescherming niet passend is en eis geen compensatieplicht gebaseerd op een papieren werkelijkheid.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Ruimte voor maatwerk blijven i.r.t. generieke maatregel".

A027-BE091 - Een afdoende ontheffingsmogelijkheid ontbreekt

Lid 5 tot en met 6 over het verlenen van ontheffing van de verordening, bieden mogelijkheden om onder bepaalde voorwaarden functiemenging en gedeeltelijke functiewijzigingen toe te staan, maar de gemeente vindt deze voorwaarden te beperkend. Zo wordt er geen mogelijkheid geboden om de milieucategorie van een bedrijventerreinen te verlagen om mengen met wonen mogelijk te maken.

De gemeente vraagt de provincie om een ontheffingsmogelijkheid op te nemen in de verordening voor heel artikel 7.52. Zodoende houdt de provincie de mogelijkheid open om plannen mogelijk te maken.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

A027-BE092 - Aanpassen aanduiding watergebonden bedrijventerrein Havenkwartier

De gemeente verzoekt de provincie Zuid-Holland de geometrische bepaling watergebonden bedrijven aan te passen en de aanduiding watergebonden bedrijven bij het Havenkwartier te verwijderen. Daarmee wordt het provinciaal beleid in overeenstemming gebracht met het toegestane gebruik vastgesteld in het tijdelijk omgevingsplan Rijswijk.

Antwoord:

Zodra de nieuwe (project)bestemmingsplannen in de deelgebieden van het ontwikkelgebied Havenkwartier onherroepelijk zijn vastgesteld, zal de geometrische bepaling watergebonden

bedrijven op de bedrijventerreinenkaart worden aangepast en wordt de aanduiding watergebonden bedrijven bij het Havenkwartier verwijderd.

A027-MO012 - Opwaardering bestaande stations Oude Lijn:

De gemeente vraagt de provincie om bestaande stations langs de Oude Lijn op te waarderen. Hier loopt al een onderzoek (MIRT-verkenning) om het OV langs deze route te versterken. Daarbij worden bestaande stations aangepakt maar niet allemaal: de indiener vraagt de provincie om ook te streven naar de opwaardering van de overige bestaande stations, zoals station Rijswijk.

Antwoord:

De stations van de Oude Lijn zijn onderdeel van het Hoofdspoorwegnet waarvoor de verantwoordelijkheid bij het Rijk ligt. In het kader van de verbetering van de Oude Lijn als drager van de verstedelijking loopt er nu een MIRT-verkenning waar de provincie aan deelneemt. Hierbij wordt integraal gekeken naar de hele lijn. Keuzes moeten nog worden gemaakt. Voor de Oude Lijn geldt dat de provincie jaarlijks in de begroting en het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur de provinciale betrokkenheid aangeeft.

A027-MO013 - Prinses Beatrixlaan

De gemeente Rijswijk verzoekt de provincie Zuid-Holland om de Prinses Beatrixlaan op te nemen in het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur. Deze verkeersader is te druk en vormt een uitdaging is de leefbaarheid van Zuid-Holland.

Antwoord:

Het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur (PZI) geeft de geprogrammeerde provinciale infrastructuurprojecten en provinciale bijdragen aan de projecten van derden. Het PZI maakt geen onderdeel uit van het Omgevingsbeleid waarop de zienswijze betrekking heeft.

Voor opname in het PZI gelden spelregels. Zo moet er een duidelijk provinciaal belang zijn en moet er zicht zijn op financiering. De prinses Beatrixlaan is geen provinciale weg en sluit ook niet aan op een provinciale weg. Ook rijdt er geen provinciaal openbaar vervoer over. Daarnaast zijn er ook geen middelen beschikbaar in het PZI om aan dit project bij te dragen.

A027-OB031 - Algemeen - Maatwerk bieden aan gemeenten

De gemeente verzoekt de provincie maatwerk te bieden ten aanzien van de bovenstaande onderwerpen. Waarbij ze benoemen dat de Omgevingswet is opgesteld in het kader van: "Decentraal wat kan, centraal wat moet." De gemeenten kunnen regels maken die toegespitst zijn op de lokale situatie en de bescherming die daar nodig is rekening houdend met de bredere regionale context. Met de voorgestelde herziening meent de gemeente belemmerd te worden in hun ontwikkeling.

Antwoord:

De behoefte aan maatwerk wordt herkend en komt inderdaad nog niet tot zijn recht in het voorliggende beleid. De verwachting is dat hier met herziening 2025 met meer gebiedsspecifiek beleid eerste invulling aan wordt gegeven.

A028 – Gemeente Westland

A028-BE084 - Beleidskeuze: Toekomstbestendige ruimte voor ondernemen (Ambitie 4)

Tot heden is, heel begrijpelijk, altijd gestreefd naar een zo hoog mogelijke milieucategorie op bedrijventerreinen. Voor Westland heeft dit streven het gevolg dat er maar weinig bedrijventerreinen met een milieucategorie 1 en 2 zijn. De bovengenoemde insteek zorgt er in de praktijk voor dat functiemenging met bedrijventerrein-vreemde functies op Westlandse bedrijventerreinen onmogelijk is en er geen compensatieruimte is. Er is behoefte aan functies die niet elders in Westland kunnen, maar wel aan de randen bepaalde bedrijventerreinen. De indiener gaat graag in gesprek over de randvoorwaarden waaronder dit mogelijk kan blijven.

Tot slot zijn de hoofdzakelijke uitgangspunten van het Ruimtelijk Voorstel van de provincie Zuid-Holland in de visie verwerkt. Wij vragen daarbij aandacht voor de mogelijkheid om grote ruimtevragers binnen het Haven Industrieel Complex, de A12- corridor en het bestaande agro - logistieke complex in de Greenport West-Holland te kunnen blijven faciliteren, zoals opgenomen in het Ruimtelijk Voorstel.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen".

A028-BE085 - Bedrijventerreinen

De insteek van de provincie Zuid-Holland (enkel ruimte bieden voor transformatie van bedrijventerreinen met milieucategorie 1 en 2) zorgt er in de praktijk voor dat functiemenging met bedrijventerrein -vreemde functies op Westlandse bedrijventerreinen onmogelijk is, aangezien de bedrijventerreinen over het algemeen een milieucategorie 3 of hoger hebben en er geen compensatieruimte is. Er is echter ook behoefte aan ruimte voor functies die niet elders in Westland kunnen, maar wel aan de randen van bepaalde lokale bedrijventerreinen. De indiener gaat graag in gesprek over de randvoorwaarden waaronder dit mogelijk kan blijven. Gebruik hiervoor ook het proces van regionale afstemming in MRDH-verband.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen".

A028-DE001 - Beleidskeuze: Digitale Economie (Ambitie 4)

De indiener mist de actieve koppeling van de demografische ontwikkelingen en arbeidstekorten met de provinciale ambities op digitale innovatie, en specifiek de inzet op robotica en mechatronica.

Antwoord:

Robotica en mechatronica kunnen inderdaad een rol spelen om arbeidstekorten in de tuinbouw te verzachten. We zien dit echter niet als digitale innovaties omdat een belangrijk deel van de innovatie niet digitaal is. We zetten wel in op 5G en AI en daar hebben Robotica en mechatronica ook profijt van om beter en breder toegepast te kunnen worden. Innovaties in deze technologieën worden wel via innovatie economie ondersteund via bijvoorbeeld de MIT subsidie.

A028-ET030 - Beleidsdoel: Energietransitie (Ambitie 3)

De indiener is geen voorstander van de realisatie van middelgrote tot grote windturbines vanaf 15 meter. De indiener zet daarom maximaal in op het behalen van het RES - bod middels opwek van duurzame energie via zon op dak, zon op waterbassins en zon op parkeren.

Tot slot wijst de indiener de provincie Zuid-Holland er nogmaals op dat het (mogelijk) voornemen van de provincie voor het realiseren van grote windturbines langs de A20 indruist tegen het gemeentelijk beleid van de indiener aangaande duurzame energieopwekking, en geenszins kan rekenen op voldoende maatschappelijk draagvlak. Daarnaast bestaan zorgen over de ecologische impact van de windturbines op de plaatselijke ecologie door het groene karakter in de nabije omgeving van Maasland.

Antwoord:

Ook indien de zon niet schijnt is er behoefte aan duurzame elektriciteit. Bijvoorbeeld in de winter en/of avond. Dus voor een evenwichtiger stroomaanbod is niet alleen wind- of zonne-energie nodig, maar juist beide. Bovendien kan het net (zowel het bestaande als het toekomstige) het beter aan als de opbrengst het ene moment veelal uit wind en het andere moment veelal uit zon komt. De netten worden dan optimaler benut en dat scheelt ook in de maatschappelijke kosten.

De provincie voelt zich verantwoordelijk voor het behalen van de RES-biedingen. De provincie heeft gemeenten daarom middels de GS-brief aan PS Routekaart RES Elektriciteit toegelicht hoe de zoekgebieden voor windenergie uit RES 1.0 uitgewerkt worden tot zoeklocaties voor windenergie. De provinciale besluitvorming hierover is voorzien in de herziening van het provinciaal Omgevingsbeleid 2025. We vinden het niet logisch om voor individuele gemeenten vooruit te lopen op deze besluitvorming.

A028-ET031 - Zonnevelden

In de beschreven richtpunten omtrent ruimtelijke kwaliteit staat beschreven dat een zonneveld wordt toegevoegd aan de andere bestemming (meervoudig ruimtegebruik). De indiener zou graag opgenomen zien worden dat zonnevelden (als zelfstandige functie, niet ten dienste van de glastuinbouwfunctie) in duurzaam glastuinbouwgebieden worden uitgesloten.

Antwoord:

Het realiseren van zonnevelden in glastuinbouwgebieden is uitsluitend mogelijk indien hierbij sprake is van meervoudig ruimtegebruik en aangetoond is dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het glastuinbouwgebied. Hiermee gaat de provincie er vanuit dat realisatie van zonnevelden op plekken waar dit mogelijk is geen verstorend effect heeft op de bruikbaarheid van het glastuinbouwgebied en daarmee de functie van deze gebieden. Indien de gemeente wenst om nadere scherpere eisen op dit vlak voor haar glastuinbouwgebied te stellen is dat mogelijk. De provincie ziet naar aanleiding van de zienswijze geen aanleiding om haar beleid hierop aan te passen.

A028-ET032 - Kleine windturbines

In de Westlandse Energie Opgave 2023 -2027 staat beschreven dat Westland geen geschikt gebied is voor windturbines. Voor de energietransitie richt Westland zich met name op aardwarmte.

Windturbines leveren onevenredig veel beperkingen op, waardoor de indiener deze voor Westland als niet passend bij de lokale situatie beschouwt.

Antwoord:

De provincie voelt zich verantwoordelijk voor het behalen van de RES-biedingen. De provincie heeft gemeenten daarom middels de GS-brief aan PS Routekaart RES Elektriciteit toegelicht hoe de zoekgebieden voor windenergie uit RES 1.0 uitgewerkt worden tot zoeklocaties voor windenergie. De provinciale besluitvorming hierover is voorzien in de herziening van het provinciaal Omgevingsbeleid 2025. We vinden het niet logisch om voor individuele gemeenten vooruit te lopen op deze besluitvorming.

A028-IE001 - Beleidskeuze: Innovatieve economie (Ambitie 4)

Het is de indiener niet duidelijk wat de provincie Zuid-Holland verstaat onder innovatieclusters. Wat de indiener betreft is het daarnaast ook belangrijk om clusters samen te brengen en interacties te stimuleren en actief te zoeken naar cross-overs.

Antwoord:

De term ‘innovatiecluster’ is afgeleid uit de subsidieregeling Campussen Zuid-Holland, een van de instrumenten die de provincie gebruikt voor het steunen van innovatieclusters en innovatie-activiteiten. Deze regeling is op haar beurt gebaseerd op de meest recente versie van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (zie Verordening EU nr. 2023/1315). Innovatieclusters worden door de Europese wetgever gezien als structuren of georganiseerde groeperingen van onafhankelijke partijen die zijn opgezet om innovatieve activiteiten en samenwerkingsvormen te stimuleren, die daadwerkelijk bijdragen aan kennisoverdracht, netwerking, informatieverbreiding, en samenwerking tussen de private ondernemingen en de andere typen organisaties binnen het cluster.

De verordening geldt daarbij als breed kader. Wij hebben met de beleidskeuze ‘innovatieve economie’ gekozen voor een benadering gericht op innovatieclusters waarbij sprake is van een fysieke concentratie van innovatie-activiteiten. De reden hiervoor is het uitgangspunt dat een fysiek geconcentreerd innovatiecluster effectievere, laagdrempeligere, en meer zichtbare samenwerking mogelijk maakt. Dat geldt in het bijzonder voor een subtype van deze clusters, namelijk de campussen waarvoor de eerder genoemde subsidieregeling van toepassing is. Een campus kenmerkt zich door de aanwezigheid van een grootschalige, manifeste kennisdrager in de vorm van een onderwijs- en/of onderzoeksinstelling. Overigens kent Zuid-Holland verspreid over de provincie relatief veel fysiek geconcentreerde innovatieclusters. De beleidskeuze reflecteert daarmee de praktijk van de Zuid-Hollandse innovatieclusters.

Wij onderschrijven uw oproep tot uitwisseling en samenwerking tussen clusters ten eerste, en sturen hier actief op. Onder meer via onze betrokkenheid bij campussen, kennis- & innovatienetwerken, en fieldlabs jagen wij dit aan. Wij hebben dit bovendien als prestatie-eis opgenomen in verschillende subsidies die wij in de afgelopen jaren aan deze samenwerkingsstructuren hebben verleend. Daarbij willen we benadrukken dat deze wens ook leeft bij de innovatieclusters zelf.

A028-MO010 - Beleidsdoel: Duurzame en veilige bereikbaarheid voor iedereen (Ambitie 2)

De beleidskeuze die betrekking heeft op de parkeernormen houdt onvoldoende rekening met de belangrijke rol die de auto blijft spelen in dorpen, het landelijk gebied en glastuinbouwgebieden. Dit is volgens de indiener niet in overeenstemming met de terechte rol en belang van de auto die de

provincie Zuid-Holland toeschrijft in voornoemde gebieden, en de keuzevrijheid van de mobiliteit gebruiker. De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland met klem de benodigde ruimte voor de auto in de daarvoor passende gebieden niet onnodig terug te dringen. Verder is het onduidelijk hoe De ontwikkeling van regionale hubs voor vers – logistiek de weginfrastructuur moet ontlasten. De indiener verwacht dat de provincie dit nader onderzoekt voordat de provincie de maatregelen hiertoe opstelt en invoert.

Antwoord:

De auto blijft belangrijk, zeker ook in dorpen en landelijke gebieden. In de voorgestelde wijziging van beleidskeuzes die ter inzage lag komen parkeernormen niet aan de orde. Uitsluitend op zogenoemde 3 hectare locaties wordt in de verordening gesproken over een norm van 1.3 auto's per huishouden voor. Dit om ook woningbouw in deze gebieden mogelijk te houden en ruimte voor voorzieningen in de nabijheid te hebben.

Vanzelfsprekend onderzoekt de provincie wat het effect is van een of meerdere regionale hubs voor vers op de weginfrastructuur. Dit is een van de voorwaarden om te kunnen besluiten over uitvoering van een project.

A028-MO011 - Beleidskeuze: Adequaate en duurzame aanbod openbaar vervoer (Ambitie 2)

In de beschrijving van het doel van de provincie mist de indiener het realiseren van de mobiliteitstransitie, waarbij OV waar mogelijk een volwaardig alternatief wordt voor de auto. De provincie Zuid-Holland benoemt expliciet de verplaatsing tussen kernen, maar het gaat ook om het verbinden van steden en binnen stedelijke agglomeraties. Tot slot wijst de indiener de provincie Zuid-Holland er graag op dat publiek vervoer onderdeel kan zijn van een sterke modaliteitsmix en kan bijdragen aan het versterken van het OV (-systeem).

Ook mist de indiener in de maatregel goed en schoon regionaal openbaar vervoer de betrokkenheid van de provincie Zuid-Holland bij de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, bijvoorbeeld als wegbeheerder en uitvoerder van (provinciale) infrastructuurprojecten.

Antwoord:

De provincie streeft een openbaar vervoernet na dat aantrekkelijk is voor de reiziger. Dat is daarmee ook concurrerend met de auto. Openbaar vervoer is het sterkst tussen kernen, omdat het daar ook echt kan concurreren met de auto. Dat betekent niet dat er in het geheel geen aandacht is voor OV binnen steden, maar de focus voor de provincie ligt op verbeteringen op relaties tussen kernen.

A028-MO041 - Beleidskeuze: Luchtkwaliteit en verminderen geurhinder (Ambitie 7)

De indiener roept de provincie Zuid-Holland op niet vooruit te lopen op mogelijke wetgeving met mogelijk te verwachten normen (namelijk de door de WHO in 2021 geadviseerde grenswaarden die worden verwacht per 2035 te gaan gelden), door een huidige opgave te schetsen om al aan de Europese normen te voldoen per 2030. De indiener roept de provincie Zuid-Holland op om de inspanningen te richten op het behalen van de huidige wettelijke normen.

Antwoord:

De provinciale inzet is om gezondheidsschade door luchtverontreiniging zoveel mogelijk te beperken. Het behalen van de wettelijke grenswaarden is hierbij een belangrijke basis die reeds wordt behaald

in Zuid-Holland. Echter op dat niveau vindt er nog steeds gezondheidsschade plaats. De provincie heeft zich daarom als ambitie gesteld verder te gaan en in 2030 de WHO-advieswaarden uit 2005 te bereiken.

A028-NA015 - Beleidsdoel: Gezonde Natuur (Ambitie 5)

De beschrijving over invasieve exoten (dat de provincie Zuid-Holland zich beperkt tot de Natura 2000 gebieden, Natuur Netwerk Nederland en de belangrijke populaties van vogel- of habitatrichtlijn soorten) lijkt tegenstrijdig met de maatregel 'versterken natuur- en landschapswaarden' waarin de provincie stelt dat de provincie de natuur- en landschapswaarden zowel binnen als buiten begrensde natuurgebieden wil behouden en versterken. De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland ook buiten begrensde natuurgebieden, naast een mogelijke financiële bijdrage, een coördinerende, faciliterende en begeleidende rol op zich te nemen als het gaat om de bestrijding van invasieve exoten en hiermee andere overheden, terrein behorende organisaties en particulieren actief te ondersteunen.

Antwoord:

Ook buiten Natura 2000, NNN kan de provincie acteren op (invasieve) exoten. Dit staat ook beschreven in het beleid aangaande de invasieve exoten.

A028-OB027 - Algemene reactie

Waardering voor:

- Brede herziening, hard gewerkt

Wat kan beter:

- De indiener ervaart het Omgevingsbeleid als sectoraal. Suggestie: Beleid integraal uitwerken, afgewogen keuzes maken.

Antwoord:

Integraliteit van beleid zit vooral in de totstandkoming van het beleid en de toepassing hiervan. De beleidskeuzes aan zich zijn daardoor inderdaad sectoraal dit is een bewuste keuze omdat zo duidelijk is welke belangen de provincie allemaal meeweegt bij de integrale besluiten die uiteindelijk per situatie worden genomen.

A028-OB028 - Gebiedsgericht maatwerk

De indiener roept de provincie Zuid-Holland op om bij de uitwerking van de keuzes en de besluitvorming hieromtrent voldoende ruimte en tijd in te bouwen om de noodzakelijke betrokkenheid te borgen (een gezamenlijke afweging van provinciale, gemeentelijke en regionale belangen op gebiedsniveau). Alleen zo kunnen de grote ruimtelijke opgaven met elkaar en in afstemming tot elkaar worden opgepakt en uitgewerkt. Het 'standaard traject' van jaarlijkse herzieningsrondes leent zich hier wat de indiener betreft onvoldoende voor.

Antwoord:

Beleidsontwikkeling is een cyclisch proces waarbij altijd voldoende tijd en ruimte moet worden genomen voor participatie. De jaarlijkse herzieningen betreffen alleen die onderwerpen die aanpassing of actualisatie behoeven. Omdat in deze herziening zowel het coalitieakkoord als de

consistentie met de begroting zijn meegenomen zijn tekstueel bijna alle onderwerpen in enige mate gewijzigd. Dit zal bij de komende herzieningen niet meer het geval zijn.

A028-OB029 - Zienswijze periode

De indiener wil de provincie Zuid-Holland erop wijzen dat een zoveel mogelijk gebundelde herzieningsronde een enorm beroep doet op de (beperkte) ambtelijke capaciteit van gemeenten. De indiener wil de provincie Zuid-Holland daarom graag in overweging geven de zienswijzeperiode voor herzieningen met een dergelijk karakter met minimaal vier weken te verlengen.

Antwoord:

We begrijpen dat deze herziening qua omvang erg groot was, waarin deze herziening een uitzondering was ten opzichte van vorige en komende herzieningen. Voor dermate grote herzieningen zullen we in de toekomst trachten de stukken langer beschikbaar te stellen voor reactie. Graag willen we ook wijzen op de eerdere participatie- en informatiemomenten, zoals het Open Huis, de internetconsultatie en het Webinar, alsmede de mogelijkheid om met ons in overleg te treden indien er meer tijd nodig is. Wij proberen altijd zo coulant mogelijk om te gaan met de termijn. Dit kan per mail naar omgevingsbeleid@pzh.nl.

A028-OB030 - Omgevingsvisie – Hier wil Zuid-Holland naartoe

De indiener vraagt nogmaals nadrukkelijke aandacht voor het betrekken van gemeenten bij de uitwerking van de grote MER-plichtige wijzigingen die de provincie Zuid-Holland aankondigt voor Herziening 2025 en 2026.

Antwoord:

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD; startdocument voor de mer) heeft t/m 24 juni jl. ter consultatie gelegen, waarmee een eerste participatiemoment rondom de MER al heeft plaatsgevonden. Onder andere alle gemeenten in Zuid-Holland zijn hierover geïnformeerd. De startnotitie is op 18 september 2024 vastgesteld door Provinciale Staten, zie hiervoor <https://pzh.notubiz.nl/>.

Vanuit de inhoudelijke opgaven in Herziening 2025 zal participatie georganiseerd worden. Daarnaast zal op de gehele herziening, zoals u van ons gewend bent, een internetconsultatie plaatsvinden, en een Webinar georganiseerd worden, beide voorafgaand aan de terinzagelegging.

A028-PA018 - Parkeren

Ook fiets en HOV-verbindingen en voorzieningen zullen op orde moeten zijn om de norm (75% van de huishoudens bedienen die 1 of minder auto's hebben) succesvol toe te passen. De indiener verzoekt deze randvoorwaarden expliciet op te nemen. Het zou bovendien passend zijn om ook hier te motiveren waarom de provincie Zuid-Holland de norm van 0,7 auto parkeerplek per sociale huurwoning nodig en reëel acht.

Antwoord:

0,5 is het gemiddelde autobezit voor sociale huurders. inclusief bezoekers is 0,7 een goede gemiddelde norm in Zuid-Holland voor sociale huurappartementen. Maatwerk is mogelijk volgens het artikel, indien dit met autobezit data kan worden onderbouwd. Blijkbaar zijn fiets- en OV-verbindingen voldoende op orde voor deze mensen om overal in Zuid-Holland te kunnen leven zonder of met maar 1

auto. Wellicht aangevuld met deel-mobiliteit, regiotaxi, familie en vrienden en nabijheid van voorzieningen.

A028-PA019 - Parkeernorm grote buitenstedelijke bouwlocaties voor woningbouw (artikel 7.34fa)

De indiener wijst de provincie Zuid-Holland erop dat in dorpen en woonkernen de mate van beschikbaarheid van openbaar vervoer, de afstand tot voorzieningen en de aanwezigheid van goede fietsroutes vaak onvoldoende toereikend is. De verwachting van de provincie Zuid-Holland dat gemeenten terughoudend gebruik zullen maken van de afwijkingsmogelijkheid achten wij daarom niet realistisch, en de indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland deze te schrappen uit diens motivering en de bijhorende artikelen.

Antwoord:

De afwijkingsmogelijkheid biedt ruimte voor maatwerk. tegelijk wordt er wel verwacht dat de gemeente maximale inzet pleegt om de verkeersgeneratie van 3-hectare locaties te beperken. maximale parkeernormen in combinatie met het genoemde flankerend beleid kunnen daar goede invulling aan geven. Dan hoeft de woningbouw opgave niet of minder gefrustreerd te worden door congestie en hebben omwonenden ook geen verkeersoverlast. De provincie heeft geen geld om wegen en aansluitingen uit te breiden/aan te passen.

A028-RK021 - Geo -informatieobject aanpassingen (bijlage II)

Beschermingscategorie 3

- Wateringen-Noord is onterecht aangewezen als buitengebied (zie uitleg en afbeelding in zienswijze).

Antwoord:

Wateringen-Noord is aangeduid als categorie 3 omdat het bestemmingsplan niet was vastgesteld voor de peildatum 1 mei 2023. Dat was het criterium voor BSD dat gehanteerd is bij de herziening 2024. Als de locatie voldoet aan de criteria van BSD zullen we de kaarten van BSD en Buitengebied bij de volgende update aanpassen.

A028-RV007 - Omgevingsvisie – sturingsfilosofie provincie Zuid-Holland

De indiener verzoekt de provincie om de rollen (Hoe wil de provincie precies gebiedsautoriteit en gebiedspartner zijn, hoe verhouden de partners zich tot elkaar) expliciet uit te werken.

De indiener betreurt het verder dat de provincie Zuid-Holland een meer aanwijzend, dirigerende houding lijkt te nemen, in plaats van meer samen met gemeenten optrekken in partnerschap.

De sturingsfilosofie gaat ook voorbij aan de beweging van de Rijksoverheid om de regie op de ruimtelijke ordening weer naar zich toe te trekken.

Antwoord:

In 'Visie algemeen' staat de context van het provinciale omgevingsbeleid toegelicht. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om al bestaande teksten, waarvan de zichtbaarheid is vergroot door ze nu als integraal onderdeel van de omgevingsvisie te presenteren. Bij deze herziening zijn delen hiervan opnieuw geordend en geactualiseerd, zo ook de tekst met betrekking tot de sturingsfilosofie. Als

gebiedsregisseur draagt de provincie de verantwoordelijkheid om in afstemming met medeoverheden en gebiedspartners maatregelen uit te werken waarmee gestelde doelen kunnen worden bereikt. Die verantwoordelijkheid is vanuit de Rijksoverheid aan de provincies toegekend. In de uitwerking van het Ruimtelijk Voorstel vinden we de betrokkenheid van al deze partners - vanuit ieders eigen rol en verantwoordelijkheid - dan ook van groot belang. Gezien de grote hoeveelheid opgaven, de beperkte ruimte en de uitgezette koers voor een toekomstbestendig Zuid-Holland zullen keuzes gemaakt moeten worden. Dat geldt zowel op rijksniveau, over bijvoorbeeld het hoofdsysteem voor zoet water, als op provinciaal, regionaal en lokaal niveau.

A028-SV048 - Beleidsdoel: Ruimte en Landschap (Ambitie 6)

De gebruikte terminologie in de beschrijving van de beleidskeuze Groenblauwe netwerken' is niet eenduidig. Inhoudelijk worden de "Groene buffers" besproken. In casu betreft het de groengebieden tussen de steden. Dat is echter wat anders dan "groene buffers" tussen natuurgebieden en bebouwd gebied. De indiener verzoekt de juiste termen bij de juiste beleidskeuzes te gebruiken zodat er geen onduidelijkheid ontstaat over hetgeen de provincie Zuid-Holland nastreeft en de keuzes die de provincie hierin maakt.

Antwoord:

De term 'groene buffers' wordt gebruikt als aanduiding voor de voormalige Rijksbufferzones. Zo is dat ook in deze tekst bedoeld.

A028-SV049 - Beleidskeuze Vitaal landelijk gebied (Ambitie 6)

De indiener vraagt de tekst over herontwikkeling van voormalig agrarische bedrijfsbebouwing aan te scherpen en aan te geven dat hergebruik van bebouwing behorende bij een glastuinbouwbedrijf (dus inclusief kassen) is uitgesloten. De provincie Zuid-Holland geeft namelijk wel de mogelijkheid om de ondersteunende bedrijfsgebouwen in te zetten voor herontwikkeling. Dit kan echter leiden tot een onevenredige beperking van de omliggende tuinbouwbedrijven. Daarnaast is aangegeven dat sloop en nieuwbouw wel mogelijk is mits de bebouwing substantieel afneemt. Ook hier zou expliciet vermeld moeten worden dat deze regeling niet geldt voor glastuinbouwbedrijven (gelegen in het duurzaam glastuinbouwgebied).

Tot slot is de indiener van mening dat het toevoegen van woningen alleen mogelijk moet zijn indien de herontwikkeling van de voormalige agrarische bedrijfsbebouwing past binnen de andere genoemde kaders. Met andere woorden, niet binnen het duurzaam glastuinbouwgebied.

Antwoord:

Het beleid voor de herontwikkeling van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen heeft betrekking op het landelijk gebied, buiten de gebieden voor glastuinbouw, bollenteelt en boom- en sierteelt. In de genoemde teeltgebieden verdraagt herontwikkeling naar wonen zich veelal niet met de bedrijfsvoering van de omliggende teeltbedrijven.

Deze zienswijze is op dit punt gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de Omgevingsvisie. In de beleidskeuze "Vitaal landelijk gebied" komt de zin "Vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen kunnen herontwikkeld worden voor andere functies" als volgt te luiden:

"Vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen, buiten de gebieden voor glastuinbouw, boom- en sierteelt en bollenteelt, kunnen herontwikkeld worden voor andere functies."

A028-TU010 - Beleidskeuze: Transitie van de tuinbouwketen (Ambitie 4)

De indiener kan zich in grote lijnen vinden in de beleidskeuze die de provincie Zuid-Holland hier maakt, en een tal van punten zijn zeer herkenbaar. De indiener waardeert het verder ten eerste dat de provincie Zuid-Holland de sector planologische zekerheid wil bieden en is graag bereid dit verder vorm te geven samen met de provincie.

De indiener waardeert daarnaast de inspanningen van de provincie Zuid-Holland om de netwerksamenwerking nog verder te versterken. De indiener zet zich graag samen met de provincie in voor internationale samenwerking.

Wel vraagt de indiener om erkenning van de provincie Zuid-Holland dat de glastuinbouwsector zich, als eerste sector, heeft geconformeerd aan "2040".

Tot slot geeft de provincie Zuid-Holland aan dat de provincie de duiding 'Greenports' vervangt voor 'tuinbouwcluster', maar spreekt ook over -keten. De indiener heeft een sterke voorkeur in het continueren van de term Greenports.

Greenport West-Holland

In deze passage is een ruimtelijke ontwikkeling beschreven. Dit betreft het gebied gelegen tussen de Galgeweg, de Piet Struikweg en de N213. Echter is het gebied gelegen ten zuiden van de Piet Struikweg, en gelegen tussen de Galgeweg en de N213 niet optimaal te gebruiken ten behoeve van het duurzaam glastuinbouwgebied, vanwege een verscheidenheid aan functies. De indiener stelt voor om het ontwikkelgebied uit te breiden met het gebied gelegen ten zuiden van de Piet Struikweg. Tot slot geeft de indiener aan dat die hier ambities heeft voor het invullen van de woningbouwopgave.

Antwoord:

Voor de aanpassing van de term Greenport naar tuinbouw verwijzen we u naar het antwoord onder B006-TU003.

Met betrekking tot de wens om een groter gebied rond de Piet Struiklaan te schrappen van de kaart 'te beschermen teeltgebieden' kan aangegeven worden dat in het provinciaal ruimtelijk voorstel is afgesproken de teeltgebieden tot in elk geval 2030 te beschermen. Herontwikkeling of aanpassing van de gebieden is vanuit provinciaal oogpunt nu niet voorzien. De zienswijze leidt dan ook niet tot aanpassing.

A028-TU011 - Geo -informatieobject aanpassingen (bijlage II)

Glastuinbouwgebied

- Galgeweg Naaldwijk onterecht onttrokken aan glastuinbouwgebied (zie uitleg en afbeelding in zienswijze).
- Zwartendijk Naaldwijk onterecht onttrokken aan glastuinbouwgebied (zie uitleg en afbeelding in zienswijze).
- Bredeneel Poeldijk onterecht onttrokken aan glastuinbouwgebied (zie uitleg en afbeelding in zienswijze).
- Vrouwe Elonorahof Poeldijk onterecht onttrokken aan glastuinbouwgebied (zie uitleg en afbeelding in zienswijze).
- Uitbreiding ABC Westland zou onttrokken moeten worden aan glastuinbouwgebied (zie uitleg en afbeelding in zienswijze).

- Westlandse Zoom zou onttrokken moeten worden aan glastuinbouwgebied (zie uitleg en afbeelding in zienswijze).

Antwoord:

Wij stellen naar aanleiding van de zienswijze de volgende wijzigingen op de kaart 21 van de provinciale verordening voor:

Galgeweg Naaldwijk: deze locatie wordt teruggezet op de teeltkaart en verwijderd van de BSD kaart

Zwartendijk Naaldwijk: deze locatie wordt teruggezet op de teeltkaart en blijft ook op de BSD kaart staan

Bredenel Poeldijk: De locatie wordt teruggezet op de teeltkaart en blijft ook op de BSD kaart.

Vrouwe Elonorahof Poeldijk: deze locatie wordt teruggezet op de teeltkaart en blijft ook op de BSD kaart.

Uitbreiding ABC Westland en locatie Westlandse Zoom: eventuele wijzigingen zullen pas doorgevoerd worden na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan.

Deze zienswijze is op onderdelen gegrond. Dit leidt in de ZHOV tot aanpassing van de begrenzing van het teeltgebied en van bestaand stads- en dorpsgebied.

A028-WA021 - Beleidsdoel: Leven met Water (Ambitie 5)

Ten aanzien van de maatregelen voor een goede grondwaterkwaliteit en - kwantiteit is voor het adequaat kunnen beoordelen en uitvoeren van deze maatregel een nadere invulling van een aantal door de provincie Zuid-Holland aangegeven termen en voorwaarden noodzakelijk. Bijvoorbeeld:

- Invulling van concrete richtlijnen van de provincie over welk type actie bij welke type schade past naar aanleiding van het door het Hoogheemraadschap van Delfland te evalueren van bestaande grondwateronttrekkingen.
- Te verduidelijken dat het percentage dat afkomstig mag zijn uit ontzilt grondwater (gemiddeld over 5 jaar, maximaal 20%) geldt per onttrekkingspunt.
- Bovengenoemd percentage kan worden aangepast afhankelijk van de lokale kwetsbaarheid. De term 'lokale kwetsbaarheid' is niet nader uitgewerkt.
- De provincie Zuid-Holland geeft aan dat het percentage ontzilt grondwater met een vergunningaanvraag moet worden aangetoond en daarna moet worden aangetoond met monitoring. Welke voorwaarden dienen er te worden gesteld aan de berekeningen en monitoring? Kan de provincie duidelijkheid geven over nieuwe aanvragen voor omgekeerde osmose installaties?

De indiener vraagt om een langere termijn (-visie) dan zeven jaar (vanaf 25 februari 2025) voor bestaande onttrekkingen, om ondernemers voldoende tijd en stabiele vooruitzichten te geven hierop te anticiperen, als zij willen investeren in bijvoorbeeld gietwaterinstallaties.

Tot slot geeft de provincie aan dat een netto berekening mag worden toegepast voor de maximum onttrekking van grondwater als er gebruik wordt gemaakt van ondergrondse opslag van hemelwater. Theoretisch draagt een systeem van ondergrondse wateropslag in het watervoerend pakket (of op andere wijze gekoppeld aan het grondwatersysteem) nog steeds bij aan bodemdaling in zettingsgevoelige gebieden. Het is daarom aan te bevelen om in zettingsgevoelige gebieden

gezamenlijk met de sector aanvullende maatregelen te onderzoeken. Ook staat omschreven dat er rekening dient te worden gehouden met mogelijke kwelverliezen voor deze netto berekening. Welke voorwaarden worden gesteld aan deze berekening?

Antwoord:

Verzoek om nadere invulling:

- *Schade: te beoordelen door waterschap (geen nadere invulling door provincie)*
- *Het maximum van 20% gietwater uit ontzilt grondwater geldt niet per onttrekkingspunt maar per bedrijf, zie ook de afspraken voor de GroenLabelKas. Dit wordt verduidelijkt in het regionaal waterprogramma (omgevingsprogramma).*
- *Lokale kwetsbaarheid: gevoeligheid voor verzilting en voor schade zoals verzakking, nader te bepalen door het bevoegd gezag (ic het waterschap voor de grondwateronttrekking). Geen nadere invulling door provincie.*
- *Wat betreft berekening van het percentage ontzilt grondwater wordt verwezen naar de afspraken voor de GroenLabelKas. Wat betreft nieuwe aanvragen: wij vragen gemeenten bij het verlenen van maatwerk rekening te houden met het regionaal waterprogramma. Geen andere invulling door provincie.*
- *Lange termijnvisie: er is vooralsnog geen ander beleid voorzien. Voortschrijdend inzicht of jurisprudentie kan leiden tot aanpassing van het beleid.*
- *Bij ondergrondse opslag van hemelwater kan onttrekking inderdaad leiden tot schade. Ook in deze gevallen kan het waterschap beperkingen stellen aan de onttrekking, als benoemd in de eerste randvoorwaarde. Geen nadere invulling door provincie.*

A028-WA022 - Brijnlozing afbakening mogelijke maatwerkvoorschriften

In de beschreven regeling ontbreekt of (en in hoeverre) er op lange termijn een afbouwend karakter aan de grondwateronttrekking zit (van belang voor ondernemers om te kunnen voldoen aan de voorgestelde wijziging).

Antwoord:

Provincie Zuid-Holland heeft vooralsnog geen beleid gericht op generieke afbouw van grondwateronttrekkingen. Op dit moment vindt een herijking plaats van het beleid voor grondwateronttrekkingen en infiltratie. Vooruitlopend op deze herijking is geen wijziging voorzien, behalve het voorgestelde beleid voor brijnlozingen in samenhang met grondwateronttrekking en infiltratie. Het bevoegd gezag voor grondwateronttrekkingen (afhankelijk van omvang en doel is dat waterschap of provincie) heeft al de mogelijkheid om beperkingen te stellen aan grondwateronttrekkingen, rekening houdend met de dragende functie van het grondwater.

A028-WO069a - Beleidsdoel: Wonen (Ambitie 6)

De beoogde maatregelen die de provincie Zuid-Holland voornemens is te nemen om de woningmarkt te hervormen zullen leiden tot het onbetaalbaar maken van woningbouwprojecten, onder andere door 40% sociale huur te eisen en dat 1/3 van de woningen door woningcorporaties verhuurd moeten worden. Dit helpt niet bij de snellere realisatie van meer woningen door investeerders.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

A028-WO069b - Betaalbare huisvesting

De indiener ziet niet terug hoe de provincie Zuid-Holland voornemens is betaalbare woningen betaalbaar te houden. Bij verkoop zullen deze woningen immers, via de vrije markt, verkocht worden op basis van vraag en aanbod.

Antwoord:

Bij huurwoningen kan de eis van 25 jaar instandhoudingstermijn worden opgenomen in de gemeentelijke verordening.

A028-WO069c - 40% sociale huur

De indiener wil de provincie Zuid-Holland herinneren aan de gemaakte afspraken in de RRA Haaglanden (ook wel "woondeal"). Met deze wijziging van het omgevingsbeleid breekt de provincie Zuid-Holland eenzijdig deze afspraken open. Bovendien verzwaart de provincie met dit provinciaal beleid het Rijksbeleid. Bovendien leidt dit op lokaal niveau tot een niet uitvoerbare ambitie. De indiener steun hierin het standpunt van minister De Jonge, zoals verwoord in zijn brief van 23 mei jl.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

A028-WO069d - Particuliere huur

De indiener is geen voorstander van het verplicht opnemen van een particuliere sociale huurwoning in een woonruimteverdelingssysteem. Het op een andere manier kunnen aanbieden van deze type woningen zien wij als aanvulling op het reguliere systeem. Indien de provincie hier toch voor kiest is het verstandig aan te sluiten bij de SVH (Sociale Verhuurders Haaglanden) die momenteel de woonruimteverdeling uitvoert voor de woningcorporaties. Op deze manier kunnen woningzoekenden het aanbod van (particuliere) sociale huurwoningen op één plek vinden.

Antwoord:

Bedankt voor uw suggestie, we nemen er kennis van.

A028-WO069e - Betaalbare koop

De provincie Zuid-Holland hanteert de grens van 355.000 euro voor betaalbare koop, terwijl landelijk 390.000 euro geldt. Ook dit raakt de realisatie van woningen in het betaalbare segment en daarmee ook de realisatie van de woningbouwprojecten. De indiener gaat er vanuit dat de provincie Zuid-Holland de grens optrekt tot 390.000 euro zoals de provincie ook optekent in diens brief aan minister De Jonge van 6 mei jl. Daarbij wil de indiener de provincie Zuid-Holland meegeven dat het hanteren van verschillende prijsgrenzen het voor landelijk opererende ontwikkelende partijen niet overzichtelijker maakt.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "middensegment".

A028-WO069f - Flexwonen

In het kader van de inzet van de provincie Zuid-Holland op het tijdelijke Flexwonen wijst de indiener de provincie er graag op dat het realiseren van flexwoningen op percelen met een woonbestemming en de exploitatie hiervan lastig is, omdat de mogelijkheden tot het afsluiten van een tijdelijke huurovereenkomst door de wetgever worden beperkt.

Antwoord:

Voor flexwoningen is het niet nodig om een tijdelijke huurovereenkomst te sluiten. Er kan een huurovereenkomst voor onbepaalde tijd aangegaan worden. Dan moet in de huurovereenkomst vermeld worden dat de woning gebouwd is (of gebruikt wordt) op basis van een tijdelijke omgevingsvergunning en voor welk tijdvak die vergunning is verleend. De huurovereenkomst kan dan opgezegd worden op de grond van aflopen van de tijdelijke vergunning.

Daarnaast blijft na 1 juli 2024 onder de nieuwe wet het mogelijk om spoedzoekers te kunnen huisvesten met een tijdelijk huurcontract. In de nieuwe wet "Vast huurcontracten" zijn voor onderstaande categorieën personen blijvende mogelijkheid voor tijdelijke huurcontracten:

- 1. Personen die gaan scheiden, aantoonbaar niet meer samenwonen met hun partner en tijdelijk een woning huren om dicht bij de kind(eren) te wonen*
- 2. Personen die direct uit een COA-opvanglocatie komen en wachten op definitieve huisvesting (statushouders)*
- 3. (n.v.t. In Zuid-Holland) Personen die voor werk (tijdelijk) op een Waddeneiland gaan wonen*

A028-WO070 - Wonen 40% sociale huur

Met de invoering van 40% sociale huur als eis voor nieuwbouwprojecten voert de provincie Zuid-Holland een eenzijdige wijziging op de in de Regionale Realisatie Agenda (RRA) gemaakte afspraken. De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland deze wijziging dan ook ongedaan te maken.

Ook telt een (particuliere) huurwoning met een huur onder huurtoeslaggrens niet mee

als sociale huurwoning in een nieuwbouwproject wanneer deze niet via een woningtoewijzingssysteem wordt aangeboden, maar telt vervolgens wel mee als sociale huurwoning binnen de woningvoorraad. Verzocht wordt deze discrepantie ongedaan te maken.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie ook A024-WO020.

A028-WO071 - Doelstellingen regionale woningbouwprogramma's

In de omgevingsvisie zijn vier doelstellingen opgenomen voor de regionale woningbouwprogramma's. In de toelichting geeft de provincie aan dat alleen de doelstellingen 1 en 3, via de omgevingsverordening, gekoppeld kunnen worden aan een omgevingsplan. Bij doelstelling 2 is deze koppeling niet mogelijk, omdat in een omgevingsplan niet op de eigendomssituatie gestuurd kan worden, alleen op het woningtype. Het is de indiener daarom niet duidelijk hoe de provincie Zuid-Holland doelstelling 2 wil waarborgen in het ruimtelijk domein.

Antwoord:

In de regionale realisatieagenda's is afgesproken dat vanaf 2025 2/3 van het woningbouwprogramma uit betaalbare woningen bestaat, waarvan de helft door woningcorporaties wordt gerealiseerd. Rijk, provincie, gemeenten en woningcorporaties hebben deze afspraak met elkaar gemaakt. De provincie zal samen met gemeenten en corporaties dit aandeel zichtbaar maken in de woningbouwprogrammering. Op deze wijze kan worden gemonitord in welke mate aan deze afspraak wordt voldaan. In de samenwerking tussen gemeente en corporatie liggen meer mogelijkheden om deze afspraak te waarborgen.

A028-WO072 - Overgangsrecht

Voor de realisatie van de woningopgaven heeft de indiener samenwerkingsovereenkomsten, met expliciete woningbouwprogrammering, afgesloten met ontwikkelmaatschappijen. Vanwege de omvang en doorlooptijd is voor deze grootschalige woningbouwopgaven nog niet voor elke fase al een overeenkomst op basis van artikel 13.13 van de omgevingswet.

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland om het overgangsrecht dan ook zo vorm te geven dat ook bovengenoemde eerder gemaakte afspraken niet opengebroken hoeven te worden om te kunnen voldoen aan paragraaf 7.3.8a van de omgevingsverordening.

Antwoord:

Samenwerkingsafspraken en anterieure overeenkomsten hoeven niet opengebroken te worden om te voldoen aan de verordening. Indien woningbouwprojecten onderdeel zijn van een groter geheel van afspraken zal gevraagd worden dit aan te tonen en er zal vervolgens met maatwerk gekeken worden wat mogelijk is.

A029 – Gemeente Hoeksche Waard

A029-BE130 - Toekomstbestendig ruimte voor ondernemen

Op bedrijventerreinen wordt de vrijgespeelde ruimte met voorrang ingezet voor de transitieopgaven circulair, natuurinclusieve en energietransitie. Uiteraard een positieve ontwikkeling, maar hoe en door wie gaat dit gemonitord worden? Hoe gaat dit in de praktijk?

Antwoord:

De manier waarop vrijgespeelde ruimte ingezet wordt voor transitieopgave, wordt op dit moment verkend. De indiener is welkom om mee te denken in dit proces om het zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de praktijk en hoe dit gemonitord gaat worden.

A029-CI005 - Circulair

De gemeente vraagt de provincie om kritisch te kijken naar de uitvoerbaarheid van circulaire economie, mede dat op dit onderdeel weinig tot geen wet- of regelgeving is. De gemeente gaat graag met het Rijk, provincie en gemeenten in gesprek om met elkaar te bezien hoe wij het circulair bouwen kunnen stimuleren en minder vrijblijvend kunnen maken.

Antwoord:

De provincie werkt graag met de gemeente samen om met het Rijk en andere gemeenten in gesprek te gaan om te kijken hoe circulair bouwen gestimuleerd kan worden én minder vrijblijvend kan worden gemaakt. We zien dat er steeds meer wet- of regelgeving komt vanuit de Rijksoverheid en de Europese Unie om de circulaire economie te stimuleren, waaronder een verscherping van de Milieuprestatie Gebouwen of bijv. de Critical Raw Materials Act.

A029-ET035 - Energietransitie

De gemeente vraagt in het bijzonder aandacht voor kleine windmolens op agrarische erven. In de bijlage gaan zij hier inhoudelijk verder op in. In ieder geval verzoekt de gemeente de provincie om in het omgevingsbeleid nuancering aan te brengen als het gaat om de differentiatie in de verschillende hoogtes van windmolens.

Antwoord:

In ons Omgevingseffectrapport (OER) gaan wij onderzoeken of een verhoging van de maximaal toegestane ashoogte van kleine windturbines wenselijk is. Het is nu nog niet duidelijk of en hoe ons beleid aangepast wordt.

A029-ET036 - Omgevingsverordening met renvooi - p. 74, Windturbinelocaties (relatie met beleidskeuze windenergie)

Hierbij staat dat vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit solitaire windmolens minder gewenst zijn. Mogen wij er hierbij vanuit gaan dat het hierbij gaat om grote windturbines en niet om kleine windmolens met een ashoogte van 15 meter en 45 meter? Als dit het geval is verzoeken wij om dat te verduidelijken in de tekst.

Antwoord:

De volledige zin waar u naar refereert luidt: 'Een windpark is een opstelling van minimaal drie grote windturbines; solitaire turbines zijn niet gewenst vanuit het oogpunt van de ruimtelijke kwaliteit'. Het gaat hier dus inderdaad niet om windturbines met een ashoogte van maximaal 15 of 45 meter en wij zijn van mening dat dit duidelijk staat omschreven.

A029-ET037 - p.105, Sloop en circulair

Aangegeven wordt dat de provincie in 2050 een volledig circulaire economie wil hebben met als tussendoel 50% reductie van (primaire) materialen in 2030. Op welke manier wordt hieraan getoetst bij een aanvraag van kleine windmolen? Is dit ook een reden voor de provincie om een aanvraag af te wijzen? Graag zien wij hier meer toelichting.

Antwoord:

Wij zijn in gesprek met de leveranciers van (kleine) windturbines om invulling te geven aan de ambitie om een volledig circulaire economie te stimuleren.

De gemeente is bevoegd gezag voor kleine windturbines en kan in haar gemeentelijke omgevingsplan eisen stellen aan de circulariteit van kleine windturbines. Op basis van het gemeentelijke omgevingsplan kan dan een aanvraag afgewezen worden.

A029-ET038 - p. 105, Te onderzoeken effecten

Hierin staat aangegeven dat bij de plaatsing van windturbines op projectniveau de effecten ten aanzien van diverse punten onderzocht moet worden in een MER of een ruimtelijke onderbouwing. Graag zien wij bevestigd dat een plan-MER/MER voor een windmolen met een ashoogte tot 15 meter niet noodzakelijk is.

Antwoord:

De vergunning voor plaatsing van 1 of 2 windturbine(s) (los van de omvang van de turbine) valt niet onder de definitie van een 'windpark' zoals bedoeld in categorie C2 van bijlage V van het Omgevingsbesluit en hoeft daarmee niet te worden beschouwd als een mer- (beoordeling)plichtig project. Bij kaderstellende plannen die richtinggevende uitspraken doen over de plaatsingsmogelijkheden van grotere aantallen kleine windturbines (zoals omgevingsvisies of omgevingsplannen) kan wel sprake zijn van een PlanMER-plicht, ook op gemeentelijk niveau.

A029-ET039 - p. 106, Aanleiding is toename lokale initiatieven voor opwekken duurzame energie

In de toelichting staat dat u ernaar streeft dat in grootschalige energieprojecten (windprojecten en zonneprojecten vanaf 15kWp) in Zuid-Holland minimaal 50% van het eigendom van de productie belegd wordt bij lokale omgeving. Graag zien wij dat wordt vastgelegd dat een of meerdere windmolens bij een agrarisch bedrijf, voor energieopwekking ten behoeve van het agrarische bedrijf, niet gezien kan worden als een grootschalig energieproject. Hierdoor heeft een agrarisch bedrijf ook niet de verplichting om dit voor 50% als lokaal eigendom te laten fungeren.

Antwoord:

Voor windturbines met een ashoogte tot 15 meter is lokaal eigendom inderdaad geen verplichting. Hier kan natuurlijk wel voor gekozen worden vanuit goed nabuurschap.

Voor grotere windturbines is lokaal eigendom voor tenminste 50% wel het streven.

A029-ET040 - p.323 – 325, Toekomstbestendige & natuurinclusieve landbouw

In de aanleiding staat opgenomen dat u het belangrijk vindt dat de agrarische sector haar internationale concurrentiepositie behoudt. U verwacht hier ook een sterke rol van het Rijk en de agrarische keten. In de toelichting hierop geeft u aan dat agrariërs ondersteund worden in een collectieve beweging richting economisch duurzame en vitale landbouwbedrijven. Er worden kaders en instrumenten beschikbaar gesteld voor verduurzaming van de akkerbouw en veehouderij. Als dit één van de speerpunten is van de provincie dan zien wij dit ook graag naar voren komen door medewerking aan de wens van onze agrarische ondernemers om windmolens met een ashoogte hoger dan 15 meter (naar 25-30 meter) toe te staan. Deze hoogte is nodig voor de verduurzaming en toekomstbestendigheid van de agrarische bedrijven.

Antwoord:

In ons Omgevingseffectrapport (OER) voor de herziening van 2025 onderzoeken wij binnenkort of een verhoging van de maximaal toegestane ashoogte van kleine windturbines wenselijk is. Hierbij wordt de behoefte vanuit de agrarische markt zeker meegenomen maar wordt er ook gekeken naar andere factoren zoals bijvoorbeeld de landschappelijke en ecologische impact.

A029-MO042 - Bereikbaarheid door nabijheid - HOV

De provincie streeft naar zoveel mogelijk nieuwe woningen nabij Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV). Wij onderschrijven deze doelstelling. Gelet op het beperkte netwerk aan HOV in de Hoeksche Waard betekent dit wel dat voor u de opgave ligt om voor de Hoeksche Waard te komen tot een volwaardig HOV-netwerk, ook voor de oostzijde van ons eiland. Wanneer denkt u hiervoor stappen te ondernemen?

Overigens wordt daarbij, gelet op de beoogde 15-minuten-regeling, voor het landelijk gebied ook aan de auto een rol toebedeeld. Maar in welke mate is niet duidelijk. Ook dit zou voor de Hoeksche Waard specifiekier uitgewerkt moeten worden met enige flexibiliteit vanwege de afstanden tot het huidige HOV-netwerk in de Hoeksche Waard.

Antwoord:

De doelstelling van de provincie binnen het ruimtelijk beleid is om nieuwe woningbouw vooral te realiseren nabij bestaande HOV corridors. Het kan dus worden gebruikt om te bepalen in hoeverre een woningbouwlocatie wenselijk is. Daarnaast streeft de provincie naar een goed aanbod van openbaar vervoer. Het is niet onze doelstelling om overal waar mogelijk woningbouw plaatsvindt hoogwaardig openbaar vervoer te realiseren. Dit hangt namelijk mede af van hoe snel het OV kan doorrijden en hoeveel mensen gebruik (willen) maken van het openbaar vervoer en de benodigde investeringen infrastructuur en de exploitatiekosten voor de lijnvoering.

De vraag of er behoefte en kansen zijn voor meer hoogwaardig openbaar vervoer in de Hoekse Waard is belegd bij de vervoerder en valt daarmee buiten het Omgevingsbeleid. Op dit moment loopt een aanbesteding van de nieuwe concessie Hoeksche Waard – Goeree Overflakkee, waarin de vervoerder wordt gevraagd een visie op het openbaar vervoer te ontwikkelen. Jaarlijks wordt bekeken wat het best passende netwerk is dat recht doet aan alle inwoners en bezoekers van de Hoekse Waard en Goeree-Overflakkee. In overleggen met de vervoerder kan de gemeente wensen voor lijnvoering

aandragen. De provincie onderschrijft ook dat in het landelijk gebied ruimte blijft voor de auto, juist omdat hier niet altijd sprake zal zijn van hoogwaardig openbaar vervoer

A029-MO043 - Bereikbaarheid door nabijheid – Mobiliteitstoets

U geeft aan dat u, door middel van een mobiliteitstoets, controleert of gedurende alle ontwikkelfases tot aan de planuitvoering rekening is gehouden met de gevolgen voor de bereikbaarheid. In de nu voorliggende herziening bestaat teveel onduidelijkheid over de invulling van deze toets. Dit vraagt om concretisering.

Antwoord:

Concretisering van de mobiliteitstoets is inderdaad wenselijk. Deze zienswijze is gegrond. De volgende tekst wordt toegevoegd aan het omgevingsbeleid.

"De provincie beoordeelt per fase of de gevolgen voor de bereikbaarheid goed onderzocht zijn zodat voortvloeiende maatregelen worden gefaseerd met, en gefinancierd door, de planontwikkeling. Naast gevolgen voor doorstroming (knelpunten op het provinciale netwerk en (inpassing van) voortvloeiende infrastructurele maatregelen volgens het Handboek Ontwerp Criteria Wegen 5.0) kijkt de provincie naar nabijheid van voorzieningen en het bevorderen van veilig en duurzaam mobiliteitsgedrag die gewenst zijn bij de gebiedskenmerken. Indien van toepassing ziet de provincie toe op het naleven van de parkeernormen en de inpassing van een directe aansluiting op het hoofdnet fiets en wordt gevraagd om afstemming met geplande grote werkzaamheden. In de planbeoordelingsfase wordt vanuit de omgevingsverordening op de bereikbaarheid getoetst."

A029-MO044 - Duurzaamheid versus netwerkcongestie

U ambieert een verdere verduurzaming van verschillende vormen van vervoer. Echter wordt daarbij geen aandacht geschonken aan de eventuele netwerkcongestie. De Energieraad Zuid-Holland liet weten dat er pas medio 2029 een oplossing is voor onze gemeente. Zo kan het in het de Hoeksche Waard voorkomen dat het realiseren van extra oplaadpunten voor openbaar- en/of vrachtvervoer leidt tot zodanige congestie dat de woningbouwopgave stagneert. Wij vragen u een duidelijk afwegingskader voor te formuleren. Ook hebben waterstofbussen onze voorkeur boven elektrische bussen.

Antwoord:

Bij de verduurzaming van het openbaar vervoer en het goederenvervoer wordt vanzelfsprekend gekeken naar de haalbaarheid van maatregelen zoals laadinfra. Dit komt aan bod in beleidsprestatie 2.1.1 (regionale agenda laadinfra).

A029-MO045 - Veilig gedrag in het verkeer

Ondanks het na te streven doel van minder verkeersslachtoffers worden in onze ogen te weinig uitspraken gedaan over de doelen. Ook concrete maatregelen worden niet benoemd. Daarbij komt dat mogelijke bijdragen aan (provinciale) infrastructurenprojecten vooral gaan over de fysieke kant van de aanpak en de gedragsbeïnvloeding onderbelicht blijft. In het licht van de huidige ontwikkeling van het aantal verkeersslachtoffers moet in gezamenlijkheid de aanpak van de verkeersonveiligheid juist nu worden aangepakt.

Antwoord:

We zijn het eens met indiener dat het aantal verkeersslachtoffers in gezamenlijkheid moet worden aangepakt. Daarbij is ons doel de stijging van het aantal dodelijke verkeersslachtoffers om te buigen in een daling. De provincie vindt ieder verkeersslachtoffer er één te veel en streeft naar elk jaar minder verkeersslachtoffers en nul verkeersslachtoffers in 2050. De provincie werkt samen met regionale partners om verkeersveilig gedrag te stimuleren door middel van educatie en voorlichting.

A029-MO046 - Ruimtelijke reserveringen

Ondanks dat wel wordt benoemd dat ruimtelijke reserveringen nog tot het ruimtelijk instrumentarium behoren om afspraken te borgen, worden specifieke ruimtelijke reserveringen op voorhand geschrapt. Wij zijn van mening dat eerst voldoende duidelijkheid moet worden geboden over de eventuele effecten op toekomstige ontwikkelingen.

Antwoord:

Deze ruimtelijke reserveringen hadden voor een groot deel betrekking op infrastructuuraanpassingen zonder formele status voor de provincie. In de praktijk konden hier geen rechten aan worden ontleend. Hierbij ontstond de indruk dat de provincie voorstander was van of verantwoordelijk was voor deze maatregelen terwijl dat niet per sé het geval was. De programmering van infrastructurele maatregelen met een formele status is opgenomen in het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur wat jaarlijks als bijlage bij de begroting verschijnt.

A029-MO047 - Functionerend provinciaal netwerk

Naast de meer beleidsmatige uitgangspunten over de mobiliteitsopgaven missen wij welke eisen de provincie zelf stelt aan het functioneren van het eigen (provinciale) netwerk. Zo is de invloed van de N217 op de bereikbaarheid en verkeersveiligheid van de Hoeksche Waard groot. Dit mag volgens ons concreter worden gemaakt in maatregelen.

Antwoord:

De provinciale infrastructuur functioneert goed wanneer deze beschikbaar en veilig te gebruiken is. Voor een goed functionerende infrastructuur moet de kwaliteit van de infrastructuur technisch en functioneel op orde zijn. De provincie kiest ervoor om geen algemene eisen en normen te formuleren voor bijvoorbeeld reistijd maar dit per gebied en locatie te bepalen kijkend naar de gevolgen voor gebruiker en omgeving.

A029-NA017 - Bevers

U geeft aan dat het proactief doden van bevers niet kan worden uitgesloten, bijvoorbeeld wanneer preventieve maatregelen technisch niet kunnen worden genomen. Dit staat ons inziens haakt op dat u ook stelt dat de bever ecologisch een belangrijke sleutelpositie heeft.

Antwoord:

De bever kan inderdaad een belangrijke ecologische rol vervullen, met name in natuurgebieden. Bevers kunnen echter ook ernstige schade aanrichten aan bijvoorbeeld waterkeringen. In een dergelijke omgeving zullen dan ook maatregelen getroffen moeten worden om de waterveiligheid te garanderen. In specifieke gevallen kan het daarbij nodig zijn om bevers te doden. Dat doet niets af aan de waardevolle rol die bevers elders hebben.

A029-NA018 - Exotenbeheer

Ten aanzien van exotenbeheer geeft u aan dat nog niet gevestigde exoten op uw kosten worden verwijderd (Unielijst 19 –soorten), tenzij het beheer samenvalt met de publieke taak van andere overheden en terreineigenaren. Onvoldoende duidelijk is in welke gevallen u wel of niet zorgt voor deze financiering. Graag zien wij dit verduidelijkt met voorbeelden.

Antwoord:

Het financieren van maatregelen tegen exoten, waarbij deze maatregelen samenhangen met de uitvoering van een publieke taak van een andere overheid, is maatwerk. Per geval zal beoordeeld moeten worden in hoeverre er sprake is van een provinciaal belang.

A029-NA019 - Faunapopulaties

U streeft naar een gezond evenwicht van faunapopulaties. Bij het beheren van dit evenwicht worden zorgvuldig de belangen van natuur en samenleving afgewogen. Waar nodig worden maatregelen getroffen, bijvoorbeeld ten behoeve van bescherming van flora en fauna, openbare veiligheid en volksgezondheid alsmede beperking van (landbouw)schade of andere wettelijke belangen. Wij zijn benieuwd naar de maatregelen die de provincie wil treffen om eventuele landbouwschade te beperken. Daarnaast zien wij graag verduidelijkt wat wordt verstaan onder landbouwschade.

Antwoord:

Landbouwschade is de term voor schade die door in het wild levende dieren wordt aangericht aan landbouwgewassen. Duidelijke voorbeelden zijn de ganzen die het gras van de boer opeten dat bestemd was voor de koeien, of vogels die fruit in de boomgaard aanpikken. Tegen dat soort schade kunnen diverse maatregelen worden getroffen, o.a. door het inzetten van visuele en akoestische afschrikkende middelen. Vaak echter zal ook het doden (afschieten) van dieren nodig zijn om de schade daadwerkelijk te beperken.

A029-NA020 - p. 227 Versterken natuur- en landschapswaarden

Bij de toelichting neemt u op dat versterken van natuur- en landschapswaarden een belangrijke bijdrage levert aan de doelen van het ZH-PLG op het vlak van natuur, klimaat, water en landbouw. Het wordt ons niet duidelijk hoe u met het versterken van de natuur- en landschapswaarden een bijdrage levert aan de doelen op het gebied van landbouw. Wij missen deze toelichting.

Antwoord:

Landschapselementen spelen een belangrijke rol in toekomstbestendige landbouw. Zo kan kruidenrijk grasland verdroging tegengaan en bijdragen aan een gezondere bodem, dragen natuurvriendelijke oevers bij aan een betere waterkwaliteit en kunnen landschapselementen bijdragen aan hittestressreductie, plaagbestrijding (en zo aan de vermindering van gewasbeschermingsmiddelen) en bestuiving.

A029-OB043 - Algemeen

De gemeente is van mening dat de provincie Zuid-Holland op detailniveau zich bezig houdt met de fysieke leefomgeving, zoals: parkeernormen, minimale dichtheid van woningbouw, het voorschrijven van woningtypes op planniveau etc. Volgens hen staat dit haaks op de bedoeling vanuit de

Omgevingswet die uitgaat van 'decentraal tenzij'. De gemeente geeft aan dat in het omgevingsbeleid sterker moeten worden afgewogen en beargumenteerd wat het provinciaal belang is van het stellen van de betreffende regels. De gemeente vraagt zich af waarom dit niet aan de gemeente overgelaten kan worden, er mist balans.

Antwoord:

In de sturingsfilosofie erkent de provincie het primaat van de gemeente in het fysiek domein, echter daar waar een belang beter gediend kan worden als ook de provincie zich daarvoor inspant zijn afhankelijk van de rolkeuze verschillende ook sturende instrumenten inzetbaar om dit belang verder te brengen.

A029-OB044 - Omgevingsbeleid versus Regeerakkoord op hoofdlijnen

Verder vragen wij ons af hoe deze herziening van het omgevingsbeleid zich verhoudt ten opzichte van het nieuwe Regeerakkoord op hoofdlijnen. Hierin staat bijvoorbeeld dat er geen extra duurzaamheidsregels voor bouwen opgelegd worden. Dit lijkt haaks te staan op de aanscherping van uw omgevingsbeleid.

Antwoord:

De provincie is een zelfstandig bestuurlijk orgaan en maakt eigen keuzes voor het grondgebied binnen de kaders die de wetgever daarvoor vastlegt. Deze keuzes zijn bij voorkeur consistent met die van de andere overheden maar kan ook afwijken.

A029-OB045 - BOPA

Ruimtelijke plannen moeten we bij u in bepaalde gevallen voorleggen door middel van een e-formulier. In welke gevallen dit onder de Omgevingswet moet in geval van de procedure van de BOPA, geeft u in de bijlage (pagina 21-24) een uitleg. De oude 'kruimelgevallen' die de Wet ruimtelijke ordening kende zijn, kortgezegd, weer benoemd. In die gevallen is geen E-formulier nodig en daar kunnen wij mee instemmen. De keerzijde is echter dat impliciet bij alle andere gevallen het e-formulier wel nodig blijft. Ook bij minder ingrijpende ontwikkelingen. We verzoeken u voor de werkbaarheid en doorlooptijd de lijst met gevallen waarvoor geen e-formulier nodig is nog eens kritisch te bekijken en uit te breiden.

Antwoord:

Vanuit het oogpunt van beleidsgelijkwaardigheid ten opzichte van de oude Omgevingsverordening en vanuit het oogpunt van provinciaal wordt er niet voor gekozen om alle gevallen die onder de oude Rijkskruimelregeling vergund konden worden uit te zonderen van het toepassingsbereik van de ZHOV. Wel worden er ambtshalve en mede naar aanleiding van deze zienswijze enkele tekstuele verbeteringen aangebracht in de tekst van het artikel. Kleinschalige gevallen die onder de uitzonderingsregeling vallen hoeven niet door middel van het e-formulier bij de provincie worden ingediend. Dit leidt tot aanpassing van artikel 7.13 van de ZHOV. Er wordt rekening gehouden met uitzonderingen voor infrastructurele en openbare voorzieningen en dakkappen etc. waar het gemeentelijke aangelegenheden betreft, om de administratieve lasten te beperken en werkdruk bij gemeenten te verlichten.

A029-PA023 - Parkeernormen

De gemeente geeft aan dat zij ook streven naar een duurzame bereikbaarheid voor iedereen. Als voorbeeld wordt genomen zijn de parkeernormen. De gemeente is van mening dat deze niet passend zijn bij Hoeksche Waard letten op het landelijke karakter. De gemeente zien de parkeernormen als belemmering voor de woningbouwopgave en verzoekt dit niet op provinciaal niveau te regelen. De gemeente Hoeksche Waard geeft aan dat zij beschikken over gemeentelijk beleid en gaan er van uit dat dit prevaleert en basis biedt om af te wijken van de door provincie gestelde normen. Mocht dit niet het geval zijn, stellen zij voor om in het omgevingsbeleid differentiatie van de benoemde parkeernormen op te nemen.

Antwoord:

De gemeente Hoeksche Waard hanteert het gemiddelde van de CROW-bandbreedte. Motivering daarvoor is dat het auto bezit in Hoeksche Waard ook gemiddeld is t.o.v. van de rest van Nederland. Het midden van de bandbreedte voor sociale huurwoningen ligt echter hoger dan het gemiddelde autobezit in Hoeksche Waard zelf voor sociale huurwoningen. Het autobezit ter plekke biedt meer maatwerk dan landelijke richtlijnen, gebaseerd op landelijke gemiddelden. Gemotiveerde en goed onderbouwde afwijking is altijd mogelijk. Wat betreft de maximale parkeernormen voor 3 hectare locaties, dit is sturend beleid om verkeersgeneratie op deze locaties te beperken en woningbouw door te kunnen laten gaan.

A029-PA024 - Parkeernorm

Zowel in de Omgevingsvisie als de Omgevingsverordening worden maximale parkeernormen benoemd. Dit is één van de onderwerpen waarover wij van mening zijn dat dit doelmatiger en doeltreffender op gemeentelijk niveau kan worden behartigd omdat dan rekening gehouden kan worden met lokale feiten en omstandigheden.

Gelet op het landelijke karakter van de Hoeksche Waard zijn de door u genoemde normen (sociale huurwoning en 3 ha-gebieden) niet passend. De door u genoemde verwijzing naar 'passendeparkeernorm.nl' laat zien dat het autobezit in de Hoeksche Waard ruim boven de aangegeven 0,7 resp. 1,3 ligt. De genoemde mogelijkheid tot afwijking (zoals opgenomen in onder andere artikel 7.45f, lid 2) geeft daarbij te weinig concrete handvaten om op voorhand zekerheid te hebben dat van een afwijking sprake kan zijn. Wij beschikken over gemeentelijk parkeerbeleid. Mogen wij er van uit gaan dat het hebben van dit beleid voldoende is om aanspraak te maken op de genoemde afwijkingmogelijkheid?

Overigens wordt door ons wel onderschreven dat bij bouwlocaties voor woningbouw een parkeernorm kan bijdragen aan de toekomstbestendigheid van de multimodale bereikbare wijken. Zoals ook opgenomen in ons (ontwerp)Mobiliteitsplan waarin onder andere het STOMP-principe als uitgangspunt is opgenomen.

Maar de nu voorgestelde normen worden gezien als een belemmering voor de woningbouwopgave zoals ook is opgenomen in de omgevingsvisie. Wij verzoeken dan ook om dit niet op provinciaal niveau te regelen, maar dit over te laten aan gemeenten. Mocht u dit voorstel niet inwilligen, stellen wij voor om in uw omgevingsbeleid differentiatie van de benoemde parkeernormen op te nemen.

Antwoord:

Gemeenten gebruiken vaak nog landelijke gemiddelden om de parkeernormen voor sociale huurwoningen op te baseren, in plaats van lokale feiten en omstandigheden. Het autobezit per buurt, woonoppervlak en woningtype is veel meer een lokaal feit dan landelijke gemiddelden. De autobezit-

cijfers geven het gemiddelde ter plekke weer in plaats van landelijke gemiddelden. Bij die landelijke gemiddelden worden sociale huur en middel dure huur vaak ook niet onderscheiden en de grote van de woning (ook een lokaal feit) niet of nauwelijks meegenomen. Dit is bij de parkeernormennota van Hoekse Waard helaas ook het geval. CROW heeft haar richtlijnen sinds juli 2024 ook op werkelijk autobezit gebaseerd. Wat betreft de maximale parkeernorm voor 3 hectare-locaties: dit is sturend beleid om verkeersgeneratie te beperken, woningbouw door te kunnen laten gaan, betaalbaarder te maken en meer in te zetten op fietsen, lopen en nabijheid en bouwen voor huishoudens met maximaal 1 auto. Met behulp van goed communicatie naar toekomstige bewoners, deelmobiliteit, parkeren op afstand, nabijheid van voorzieningen, goede fietsvoorzieningen en eventueel parkeerregulering kan bouwen voor huishoudens met 1 auto in goede banen worden geleid en weer echt dorpse woonmilieus en leefomgevingen worden gecreëerd. Zonder scherp parkeerbeleid en parkeren op afstand is nauwelijks ruimtelijke invulling aan STOMP te geven. STOMP gaat over een volgorde. Een ruimtelijk ontwerp moet aanzetten tot in de eerste plaats Stappen, dan Trappen, dan OV en deelmobiliteit en dan pas de Private-auto. De volgorde staat centraal, STOMP wordt nog te vaak geïnterpreteerd als een opsomming van de vervoerswijzen en er wordt geen ruimtelijke uitwerking aan gegeven. De maximale parkeernormen maken woningbouw juist meer mogelijk door de impact op het wegennet te beperken. Er is geen geld om in wegbuitbreidingen te investeren. We gaan graag met de gemeente in gesprek over het parkeerbeleid en een passende parkeernorm. We begrijpen het verzoek om lokaal maatwerk. Daarom zal het gaan om een gemiddelde norm van 1,3 per locatie en wordt afwezigheid van OV opgenomen als afwijkingsmogelijkheid. De provincie wil echter ook dat de investeringen die provincie en andere overheden jaarlijks doen in exploitatie en uitbreiding van OV, ruimtelijk en programmatisch maximaal worden ondersteund.

Deze zienswijze is deels gegrond. In de regels voor parkeren bij 3 ha locaties (7.45 fa) wordt aangegeven dat het gaat om een gemiddelde parkeernorm per locatie, zodat differentiatie op de locatie mogelijk is. Ook wordt de afwijkingsmogelijkheid verbreed, zodat ook de afwezigheid van een verbinding van het openbaar vervoer een grond kan zijn voor toepassing daarvan.

A029-RK026 - Omgevingsverordening met renvooi - p. 52 Laag 2: Ruimtelijke kwaliteit van de cultuur- en natuurlandschappen

Hier staat opgenomen dat de diversiteit aan landschapstypen als een belangrijke waarde van Zuid-Holland wordt beschouwd. Deze landschappen zullen veranderen door nieuwe opgaven, zoals verhogen van de biodiversiteit, tegengaan bodemdaling en aanpassingen in het landbouwkundig gebruik. Wij zijn daarom ook blij te lezen dat u rekening houdt met landschapskenmerken, zoals maat en schaal van de open ruimte, de aanwezige landschappelijke geleding en verdichte zones en rekening houdt met het behoud van de landschapsstructuur en kenmerkende landschapselementen. Wij verzoeken daarbij wel om hier in (vroegtijdig) overleg met de gemeenten invulling aan te geven.

Antwoord:

Dank voor uw steun aan ons beleid voor behoud en versterking van de landschapsstructuur in Zuid-Holland. De provincie is graag bereid om de gemeenten daarbij in een vroeg stadium te betrekken. Een goed voorbeeld van een eerdere samenwerking is de totstandkoming van de gebiedsprofielen ruimtelijke kwaliteit die met de gemeenten zijn opgesteld. Ook bij advisering over ruimtelijke plannen trekken we intensief op met de gemeenten. Dat willen we in de toekomst ook blijven doen.

A029-SV062 - Vitaal landelijk gebied

De gemeente onderstreept innovatie en duurzaamheid van de agrarische sector in Hoeksche Waard waarbij ze aangeven dat dit een voorbeeld zou kunnen zijn voor de rest van Nederland. De gemeente begrijpt dat de provincie als koers aangeeft dat ruimte beter zal worden beschermd om de provinciale ambities, wettelijke verplichtingen en doelen te realiseren. De gemeente snapt dat er een ondergrens wordt gesteld aan (open) landschap dat beschikbaar blijft voor de transitie die nodig zijn voor een toekomstbestendige landbouw, energievoorziening, water-, groen-, recreatie- en natuuropgaven. De gemeente maakt zich zorgen over deze ondergrens. Zij stellen daarbij de vragen: Hoe en wanneer wordt deze ondergrens bepaald en hoe worden wij hier in vroegtijdig stadium bij betrokken? De gemeente gaat er van uit dat de ondergrens op basis van het principe van water- en bodem sturend is bepaald. En er daarom differentiatie is tussen de verschillende gemeenten dan wel gebieden.

Antwoord:

Beleid voor het beschermen van de open, niet-bebouwde ruimte in het landelijk gebied wordt uitgewerkt in de Herziening van het Omgevingsbeleid '25. Hiervoor vindt een internetconsultatie plaats en organiseren we in het najaar van 2024 bijeenkomsten met onder andere gemeenten.

A029-SV063 - Woningbouwlocaties

Ten aanzien van woningbouwlocaties vraagt de gemeente opnieuw om de Torensteepolder fase 1d en de Molenpolder in Numansdorp op te nemen op de 3ha kaart. De ontwikkeling van beide locaties te Numansdorp biedt, volgens de gemeente, kansen voor diverse beleidsterreinen, waaronder mobiliteit (verbetering verkeersontsluiting), saneren voormalige bedrijfslocatie en natuur- en recreatie. De gemeente is van mening dat de brief van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 5 juni jongstleden met als onderwerp 'Woningbouw-afspraken Zuid-Holland' over (onder andere) een voorgestelde aanvulling van de lijst met 3ha locaties creëert hiervoor ruimte.

Antwoord:

In de door ons college vastgestelde regionale woningbouwprogramma's zijn in totaal 107 locaties van 3 ha en groter opgenomen. Naast de woningbouwopgave zijn er veel andere ruimteclaims waarin moet worden voorzien in de schaarse ruimte. De grote uitdaging is deze en andere vastgestelde woningbouwplannen ook daadwerkelijk te realiseren. Het woningbouwprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd waarbij het de voorkeur heeft om woningbouwplannen binnen BSD te realiseren. In deze Herziening 2024 worden geen nieuwe 3 ha locaties toegevoegd. In de Herziening 2025 wordt de lijst met 3 ha locaties geactualiseerd.

A029-SV064 - Maximale inhoudsmaat

Nieuw in het omgevingsbeleid is dat een richtlijn een maximale inhoudsmaat opneemt voor woningen in het buitengebied van 650 m³. Een regel die de provincie eerder juist niet meer heeft opgenomen in uw omgevingsbeleid, maar overliet aan gemeenten. Wat de gemeente betreft is het opnemen van deze inhoudsmaten in strijd met het provinciaal belang. De gemeente vindt dat de provincie gemeenten beperkt tot ruimte voor verbetering van de omgevingskwaliteit. Zij pleiten voor maatwerk waarbij de ondersteuning van en inpassing in het bestaande landschap centraal moet blijven staan, onder meer in de vorm van verbetering van de landschappelijke/ ruimtelijke

kwaliteit. Ondanks dat dit een richtlijn is, verzoekt de gemeente dringend deze regel te schrappen en plannen niet te beoordelen op basis van getallen, maar vanuit het oogpunt van omgevingskwaliteit.

Antwoord:

De omvang van een nieuwe woning in het landelijk gebied kan een rol spelen bij de inpasbaarheid en de impact op het gebied. Het bouwen van grote woningen kan het karakter van het gebied aantasten waardoor de ruimtelijke kwaliteit achteruit gaat. Daarom is in het beleid voor de herontwikkeling van voormalige agrarische bedrijfscomplexen als richtlijn een maat van 650 m³ opgenomen voor een nieuwe woning. Het gaat om een richtlijn, dus gemotiveerde afwijking is mogelijk ten behoeve van maatwerk.

A029-SV065 - p.32 De nieuwe ruimtelijke koers

Hier geeft u als koers aan dat ruimte beter zal worden beschermd om uw ambities, wettelijke verplichtingen en doelen te realiseren. Daarom stelt u een ondergrens aan (open) landschap dat beschikbaar blijft voor de transitie die nodig zijn voor een toekomstbestendige landbouw, energievoorziening, water-, groen-, recreatie- en natuuropgaven. Gelet op onze uitzonderlijk vruchtbare kleigrond en het innovatieve vermogen van de agrarisch ondernemers heeft dit onderwerp onze bijzondere aandacht. Hoe en wanneer wordt deze ondergrens bepaald en hoe worden wij hier in vroegtijdig stadium bij betrokken?

Antwoord:

Beleid voor het beschermen van de open, niet-bebouwde ruimte in het landelijk gebied wordt uitgewerkt in de Herziening van het Omgevingsbeleid '25. Hiervoor vindt een internetconsultatie plaats en organiseren we in het najaar van 2024 bijeenkomsten met onder andere gemeenten.

A029-SV065 - Locaties

De gemeente Hoeksche Waard staat voor het behoud van haar leefomgeving met unieke waarden. In dit opzicht willen wij – net als u verwoordt in uw omgevingsbeleid - ook geen grootschalige verstedelijking. Maar, voor het behoud en een toekomstbestendige leefomgeving in de Hoeksche Waard is gepaste ontwikkeling op gebieden als wonen, werken en mobiliteit absoluut noodzakelijk.

Het is juist daarom van belang om perspectief te bieden op mogelijkheden tot toekomstige woningbouw. Door middel van enerzijds flexibiliteit (en duidelijkheid) met woningbouw bij kleine dorpen (straatje erbij) en anderzijds een of enkele grotere woningbouwlocaties. In dit verband verzoeken wij net zoals bij de herziening van de module Ruimte en Wonen van het omgevingsbeleid in 2022 wederom om de Molenpolder en Torensteepolder fase 1d in Numansdorp (deze locatie is wel opgenomen in de goedgekeurde woningbouwprogrammering) op de 3ha kaart op te nemen. Hierbij verwijzen wij naar de brief van het ministerie van BZK van 5 juni jongstleden, waarin minister De Jonge aankondigde om voor de zomer in gezamenlijkheid (mijn ministerie, gemeenten en provincie) en voortvarendheid een proces te starten dat niet alleen gericht is op het ruilen van onbenutte locaties, maar ook op een aanvulling van de lijst met 3 ha locaties in de bijlage van de omgevingsverordening. Met deze aanvulling kan versneld worden toegewerkt naar 130% plancapaciteit.

De ontwikkeling van beide locaties in Numansdorp biedt kansen voor diverse beleidsterreinen, waaronder mobiliteit (verbetering verkeersontsluiting), saneren voormalige bedrijfslocatie en natuur- en recreatie.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie A029-SV063

Het toevoegen van 3 ha locaties is geen onderdeel van de Herziening 2024. In de Herziening 2025 wordt de lijst met 3 ha locaties geactualiseerd. De provincie is met het ministerie van VRO in gesprek over het proces om versneld te komen tot 130% plancapaciteit.

A029-SV066 - Stapeling sectorale keuzes

Voor ruimtelijke kwaliteit zijn er nauwelijks inhoudelijke wijzigingen, maar heeft u wel de inhoud opnieuw gestructureerd zodat alles beter te vinden is. Wij vinden het positief dat water- en bodem sturend is opgenomen. Het hoofdstuk Beleidskeuze: Toekomstbestendige Stedelijke Ontwikkeling zal tot schuring leiden tussen de verschillende disciplines. In uw beleid zien wij een stapeling van sectorale keuzes waarbij een duidelijke integrale visie ontbreekt. Hoe worden dan bepaalde keuzes genomen en door wie?

Antwoord:

De provincie beoordeelt plannen voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen integraal op basis van het vigerende omgevingsbeleid. Het is ons voornemen om in de Herziening 2025 een afwegingskader voor woningbouwlocaties, voor werklocaties en voor overige stedelijke ontwikkelingen op te nemen.

A029-SV067 - Inhoud woningen bij vrijkomende agrarische bebouwing

Nieuw in uw omgevingsbeleid – nadat dit een aantal jaar geleden bewust is geschrapt – is dat u een richtlijn opneemt voor de inhoud van woningen in het buitengebied bij vrijkomende agrarische gebouwen. Deze stelt u op een maximum van 2.000 m³ te verdelen over de te bouwen woningen en maximaal 650 m³ per woning. Wat ons betreft is het opnemen van deze inhoudsmaten in strijd met het provinciaal belang. Hiermee beperkt u gemeenten tot ruimte voor verbetering van de omgevingskwaliteit.

Wij pleiten hier voor maatwerk waarbij de ondersteuning van en inpassing in het bestaande landschap centraal moet blijven staan, onder meer in de vorm van verbetering van de landschappelijke/ ruimtelijke kwaliteit. Wij verzoeken u dan ook dringend deze regel te schrappen en plannen niet te beoordelen op basis van getallen, maar vanuit het oogpunt van omgevingskwaliteit.

Antwoord:

De omvang van een nieuwe woning in het landelijk gebied kan een rol spelen bij de inpasbaarheid en de impact op het gebied. Het bouwen van grote woningen kan het karakter van het gebied aantasten waardoor de ruimtelijke kwaliteit achteruit gaat. Daarom is in het beleid voor de herontwikkeling van voormalige agrarische bedrijfscomplexen als richtlijn een maat van 650 m³ opgenomen voor een nieuwe woning. Het gaat om een richtlijn, dus gemotiveerde afwijking is mogelijk ten behoeve van maatwerk.

A029-TR046 - Recreatie

In de herziening van het omgevingsbeleid maakt de provincie onderscheid tussen kleine en grootschalige ontwikkeling. De provincie staat – onder voorwaarden – nieuwe recreatiewoningen toe wanneer deze zich bevinden op een verblijfsrecreatiepark van minimaal 25 units/eenheden met centrale voorzieningen. In de bijlage 'Volledig overzicht van wijzigingen Beleidskeuzes & Maatregelen' spreekt de provincie in eerste instantie over zo'n 25 recreatiewoningen. Later spreekt provincie over tenminste 25 recreatiewoningen. De gemeente verzoekt u hier één lijn in te trekken om ruimte om interpretatie te voorkomen.

Antwoord:

Dank voor uw zienswijzen wij zullen de bewoording in de beleidskeuzetekst gelijk trekken naar 'tenminste'. Deze zienswijze is gegrond. In de Herziening 2024 zal consequent worden aangegeven dat het gaat om een verblijfsrecreatiepark van ten minste 25 recreatiewoningen.

A029-WA024 - Water

Bekend is dat de toename van zoute kwel zorgt dat het zoutgehalte in baggerspecie hoger wordt en dat de waarden boven de zorgplicht uitkomen. De afhandeling van deze specie vormt in toenemende mate een probleem. Deze problematiek missen we in voorliggende herziening in de alinea's over grondwater.

Ook zien wij graag dat u zich inzet in het verbeteren van de kwaliteit van oppervlaktewater met het oog op zwemlocaties. Hoewel voor grondwater wel een aanpak staat opgenomen, is dit voor de zwemlocaties en het daarmee gemoeide oppervlaktewater niet het geval.

Antwoord:

Toename van zoute kwel is in hoge mate een autonoom proces. Dit kan leiden tot verhoogde zoutgehaltes in baggerspecie waardoor de afzet van baggerspecie wordt bemoeilijkt. Het uitvoeren van baggerwerk en het verwerken van de baggerspecie is de taak van de eigenaar c.q. beheerder van de betreffende watergang. Dit vindt met name plaats op aanwijzing en onder toezicht van het waterschap. Daarmee past dit thema niet in de voorliggende herziening. Het verbeteren van de kwaliteit van zwemlocaties in oppervlaktewater is een taak (inspanningsverplichting) van de waterbeheerders. Provincie Zuid-Holland heeft een subsidieregeling voor onderzoeken of maatregelen die bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van een waterlichaam of zwemwaterlocatie.

A029-WA025 - Gezond en veilig Zuid-Holland

Dat gezondheidsverschillen groeien herkennen wij als ook de druk op de gezondheid. Wij zien graag een betere onderbouwing wat uw inzet is om dit te verminderen. Dit in aansluiting op beleid van gemeenten die hier mee in de dagelijkse praktijk wordt geconfronteerd. Klimaatbestendigheid (hitte stress) is een toenemend probleem en actieve inzet door u als provincie moet de lokale inzet ondersteunen.

Antwoord:

Deze punten zijn geen onderdeel van de herziening omgevingsbeleid 2024, maar worden wel meegenomen in de volgende herziening van het omgevingsbeleid (2025)

A029-WO084 - Wonen

In maart 2023 heeft de gemeente met diverse partijen de woondeal ondertekend. Volgens de gemeente wordt in de herziening op onderdelen een ander standpunt ingenomen ten opzichte van de eerdere afspraken uit de regionale realisatieagenda. De gemeente ervaart dit als ongewenst en verzoekt de provincie dringend om met de gemeente te blijven samenwerken als één overheid. En met de diverse stakeholders en daarbij opvolging te geven aan de afspraken zoals opgenomen in de Regionale Realisatieagenda, welke op 14 maart 2023 in gezamenlijkheid ondertekend is.

Antwoord:

De doelstellingen voor het regionale woningbouwprogramma zijn vastgelegd in de RRA's. Over de manier waarop deze bereikt worden zetten wij het gesprek graag voort.

A029-WO085 - Voorkom zienswijze door vroegtijdig overleg en beoordeel integraal

In het kader van samenwerken als één overheid roepen wij daarnaast op tot vroegtijdig overleg. Het afgelopen jaar zagen wij bij nog te veel plannen een zienswijze van de provincie. Dergelijke zienswijzen hebben over het algemeen een vertragende werking. Daarnaast ging het in alle gevallen om een zienswijze ten aanzien van een sectoraal beleidsaspect en dit terwijl, juist in het kader van versnelling, een integrale afweging en standpunt (met name over welke beleidsdoelen prioriteit krijgen) vanuit de provincie wenselijk zijn.

Antwoord:

Over de zienswijzen is er contact geweest tussen de regio-account Wonen, de planadviseur en uw collega die gaat over woningbouw om een gesprek te gaan voeren en te kijken hoe dit voorkomen kan worden. We willen daarbij bespreken hoe we met elkaar vroegtijdig in het proces contact kunnen hebben om te zorgen dat uw plannen en het provinciaal omgevingsbeleid beter op elkaar wordt afgestemd. Zo verspelen we minder proceduretijd en versnellen we de woningbouw.

De RO-collega's van uw gemeente spelen hierin een belangrijk rol om (in overleg met ons) strijdigheden vroegtijdig te signaleren en hier met ons en bij u intern zo spoedig mogelijk het gesprek over aan te gaan. Het lijkt ons daarom belangrijk dat zij ook aansluiten bij het gesprek over dit onderwerp.

A029-WO086 - Plancapaciteit

Om ervoor te zorgen dat bij planuitval reserveplannen beschikbaar zijn, maken partijen afspraken over voldoende plancapaciteit en harde plancapaciteit. Partijen zetten in op voldoende harde plancapaciteit voor de realisatie van de woningbouwproductie de komende jaren. Als gemeente gaan we daarbij uit van bouwen naar behoefte (onder de behoefte verstaan wij de behoeftecijfers voordat er door de provincie 10% is afgehaald ten behoeve van de provinciale pot). Om de gewenste productie te behalen hebben we als landelijke gemeente meer ruimte nodig in onze woningbouwprogramma's om voldoende woningen te programmeren (130-150% programmering en >100% realisatie). Wij willen u hierbij nogmaals verzoeken om flexibel met dit vraagstuk om te gaan.

Antwoord:

Uitgangspunt voor de provincie is het omgevingsbeleid. We gaan graag vroegtijdig met gemeente in gesprek over woningbouwplannen om aan de voorkant duidelijkheid te scheppen, juist om in een later stadium te vermijden dat er discussie ontstaat die kan leiden tot zienswijzen.

A029-WO087 - Betaalbaarheidsgrens

De grens voor betaalbare woningen dient eenduidig te zijn en daarom vinden wij het belangrijk om aan te sluiten bij de door het Rijk aangegeven betaalbaarheidsgrens van € 390.000 (prijsspeil 2024) en daarmee recht te doen aan de afspraak om als één overheid te handelen.

Bij de discussie rond de betaalbaarheidsgrens vinden wij de kwaliteit van woningen daarnaast onderbelicht. In de praktijk gaat het bij betaalbare woningen om zeer kleine woningen (<45m²). Dit roept bij ons de vraag op of dit wel toekomstbestendige woningen zijn. Het gesprek over de betaalbaarheid van woningen kan daarom niet los gevoerd worden van het gesprek over de wenselijke kwaliteit van woningen.

Antwoord:

De definities voor een betaalbare koopwoning van Rijk en provincie Zuid-Holland worden in lijn gebracht met elkaar. De kwaliteit van een woning is van groot belang hierbij. Met het in lijn brengen (en dus naar boven bijstellen) van de betaalbaarheidsgrens, komt er ook iets meer mogelijkheid om ook de kwaliteit van de woning aan te passen. Wel vindt de provincie Zuid-Holland het van groot belang dat er ook voldoende woningen worden gebouwd die ruim lager ligt dan de betaalbaarheidsgrens. Voor veel mensen is deze grens namelijk te hoog.

A029-WO088 - Percentage sociale huur

Het streefpercentage voor sociale woningbouw in bestaande voorraad betreft 30%. Dit is in overeenstemming met de afspraken gemaakt in de regionale realisatieagenda. Het beleidsvoornemen van de provincie om 40% in de plancapaciteit af te dwingen werpt een te grote belemmering voor de woningbouwopgave op.

Enerzijds overstijgt dit de afspraken in de afgesloten woondeal. Hierin staat dat partijen uitdrukkelijk streven naar 30% sociale woningbouw in de bestaande voorraad maar dat niemand tot onmogelijke gehouden is. Anderzijds zal dit hoogstwaarschijnlijk de diverse ontwikkelingen die met de 30% sociale woningbouw al merkbaar onder druk staan verder onder druk zetten dan wel onmogelijk maken. Meer realisatie laat staan versnelling van de woningbouw zal hierdoor zeer moeilijk worden. Tenzij in lijn met deze hogere doelstelling aanvullende financiële ondersteuningsmaatregelen worden geboden. Het nakomen van de afspraken vanuit woondeal onderschrijven wij als gemeente overigens volledig en hier zetten wij ons actief voor in.

Binnen de looptijd van het woningbouwprogramma (tot en met 2031) achten wij en de woningcorporatie dit niet haalbaar. Uitgaande van onze huidige programmering achten wij het toevoegen van 30% sociale nieuwbouw wel haalbaar binnen de looptijd, al zal dit niet gemakkelijk zijn.

Antwoord:

We nemen uw zienswijze op dit punt voor kennisgeving aan.

A029-WO089 - Wonen Welzijn zorgvisie

Vooruitlopend op de doelstelling van het Rijk en provincie heeft de gemeente Hoeksche Waard al 2021 een gemeentelijke Wonen Welzijn Zorgvisie vastgesteld en ook was ook daarvoor al jarenlang sprake van innige samenwerking met maatschappelijk partners op het raakvlak van wonen welzijn en zorg. In 2023 is daarnaast een uitvoeringsprogramma vastgesteld en met alle betrokken partners ondertekend. Op dit moment wordt hier, middels diverse coalities van samenwerkende partners, uitvoering aan gegeven.

Als gemeente en regio zijn we niet voornemens om een nieuwe Woonzorgvisie op te stellen, maar juist op de huidige succesvolle en gedragen samenwerking voor te zetten en met de concrete uitvoeringsprojecten het verschil te maken.

Antwoord:

Het Wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting regelt dat iedere gemeente een lokale woonzorgvisie vaststelt, die regionaal is afgestemd. Een woonzorgvisie moet ingaan op de huisvestingsbehoefte van de aandachtsgroepen zoals benoemd in het programma Een thuis voor iedereen, alsmede hun zorg- en ondersteuningsbehoefte. In de toelichting van de consultatieversie van het Wetsvoorstel Versterking Regie Volkshuisvesting (februari 2023) is aangegeven dat iedere gemeente en provincie in 2026 een Volkshuisvestingsprogramma moet hebben. Volgens de eerder gecommuniceerde planning van het Rijk gaat de woonzorgvisie in 2025 op in het volkshuisvestingsprogramma. Tot 2026 spreken we nog van een gemeentelijke of regionale woonzorgvisie. Gezien dit vooruitzicht adviseren wij gemeenten wanneer een traject gestart wordt voor actualiseren van de gemeentelijk of regionale woonzorgvisie daar ook al aandacht te besteden aan de huisvesting van aandachtsgroepen en ouderen.

A029-WO090 - Tijdelijke woningen/flexwoningen

Voor tijdelijke woningen en flexwoningen is aangegeven dat deze binnen BSD gebouwd moeten worden. We vinden het juist verstandig om binnenstedelijk permanent te ontwikkelen en aan de randen van dorpen tijdelijke woningen of flexwoningen te bouwen. Zie ook de eerdere zienswijze van 25 april 2023 op de herziening Wonen, Werken en Werelderfgoed.

Antwoord:

Er zijn binnen BSD voldoende mogelijkheden om met flexwonen aan de slag te gaan. Bijvoorbeeld op locaties waar permanente woningbouw nog niet van de grond komt. Onder meer om de uitstroom uit maatschappelijke instellingen flexibeler te kunnen faciliteren of in kantoorgebouw met tijdelijke huisvesting op ontwikkelingen te anticiperen of plaats aan spoedzoekers te bieden. Het is wat ons betreft niet of/of maar en-en-strategie.

A029-ZZ004 - Netwerk Economie Zuid-Holland

De gemeente sluit zich volledig aan bij de zienswijze van het Netwerk Economie Zuid-Holland.

Antwoord:

Zie B009 voor de beantwoording van de zienswijze van Netwerk Economie Zuid-Holland

A029-ZZ005 - Kennisprogramma 'Kennis Zuid-Holland'

U heeft een integraal kennisprogramma 'Kennis Zuid-Holland' opgesteld zodat kennis, trends en de nieuwste inzichten hun doorwerking vinden in uw beleid. U verspreidt deze kennis tijdig en actief binnen het netwerk. Dit vinden wij positief. In verhouding tot andere uitwerkingen in voorliggende herziening is dit onderdeel zeer zwak, waarbij het maatschappelijke programma zich beperkt tot data verzameling.

Antwoord:

We herkennen deze constatering en zullen bij een volgende herziening meer aandacht aan dit onderwerp geven.

B – Overige bestuursorganen

B001 – Holland Rijnland

B001-WA026 - Grondwaterbeheer

De indiener constateert dat brijnlozingen en grondwateronttrekkingen eigenlijk niet los van elkaar te zien zijn. De indiener vindt het daarom noodzakelijk dat de provincie, met alle betrokken partijen, hier invulling aan geeft in de beleidsherziening. Dit dient idealiter de interbestuurlijke verantwoordelijkheden te ondersteunen op zowel kwantitatief als kwalitatief grondwaterbeheer. Het heeft de voorkeur van de indiener om duidelijkheid te creëren in het provinciaal beleid.

Antwoord:

Zienswijze wordt beschouwd als ondersteuning van het beleid.

B001-WA027 - KRW-verantwoordelijkheid van de provincie

De indiener geeft aan dat er vanuit de KRW een achteruitgangsverbod is. Hierbij geeft de indiener aan dat de grondwaterkwaliteit in ieder geval voor Duin Rijn-West sinds 2015 ontoereikend blijkt. De indiener geeft aan dat de provincie primair verantwoordelijk is voor het beschermen van de kwaliteit en kwantiteit van het grondwater. De indiener wijst erop dat de provincie in die rol ervoor dient te zorgen dat de doelen voor de chemische toestand voor grondwaterlichamen behaald worden en dat er geen achteruitgang is van de chemische en kwantitatieve toestand van de grondwaterlichamen. In artikel 4 van de KRW staat de doelstelling om de inbreng van verontreinigende stoffen in het grondwater te voorkomen of te beperken. Daarom wijst de indiener op de samenhang van taken van de provincie, gemeente en waterschappen moet voorzien worden in het benodigde beleid om de achteruitgang te voorkomen en de benodigde verbetering te bereiken. Een harde deadline voor brijnlozingen in de nabije toekomst geeft voor alle partijen duidelijkheid en er komt een einde aan maatwerkbesluiten van gemeenten.

Antwoord:

In de voorgestelde herziening van het beleid voor brijnlozingen (onderdeel van het regionaal waterprogramma / omgevingsprogramma) is nadrukkelijk aandacht voor de samenhang tussen de taken van provincie, gemeente en waterschap, waar indiener op wijst. Indiener benadrukt ook het voorzorgsprincipe uit de KRW. Het voorgestelde beleid wijst op de mogelijkheid om maatwerk te verlenen voor brijnlozing, maar stelt daaraan randvoorwaarden ten aanzien van de grondwaterwateronttrekking en de effecten van de brijnlozing op het ontvangende water. Daarmee wordt invulling gegeven aan het voorzorgsprincipe. Er is vooralsnog niet voorzien in een generieke eindtermijn om maatwerk voor brijnlozingen te beëindigen. De voorgestelde herziening geeft dus al invulling aan de punten uit de zienswijze, behalve het instellen van een harde deadline om brijnlozingen te beëindigen. Nieuwe ontwikkelingen en voortschrijdend inzicht kunnen leiden tot herziening van het omgevingsbeleid. Dat laatste zal worden benadrukt in het regionaal waterprogramma (omgevingsprogramma).

B001-WA028 - Grondwateronttrekking

De indiener komt, na constatering van feiten in de routekaart duurzaam gietwater Westland, met het voorstel voor nieuw grondwater beleid. De indiener geeft aan dat het grondwaterbeleid niet gericht moet zijn op faciliteren van de gietwatervoorziening, maar op het beschermen van het grondwater, zowel kwalitatief als kwantitatief. Grondwateronttrekkingen kunnen namelijk ten grondslag liggen aan maatschappelijke problemen. Zie de bijlage voor onderbouwing.

De indiener heeft de volgende voorstellen:

1. Nieuwe grondwateronttrekkingen, waarbij brak grondwater wordt ontzilt en de zoute reststroom weer wordt geloosd in de diepere ondergrond, worden per inwerkingtreding van het nieuwe omgevingsbeleid verboden.
2. Bestaande grondwateronttrekkingen, waarbij brak grondwater wordt ontzilt en de zoute reststroom weer wordt geloosd in de diepere ondergrond, worden binnen een aanzienlijke termijn (maximaal vijf jaar) verboden.
3. Het bevoegd gezag kan een uitzondering maken op 1 en 2 onder de volgende voorwaarden:
 - Ontheffing kan enkel worden verstrekt met een individuele tijdelijke vergunning (maximaal 5 jaar, daarna bezien, verlengen, herzien of intrekken)
 - Een vergunningaanvraag kan alleen worden ingediend als aan de volgende randvoorwaarden wordt voldaan:
 - De onttrekking bevindt zich niet in of nabij (500 m) een gebied met slappe bodem (zie signaleringskaarten bodem en ondergrond PZH)
 - De onttrekking bevindt zich niet in of nabij (500 m) een gebied met kwetsbare funderingsproblematiek
 - De onttrekking bevindt zich niet binnen het gebied van de strategische zoetwatervoorraden provincie Zuid-Holland.
 - Onttrekking mag maximaal 2125 m³/ha glas/jaar en een maximaal pompdebiet van 10 m³/uur zijn (zie bijlage 1 Onderbouwing grondwateronttrekkingen). Onttrekking van brak grondwater mag nooit meer dan 20 % van de totale hoeveelheid gietwatergebruik zijn gebaseerd op het Groen Label Kas. Het brijn moet worden afgevoerd niet zijnde per riool.
 - Vergunningaanvragen moet beschikken over een bovengronds regenwaterbassin van minimaal 2250 m³/ha (85 % groep 4 Groen Label Kas) wanneer men gebruik wenst te maken van aanvullend gietwater uit grondwater.

Antwoord:

Algemeen: het voorstel voor wijziging van het omgevingsbeleid is tot stand gekomen in samenspraak met waterschappen, omgevingsdiensten, gemeenten en vertegenwoordigers van de sector. Indiener was een van deze partijen en er was voor meerdere partijen overlap met het traject rond de routekaart duurzaam gietwater Westland. Binnen Provincie Zuid-Holland, maar ook in overleg met indiener, heeft afstemming tussen beide trajecten plaatsgevonden. De constatering van indiener naar aanleiding van de routekaart verdienen volgens de provincie de nodige nuancering en worden in deze bewoording niet herkend.

Het voorstel van indiener wijkt op onderdelen sterk af van het voorstel dat in gezamenlijkheid tot stand is gekomen, zowel ten aanzien van grondwateronttrekking als ten aanzien van brijnlozing. Het doet daarmee geen recht aan het gezamenlijk doorlopen proces.

Ten aanzien van het voorstel voor grondwateronttrekking zie het antwoord op WA022: Provincie Zuid-Holland heeft geen beleid gericht op generieke afbouw van grondwateronttrekkingen. Op dit moment

vindt een herijking plaats van het beleid voor grondwateronttrekkingen en infiltratie. Vooruitlopend op deze herijking is geen wijziging voorzien, behalve het voorgestelde beleid voor brijnlozingen in samenhang met grondwateronttrekking en infiltratie. Het bevoegd gezag voor grondwateronttrekkingen (afhankelijk van omvang en doel is dat waterschap of provincie) heeft al de mogelijkheid om beperkingen te stellen aan grondwateronttrekkingen, rekening houdend met de dragende functie van het grondwater. In het voorstel voor wijziging van het omgevingsbeleid wordt dit juist benadrukt.

B001-WA029 - Brijnlozing

En in dit kader heeft de indiener de volgende voorstellen voor brijnlozing:

- Er geldt een lozingsverbod voor nieuwe lozingen per inwerkingtreding van het nieuwe omgevingsbeleid.
- Bestaande brijnlozingen worden binnen een aanzienlijke termijn (maximaal vijf jaar) verboden waarbij voor de duur het achteruitgangsverbod en doelvermogen KRW bepalend is.
- Voor brijnlozing geldt de KRW Grondwater. Hierin wordt gesteld dat er geen achteruitgang van het grondwater mag plaats vinden.
- Voor de uitvoering van de brijnlozing gelden specifieke eisen conform het Omgevingsbeleid 2024.
- Monitoring: De vergunninghouder is verplicht de onttrekking, de lozing en de mogelijke effecten hiervan te monitoren en te rapporteren aan het bevoegd gezag. Monitoring bestaat minimaal uit de volgende monitoringsgegevens:
 - Totale jaarlijkse onttrekking in m3, maximale onttrekkingscapaciteit m3/uur, jaarlijkse gietwatergebruik in m3
 - Percentage geproduceerde gietwater t.o.v. opgepompt grondwater
 - Drukhoogte en extensometingen (optioneel)
 - Jaarlijks monster kwaliteit opgepompt grondwater (EC waarde, concentratie metalen)
 - Jaarlijks monster kwaliteit lozing brijn (EC-waarde, concentratie metalen)
 - Monitoringsgegevens moeten jaarlijks, maximaal een maand na het einde van het kalenderjaar, verplicht worden gerapporteerd aan het bevoegd gezag.
 - Het bevoegd gezag kan de vergunning intrekken als de monitoringsgegevens daar aanleiding toe geven. Wanneer drie keer een overtreding wordt geconstateerd wordt de vergunning ingetrokken.

Antwoord:

Brijnlozing is verboden en dat verbod is onderdeel van het omgevingsbeleid. In de tekst van het regionaal waterprogramma (omgevingsprogramma) zal dat nog een keer worden benadrukt. Het voorstel voor wijziging van het omgevingsbeleid wijst op de mogelijkheid om onder voorwaarden maatwerk te verlenen voor brijnlozingen. Details over monitoring zijn op te nemen in de vergunningvoorschriften.

B002 – Waterschap Hollandse Delta

B002-RK011 - Ruimtelijke kwaliteit

Visie Algemeen: 5. Ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijke kwaliteit. (Pagina 35-37):

De tekst over ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijke kwaliteit is doorgestreept zonder dat er staat waar het wel is opgenomen. Een goede omschrijving van locatiekeuze en ruimtelijke kwaliteit geborgd wordt moet duidelijk in het document opgenomen worden volgens het waterschap.

Antwoord:

Bedankt voor uw suggestie met betrekking de tekst over ruimtelijke kwaliteit. Het is inderdaad logisch om een relatie te leggen tussen de ruimtelijke impact van een ontwikkeling en de intensiteit van de activiteiten. We zullen dit expliciet aangegeven in de tekst over de impact van ruimtelijke ontwikkelingen in ons ruimtelijk kwaliteitsbeleid.

B002-SV031 - Toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling

Beleidskeuze: Toekomstbestendige Stedelijke Ontwikkeling (Pagina 301, alinea 5):

In de tekst staat: “Daarnaast wordt ingezet op een hiërarchie van complementaire knooppunten en centra met een goede onderlinge bereikbaarheid. Toekomstbestendig ontwikkelen is daarbij een belangrijk aandachtspunt, waarbij wordt ingezet op water en bodem sturend, klimaatadaptatie en -mitigatie, transitie naar hernieuwbare energie, circulariteit en groene en gezonde leefomgevingen die beweging en sociale interactie stimuleren.”

Het waterschap stelt voor om het volgende toe te voegen aan de tekst: “Bij toekomstbestendig ontwikkelen dient water -en bodem sturend rand voorwaardelijk meegenomen te worden in de planontwikkeling.”

Beleidskeuze: Toekomstbestendige Stedelijke Ontwikkeling (Pagina 302, alinea 6, opsommingspunt 5):

In de tekst staat beschreven: “Bouw toekomstbestendig; houd rekening met water en bodem sturend, bodemdaling en klimaatadaptatie en -mitigatie, vitale dorpen en sterke steden, economische toplocaties, gezonde stedelijke ontwikkelingen, energietransitie, circulair en natuur inclusief bouwen;”

Het volgende moet volgens het waterschap hieraan toegevoegd worden: “De voorwaarde water en bodem sturend wat krachtiger neerzetten in de tekst. Houd rekening met.....is te vrijblijvend.”

Antwoord:

Voor de Herziening 2024 is de beleidskeuze Toekomstbestendige Stedelijke Ontwikkeling beperkt aangepast. Het formuleren van randvoorwaarden voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen hebben we voorzien voor de Herziening Omgevingsbeleid 2025. We nemen uw zienswijze ten aanzien van water en bodem sturend hierin mee.

B002-WA013 - Meetverplichting

Meetverplichting (Artikel 3.228):

In dit artikel wordt geëist dat elke uitvoerder van activiteiten met betrekking tot grondwater, de hoeveelheden onttrokken of geïnfiltriseerd water met een nauwkeurigheid van minimaal 95% moet meten per kwartaal.

Dit was eerder geregeld in artikel 6.11, tweede lid, van het Waterbesluit.

Waterschap Hollandse-Delta geeft aan dat de gegevens cruciaal zijn vanwege de toenemende droogteperiodes, en het belang van nauwkeurige gegevensverzameling wordt benadrukt.

Voor kortdurende of seizoensgebonden grondwateronttrekkingen kan een andere tijdspanne in de vergunningvoorschriften opgenomen worden, iets waar het waterschap sterk op aandringt om meer te registreren.

Antwoord:

Dit punt is geen onderdeel van de herziening omgevingsbeleid 2024, maar wordt meegenomen in de lopende herijking van het provinciale beleidskader voor grondwateronttrekking en infiltratie.

B002-WA014 - Brijnlozing

Brijnlozing (Pagina 10):

Brijnlozing, voortkomend uit de bereiding van natriumarm gietwater voor gewassen, moet alleen onder strenge voorwaarden worden toegestaan.

Er is een afwegingskader ontwikkeld in samenwerking met omgevingsdiensten, waterschappen, gemeenten en vertegenwoordigers van de Greenports. Dit kader is gebaseerd op het Europese Guidance Document no. 17 en onderzoeken van Deltares en KWR.

Gemeenten moeten dit afwegingskader betrekken bij de toelating van brijnlozingen via maatwerk, wat ook geldt voor grondwateronttrekkingen voor de gietwaterproductie.

Het waterschap pleit voor duidelijkheid vanuit de provincie dat het onttrekken van grondwater een afstemming is tussen gemeenten en het waterschap.

Antwoord:

In de voorgestelde tekst regionaal waterprogramma (omgevingsprogramma) staat "... vraagt om afstemming tussen de verschillende bevoegde gezagen, als bedoeld in artikel 2.2 van de Omgevingswet." Hier wordt conform zienswijze toegevoegd dat het in dit geval gaat om afstemming tussen gemeente en waterschap. Overigens wordt onder voorwaarde 1 ook benoemd dat afstemming tussen gemeente en waterschap nodig is.

B002-WA015 - Waterveiligheid

Vanaf pagina 60 worden er allerlei typen dijken behandeld als 'structuurdragers'.

Het huidige beleid stelt dat nieuwe bebouwing binnen het bestaande dijklint moet plaatsvinden, zie pagina 62, wat volgens het waterschap in strijd is met structurerende keuze 11 uit de Water en Bodem sturend brief: "We actualiseren de huidige reserveringszones rond primaire waterkeringen (dijken en kust). Daarmee reserveren we ruimte voor toekomstige dijk- en kustversterkingen, en maken ze zo blijvend mogelijk".

Volgens het waterschap moet dit aangepast worden door aan te geven dat: “eventuele nieuwe bebouwing en bouwwerken worden geplaatst buiten het bestaande dijklint”

De dijk aan ringvaart (Pagina 62-63):

Bij de dijk aan ringvaart (pagina 62/63) staat: “Waar mogelijk en passend toevoegen van (streekeigen) beplanting op of langs de dijken mits dit de waterkerende functie, beheer en onderhoud van de dijk niet belemmert”. Als het in de tekst gaat over ontwikkelingen op of rond de dijk moet de hierboven onderstreepte tekst ook weer aangegeven worden volgens het waterschap. Nu is dat niet het geval.

Antwoord:

Dijken als structuurdragers

Doel van het ruimtelijk kwaliteitsbeleid is dat bebouwing geconcentreerd blijft op de dijk, met het doel het landschap open te houden en de dijk als herkenbare structuur te behouden. Nieuwbouw is niet zomaar mogelijk, dit moet passen binnen beleid voor waterveiligheid. We passen de zinsnede aan.

De dijk aan ringvaart

In de tekst gaat het over het mogelijk toepassen van beplantingen op of langs dijken en niet over ruimtelijke ontwikkelingen. We nemen uw suggestie daarom niet over in de tekst over de dijk aan ringvaart.

B002-WA016 - Klimaatadaptie

Algemeen Punt van Aandacht:

De tekst mist verwijzingen naar de landelijke maatlat voor een groene, klimaat adaptieve omgeving en het gebruik van afspraken over de leidraad/Programma van Eisen.

Er wordt gepleit voor opname van het afwegingskader voor locatiekeuze en de klimaatonderlegger, deze worden beide niet ook niet genoemd in de tekst.

Antwoord:

Deze punten zijn geen onderdeel van de herziening omgevingsbeleid 2024, maar worden wel meegenomen in de volgende herziening van het omgevingsbeleid (2025).

B002-WA017 - Klimaatadaptie

Klimaatadaptatie (Pagina 352):

De provincie verwacht dat bij ruimtelijke ontwikkelingen de risico's van klimaatopgaven expliciet worden meegewogen bij locatiekeuze of inrichting van gebieden. Resultaten van klimaatstresstesten worden hier in ieder geval hierbij gebruikt volgens het waterschap.

Er wordt gepleit voor een duidelijker afwegingskader en klimaatonderlegger om te waarborgen dat meer ruimte aan water, natuurlijke processen en groen wordt geboden.

Antwoord:

Deze punten zijn geen onderdeel van de herziening omgevingsbeleid 2024, maar worden wel meegenomen in de volgende herziening van het omgevingsbeleid (2025).

B002-WA018 - Klimaatadaptatie

Er worden goede aandachtspunten genoemd, maar de principes van water en bodem gestuurd bouwen en de landelijke maatlat voor een groene klimaatadaptieve bebouwde omgeving komen niet sterk genoeg terug in de tekst volgens het waterschap. Daarnaast vind het waterschap een belangrijk punt om te noemen dat er geen minimale eisen aan klimaat adaptief bouwen worden gesteld. Voor een goede doorwerking en duidelijkheid is dit volgens hun wel nodig.

Antwoord:

Deze punten zijn geen onderdeel van de herziening omgevingsbeleid 2024, maar worden wel meegenomen in de volgende herziening van het omgevingsbeleid (2025).

B003 – Metropoolregio Rotterdam Den Haag

B003 (concept)-BE052 - Bescherming van Bedrijventerreinen

De indiener staat achter de bescherming van bedrijventerreinen, maar is kritisch over de invulling hiervan door de provincie Zuid-Holland. De provincie Zuid-Holland wil geen functiewijziging toestaan voor bedrijventerreinen met bepaalde milieucategorieën en geluid- of geurzones, terwijl functiewijziging onder bepaalde voorwaarden wel mogelijk is voor terreinen met lagere milieucategorieën.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

B003 (concept)-BE053 - Onvoldoende Maatwerk

De indiener vindt dat de regels te algemeen zijn en te weinig rekening houden met lokaal maatwerk, de geschiedenis van locaties, en ontwikkelperspectieven. Er is behoefte aan meer duidelijkheid over de onderbouwing voor uitzonderingen zoals zwaarwegende belangen.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Er moet ruimte voor maatwerk blijven i.t.t. een generieke maatregel" en "Toelichting op zwaarwegend algemeen belang"

B003 (concept)-BE054 - Kwaliteitsverbetering

De indiener benadrukt dat de focus zou moeten liggen op de realisatie, kwaliteitsverbetering, verduurzaming en ontwikkeling van bedrijventerreinen. Er is samenwerking tussen private en publieke partijen nodig om de toekomstbestendigheid van bedrijventerreinen te waarborgen.

Antwoord:

De provincie zet zich in voor voldoende kwantiteit en kwaliteit van bedrijventerreinen. Dat laatste is nadrukkelijk ook onderdeel van het provinciaal Omgevingsbeleid en is onderdeel van het Omgevingsprogramma. De provincie stimuleert kwaliteitsverbetering en verduurzaming via de subsidieregelingen 'Verduurzaming bedrijventerreinen' en 'planvorming bedrijventerreinen'. Daarnaast zet de provincie in op het verhogen van de organisatiegraad, kennisdeling en ambassadeurs bedrijventerreinen. De provincie is het met de MRDH eens dat dit vraagt om samenwerking tussen private en publieke partijen. Dit is onderdeel van het provinciaal beleid.

B003 (concept)-BE055 - Sturing op Sectoren en Bedrijvigheid

De indiener mist sturing op de gewenste sectoren en bedrijvigheid die door overheidsinterventies gestimuleerd kunnen worden zonder andere bedrijvigheid te verbieden. Er wordt gevraagd hoe de provincie Zuid-Holland hier invulling aan wil geven.

Antwoord:

De provincie werkt op dit moment aan een Ruimtelijk Economische Visie waarin een visie wordt opgesteld om te komen tot een innovatie, duurzame en inclusieve economie. De uitwerking hiervan en sturing hoe hiertoe te komen vindt plaats in de herziening 2025, 2e fase van het Omgevingsbeleid. In

de herziening wordt eerst geborgd dat er voldoende ruimte voor bedrijvigheid blijft. De kwalitatieve invulling van die ruimte volgt daarna.

B003 (concept)-BE056 - Bedrijventerreinenstrategie

De indiener wijst erop dat de Strategie Bedrijventerreinen MRDH 2023-2030 vorig jaar is vastgesteld en door Gedeputeerde Staten is aanvaard. De veranderingen in het Omgevingsbeleid 2024 zorgen echter voor onduidelijkheid en instabiliteit, wat niet bijdraagt aan het versterken van het economisch vestigingsklimaat.

Antwoord:

Onderdeel van de veranderingen in het Omgevingsbeleid 2024 is het opnemen van een overgangsrecht waarmee lopende afspraken van kracht blijven en niet tussentijds gewijzigd worden. Daar bovenop biedt de provincie duidelijkheid aan partijen door in het beleid op te nemen dat de huidige ruimte voor bedrijventerreinen ook in de toekomst voor dat doel beschikbaar blijft.

B003 (concept)-BE057 - Goede Onderbouwing

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland om eerst met een goede onderbouwing te komen voor de effecten van generieke regels omtrent functiemenging en transformatie van bedrijventerreinen voordat deze worden vastgesteld.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

B003 (concept)-BE058 - Integrale Afweging

De indiener vraagt om de onderbouwing en teksten van het Omgevingsbeleid en de Omgevingsverordening voor bedrijventerreinen integraal af te wegen binnen de verschillende opgaven in de provincie Zuid-Holland, zoals woningbouw, mobiliteit, energie en klimaatadaptatie.

Antwoord:

De integrale ruimtelijke afweging tussen verschillende belangen heeft plaatsgevonden in het in maart 2024 door PS vastgestelde Ruimtelijk Voorstel. Daarin is o.a. besloten dat 'werken' het moet doen met de (plan)ruimte die op dit moment beschikbaar is.

B003 (concept)-BE059 - Lijst met te Beschermen Bedrijventerreinen

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland om de eerdere lijst met te beschermen bedrijventerreinen te hanteren en geen generiek beleid toe te passen voor alle bedrijventerreinen met milieucategorie 3 en hoger. Er wordt uitgenodigd om hierover in gesprek te gaan voor nieuwe aanvullingen op deze lijst.

Antwoord:

Verwijzing naar het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

B003 (concept)-BE060 - Beperkte Tijdelijke Functies

De indiener vraagt om zeer beperkt tijdelijke functies toe te staan, aangezien deze niet altijd een meerwaarde zijn voor bestaande bedrijven en de leefbaarheid op bedrijventerreinen. Alleen tijdelijke functies met een directe binding met het bedrijventerrein zouden toegestaan moeten worden.

Antwoord:

De provincie staat, conform de wens van de indiener, beperkt functiemenging toe voor functies die ondersteunend zijn aan het functioneren van het bedrijventerrein. Dit geldt ook voor tijdelijke functies.

B003 (concept)-BE061 - Schuifruimte en Uitbreiding

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland om schuifruimte mogelijk te maken door beperkt nieuwe bedrijventerreinen of gemengde woon-werkgebieden toe te staan naast bestaande terreinen. Uitbreidingen moeten een objectieveerbare maatschappelijke meerwaarde hebben.

Antwoord:

In het, in maart 2024 door PS vastgestelde, Ruimtelijk Voorstel is besloten dat 'werken' het moet doen met de bestaande (plan)ruimte en er geen nieuwe uitbreidingen komen. Schuifruimte kan ontstaan door functies die vanwege hun milieuruimte niet op een bedrijventerreinen hoeven te liggen, te verplaatsen naar stedelijk gebied.

B003 (concept)-BE062 - Toelichting Vrijgespeelde Ruimte

De indiener vraagt om meer toelichting op wat wordt bedoeld met vrijgespeelde ruimte die wordt ingezet voor transitieopgaven zoals circulaire economie, natuurinclusiviteit en energietransitie.

Antwoord:

Bij functiewijziging van een deel van een bedrijventerrein waar volgens het geldende omgevingsplan alleen bedrijven worden toegelaten die passen in geluidruimtezone 1 en geurruimtezone 1 of milieucategorie 1 en 2 leveren de toe te voegen, nieuwe functies bij voorkeur een bijdrage aan de opgaven energietransitie (bijv. een hoog spanningsstation), circulaire economie (bijv. een gemeentelijke milieustraat) of klimaatadaptatie (bijv. de aanleg van groen)

B003 (concept)-BE063 - Conclusie

De indiener benadrukt het belang van consistent en eenduidig ruimtelijk-economisch beleid voor het economisch vestigingsklimaat en gaat graag in gesprek over de uitvoering en te nemen ruimtelijk economische keuzes.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

B003 (concept)-RV004 - Algemeen

De indiener herkent de sturingsfilosofie van de provincie Zuid-Holland, namelijk dat er niet voor alles ruimte is en dat sturing op kwaliteit en maatschappelijke waarde nodig is. De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland om te wachten op de eindproducten van lopende ruimtelijke trajecten zoals

Novex Zuidelijk Randstad en de provinciale ruimtelijke economische visie, zodat deze als basis kunnen dienen voor nieuwe keuzes en regelgeving.

Antwoord:

Het Omgevingsbeleid van de provincie kenmerkt zich vanuit het principe 'altijd klaar en nooit af'. Vanuit dat principe wijzigen wij ons beleid periodiek, op basis van de meest recente relevante kennis en producten. Inzichten en producten vanuit de trajecten NOVEX Zuidelijke Randstad en provinciale ruimtelijke economische visie zullen worden benut bij de herziening Omgevingsbeleid 2025.

B005 – Regio Midden-Holland

B005-BE019 - Lokaal gebonden bedrijven

Volgens Regio Midden-Holland moet er meer ruimte beschikbaar worden gesteld om nieuwe bedrijventerreinen toe te voegen in alle gemeenten voor lokaal gebonden bedrijven zodat de inwoners kunnen blijven werken in het gebied.

Antwoord:

In Zuid-Holland is de druk op de ruimte vanuit verschillende functies groot en de beschikbare ruimte beperkt. In het Ruimtelijk Voorstel hebben Provinciale Staten besloten dat de functies wonen en werken het moeten doen met de bestaande (plan) ruimte.

B005-BE020 - Herstructureringsfonds

Voor toekomstbestendige en kwalitatief goede bedrijventerreinen vraagt de regio van de provincie instrumenten om beter benutten voor elkaar te krijgen (planologisch) en de uitwerking van een herstructureringsfonds (zoals Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht). De regio vraagt om steun van de provincie bij het leggen van de nodig schuifpuzzels.

Antwoord:

Ten aanzien van het beter benutten van bedrijventerreinen is onderzoek gedaan naar de mogelijke instrumenten die de provincie (samen met regiogemeenten en het rijk) kan inzetten om ruimte op bestaande bedrijventerreinen beter te benutten. Met dat onderzoek als basis werkt de provincie aan een plan van aanpak met daarin verschillende instrumenten. Zaken die snel kunnen worden ingezet maar ook instrumenten die een langere voorbereidingstijd nodig hebben. Nut en noodzaak van een herstructurerings/verplaatsingsfonds wordt herkend. Er wordt een onderzoek gestart naar welke vorm een dergelijke fonds zou moeten krijgen. Daarnaast is om aan beter benutten een impuls te geven in de vorige herziening van het Omgevingsbeleid het instrument "minimale milieucategorie" geïntroduceerd. Dit instrument kan nu alleen nog maar op nieuwe terreinen worden ingezet en is daarmee niet voldoende. Er wordt een verkenning gedaan naar inzet van dit instrument op bestaande bedrijventerreinen en naar andere inzetbare instrumenten op Rijks, provinciaal en gemeentelijk niveau. Hierbij ligt ook veel verantwoordelijkheid bij gemeenten. Handhaven, accountmanagement en goede omgevingsplannen zijn instrumenten die nu al kunnen worden ingezet.

B005-BE021 - Nuance

Met de invoering van toekomstbestendige ruimte voor ondernemen vindt de regio Midden-Holland dat daar de nuance verloren gaat. De gemeenten in Midden-Holland streven naar behoud van bedrijventerreinen. Toch zijn er terreinen die niet meer bruikbaar zijn als locatie voor bedrijfshuisvesting echter wel voor wonen, prioritaire functies als circulair, energietransitie en natuur passen daar niet per definitie in. De regio Midden-Holland wilt zich richten op het beter benutten, verdichting en functiemenging van bedrijventerreinen. Ze vragen dat de provincie de ambitie daadkrachtig uitvoert, ter voorbeeld wordt de OMU (Ontwikkelmaatschappij Utrecht) genoemd. De regio Midden-Holland waardeert dat transformatielocaties worden gehonoreerd echter, vragen zij ook de mogelijkheid tot feitelijke compensatie te handhaven.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

Voor wat betreft zienswijzedeel over beter benutten: zie beantwoording bij BE020

Voor transformatielocaties die vallen onder het overgangsrecht blijft feitelijke compensatie gehandhaafd.

B005-BE022 - Niet te transformeren en bedrijventerreinen met harde capaciteit

De regio Midden-Holland begrijpt dat het label 'niet te transformeren' voor bedrijventerreinen niet meer wordt gebruikt. Toch vindt de regio dat er wel een andere aanduiding hiervoor in de plaats moet komen. 'Bedrijventerreinen met harde capaciteit' komt ook te vervallen, de redenering dat deze al onderdeel zijn van bestaand stads- dorpsgebied wordt door de regio niet begrepen. De regio is van mening dat juist in gevallen waarbij de ruimtelijke plannen nog niet onherroepelijk zijn blijft het relevant om die locaties expliciet te benoemen op de 3 hectarekaart en bijbehorende tabellen. De regio ziet hier geen voordelen in, alleen nadelen. De volgende plekken worden genoemd wat voor de regio als onbegrijpelijk wordt ervaren:

Gemeente Zuidplas:

- Knibbelweg-Oost, Tabel 2 'Bedrijventerreinenlocaties harde capaciteit':
 - Er resteert nog een deel van het ontwikkelprogramma van dit terrein, welke nog niet in een bestemmingsplan is geborgd.
 - Resterend deel heeft een bestemming op grond van bestemmingsplan Zuidplas-Noord.
- Plantagekwadrant/ Het Nieuwe Midden, Tabel 3 'bedrijventerreinen harde capaciteit':
 - Locatie is nog niet in ontwikkeling genomen.
 - Schrappen van locatie wordt niet als wenselijk geacht. Er wordt verzocht nadere uitleg te geven in en nader overleg met de gemeente te treden alvorens een besluit omtrent dit aspect te nemen.
- Hooge Veenen III, fase 2, Tabel 3 'Bedrijventerreinenlocaties harde capaciteit':
 - Een deel ten zuiden van dit plangebied is nog niet tot ontwikkeling gekomen.
 - Schrappen van locatie wordt niet als wenselijk geacht. Er wordt verzocht nadere uitleg te geven in en nader overleg met de gemeente te treden alvorens een besluit omtrent dit aspect te nemen.

Gemeente Waddinxveen:

- Milieupark A12, Tabel 2 & 3, pagina 11-14:
 - Locatie is zachte plancapaciteit voor bedrijventerreinen en komt het gebied van 30 ha in de lijst plancapaciteit niet voor.
 - Kaart 20 van de Zuid-Hollandse omgevingsverordening wordt de harde plancapaciteit bedrijventerreinen afgebeeld. Deels wordt hier Milieupark A12 aangeduid, wat onterecht, impliceert dat Milieupark A12 ook over harde capaciteit beschikt.
 - De vraag is om Milieupark A12 op kaart 20 te verwijderen aangezien er geen plannen zijn voor de realisatie van een bedrijventerrein.

Antwoord:

Er is geen andere aanduiding nodig want alle terreinen worden nu 'niet te transformeren', met de in het Omgevingsbeleid opgenomen beperkte mogelijkheden.

Akkoord met de zienswijze van Midden-Holland voor wat betreft de 3 ha locaties. Als plannen nog niet onherroepelijk zijn, blijven ze gehandhaafd op de 3 ha kaart. Om misverstanden te voorkomen zullen nu geen plannen van de 3 ha kaart gehaald worden en zal dit meegenomen worden in de integrale herijking van de 3 ha kaart bij de herziening van het Omgevingsbeleid 2025, 2e fase.

Dit onderdeel van deze zienswijze is gegrond en leidt tot aanpassing van de Herziening 2024. In de ZHOV blijven de bedrijventerreinen harde capaciteit alsnog gehandhaafd als grote buitenstedelijke bouwlocatie, dit betreft zowel het terugzetten van tabel B3 in bijlage IX als het terugplaatsen van de geometrisch begrenzen van de locaties in bijlage II. Daarmee wordt ook het onderscheid tussen label B2 (zachte capaciteit) en B3 (harde capaciteit) alsnog gehandhaafd. De gewijzigde naamgeving van tabel B2 en de gewijzigde nummering van tabel B4 wordt dus ook teruggedraaid.

Voor geen enkel deel van Milieupark A12 is al een omgevingsplan vastgesteld. Een deel is desondanks op kaart 20 Bedrijventerreinen opgenomen, hetgeen feitelijk onjuist is. Wij zullen naar aanleiding van de zienswijze Milieupark A12 dan ook van kaart 20 verwijderen. Dit bedrijventerrein blijft voornamelijk wel op de 3 hectare kaart staan. Bij de Herziening 2025 wordt dit mogelijk heroverwogen, afhankelijk van het concrete ontwikkelperspectief van dit bedrijventerrein.

Dit onderdeel van deze zienswijze is gegrond en leidt tot aanpassing van de Herziening 2024. In de ZHOV, bijlage II, wordt Milieupark A12 verwijderd uit de geometrische begrenzing van de bedrijventerreinen.

B005-BE023 - Krimpenerwaard

Voor de gemeente Krimpenerwaard geldt een horizon van 2040 waarbij uit de gemeentelijke bedrijventerreinenvisie een ruimtevraag naar 35 hectare aan bedrijventerreinen nodig blijkt inclusief (transformatie)behoeften voor de ontwikkeling van het lokaal gewortelde bedrijfsleven. De vraag vanuit de regio is om in het beleid ruimte te houden om een ontwikkeling in de toekomst (onder randvoorden) mogelijk te maken.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

B005-BE024 - InnovationQuarter

De regio Midden-Holland heeft vraagtekens bij het IQ (Innovation Quarter) in relatie tot de schaarste in ruimte en het toetrekken van internationale bedrijven. Er zijn ook zorgen bij snelgroeiende bedrijven die meer ruimte nodig hebben terwijl die er misschien niet is. De ruimte zou dan nog schaarser worden door de internationalisering.

Antwoord:

Met InnovationQuarter werken we intensief en in nauw overleg samen aan het versterken van de regionale economie. In 2022 is het nieuwe Meerjarenplan InnovationQuarter 2023-2026 'Meer impact voor Zuid-Holland' vastgesteld. Dit Meerjarenplan is samen met haar publieke partners tot stand gekomen en formuleert de volgende kernopdracht: het duurzaam versterken van de economische

structuur en het ontsluiten van het innovatieve vermogen van de regio. Dit betekent onder meer dat bij de uitvoering van de kerntaken niet enkel meer op kwantiteit wordt gestuurd, maar op kwaliteit en toegevoegde waarde van bedrijvigheid aan de Zuid-Hollandse clusters. Dit geldt ook voor het aantrekken van buitenlandse bedrijven naar de regio. Daar waar InnovationQuarter voorheen ieder bedrijf met interesse in Zuid-Holland hielp, wordt er nu specifiek gezocht naar de buitenlandse bedrijven die iets hebben toe te voegen aan de regionale economie. Deze zogenaamde "From Volume to Value" strategie wordt ook nationaal gevolgd.

B005-ET004 - Lokale initiatieven en inclusieve energietransitie

Bij de beleidskeuze 'Lokale initiatieven en inclusieve energietransitie' staat dat in grootschalige energieprojecten in Zuid-Holland minimaal 50% van het eigendom van de productie belegd wordt bij lokale omgeving. Er staat echter niet beschreven wat de provincie doet om dit streven te behalen. De regio verzoekt dit nader te duiden.

Antwoord:

Doorgaans zijn wij vanuit onze rol als bevoegd gezag of vanuit de verantwoordelijkheid voor goede ruimtelijke ordening betrokken bij een initiatief voor de ontwikkeling van (een) windturbine(s) of een zonneveld. In dat geval is er een initiatiefnemer die wij vragen om vroegtijdig met de lokale omgeving een participatietraject aan te gaan om zo een goed beeld te krijgen van de wensen van de lokale partijen. Daarnaast ontwikkelen en delen wij kennis met gemeenten, en ondersteunen energie coöperaties in Zuid-Holland. Wat wij doen, staat beschreven in de beleidsmaatregel 'lokaal eigendom'.

B005-ET005b - RES-regio's

In de opsomming van RES-regio's ontbreekt de regio Midden-Holland, er wordt verzocht dit toe te voegen.

Antwoord:

RES Midden-Holland is abusievelijk weggevalen. Deze wordt toegevoegd.

B005-LB003 - Landbouw

Regio Midden-Holland begrijpt dat de meeste aandacht voor landbouw plaatsvindt in het proces ZH-PLG en gepland wordt voor de herziening van het beleid 2025. Voor beleidsdoel 5.1 zou volgens de regio ook naar een wijziging in 2025 toegewerkt kunnen worden, zoals beleidsdoel 5.2. De regio vraagt ook om aandacht voor de inzet van de provincie op het beperken van schade door exoten en beperken van (landbouw) schade door fauna.

Antwoord:

In het Zuid-Hollandse Omgevingsbeleid zijn de onderwerpen faunabeheer en exotenbestrijding meegenomen (zie de Omgevingsvisie, Beleidsdoel 5-1 Gezonde natuur, Beleidskeuzes van 5-1 Gezonde natuur, paragraaf "Bestrijding en beheer van invasieve exoten" en paragraaf "Faunabeheer"). Daarbij is ook rekening gehouden met de landbouwopgave." En voor de wijziging van 2025 is het goed om scherp te kijken naar de systematiek van beleidsdoelen en keuzes, we gaan proberen dat ook voor 2024 al te doen, als bestrijding rivierkreeften bij een andere keuze/doel staat, dan kan naar verwezen worden.

B005-MO002 - Mobiliteit en bereikbaarheid

Regio Midden-Holland juicht de ambities toe ten aanzien van duurzame mobiliteit en bereikbaarheid. Echter is de ambitie niet concreet is uitgewerkt. Een belangrijke vraag hierin is hoe de provincie haar regierol hierin gaat invullen. Het initiatief kan namelijk niet alleen bij de gemeenten liggen, mobiliteitstransitie is een gezamenlijke opgave.

Antwoord:

De provincie is blij dat er steun is voor de ambities ten aanzien van bereikbaarheid en duurzame mobiliteit en is inderdaad ook van mening dat dit een gezamenlijke opgave is van de verschillende overheidslagen en andere organisaties en bedrijven. Welke rol de provincie hierin concreet gaat spelen moet nog worden bepaald maar dit kan zijn het aanjagen en stimuleren van ontwikkelingen door inzet van personeel en subsidies waar de provincie zelf geen wettelijke taken heeft.

B005-MO003 - R-net

De regio zou graag willen dat de busverbinding tussen Bergambacht en de Rotterdamse regio (via de N210) wordt toegevoegd aan het R-net. De regio hecht aan vroegtijdige ontsluiting van het Vijfde Dorp / Middengebied door middel van hoogwaardig openbaar vervoer. Het onderzoek naar de Algeracorridor beperkt zich tot de uitbreiding van fietsenstallingen en niet in meer/verbetering van voorzieningen op het gebied van reisinformatie en verkeersveiligheid. Het project 'Verbreding A20' mede in relatie tot het thema 'wonen' en 'werken'. Voor de regio is het van groot belang dat zij op een goede manier samen kunnen werken met de provincie.

Antwoord:

De provincie vindt een hoge kwaliteit van het OV over de N210 belangrijk. Dit betekent dat bussen snel, frequent en betrouwbaar moeten kunnen rijden, met comfortabele haltes met ketenvoorzieningen. Daar werken we ook aan. Specifiek de toepassing van de R-netproductformule is voor deze verbinding niet mogelijk omdat de lijn samen met de provincie Utrecht wordt geëxploiteerd en zij geen R-net hanteren. In de nieuwe concessie Zuid-Holland Noord zijn ook eisen opgenomen ten aanzien van de ontsluiting van het nieuwe Vijfde Dorp met het openbaar vervoer. Een goede infrastructuur van, naar en binnen het Vijfde dorp is wel randvoorwaardelijk voor een succesvol bus product.

B005-NA004 - Flora en fauna

In Natuur Netwerk Nederland worden de aspecten 'flora' en 'fauna' gemist.

Antwoord:

De inleidende zin van het hoofdstuk 'Versterken Natuur in Zuid-Holland' geeft aan dat de provincie wettelijk verantwoordelijk is om specifieke soorten en habitats te beschermen en in de 'gunstige staat van instandhouding' te brengen. Daarnaast wordt gesteld dat "De provincie wil de binnen haar provinciegrenzen van nature voorkomende plant- en diersoorten behouden." Verder wordt op diverse locaties ingegaan op het behoud van 'biodiversiteit'. Ook zijn 'flora' en 'fauna' onderdeel van de wezenlijke kenmerken en waarden van natuurgebieden, waarover een toezegging wordt gedaan dat we deze gaan opstellen. Kortom: hoewel de termen 'flora' en 'fauna' niet worden genoemd, is het behoud en bescherming van flora en fauna nadrukkelijk uitgewerkt.

B005-PA010 - Parkeren

De maximaal in te stellen parkeernorm van 1.3 bij nieuwe 3 ha locaties is volgens de regio te generiek; parkeren vraagt om maatwerk. Tussen parkeren in een stadscentrum of een dorp zitten wezenlijke verschillen. De generieke norm doet geen recht aan de (lokale) uitgangspunten en afwegingen. De regio vraagt om meer onderscheid aan te brengen of alternatieven voor locaties te bieden, zoals betere (H)OV of (door)fietsverbindingen. De regio wil dat provincie niet alleen een regierol hierin heeft maar ook een actieve en initiërende rol.

Antwoord:

3-hectare locaties liggen niet in stadscentra. Daar worden vaak al lagere normen gesteld door gemeenten. De provincie kiest met dit sturend parkeerbeleid voor een maximale inzet op beperking van de verkeersgeneratie, zodat er minder nieuwe knelpunten ontstaan als gevolg van woningbouw. Er is namelijk geen geld voor infra investeringen maar we willen wel dat de woningbouw door kan gaan. Investerings in doorfietsroutes en HOV-haltes kunnen bespreekbaar zijn. De provincie wil ook dat de investeringen die provincie en andere overheden jaarlijks doen in exploitatie en uitbreiding van OV, ruimtelijk en programmatisch maximaal worden ondersteund.

B005-RV009 - Sturingsfilosofie

Regio Midden-Holland staat positief tegenover de sturingsfilosofie; 'gebiedsgericht sturen' en pleit voor het maken van integrale regionale gebiedsuitwerkingen, een voorbeeld dat hierbij genoemd wordt is het 'Ruimtelijk voorstel'. De combinatie van een uitgewerkt beoordelingskader 'brede welvaart' en een daarbij behorende regio-specifieke uitwerking kan zorgen voor helderheid in het provinciaal ruimtelijk beleid. Door een stapeling van generieke provincie brede thema's en regelgeving wordt dit als ondoorzichtig ervaren.

Met een verkenning zoals het voorziene perspectief Waddinxveen 2050, waarbij ook buiten de provinciale kaders wordt gedacht, kan mogelijk het gesprek hierover beter gevoerd worden.

Antwoord:

We zijn blij met uw steun op het maken van verdere gebiedsgerichte uitwerkingen, zoals ook is opgenomen in het Ruimtelijk Voorstel. We zijn nog met gemeenten, waterschappen en andere partners in gesprek over hoe deze gebiedsgerichte uitwerkingen te organiseren. De processen voor verdere gebiedsuitwerking willen we dit najaar verder opstarten.

B005-TB006 - Circulariteit en duurzaam bouwen

In de verordening wordt er een regel toegevoegd over toekomstbestendig bouwen (7.41aa). De regio Midden-Holland vraagt zich af of de eisen die worden gesteld afdwingbaar zijn gelet op de Amvb's onder de Omgevingswet die op verschillende gemeenten verbiedt hogere eisen te stellen dan in de Amvb's zijn opgenomen. De provincie zou volgens de regio niet moeten bezighouden met de omvang van nieuw te bouwen woningen, dit is aan de gemeente. Regio Midden-Holland vraagt dit kritisch te bezien en aan te geven waar de mogelijkheden liggen om de door de provincie en regio gewenste sprong in het duurzaam bouwen te kunnen realiseren.

Antwoord:

Het provinciale beleid over Toekomstbestendig bouwen is vastgelegd in de Herziening Wonen, Werken en Werelderfgoed. De voorliggende herziening voorziet alleen in verbreding van toekomstbestendig bouwen van woningen naar alle gebouwen. De zienswijze richt zich niet tegen deze verbreding.

Op basis van vrijwilligheid kunnen voor Toekomstbestendig bouwen hogere eisen worden toegepast.

Dank voor uw steun op circulariteit, de provincie werkt graag met de indiener samen om circulair bouwen te stimuleren.

B005-WO017 - 40% sociale huur

Regio Midden-Holland maakt zich zorgen over de ambitie dat 40% van de nieuwbouwwoningen in het regionale woningbouwprogramma sociale huur moet zijn. Aangezien dit een afwijking is van de Woondeal en Regionale Realisatieagenda. De aanname is dat, door de 40% sociale huur, er geen rekening is gehouden met financiële haalbaarheid van nieuwe plannen met als gevolg dat ze niet meer van de grond komen. Er is geen financiële dekking gegeven, ook is het geen zekerheid dat corporaties voldoende investeringscapaciteit hebben voor deze opgave. Indien de provincie vast houdt aan de 40%-eis stelt Regio Midden-Holland voor dit niet te gebruiken als beoordelingskader op planniveau, maar enkel in te zetten als stok achter de deur als een gemeente, of regio, doelbewust geen beweging maakt naar 30% sociaal terwijl er wel concrete kansen liggen. Rekening houdend met de sociaaleconomische samenstelling van wijken en duidelijke kaders wanneer 40% wordt geëist.

Regio Midden-Holland geeft aan dat er een voorwaarde is. Er moeten (extra) financiële middelen hiervoor ter beschikking worden gesteld om 40% mogelijk te maken, het beleid wordt anders als onuitvoerbaar geacht. Er wordt ook gevraagd dat het mogelijk moet blijven om woningbouwlocaties aan de 3 ha-kaart toe te voegen voor individuele gemeenten met concrete woningbehoefte onder het mom van maatwerk.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

Ten aanzien van de opmerking over 3 ha locaties: In de door GS vastgestelde regionale woningbouwprogramma's zijn in totaal 107 locaties van 3 ha en groter opgenomen. Naast de woningbouwopgave zijn er veel andere ruimteclaims waarin moet worden voorzien in de schaarse ruimte. De grote uitdaging is deze en andere vastgestelde woningbouwplannen ook daadwerkelijk te realiseren. Het woningbouwprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd waarbij het de voorkeur heeft om woningbouwplannen binnen BSD te realiseren. In deze herziening worden geen nieuwe 3 ha locaties toegevoegd.

B006 – Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland

B006-BE006 - Uitbreidingen bedrijventerreinen

De provincie is voornemens het toevoegen van nieuwe bedrijventerreinen op de 3 ha kaart stop te zetten. Indiener ondersteunt de visie om het landschap open te houden, maar mist een ruimtelijk-economische onderbouwing van wat er wel mogelijk en nodig is. Indiener betwijfelt of er binnen de huidige ruimte voor bedrijventerreinen voldoende ingezet kan worden op duurzame, circulaire en economische vitaliteit. De gemeente wil meer ruimte voor maatwerk op basis van een gedegen ruimtelijk-economische visie.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Er moet ruimte voor maatwerk blijven i.t.t. een generieke maatregel"

B006-BE007 - Transformatie en functiemenging op bedrijventerreinen

Indiener vraagt aandacht voor de effecten op bedrijventerreinen in de regio van de inperking van de mogelijkheden voor transformatie en functiemenging. Het gaat onder meer om de Baanderij in Leiderdorp en om verouderde terreinen zoals in Hillegom en Lisse. De wijzigingen brengen de ambitie en de subsidies in gevaar. Het gaat om locaties die kansen bieden voor intensivering, beter benutten en het combineren van wonen en werken.

Antwoord:

Gedeputeerde Staten hebben de geactualiseerde regionale bedrijventerreinenvisie van Holland Rijnland aanvaard. Balans in vraag en aanbod tot 2030 was daarbij het uitgangspunt zodat wordt geborgd dat er in de regio voldoende ruimte blijft voor bedrijven die een hogere milieuruimte nodig hebben en niet/lastig gemengd kunnen worden met kwetsbare functies. Daarnaast is gekeken of de potentiële transformatie op de woningbouw-programmeringslijst staat opgenomen en de kansrijkheid van ontwikkeling voor 2030. Op de door Gedeputeerde Staten aanvaarde transformatielocaties kan woningbouw plaatsvinden

B006-BE008 - Verduurzaming bedrijventerreinen

In het voorstel ontbreekt een instrumentarium en middelen om verdichting en verduurzaming op bedrijventerreinen mogelijk te maken. Indiener verzoekt dit snel op te pakken.

Antwoord:

Onder de beleidskeuze toekomstbestendige ruimte voor ondernemen is aangegeven dat de provincie inzet op vier beleidslijnen:

- 1) het behouden van het huidige aanbod van bedrijventerreinen;*
- 2) het beter benutten van bedrijventerreinen;*
- 3) het verduurzamen van bedrijventerreinen;*
- 4) selectief vestigingsbeleid grote ruimtevragers.*

De provincie erkent dus dat verduurzamen van bedrijventerreinen en beter benutten belangrijk zijn voor een goed vestigingsklimaat. Onder de maatregel "toekomstbestendige ruimte voor ondernemen"

staat toegelicht welke instrumenten hiervoor worden ingezet. Deze staan ook toegelicht in het vigerende omgevingsprogramma Zuid-Holland en veranderen met de herziening 2024 niet.

Voor verduurzaming bedrijventerreinen zijn bijvoorbeeld de subsidieregeling verduurzaming bedrijventerreinen en de planvorming subsidie bedrijventerreinen beschikbaar. Daarnaast zet de provincie in op kennisuitwisseling en het verhogen van de organisatiegraad.

Ten aanzien van het beter benutten van bedrijventerreinen is onderzoek gedaan naar de mogelijke instrumenten die de provincie (samen met regiogemeenten en het rijk) kan inzetten om ruimte op bestaande bedrijventerreinen beter te benutten. Met dat onderzoek als basis werkt de provincie aan een plan van aanpak met daarin verschillende instrumenten. Zaken die snel kunnen worden ingezet maar ook instrumenten die een langere voorbereidingstijd nodig hebben. Nut en noodzaak van een herstructurerings/verplaatsingsfonds wordt herkend. Er wordt een onderzoek gestart naar welke vorm een dergelijke fonds zou moeten krijgen. Daarnaast is, om aan beter benutten een impuls te geven, in de vorige herziening van het Omgevingsbeleid het instrument “minimale milieucategorie” geïntroduceerd. Dit instrument kan nu alleen nog maar op nieuwe terreinen worden ingezet en is daarmee niet voldoende. Er wordt een verkenning gedaan naar inzet van dit instrument op bestaande bedrijventerreinen en naar andere inzetbare instrumenten op Rijks, provinciaal en gemeentelijk niveau. Hierbij ligt ook veel verantwoordelijkheid bij gemeenten. Handhaven, accountmanagement en goede omgevingsplannen zijn instrumenten die nu al ingezet kunnen worden.

B006-ET001 - Energietransitie - MER

Indiener verzoekt een maatregel te onderzoeken in het MER, namelijk het zwart maken van één van de wieken van windturbines. Het aantal slachtoffers onder vogels zou hierdoor aanzienlijk kunnen afnemen.

Antwoord:

Deze zienswijze heeft geen betrekking op een wijziging die is doorgevoerd in de Herziening 2024 van het Omgevingsbeleid en leidt ook niet tot wijziging van het Omgevingsbeleid.

De provincie Zuid-Holland werkt mee aan een onderzoek naar het effect van de zwarte wiek. Dit onderzoek loopt tot de winter van 2024/2025. Het is nu nog te vroeg om te zeggen of het zwart verven van één wiek ook in Nederland een effectieve manier is om vogelsterfte te verminderen en daarom is het voorbarig om dit in ons MER/OER mee te nemen.

B006-ET002 - Netcongestie

Indiener benadrukt de urgentie van het probleem van netcongestie. Enkele projecten kunnen niet van start vanwege een tekort aan stroom die benodigd is voor de bouw.

Antwoord:

De provincie werkt intensief samen met netbeheerders en andere partijen om de realisatie van het fysieke energiesysteem te versnellen en verslimmen.

B006-PA009 - Parkeren

Indiener verzoekt de nieuwe parkeernorm voor 3 ha locaties te schrappen. De behoefte aan parkeren kan per locatie sterk verschillen. Duurzame mobiliteit is belangrijk. De haalbaarheid van

deelmobiliteit en parkeren op afstand verschilt per locatie. De afweging hierover moet daarom op lokaal niveau blijven.

Antwoord:

De provincie wil een maximale inzet van de gemeenten op beperking van verkeersgeneratie door nieuwbouw. De provincie wil namelijk dat de investeringen die provincie en andere overheden jaarlijks doen in exploitatie en uitbreiding van OV, ruimtelijk en programmatisch maximaal worden ondersteund. De afwijkingsmogelijkheid in het verordening artikel maakt maatwerk mogelijk. Dit zal worden verduidelijkt in het artikel hierover. Afwezigheid van Ov wordt opgenomen als afwijkingsmogelijkheid en het zal gaan om een gemiddelde parkeernorm van 1,3. Daardoor is er maatwerk per woningtype mogelijk.

Deze zienswijze is deels gegrond. In de regels voor parkeren bij 3 ha locaties (7.45 fa) wordt aangegeven dat het gaat om een gemiddelde parkeernorm per locatie, zodat differentiatie op de locatie mogelijk is. Ook wordt de afwijkingsmogelijkheid verbreed, zodat ook de afwezigheid van een verbinding van het openbaar vervoer een grond kan zijn voor toepassing daarvan.

B006-SV001 - NOVI/NOVEX

De integraliteit van de herziening vindt plaats op het niveau dat indiener verwacht. Echter, de afwegingsprincipes en uitgangspunten uit de NOVI/NOVEX ontbreken. Hierin mist voornamelijk het centraal stellen van de opgaven en het stimuleren van dubbel ruimtegebruik.

Antwoord:

In het Omgevingsbeleid komen de vele verschillende opgaven binnen het fysieke domein bij elkaar. Zuinig, duurzaam en efficiënt ruimtegebruik vormt daarbij een belangrijk uitgangspunt. Ook streven wij naar slim en meervoudig ruimtegebruik, door het combineren en mengen van functies.

B006-SV002 - Stedelijke as

De focus van de provincie blijft liggen op de oude lijn (noord-zuid), terwijl indiener juist grote mogelijkheden ziet voor de stedelijke as die vanaf Katwijk via Leiden naar Alphen aan den Rijn loopt. In het provinciaal beleid en op de kaarten ontbreken Unmanned Valley in Katwijk en de regionale kennis- en innovatie-as. Indiener verzoekt deze toe te voegen.

Antwoord:

De grootste verstedelijkingsopgave bevindt zich inderdaad bij de knooppunten langs de Oude Lijn. Daarnaast zijn er ook verstedelijkingsopgaven op de knooppunten langs de zogenoemde 'ribben' van de Oude Lijn. Bezien vanuit de provinciale belangen ziet de provincie geen reden om Unmanned Valley en de regionale kennis- en innovatie-as specifiek toe te voegen in het beleid en op de kaart.

B006-SV003 - Bebouwing buiten BSD

Extra locaties buiten BSD zijn nodig om de ambities uit de realisatieagenda te realiseren, het gaat daarbij om extra locaties op de 3 ha kaart en 'straatjes erbij'. Zowel de stedelijke as als de landelijke kernen bieden daarvoor mogelijkheden.

Antwoord:

Indiener vraagt om meer ruimte te bieden voor extra locaties voor woningbouw buiten BSD, met een Straatje erbij en door het toevoegen van locaties aan de 3 ha-kaart. In een brief van Gedeputeerde

Staten aan Provinciale Staten (mei 2024) is opgenomen dat we voor een Straatje erbij aan de slag kunnen met een handelingskader en het huidige beleid. Het gesprek met PS over de brief moet nog plaatsvinden. Het Straatje erbij krijgt verder uitwerking richting de Herziening van het Omgevingsbeleid 2025. Wat betreft woningbouwlocaties groter dan 3 ha is onze inzet om de woningbouwopgave zoveel mogelijk binnenstedelijk en op de al aangewezen 3 ha locaties te realiseren, zodat we de ruimte buiten BSD kunnen benutten voor andere opgaven, zoals voor natuur, landbouw, recreatie, energie en water- en bodemopgaven.

B006-TB002 - Toekomstbestendig bouwen

Indiener onderschrijft het voornemen voor duurzaam bouwen. Dit mag echter niet leiden tot een stapeling van eisen en vertraging van ontwikkelingen. Het is wenselijk bij de uitwerking van dit voornemen de regio's en de gemeenten te betrekken.

Antwoord:

Het provinciale beleid over Toekomstbestendig bouwen is vastgelegd in de Herziening Wonen, Werken en Werelderfgoed. De voorliggende herziening voorziet alleen in verbreding van toekomstbestendig bouwen van woningen naar alle gebouwen. De zienswijze richt zich niet tegen deze verbreding.

De provinciale inzet is om snel, betaalbaar én toekomstbestendig te bouwen. Praktijvoorbeeld laten zien dat dit vaak ook kan. Een belangrijke randvoorwaarde is vaak wel dat tijdig, vanaf de initiatieffase, rekening wordt gehouden met toekomstbestendig bouwen. Onder andere ook om tijdens het bouwproces niet te worden ingehaald door nieuwe wettelijke eisen en plannen daardoor terug naar de tekentafel moeten, met vertraging en kostenverhoging tot gevolg.

Naast het opnemen in het omgevingsbeleid, stimuleren wij Toekomstbestendig bouwen onder andere ook zoveel mogelijk met kennisvergaring en -deling, samenwerking binnen het convenant Toekomstbestendig bouwen en met subsidieregelingen.

B006-TU002 - Greenport Boskoop

In bijlage 1 wordt over de Greenport Boskoop de indruk gewerkt dat voor pot- en containerteelt alleen nog maar ruimte wordt geboden op het PCT-terrein en dat daarvoor elders in het boom- en sierteeltgebied geen plaats (meer) is. Indiener betwijfelt of dit qua oppervlakte zou passen. Er zou een flinke belemmering kunnen ontstaan voor de ontwikkelmogelijkheden. Indiener vraagt of dit inderdaad de bedoeling is en om dit te verduidelijken in de tekst.

Antwoord:

De bescherming van boomteeltareaal (zoals nu opgenomen op kaart 21 van Bijlage II van de Provinciale Verordening ZH) blijft ongewijzigd. Dat betekent dat in deze wijziging alleen een aantal aanpassingen van de geometrische begrenzingen zijn opgenomen. De bescherming van het boom- en sierteeltgebied (incl. het PCT-terrein) en de bepalingen inzake in § 7.3.13 zijn dan ook niet aangepast. De provincie heeft dan ook niet de verwachting dat dit de ontwikkelmogelijkheden van het gebied beperkt. De zienswijze leidt dan ook niet tot aanpassing.

B006-TU003 - Greenport Duin- en Bollenstreek

Indiener vraagt aandacht voor de Greenport Duin- en Bollenstreek. Met de naamwijziging van Greenport naar 'bevorderen duurzame tuinbouwgebieden en -netwerken' verdwijnt de herkenbaarheid van de Greenport. Indiener verzoekt herkenbare termen te gebruiken.

Antwoord:

Het herbenoemen van de maatregel inzake Greenports naar tuinbouw en zodoende ook de herbenoeming van de te beschermen activiteiten in deze gebieden zijn ingegeven door de wens helder te maken dat er een onderscheid is tussen de provincie en de regionale Greenport organisaties. Dit om verwarring te voorkomen. De zienswijze leidt daarom niet tot aanpassing.

B006-WO011 - Wonen

De afspraak die de provincie met de minister heeft gemaakt over de prijsgrens voor een betaalbare woning ontbreekt in de herziening.

De eis van 40% sociale huurwoningen met het gesprek met bouwers nog moeilijker. Het onderhandelingsresultaat van de realisatieagenda wordt hiermee eenzijdig door de provincie terzijde geschoven.

De gemeenten binnen de regio hebben instrumenten om te borgen dat er voldoende sociale en middel dure woningen blijven, ook als deze in handen zijn van particuliere verhuurders. In de Regionale Woonagenda is afgesproken dat sociale huurwoningen een instandhoudingstermijn hebben van minimaal 30 jaar, voor midden huurwoningen is dat minimaal 20 jaar. Indiener vraagt daarom ruimte voor maatwerk binnen de provinciale regels.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

Binnen de Regionale Realisatie Agenda's is ruimte gegeven aan de regionale accenten.

B007 – Smart Delta Drechtsteden

B007-BE093 - Verdergaande bescherming bedrijventerreinen kleiner dan categorie 3: alternatief instrument 'de lokale en regionale bedrijventerreinenstrategie'

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland de herziening aan te passen: toevoegen regionale bedrijventerreinenvisie in paragraaf 7.3.11 (met name artikel 7.52 (nieuw) lid 7) als instrument via welke de Provincie ruimtelijk stuurt op bedrijventerreinen en waarmee regionaal maatwerk mogelijk is. De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland in gesprek te gaan op de manier waarop we als overheden gezamenlijk de ruimte voor werken kunnen beschermen en beter benutten, en welke instrumenten (juridisch en financieel) daarvoor nodig zijn.

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland de nu voorgestelde herziening op dit onderwerp aan te houden en eerst de introductie van "te beschermen terreinen" uit 2023 te evalueren in combinatie met de resultaten voor wonen en werken in de Ontwikkelperspectieven en Uitvoeringsagenda's van het HIC en de Zuidelijke Randstad; naar verwachting eind dit begin komend jaar. Eventueel kan de provincie Zuid-Holland overwegen de nu bekende bedrijfsterreinen die tussentijds vervallen een tijdelijke beschermde status krijgen.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

B007-BE094 - Verdergaande bescherming bedrijventerreinen kleiner dan categorie 3: alternatief instrument 'de lokale en regionale bedrijventerreinenstrategie'

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland ruimte voor de transformatie na 2030 van "Vinkenwaard-Noord" wel beschikbaar te houden ten behoeve van de verbetering van de binnenstedelijke kwaliteit en de opgave voor wonen en werken. Als compensatie is het intensiveren van het voormalige Nedstaal en omgeving een optie.

Antwoord:

Door gemeenten aangedragen uitzonderingslocaties worden beoordeeld op basis van een aantal criteria: Zie hiervoor de beantwoording bij BE 014 en het thema-antwoord "Meer ruimte voor maatwerk i.r.t. een generieke maatregel". Voor bedrijventerrein "Vinkenwaard-Noord" is geen van de situaties van toepassing. Het verzoek wordt niet gehonoreerd.

In het gedeelte buiten het bedrijventerrein ligt wel een aanvaard woningbouwplan. Dit plan kan doorgaan.

B007-BE095 - Verdergaande bescherming bedrijventerreinen kleiner dan categorie 3: alternatief instrument 'de lokale en regionale bedrijventerreinenstrategie'

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland het westelijk deel van de 1e Merwedehaven in Dordrecht, tussen de nieuwe wijk Stadswerven en de insteekhaven, op te nemen onder overgangsrecht en uit te zonderen van de Herziening 2024

Antwoord:

Door gemeenten aangedragen uitzonderingslocaties zijn beoordeeld op basis van een aantal criteria: Zie hiervoor de beantwoording bij BE 014. Voor bedrijventerrein 1e Merwedehaven is geen van de situaties van toepassing. Het verzoek wordt niet gehonoreerd.

B007-BE096 - Verdergaande bescherming bedrijventerreinen kleiner dan categorie 3: alternatief instrument 'de lokale en regionale bedrijventerreinenstrategie'

De transformatie van bedrijventerrein Develpoort (corridor) in Zwijndrecht ten behoeve van verbetering van de binnenstedelijke kwaliteit nabij het treinstation/ov-knoop. Verbetering van binnenstedelijke kwaliteit geldt ook voor bedrijventerrein de Gors in Heerjansdam. Dit is in lijn met het vastgestelde Ambitiedocument Spoorzone en de Bedrijventerreinstrategie.

Antwoord:

Door gemeenten aangedragen uitzonderingslocaties worden beoordeeld op basis van een aantal criteria: Zie hiervoor de beantwoording bij BE 014 en het thema-antwoord "Meer ruimte voor maatwerk i.r.t. een generieke maatregel". Voor bedrijventerrein "Develpoort" is geen van de situaties van toepassing. Het verzoek wordt daarom niet gehonoreerd

Voor bedrijventerrein De Gors geldt dat die geen onderdeel is van de planlijst met door de provincie aanvaarde transformatielocaties. Wel is dit gebied onderdeel van een grotere gebiedsontwikkeling en zijn er voor 2024 twee woningbouwlocaties opgenomen op de lijst met reserveplannen. Deze locatie zal worden toegevoegd als uitzonderingslocatie. Dit betekent dat de thans geldende verordening regeling over transformatie en compensatie op deze locatie van toepassing blijft.

De zienswijze is op dit punt gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de Herziening 2024. In de ZHOV, artikel 7.52b wordt bedrijventerrein De Gors (Heerjansdam) als locatie toegevoegd aan het overgangsrecht.

B007-BE097 - Verdergaande bescherming bedrijventerreinen kleiner dan categorie 3: alternatief instrument 'de lokale en regionale bedrijventerreinenstrategie'

De indiener heeft de volgende vraag aan de provincie Zuid-Holland: De mogelijkheid voor feitelijke compensatie komt te vervallen (art. 7.51a en 7.52 (oud) lid 5 t/m 11). Is planologische compensatie straks nog mogelijk middels beter benutten van bestaande terreinen, aangezien er ook geen ruimte voorzien wordt voor nieuwe terreinen?

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen".

Voor functiewijziging van bedrijventerreinen zijn afspraken gemaakt in de regionale bedrijventerreinenvisies en afgesloten woon-werkakkoorden en bestuursakkoorden. Voor deze transformatielocaties mag gebruikt gemaakt worden van feitelijke compensatie. Deze feitelijke compensatie kan mede door middel van het beter benutten van bestaande bedrijventerreinen worden gerealiseerd.

B007-BE098 - Verdergaande bescherming bedrijventerreinen kleiner dan categorie 3: alternatief instrument 'de lokale en regionale bedrijventerreinenstrategie'

Welk proces is straks nodig als een gemeente toch (met steun van diens regio) een (deel van een) terrein wil transformeren en dus onttrekken aan de voorraad voor bedrijventerreinen (art. 7.52 (nieuw) lid 7)? Moet dit dan via een apart besluit van de Provinciale Staten? Is hier een werkbaar proces denkbaar voor lokaal maatwerk, bijv. via de regionale bedrijventerreinenstrategieën?

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen" en het thema-antwoord "Ruimte voor maatwerk i.r.t. een generieke maatregel"

B007-BE099 - Verdergaande bescherming bedrijventerreinen kleiner dan categorie 3: alternatief instrument 'de lokale en regionale bedrijventerreinenstrategie'

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland het volgende: Hoe gaat de voorgenomen generieke bescherming van bedrijventerreinen in de categorieën 1-2 enerzijds en 3 en hoger anderzijds zich verhouden tot de overgang van milieucategorieën naar de milieuzonering onder de Omgevingswet?

Antwoord:

In het Omgevingsbeleid worden zowel milieucategorie als milieuzone conform Omgevingswet genoemd. Beide termen zijn mogelijk, met bijbehorende beschermingsregime.

B007-BE100 - Verdergaande bescherming bedrijventerreinen kleiner dan categorie 3: alternatief instrument 'de lokale en regionale bedrijventerreinenstrategie'

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland: Welk risico op ongewenste leegstand volgt uit dit voorstel? Zorgt de beschermde status voor de juiste prikkel om leegstand te voorkomen of verloedering aan te pakken? Heeft de Provincie hierop een ex ante impact analyse uitgevoerd?

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

B007-BE101 - Verdergaande bescherming bedrijventerreinen kleiner dan categorie 3: alternatief instrument 'de lokale en regionale bedrijventerreinenstrategie'

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland het volgende: Hoe zorgt de provincie Zuid-Holland er samen met de gemeenten voor dat bescherming van bedrijventerreinen hand in hand gaat met het beter benutten? Hoe kan de provincie Zuid-Holland met gemeenten mee-investeren in herstructurering, collectiviteit, etc.?

Antwoord:

Ten aanzien van het beter benutten van bedrijventerreinen is onderzoek gedaan naar de mogelijke instrumenten die de provincie (samen met regiogemeenten en het rijk) kan inzetten om ruimte op bestaande bedrijventerreinen beter te benutten. Met dat onderzoek als basis werkt de provincie aan een plan van aanpak met daarin verschillende instrumenten. Zaken die snel kunnen worden ingezet maar ook instrumenten die een langere voorbereidingstijd nodig hebben. Nut en noodzaak van een

herstructurerings/verplaatsingsfonds wordt herkend. Er wordt een onderzoek gestart naar welke vorm een dergelijke fonds zou moeten krijgen.

Daarnaast is, om aan beter benutten een impuls te geven in de vorige herziening van het Omgevingsbeleid het instrument “minimale milieucategorie” geïntroduceerd. Dit instrument kan nu alleen nog maar op nieuwe terreinen worden ingezet en is daarmee niet voldoende. Er wordt een verkenning gedaan naar inzet van dit instrument op bestaande bedrijventerreinen en naar andere inzetbare instrumenten op Rijks, provinciaal en gemeentelijk niveau. Hierbij ligt ook veel verantwoordelijkheid bij gemeenten. Handhaven, accountmanagement en goede omgevingsplannen zijn instrumenten die nu al ingezet kunnen worden.

B007-BE102 - Watergebonden bedrijvigheid

In Sliedrecht zijn diverse locaties aangemerkt als watergebonden bedrijventerrein. Het is de vraag of deze plekken toekomstbestendig zijn voor functies in hoge milieu categorieën met watergebonden bedrijven. De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland de toekomst van dit soort kleinere locaties in te schatten.

Antwoord:

Er is een toenemende schaarste aan ruimte in de provincie. Dit geldt met name voor bedrijventerreinen met hogere milieucategorieën/milieuzones en watergebonden terreinen, omdat dit soort terreinen schaarser zijn en er steeds meer vraag naar is, zeker als we de transitie willen maken naar een duurzame en circulaire economie.

Om ervoor te zorgen dat de juiste, meest geschikte (watergebonden) locaties in Zuid-Holland worden gereserveerd voor deze transitie, laat provincie onderzoek doen naar strategische locaties voor circulaire hotspots / hubs. De locaties in Sliedrecht die zijn aangemerkt als watergebonden bedrijventerreinen zullen hiervoor ook worden meegenomen.

B007-OB032 - Herziening '25

De indiener uit zorgen over het opsplitsen van de herziening '25 in 2 delen.

Antwoord:

De startnotitie voor de Herziening 2025 is inmiddels gewijzigd. Vanwege actualiteit rond het ZH-PLG, een latere behandeling van de startnotitie door Provinciale Staten en zienswijzen waaronder deze, is afgezien van de splitsing. Er is nu sprake van één Herziening 2025, volgens de planning van wat voorheen Herziening 2025 deel II was.

B007-PA020 - Maximale parkeernormen voor 3 ha locaties, sociale huur en in stationsomgevingen

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland om gemeenten die kunnen aantonen een eigen sturend parkeerbeleid te hebben vastgesteld dat uw voorgestelde generieke norm overstijgt vrij te stellen van uw generieke norm. art. 7.45e en 7.45f

Antwoord:

Die vrijstelling zit in de formulering van de artikelen. De provincie legt een maximale parkeernorm van 0,7 op en geen minimale. Gemeenten kunnen daar dus onder blijven met eigen sturend beleid. Ze

kunnen alleen boven de 0,7 gaan met data gedreven onderbouwing. Gemeenten die dus onder de 0,7 zitten voldoen automatisch aan het provinciaal beleid.

B007-RV008 - Parkeernormen en aanwijzing te beschermen bedrijventerreinen

Met het oog op de Ruimtelijke strategie acht de indiener het daarom prematuur en onverstandig, om vooruitlopend op de afronding van deze ruimtelijke afwegingen een aantal in de voorliggende herziening opgenomen nadere regels te stellen zoals de invoering van provinciale parkeernormen en een verdergaande aanwijzing van te beschermen bedrijfsterreinen (verdergaand dan de HMC-terreinen in de afgelopen 5e herziening).

Antwoord:

Het Omgevingsbeleid van de provincie kenmerkt zich vanuit het principe 'altijd klaar en nooit af'. Vanuit dat principe wijzigen wij ons beleid periodiek, op basis van de meest recente relevante kennis en producten.

B007-SV050 - 3 ha-locaties: 'Sliedrecht-Noord', 't Oog fase 2' en 'Middenwetering fase 1 en 2'

GS hebben per brief van 30 april '24 aan het ministerie van BZK te kennen gegeven van plan te zijn 'Sliedrecht-Noord' op de 3 ha-lijst te plaatsen. De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland, nadat de gevraagde onderbouwing van Sliedrecht hiervoor is ontvangen, hieraan zo snel mogelijk uitvoering te geven.

GS hebben per brief van 30 april '24 aan het ministerie van BZK te kennen gegeven van plan te zijn 'Sliedrecht-Noord' op de 3 ha-lijst te plaatsen. De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland de aanvraag te honoreren betreffende deze locaties.

Antwoord:

Gemeente Sliedrecht heeft gevraagd of het gemeentelijke plan Sliedrecht Noord, een grote buitenstedelijke ontwikkeling, kan worden opgenomen in de lijst in bijlage IX onder bij artikel 7.46. GS heeft vanuit het Omgevingsbeleid voorwaarden gesteld aan het voordragen van deze ontwikkeling als grote buitenstedelijke ontwikkeling. We zijn hierover met de gemeente in gesprek. Pas als het masterplan voldoet aan deze randvoorwaarden kan GS de ontwikkeling bij een volgende herziening van het Omgevingsbeleid voordragen voor de lijst met grote buitenstedelijke ontwikkelingen.

De locaties Middenwetering en 't Oog zijn buiten bestaand stads- en dorpsgebied (BSD) gelegen en groter dan 3 ha. De locaties zijn niet opgenomen in een te aanvaarden categorie van het regionale woningbouwprogramma. In deze herziening worden geen nieuwe locaties toegevoegd aan de kaart met grote buitenstedelijke bouwlocaties (3 ha kaart). Er zijn geen dringende redenen om hiervan af te wijken.

B007-WO073 - Percentage sociale woningbouw (1)

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland in de voorliggende Herziening '24 af te zien van de 40% norm van sociale huur in nieuwbouwplannen en aan te sluiten op de voornemens in de aanstaande Wet Regie Volkshuisvesting. Concreet is ons verzoek in artikel 7.47a de wijziging van 30% naar 40% te schrappen

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

B007-WO074 - Percentage sociale woningbouw (2)

De indiener vraagt van de provincie Zuid-Holland de tekorten van woningen te gaan benoemen voor alle categorieën incl. huur en koop.

Antwoord:

het is de bedoeling om in de woningmarktverkenning die onderdeel uitmaakt van de Kwalitatieve woningbehoefteverkenning Zuid-Holland waarvan de uitvoering in 2025 zal starten net als voorgaande keren weer relevante alle relevante prijsklassen op te nemen.

B007-WO075 - Percentrage sociale woningbouw (3)

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland de dialoog over de doelstellingen in het regionale woningbouwprogramma voort te zetten.

Antwoord:

De doelstellingen voor het regionale woningbouwprogramma zijn vastgelegd in de RRA's. Over de manier waarop deze bereikt worden zetten wij het gesprek graag voort.

B007-WO076 - Percentrage sociale woningbouw (4)

De indiener vraagt de provincie Zuid-Holland te worden betrokken bij de uitwerking van een ander instrument voor de woningbouwopgave, een 'straatje erbij' en kleinschalige buitenstedelijke ontwikkelingen.

Antwoord:

In een brief van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten (mei 2024) is opgenomen dat t.a.v. Straatje erbij aan de slag kan worden gegaan met een handelingskader en het huidige beleid. Het gesprek met PS over de brief moet nog plaatsvinden. Na de bespreking zal de provincie hierover met gemeenten en derden communiceren. Het Straatje erbij krijgt verder uitwerking richting de Herziening van het Omgevingsbeleid 2025.

B008 – Samenwerkingsverband Wonen regio Rotterdam

B008-OB018 - Aarzeling over Zienswijzeprocedure

De indiener geeft aan dat er aarzeling bestaat over de zienswijzeprocedure rond de Herziening Omgevingsbeleid 2024. Dit komt door een brief van de provincie Zuid-Holland aan de minister voor Volkshuisvesting, die onduidelijkheid schept over de voortzetting van de voornemens in het Ontwerp.

Antwoord:

De terinzagelegging van Herziening 2024 is aangevuld met relevante informatie met betrekking tot de woningbouwopgave (<https://www.zuid-holland.nl/omgevingsbeleid/voortgang-wijzigingen-omgevingsbeleid/herziening-2024/>), maar het ontwerp is niet gewijzigd. De definitie van 'betaalbare woning' was geen onderdeel van de Herziening 2024, maar sinds de vaststelling van Herziening Wonen, Werken en Werelderfgoed al vigerend beleid.

B008-WO060 - Afwijkende Definities

De indiener merkt op dat de definities in de Omgevingsvisie, zoals die voor sociale huur en betaalbare koop, afwijken van de door het Rijk gehanteerde definities. De provincie Zuid-Holland wordt verzocht deze definities gelijk te trekken met die van het Rijk.

Antwoord:

De definities voor een betaalbare koopwoning van Rijk en provincie Zuid-Holland worden in lijn gebracht met elkaar. De kwaliteit van een woning is van groot belang hierbij. Met het in lijn brengen (en dus naar boven bijstellen) van de betaalbaarheidsgrens, komt er ook iets meer mogelijkheid om ook de kwaliteit van de woning aan te passen. Wel vindt de provincie Zuid-Holland het van groot belang dat er ook voldoende woningen worden gebouwd die ruim lager ligt dan de betaalbaarheidsgrens. Voor veel mensen is deze grens namelijk te hoog.

B008-WO061 - Woningbouwprogramma

De indiener wijst erop dat de provinciale richtlijn van een maximale plancapaciteit van 130% voor woningbouwprogramma's problematisch is, aangezien er vaak een planuitval van ongeveer 50% is. De indiener vraagt om een ruimere programmering om zonder tussentijdse correcties 100% realisatie te kunnen behalen.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "woningbouwprogrammering 130%".

B008-WO062 - Wonen, Betaalbare woningbouw

De indiener stemt in met de doelstelling van de provincie om naar ten minste 30% sociale huurwoningen in elke gemeente te streven, maar wijst erop dat een nieuwe doelstelling van 40% sociale huur vanaf 2026 in strijd is met eerder gemaakte afspraken in de Regionale Realisatieagenda. De provincie wordt verzocht het omgevingsbeleid hierop aan te passen.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

B008-WO063 - Wonen, Sociale huurvoorraad

De indiener benadrukt dat de provincie bij de beoordeling van regionale woningbouwprogramma's rekening moet houden met de al aanwezige sociale huurvoorraad en ruimtelijke mogelijkheden. Gemeenten kunnen gemotiveerd afwijken van het percentage sociale huurvoorraad indien dit bijdraagt aan een evenwichtige spreiding.

Antwoord:

In de regionale realisatieagenda's is afgesproken dat vanaf 2025 2/3 van het woningbouwprogramma uit betaalbare woningen bestaat, waarvan de helft door woningcorporaties wordt gerealiseerd. Rijk, provincie, gemeenten en woningcorporaties hebben deze afspraak met elkaar gemaakt. De provincie zal samen met gemeenten en corporaties dit aandeel zichtbaar maken in de woningbouwprogrammering. Op deze wijze kan worden gemonitord in welke mate aan deze afspraak wordt voldaan. In de samenwerking tussen gemeente en corporatie liggen meer mogelijkheden om deze afspraak te waarborgen.

B008-WO064 - Wonen, Particuliere Sociale Huurwoningen

De provincie erkent het belang van particuliere sociale huurwoningen, maar de indiener verzoekt de nadere voorwaarden, zoals de verplichting tot deelname aan het woonruimteverdeelsysteem, te schrappen om gelijkheid met het Rijk te waarborgen.

Antwoord:

Zie het antwoord bij A016-WO042.

B008-WO065 - Wonen, Woningen voor middeninkomens

De definitie van middeninkomens in het Ontwerp (inkomen tussen de toewijzingsnorm voor sociale huurwoningen en anderhalf keer modaal) wordt door de indiener als te beperkt beschouwd. De provincie wordt verzocht deze definitie in overeenstemming te brengen met die van het Rijk (inkomen tussen de toewijzingsnorm voor sociale huurwoningen en tweemaal modaal).

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "middensegment".

B008-WO066 - Wonen, Volkshuisvestingsprogramma

De indiener erkent het belang van een volkshuisvestingsprogramma, zoals vereist door de wet Versterking Regie Volkshuisvesting. Gemeenten en regio's moeten hier rekening mee houden bij het opstellen of actualiseren van hun woonzorgvisies.

Antwoord:

De opgaven voortkomend uit de lokale woonzorgvisies en regionale woonzorgvisie zullen moeten landen in de volkshuisvestelijke programma's die gemeenten uiterlijk 2026 moeten hebben opgesteld. Naast huisvesting gaat het hierbij ook om ondersteuning en zorg. Afspraken over toewijzing en urgentie kunnen worden opgenomen in de huisvestingsverordening.

B008-WO067 - Wonen, Woonzorgvisies

De indiener stelt dat regionale woonzorgvisies gebaseerd moeten zijn op de feitelijke praktijk op lokaal niveau. Deze visies moeten een resultante zijn van de lokale woonzorgvisies, waarbij regionale afstemming en aanvulling mogelijk moeten zijn om de regionale doelstellingen te behalen.

Antwoord:

Er zijn regionale afspraken nodig over de huisvestingsopgave, de bijbehorende zorg en ondersteuning en de toewijzing en urgentie. Hieraan vooraf is inzicht in doelgroepen, woonbehoefte en lokale voorraad/opgave noodzakelijk. De gemeenten zullen met elkaar moeten afspreken wat hun 'fair share' is en dit vastleggen in een regionale woonzorgvisie, met als doel zoveel mogelijk aandachtsgroepen huisvesten.

B009 – Netwerk Economie Zuid-Holland Zuid

B009-BE103 - Feitelijke/ Planologische compensatie

De mogelijkheid voor feitelijke compensatie komt te vervallen (art. 7.51a en 7.52 (oud) lid 5 t/m 11). Dit hing altijd samen met de aanvaarde regionale bedrijventerreinvisie: feitelijke compensatie was mogelijk als een locatie als transformatielocatie onder een aanvaarde visie valt. Komt die systematiek dan nu ook te vervallen en wat is daarmee dan nog de waarde van de afstemming van transformaties binnen de bedrijventerreinvisies? Ondergraaft dit niet de relevantie voor regio's om onderling de regionale programmering af te stemmen?

Antwoord:

Onder het in de herziening opgenomen overgangsrecht blijft het mogelijk om de aanvaarde transformatielocaties uit de regionale bedrijventerreinvisie feitelijk te compenseren

B009-BE104 - Feitelijke/ Planologische compensatie

Is planologische compensatie straks nog mogelijk middels beter benutten van bestaande terreinen, aangezien er ook geen ruimte voorzien wordt voor nieuwe terreinen?

Antwoord:

Compenseren van de aanvaarde transformatielocaties via beter benutten blijft mogelijk

B009-BE105 - Bedrijventerrein

Hoe gaat de voorgenomen generieke bescherming van bedrijventerreinen in de categorieën 1-2 enerzijds en 3 en hoger anderzijds zich verhouden tot de overgang van milieucategorieën naar de milieuzonering onder de Omgevingswet?

Welk risico op ongewenste leegstand volgt uit dit voorstel? Zorgt de beschermde status voor de juiste prikkel om leegstand te voorkomen of verloedering aan te pakken? Als zich leegstand of verloedering voordoet, welk effect heeft de beschermde status dan in die situatie? Heeft de Provincie hierop een ex ante impact analyse uitgevoerd?

Hoe zorgt de Provincie er samen met de gemeenten voor dat bescherming van bedrijventerreinen hand in hand gaat met het beter benutten? Hoe kan de Provincie met gemeenten mee-investeren in herstructurering, collectiviteit, et cetera?

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie B007-BE099 t/m B007-BE101

B009-BE106 - Bedrijventerrein

De indiener stelt: Het economisch belang voor verdere bescherming van de ruimte voor bedrijven herkennen wij, maar de Provincie kiest niet voor een oplossing op het laagst mogelijke niveau, door dit provinciaal te willen regelen terwijl minder vergaande mogelijkheden nog openstaan. Daarmee wordt gemeenten onnodig een beleidsvrijheid ontnomen. Dit druist in tegen de insteek in de Omgevingswet (artikel 4.2) inzake lokale autonomie en de primaire taak van gemeenten aangaande de integrale afweging rondom de toedeling van functies aan locaties.

De Provincie kan vanwege publiek belang in gemeentelijke competentie treden met een projectbesluit, maar een generieke bescherming van bedrijventerreinen in de hele provincie valt niet onder de definitie van een project. De nu voorgestelde regulering is voorts onnodig vergaand omdat de Provincie allereerst met gemeenten kan sturen op de ruimte voor bedrijven via de regionale bedrijventerreinenstrategieën, door daarin afspraken te maken over transformatie, compensatie en betere benutting. De Provincie heeft met de bedrijventerreinenvisie reeds een instrument in handen om de bescherming van bedrijventerreinen in praktijk te brengen, door regio's via zo'n visie alleen transformatie toe te staan als dit past binnen de (deel)regionale balans. Hoe kijkt de provincie in dit geval aan tegen het subsidiariteitsbeginsel?

Antwoord:

De provincie heeft 'toekomstbestendige ruimte voor ondernemen' in het Omgevingsbeleid benoemd als provinciaal belang. Onderdeel daarvan is het behouden van de (plan)ruimte voor bedrijventerreinen. Vandaar dat de provincie voorwaarden verbindt aan transformatie en functiemenging om ervoor te zorgen dat de ruimte voor bedrijventerreinen in ieder geval niet minder wordt.

B009-BE107 - Bedrijventerrein

De indiener stelt voor om de regionale bedrijventerreinenvisie toe te voegen in paragraaf 7.3.11 (met name artikel 7.52 (nieuw) lid 7) als instrument via welke de Provincie – op regionaal niveau – ruimtelijk stuurt op bedrijventerreinen en waarmee intraregionaal maatwerk mogelijk is. Dit maakt die regionale bedrijventerreinenstrategieën ook blijvend relevant en borgt zo de regionale afstemming.

- De Provincie kan dan via de regionale bedrijventerreinenvisie sturen op regionale saldi van het aanbod van werklocaties; binnen de regio's kunnen gemeenten dan met elkaar en onderling afspraken maken om lokaal maatwerk mogelijk te maken. In de praktijk maakt dit mogelijk dat er op het niveau van een individueel bedrijventerrein met lokaal maatwerk eventueel gedeeltelijke transformatie kan plaatsvinden, wat dan gepaard gaat met compensatie elders in de regio wat per saldo niet leidt tot een afname van het regionaal aanbod.
- Houd de mogelijkheid van feitelijke compensatie in stand in combinatie met bovengenoemde koppeling aan de regionale bedrijventerreinenvisies en de daarin geborgde regionale balans.
- Conform het subsidiariteitsbeginsel kan de Provincie dan, als bovengenoemde lokaal/regionale aanpak niet tot het gewenste effect leidt, daarna zo nodig alsnog op Provinciaal niveau rechtstreeks sturend optreden.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

B010 – Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

B010-EV002 - Bluswatervoorzieningen en bereikbaarheid door hulpverleningsvoertuigen

In 'Bijlage I: Volledig overzicht wijzigingen Beleidskeuzes & Maatregelen' wordt de noodzaak voor voldoende bluswatervoorzieningen en bereikbaarheid door hulpverleningsvoertuigen niet genoemd.

De indiener adviseert de "Handreiking Bluswatervoorzieningen en bereikbaarheid 2019" (Brandweer Nederland, 2020) te noemen in het Omgevingsbeleid;

Antwoord:

In artikel 7.20 van de Omgevingsverordening wordt beschreven dat de provincie in de verantwoording van het groepsrisico ook het advies van de veiligheidsregio als belangrijk onderdeel ziet. De provincie vraagt gemeenten om het advies mee te nemen in de afweging als onderdeel van een goede hulpverlening. De handreiking kan door veiligheidsregio's gebruikt worden om advies te geven aan gemeenten.

B010-EV003 - Binnen brand-, explosie- en gifwolkaandachtsgebieden

Bij het maken van ruimtelijke keuzes wil de provincie meer gaan prioriteren op gezondheid, kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving (Visie algemeen 4. Hier wil Zuid-Holland naartoe). Hierbij staat niet hoe rekening moet worden gehouden met bouwkundige maatregelen binnen brand-, explosie- en gifwolkaandachtsgebieden. Bouwmaatregelen en het Besluit bouwwerken leefomgeving (verder: Bbl) zijn wel genoemd, maar niet gekoppeld aan de begrippen aandachtsgebieden en voorschriftengebieden. Een voorbeeld hiervan is de uitwerking van Artikel 7.20 op pagina 35 van de 'Bijlage wijziging ZHOV herziening 2024'.

Antwoord:

Het afwegen van bouwkundige maatregelen is primair de taak van gemeenten. In bepaalde gevallen, zoals bij (dreigende) overschrijding van de oriëntatiewaarde, stelt de provincie instructieregels voor gemeenten waar rekening mee moet worden gehouden in de afweging. Voor een werkbare en realistische benadering van de effectgebieden zijn daarbij de bouwmaatregelen gekoppeld aan risicocontouren en niet aan de aandachtsgebieden.

B010-EV004 - Externe Veiligheid

De paragraaf 'Externe veiligheid: Groepsrisico' van 'Bijlage wijziging ZHOV herziening 2024' bevat in lid 2 van paragraaf 7.3.2.2 nog niet de volledige verplichting om een brand- en explosievoorschriftengebied aan te wijzen. Dit is namelijk niet alleen verplicht bij een 'verhoogd' groepsrisico, maar ook in twee andere situaties:

- Het toelaten van een zeer kwetsbaar gebouw binnen een brand- of explosieaandachtsgebied (lid 3 van Artikel 5.14 uit het Besluit kwaliteit leefomgeving, verder: Bkl);
- Brandaandachtsgebieden voor transportroutes voor gevaarlijke stoffen, die deel uitmaken van het Basisnet (lid 5 van Artikel 5.14 uit het Bkl).

De indiener adviseert om deze twee situaties te benoemen in de paragraaf 'Externe veiligheid: Groepsrisico'. Dit om onduidelijkheden te voorkomen over wanneer een gemeente een voorschriftengebied moet aanwijzen.

Antwoord:

De voorgestelde aanvullingen staan al in nationale wetgeving en zullen om die reden niet herhaald worden in de verordening. De omgevingsverordening is aanvullend op nationale wetgeving.

C – Overige instanties

C001 – Oasen

C001-WA001 - Productie en distributie van drinkwater

Indiener vraagt om in het omgevingsbeleid rekening met de benodigdheden voor de productie en distributie van drinkwater, specifiek ten behoeve van de aanleg en het onderhoud van de drinkwaterinfrastructuur, middels drinkwaterleidingen bij zowel gemeenten als provincies, maar ook ruimte en borging te creëren voor grondwaterbeschermingsgebieden, boringsvrije zones en aanvullende strategische voorraden (ASV's).

Concreet wordt het volgende verzocht:

- Alle transportleidingen boven de 300 mm diameter op te nemen ter bescherming van de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening;
- Elke grondroering en/of nieuwe ontwikkeling binnen en buiten de waterwingebieden, (grond)waterbeschermingsgebieden, boringsvrije zones en ASV's, welke (tijdelijk) effect kunnen hebben op de grondwater- en drinkwaterkwaliteit niet toe te staan c.q. te ontheffen.
- Sancties op te nemen en/of naar te verwijzen, in geval van zonder toestemming of ontheffing verrichten van activiteiten in kwetsbare gebieden ten behoeve van de waterwinning.

Indiener heeft kaarten en bestanden beschikbaar ten behoeve van aanpassing van het provinciaal beleid.

Antwoord:

In de Zuid-Hollandse omgevingsverordening (ZHOV) zijn de grondwaterbeschermingsgebieden opgenomen en worden regels gesteld om deze gebieden te beschermen. Zo zijn bodemenergiesystemen in grondwaterbeschermingsgebieden niet toegestaan. Ook is in de ZHOV de vitale drinkwater infrastructuur opgenomen. Het beschermen van de drinkwaterwinningen heeft continue aandacht van de provincie, o.a. via het beleidsspoor van de gebiedsdossiers. Op dit moment is er geen aanleiding om dit beleid aan te passen.

C002 – Cumela

C002-CI002 - Geef ruimte voor een circulaire economie

De indiener somt diverse doelstellingen voor het realiseren van een circulaire economie van de overheid op. Cumela en afzonderlijke bedrijven gaan mee in deze ontwikkelingen door 'anders' te 'kijken' naar reststromen die zij produceren, namelijk als potentiële grondstoffen binnen een circulaire economie. Voor deze potentiële grondstoffen is voldoende (buiten)opslag noodzakelijk.

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland om bij de bedrijfslocaties van cumelabedrijven alsmede hulpbedrijven landelijk gebied voldoende (buiten)opslagmogelijkheden toe te staan en dit expliciet te benoemen in de op te nemen definitie hulpbedrijf landelijk gebied, zoals bij punt 4.2 verzocht, om een passende invulling te kunnen geven aan een circulaire economie.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie C002-SV032.

C002-ET016 - Geef ruimte voor de energietransitie

Cumelabedrijven oriënteren en investeren steeds vaker in de productie en opslag van duurzame energie voor onder andere het opladen van het steeds meer geëlektrificeerde machinepark. Zonnepanelen komen reeds op menig cumelabedrijf voor. Er zijn cumelabedrijven die de komende jaren de zelf opgewekte elektrische energie willen opslaan in een energie hub. Door te investeren in energieopslagsystemen kunnen cumelabedrijven zelf voorzien in hun energiebehoefte. Ook de productie van waterstof is voor sommige cumelabedrijven een gereede optie in combinatie met een windmolen en/of zonnepanelen.

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland u om bij de bedrijfslocatie van cumelabedrijven alsmede hulpbedrijven landelijk gebied voldoende mogelijkheden te creëren om (duurzame) energie op te wekken en op te slaan op de bedrijfslocaties en dit expliciet te benoemen in de op te nemen definitie hulpbedrijf landelijk gebied.

Antwoord:

Voor de opwek van duurzame energie is zorgvuldig ruimtegebruik voor de provincie van groot belang. De realisatie van wind- en zonne-energie is daarbij zonder meer mogelijk binnen de bestaande kaders van het Omgevingsbeleid. De voorliggende herziening op dit onderdeel is slechts van redactionele aard. Naar aanleiding van de aangedragen argumentatie in de zienswijze is er geen reden om het beleid op dit punt aan te passen. Een zorgvuldige inpassing van duurzame opwekking blijft daarbij van belang. De provincie ziet naar aanleiding van de zienswijze geen aanleiding om haar beleid hierop aan te passen.

C002-SV032 - Biedt ruimte aan niet-agrarische bedrijven in het landelijk gebied

De indiener citeert Beleidskeuze Vitaal landelijk gebied, waarin uitgangspunten zijn opgenomen voor de uitbreiding van solitaire bedrijven in het landelijk gebied: Uitgangspunt is verplaatsing naar een bedrijventerrein bij een noodzakelijke vergroting van het bedrijf. Uitbreiding ter plekke wordt beperkt tot eenmalig met 10% en voor zover de ruimtelijke kwaliteit per saldo ten minste gelijk blijft."

De indiener schrijft dat deze beleidskeuze haaks staat op de wens van Cumela-leden. De indiener betoogt waarom Cumelabedrijven essentieel zijn in het landelijk gebied en daar een

toekomstperspectief hebben. Ook is verplaatsing van een Cumelabedrijf naar een industriegebied praktisch niet mogelijk. Ook zou een uitbreidingmogelijkheid van 10% voor Cumelabedrijven niet voldoende zijn als uitbreiding gewenst is en zou er sprake zijn van rechtsongelijkheid: 10% uitbreidingsmogelijkheid van een groot bouwperceel is veel meer dan 10 % uitbreidingsmogelijkheid van een klein bouwperceel.

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland uitbreidingsmogelijkheden op te nemen die aansluiten bij de wensen van Cumela-leden door uitbreiding tot 1,5 ha toe te staan en specifiek mogelijkheden op te nemen om te kunnen groeien naar 3,0 ha.

In de omgevingsverordening zijn zeer beperkt nieuwvestigingsmogelijkheden opgenomen voor cumelabedrijven. De indiener ondervindt dat er regelmatig leden zijn die geen passende locatie kunnen vinden in het buitengebied, zijnde hun werkgebied.

In het document "Ontwerp Herziening Omgevingsbeleid 2024" zijn algemene regels voor voormalige agrarische bedrijfsgebouwen opgenomen. De meeste regels die hierin staan zorgen voor een belemmering om een cumelabedrijf te vestigen: meestal is een milieucategorie 3.1 nodig; is er uitbreidingsruimte nodig qua bebouwing; is buitenopslag noodzakelijk. De genoemde regels bieden onvoldoende perspectief voor de leden van de indiener, terwijl dergelijke locaties uitermate geschikt kunnen zijn voor een cumelabedrijf.

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland om de regels voor voormalige agrarische bedrijfsgebouwen zodanig aan te passen zodat een cumelabedrijf zich er kan vestigen en daar perspectief heeft in aansluiting op hetgeen aangegeven in deze zienswijze.

Antwoord:

De provincie staat met haar partners voor de opgave om keuzes te maken over de verdeling van de beperkte ruimte. In het buitengebied is de ruimte ook nodig voor transitie zoals voor energie, bodem, water, klimaat en landbouw. De ruimte is beperkt. Tevens hanteert voor ontwikkelingen in het buitengebied als voorwaarde dat de ruimtelijke kwaliteit ten minste gelijk blijft. De provincie wil daarom terughoudend omgaan met nieuwvestiging en uitbreiding van niet-agrarische bedrijven in het buitengebied. Met het bestaande beleid en de regels voor ruimtelijke kwaliteit kan nieuwvestiging en uitbreiding van niet-agrarische bedrijven onvoldoende worden tegengehouden. Daarom heeft de provincie aanvullend nieuw beleid geformuleerd. Dit beleid heeft betrekking op niet-agrarische bedrijven, dus ook cumelabedrijven. Uitgangspunt is dat bij een noodzakelijk vergroting van een bestaand bedrijf verplaatsing naar een bedrijventerrein wordt overwogen. Uitbreiding ter plaatse wordt beperkt tot 10%. Het gaat om beleid, dit betekent dat het mogelijk is gemotiveerd af te wijken en maatwerk toe te passen. Als een cumelabedrijf bijvoorbeeld een sterke binding heeft met een deel van het buitengebied, vanwege de werkzaamheden die het bedrijf verricht, is uitbreiding ter plaatse met dan 10% (of nieuwvestiging) dus niet uitgesloten. Er is dan wel een adequate motivering nodig, waarbij aangetoond moet worden dat verplaatsing naar een bedrijventerrein geen optie is. Het beleid en de regels voor ruimtelijke kwaliteit blijven onverminderd van toepassing, dus de ruimtelijke kwaliteit moet per saldo gelijk blijven.

C002-SV033 - Maak van bedrijven die verbonden zijn aan het landelijk gebied een specifieke bedrijfscategorie en neem hiervoor een specifieke definitie op: hulpbedrijf landelijk gebied

Omdat cumelasector een specifieke vorm van bedrijvigheid is in het landelijk gebied en het noodzakelijk is om juist hier wel ruimte voor te bieden verzoekt de indiener om een duidelijk onderscheid te maken tussen bedrijven en aan het landelijk gebied verbonden bedrijven. Ook in

andere omgevingsverordeningen zoals in de provincie Noord-Holland en Friesland wordt een onderscheid gemaakt tussen bedrijven en aan het buitengebied verbonden bedrijven. Ook bieden deze provincies aan de aan het buitengebied verbonden bedrijven specifiek perspectief! Graag verwijst de indiener naar de omgevingsverordeningen van de provincie Noord-Holland en de provincie Friesland.

Voor 'hulpbedrijf landelijk gebied' stelt de indiener de volgende definitie voor:

Een bedrijf dat naar de aard van zijn activiteiten in overwegende mate gebonden is aan het landelijk gebied of waarvan de activiteiten in overwegende mate zijn gericht op het landelijk gebied, waarbij sprake kan zijn van de volgende activiteiten of combinatie van activiteiten: verhuurbedrijven voor landbouwwerktuigen, mestopslag- en mesthandel bedrijven, het houden of verzorgen van dieren, grondverzet, aanleg en beheer van natuurgebieden of landschappelijke waarden, aanleg en onderhoud van openbare groenvoorzieningen, aanleg en onderhoud van oppervlaktewateren, dan wel daarmee vergelijkbare aan het landelijk gebied gerelateerde activiteiten en daarbij behorende activiteiten zoals stalling en onderhoud van materieel en de opslag van grond-, rest-, hulpstoffen en productie en opslag van (duurzame) energie op het bedrijfsterrein.

Aangezien de cumelasector zich breed inzet op dit gebied in de provincie Zuid-Holland verzoekt de indiener de provincie Zuid-Holland deze definitie voor een hulpbedrijf landelijk gebied op te nemen in het ruimtelijk beleid en daaraan uitbreidingsmogelijkheden te verbinden zoals in paragraaf 4.1 aangegeven.

Antwoord:

In het beleid voor uitbreiding en nieuwvestiging van niet-agrarische bedrijven in het buitengebied wordt geen onderscheid gemaakt in categorieën van bedrijven. Het gaat om beleid, dit betekent dat gemotiveerd afwijken en maatwerk mogelijk zijn. Het type werkzaamheden dat een bedrijf verricht zou een reden kunnen zijn om gemotiveerd toch uitbreiding of nieuwvestiging buiten een bedrijventerrein toe te laten. Bij sommige cumelabedrijven zou dit een rol kunnen spelen, met name als het betreffende bedrijf een groot deel van de werkzaamheden in het buitengebied verricht en een locatie op een bedrijventerrein niet aansluit bij het specifieke karakter van het bedrijf.

C003 – LTO Noord

C003-ET017 - Duurzame opwek elektriciteit

De indiener vindt het positief dat er terughoudender wordt omgegaan met monofunctionele zonnevelden. Toepassing van de zonneladder moet echter wel explicieter worden benoemd.

Ook is de indiener te spreken over de ondersteuning die de provincie Zuid-Holland biedt bij waterstofprojecten, hoge temperatuuropslag HTO en AgriPV. Het zou beter zijn om hierbij duidelijker onderscheid te maken tussen monofunctionele zonnevelden en de toepassing voor AgriPV. Het kan verwarrend zijn als dit onderscheid niet expliciet wordt geduid.

Antwoord:

Van belang bij de toepassing van de zonneladder is dat deze een voorkeursvolgorde aangeeft, maar geen volgtijdelijkheid, zoals ook omschreven in de Omgevingsvisie. De voorliggende herziening op dit onderdeel is slechts van redactionele aard.

De toepassing van monofunctioneel zon op land is door de provincie uitgesloten. In het geval er zon op land gerealiseerd wordt zal deze in alle gevallen een bijdrage moeten leveren aan andere relevante ruimtelijke opgave. Een invulling door middel van agri-PV is daar een voorbeeld van. Echter zal per situatie beoordeeld moeten of deze ruimtelijke passend is of niet. De zienswijze leidt niet tot aanpassing.

C003-ET018 - Duurzame opwek elektriciteit

De indiener vraagt Bij de toepassing van hoofdleidingen voor warmtenetten dient bij de aanleg van leidingen indien mogelijk te kiezen voor bestaande leidingstraten.

Antwoord:

We nemen deze suggestie mee in de voorgenomen en aangekondigde wijziging van het Omgevingsbeleid 2025 met betrekking tot de ruimtelijke inpassing van tracés voor warmtetransportnetten.

C003-ET019 - Duurzame opwek elektriciteit

Het valt de indiener op dat ondersteuning voor toekomstige innovatieve projecten wel wordt benoemd maar dat het niet gaat over de NRD rondom hogere ashoogtes voor boerderijmolens die bedoeld is voor het omgevingsbeleid van 2025. Dit moet worden aangepast.

Antwoord:

Deze ronde van zienswijzen is voor de Herziening Omgevingsbeleid 2024. De mogelijke verhoging van de maximale ashoogte van boerenerf molens gaat mee in de NRD 2025 en wordt hier dus niet behandeld.

C003-ET020 - Duurzame opwek elektriciteit

De indiener mist een stuk over de groen gas bijmengverplichting en mestvergisting.

Antwoord:

In het provinciaal omgevingsbeleid hebben we opgenomen dat de provincie inzet op de afbouw van energietoepassingen van hoogwaardige biomassa te beginnen in sectoren waar al reële energie neutrale alternatieven beschikbaar zijn.

De groengas bijmengverplichting betreft landelijk beleid en voor mestvergisting heeft de provincie aanvullend op het hiervoor genoemde kader geen nader beleid ontwikkeld.

C003-ET021 - Duurzame opwek elektriciteit

Het valt de indiener op dat participatie voor projecten boven de 15 kWp niet verplicht wordt als het gaat om projecten op dak, projecten voor eigen gebruik of projecten op erf. Waarom wordt dit niet verplicht?

Antwoord:

Wanneer het gaat om opwek zon op dak betreft het in de regel vergunningsvrije projecten waarbij een dak eigenaar het recht heeft om wel of geen zonnepanelen te installeren, of een recht van opstal te verlenen. Hierbij gaat het eigendomsrecht en er is bij wet geen participatie verplicht.

Wanneer het gaat om projecten op dak of erf waarbij een vergunning moet worden aangevraagd is in ook geen participatie verplicht, maar wordt een project wel ter inzage gelegd waarop omwonenden een zienswijze, of bezwaar kunnen indienen.

Bovendien: overheden zijn verplicht om aan participatie te doen bij het opstellen van een omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsprogramma, projectbesluit, omgevingsverordening en waterschapsverordening. Een initiatiefnemer van een project in eerste instantie sowieso niet, maar wordt vaak aangemoedigd om het wel te doen. Of, indien de gemeenteraad dit zo besluit, alsnog tot participatie verplicht. Het gaat dan om activiteiten waarvoor een vergunning nodig is.

C003-LB004 - Transitie landbouw, toekomstbestendige & natuurinclusieve landbouw

In het stuk staat dat ruimte beter zal worden beschermd om provinciale ambities, wettelijke verplichtingen en doelen te realiseren. Daarom wordt een ondergrens gesteld aan (open) landschap dat beschikbaar blijft voor de transitie die nodig zijn voor een toekomstbestendige landbouw, energievoorziening, water-, groen-, recreatie- en natuuropgaven. De indiener wil hierbij opmerken dat behoud van een groene leefomgeving niet gelijkstaat aan de beschikbaarheid van voldoende agrarische grond die nodig is voor een gezonde en toekomstbestendige land- en tuinbouwsector. Dergelijke 'groene' ambities vormen nu juist een bedreiging voor de land- en tuinbouw.

De indiener twijfelt er ten eerste aan of de vele ambities die de provincie heeft rondom de land- en tuinbouw realistisch en haalbaar zijn in de termijn tot 2030.

De indiener vindt het spijtig en ingewikkeld dat agrarisch ondernemers toch weer op verschillende plekken tegen meer wet- en regelgeving aanlopen. Dit maakt het voor deze ondernemers opnieuw niet overzichtelijker.

Antwoord:

De provincie heeft de ambitie om open landschappen, waaronder landbouwgronden, te beschermen tegen bebouwing. Op dit moment is er geen vastgesteld afwegingskader tussen de verschillende functie die anders zijn dan bebouwing. Wel is dit een aanzienlijke verzwarende van de bescherming van landbouwgrond, verdere uitwerking volgt bij de herziening van 2025. Ondertussen klopt uw notie dat

er in Zuid-Holland veel (transitie)opgaven zijn die allemaal ruimte vragen. De provincie ziet dat ook. Verdere uitwerking van de ruimtelijke puzzel op regionaal niveau zal daar meer invulling aan geven. Een van de vragen die nog uitgewerkt moeten worden is welke functies samen gaan en hoe de afweging wordt gemaakt daar waar dat niet kan.

C003-MO040 - Duurzame, stille en nieuwe luchtvaart

De provincie Zuid-Holland schrijft in het stuk dat zij de overlast van Schiphol en Rotterdam The Hague Airport (RTHA) zoveel mogelijk wil beperken. Het gaat hierbij met name om geluidhinder, uitstoot van (ultra)fijnstof, stikstof en CO₂. De indiener wil daar de uitstoot van zwavel aan toevoegen. Zwavel heeft ook een groot negatief effect op de natuur.

Antwoord:

Het klopt dat zwavel impact heeft op de natuur. Dat hebben echter meerdere stoffen. Daarom staat in de tekst ook benoemd dat met name gekeken wordt naar bepaalde categorieën.

C003-NA008 - Gezonde natuur, toekomstbestendige & natuurinclusieve landbouw, realiseren van de begrensde natuur

De provincie ziet het beschermen van de voorkomende natuur als een vanzelfsprekende en urgente opgave waarin de provincie Zuid-Holland een voorbeeldfunctie heeft. LTO Noord meent dat veel nieuwe natuur aangelegd wordt terwijl de kwaliteit ervan vaak niet optimaal te noemen is omdat de betreffende uitgangssituatie dat niet in zich heeft. Wanneer dit het geval is wordt de oorzaak en schuld daarvan vaak bij boeren en tuinders gezocht. Als oplossing draagt de provincie Zuid-Holland vervolgens verdere uitbreiding van het natuurgebied aan. Dit is onacceptabel voor de indiener.

Antwoord:

De Provincie is verantwoordelijk voor het realiseren van het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Naast de realisatie van het NNN is de Provincie verantwoordelijk voor het halen van instandhoudingsdoelen van de door het Rijk aangewezen Natura 2000 gebieden. Hierover zijn afspraken gemaakt tussen Rijk en Provincie in het zogenaamde Natuurpact (2013).

Instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebieden kunnen om allerlei redenen onder druk komen te staan. Denk aan invasieve exoten, suboptimale waterhuishouding (waterkwaliteit), predatiedruk en stikstofdepositie. Als instandhoudingsdoelstellingen in een Natura 2000 gebied niet gehaald worden, wordt altijd eerst gekeken naar interne knelpunten en de mogelijkheden voor aanpassing van het beheer en de inrichting van het gebied zelf. Het kan echter ook voorkomen dat de invloed van landbouw, wonen, mobiliteit en industrie in en rondom Natura 2000 gebieden van dien aard is dat deze de instandhoudingsdoelen van Natura 2000 gebieden ernstig belemmeren. In voorkomend geval zal altijd op integrale wijze en via zorgvuldige belangenafwegingen naar een oplossing gezocht worden. Hierbij kijkt de Provincie naar het doelbereik en daarnaast ook naar de belangen voor een toekomstbestendige land- en tuinbouw en de opgaven vanuit bijvoorbeeld waterkwaliteit (KRW) en klimaat. Uit deze afweging kan blijken dat bepaalde gebruiksmogelijkheden van omliggende gebieden beperkt worden of dat er rondom natuurgebieden meer agrarisch natuurbeheer (zonder functieverandering) nodig is. Ook kan blijken dat het oppervlak van een natuurgebied vergroot zal moeten worden, omdat met agrarisch natuurbeheer specifieke natuurdoelen niet kunnen worden behaald. Het NPLG geeft duidelijk aan dat er meer (agrarische) natuur nodig is om de instandhoudingsdoelstellingen te halen. Er zijn op dit moment echter weinig

mogelijkheden voor financiering van dit soort hectares. Wel is er vanuit het Rijk vanaf 2026 zicht op structureel 500 miljoen euro/jaar extra voor agrarisch natuurbeheer.

C003-NA009 - Stikstofreductie

Stikstofreductie, zowel van ammoniak als van stikstofoxiden, heeft als doel om de depositie van stikstof op de natuurgebieden te verminderen en daarmee bij te dragen aan natuurherstel. De provincie Zuid-Holland heeft een concrete reductiedoelstelling om de stikstofemissie te verminderen, met als doel een emissieplafond van 2,9 kiloton ammoniak per jaar te bereiken in 2035. De indiener is verbaasd en verontwaardigd tegelijkertijd dat hier geen kwantitatieve opgaven met betrekking tot stikstofoxiden worden genoemd. Verder zou de provincie Zuid-Holland voor streefcijfers i.p.v. doelsturing moeten gaan (dit laat enige ruimte voor het net wel of net niet behalen van doelen zonder dat daar direct een juridische strijd tegenover staat).

Tenslotte pleit de indiener er in het verlengde van voorgaande nogmaals voor om stikstofruimte in de eerste plaats in te zetten voor de legalisering en borging van oplossingen voor PAS-melders, interimers en andere onvergunden.

Antwoord:

De provincie heeft een reductiedoelstelling van 1,9 kton ammoniak vanuit het NPLG in 2035 plus het zogenaamde 'basispad' waar een reductie van 0,6 kton ammoniak uit volgt. In totaal moet er dus een reductie van 2,5 kton bewerkstelligd worden. De huidige uitstoot bedraagt 5,4 kton. Dit heeft de provincie vertaald in een emissieplafond van 2,9 kton zodat we een duidelijk doel hebben.

Deze doelstelling wordt vertaald op bedrijfsniveau naar een streefwaarde van 35-40 kg stikstof per hectare per jaar, zoals opgenomen in het toetsbaar voorontwerp ZH-PLG. Hierdoor is er op bedrijfsniveau een streefwaarde waar agrariërs zich op kunnen richten.

Ook andere sectoren, zoals mobiliteit en de industrie, moeten bijdragen aan de verlaging van stikstofemissie. In deze sectoren gaat het om reductie van stikstofoxiden (NOx), die vrijkomen bij verbranding van fossiele brandstoffen. Doel voor de industrie is een reductie van 38% t.o.v. 2019. Voor mobiliteit gaat het om een reductie van 25% t.o.v. 2019. Deze doelen zijn een Rijksverantwoordelijkheid en zijn daarom niet direct opgenomen zijn in provinciale omgevingsbeleid. De provincie draagt wel bij aan de Rijks-maatwerkafspraken voor industriële piekbelasters, waar mogelijk ondertekent de provincie mede de overeenkomst. De provincie stuurt op afspraken over de reductie van stikstofoxiden emissies in de overeenkomsten die door het Rijk en de bedrijven worden gesloten. Ook is de provincie bevoegd gezag bij vergunningverlening voor de industriële piekbelasters. Hiermee wil de provincie bijdragen aan stikstofoxiden reductie vanuit de industrie samen met gebiedspartijen en medeoverheden.

De provincie erkent dat het legaliseren en helpen van PAS-melders een belangrijke opgave is. De provincie zet zich daarom ook actief in voor legalisatie. Echter blijft dit een Rijksverantwoordelijk.

C003-SV061 - Wonen en toekomstbestendig bouwen

De constatering dat de druk op de gezondheid van de bevolking groot is door een hoge mate van verstedelijking baart de indiener zorgen. Het mag er niet toe leiden dat er vervolgens meer woningen gebouwd gaan worden in het landelijk gebied. Dit scenario gaat ten koste van nog meer boeren en tuinders.

Antwoord:

Bij stedelijke ontwikkeling zetten we in op het begrip brede welvaart. We zetten daarbij in op een gezonde en veilige leefomgeving en op verkleining van gezondheidsverschillen door bij de inrichting van de leefomgeving gezond gedrag mogelijk te maken. We willen hierbij inwoners beschermen tegen negatieve invloeden en verminderen deze waar mogelijk, zoals luchtvervuiling, bodemverontreiniging, veiligheidsrisico's, geluidsoverlast, nestgeluid, wateroverlast en hittestress. Zuid-Holland wil voldoen aan de afspraken die gemaakt zijn in de Woondeals. We zien uw zorgen dat dit kan leiden tot verstedelijking van het landelijk gebied. We willen daarom zoveel mogelijk gebruik maken van de bestaande ruimte voor wonen en werken. Nieuw ruimtegebruik in het landelijk gebied voor wonen en werken willen we zoveel mogelijk beperken. Hiervoor vindt in de Herziening van het Omgevingsbeleid 2025 uitwerking plaats, met een afwegingskader voor toekomstige ontwikkellocaties en het beschermen van de open, niet-bebouwde ruimte in het landelijk gebied,

C004 – TOP Voorne-Putten

C004-TR001 - Verblijfsrecreatie

Indiener vindt het van groot belang dat ondernemers nu en in de toekomst voldoende vertrouwen hebben in het voortzetten van hun onderneming met een toeristische kernwaarde. Dit geldt voor zowel familiebedrijven, MKB als voor grotere bedrijven. Dit betekent dat de overheid randvoorwaarden schept waarin (her)ontwikkeling mogelijk blijft en waarin voor nieuwe initiatieven het 'ja, tenzij' principe geldt.

Antwoord:

Wij zijn het met de indiener eens wat betreft herontwikkeling. De herontwikkeling of intensivering van bestaande locaties heeft de voorkeur boven nieuwvestiging. Zowel bij een nieuwe recreatieve ontwikkeling als bij de herontwikkeling of intensivering van een bestaand terrein met een recreatieve functie dienen alle relevante aspecten te worden betrokken bij de afweging. Het gaat daarbij onder andere om bereikbaarheid, stikstofruimte, toekomstbestendig bouwen en het beleid en de regels voor ruimtelijke kwaliteit.

C004-TR029 - Zienswijze HISWA-RECRON

TOP Voorne-Putten sluit zich aan bij de zienswijze die onze HISWA-RECRON stuurt.

Antwoord:

Zie C006 voor de beantwoording van de zienswijze van HISWA-RECRON

C004-TR045 - Zienswijze HISWA-RECRON

TOP Voorne-Putten sluit zich aan bij de zienswijze die onze HISWA-RECRON stuurt.

Antwoord:

Zie C006 voor de beantwoording van de zienswijze van HISWA-RECRON

C005 – Glastuinbouw Nederland

C005-SV014 - BSD Galgeweg

De locatie Galgeweg te 's-Gravenzande betreft een perceel met een verouderde kas achter het bedrijf Americold Westland (v.h.. ADB Cool Company/Agro Merchants). Het perceel is nog bestemd voor glastuinbouw (indien er kaart bijgevoegd in bijlage) en kan uitstekend – in combinatie met aangrenzende percelen – gebruikt worden ter uitvoering van de bestemming. Er is geen vergunning of ruimtelijk plan bekend die legitimeert dat de glastuinbouwfunctie zou moeten verdwijnen.

Antwoord:

De locatie Galgeweg betreft inderdaad een verouderde kas en behoort nog bij het glastuinbouwgebied en kan nog voor de Greenport gebruikt worden. Deze zienswijze is gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de ZHOV De locatie wordt uit de begrenzing van bestaand stads- en dorpsgebied gehaald en binnen de begrenzing van het glastuinbouwgebied gebracht.

C005-SV015 - BSD Casembrootlaan

De locatie Casembrootlaan te Poeldijk betreft een zogenaamde 'uitplaatslocatie': een locatie waar overtollige bedrijfswoningen of burgerwoningen die de herstructurering van glastuinbouw in de weg lagen naartoe zijn verplaatst (herbouwd). De locatie maakte onderdeel uit van het project 'Boomawatering' en is door de gemeente verworven en ingezet om de herstructurering van het deelgebied Boomawatering te stimuleren. De woningen zijn allen herbouwde (agrarische) woningen en maken onderdeel uit van het 'saldo-0' beleid voor woningen in het duurzaam glastuinbouwgebied van Westland.

De woningen maken ruimtelijk en functioneel onderdeel uit van het duurzaam glastuinbouwgebied. Zij vormen geen 'rustige woonwijk' en zijn ook specifiek bestemd (1 woning per woonvlak), conform het regime voor alle woningen in het glastuinbouwgebied van

Westland. Het toevoegen van deze locatie tot BSD kan negatieve gevolgen hebben voor de milieuhindercontour (huidige woningen beoordeeld op 'gemengd' gebied) en intensivering (loslaten saldo-0). Er is geen aanleiding deze locatie anders te beschouwen dan alle andere geconcentreerde woningen die uitgeplaatst zijn ten behoeve van herstructurering van het glastuinbouwgebied. De woning waren en zijn hiervan nog steeds onderdeel.

Antwoord:

De locatie Casembrootlaan betreft inderdaad een gebied dat bedoeld is voor het uitplaatsen van woningen die in de weg staan in het greenportgebied en behoort daardoor nog bij de teeltgebieden. Om die reden wordt de locatie teruggezet op de kaart met teeltgebieden. Deze zienswijze is gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de ZHOV. De locatie Casembrootlaan wordt teruggezet op de teeltkaart en blijft ook op de BSD kaart.

C005-SV016 - BSD Bredenel

De locatie Bredenel te Honselersdijk (indien er kaart bijgevoegd in bijlage) betreft een 'uitplaatslocatie'.

In deze situatie zijn de aanwezige woningen nagenoeg allen herbouwde woningen als gevolg van herstructureren van aangrenzend ondernemer (Van Leeuwen Westland). De locatie is door

ondernemer ingezet om de gesloopte (bedrijf)woningen op een aanvaardbare en geconcentreerde locatie te herbouwen.

Op de locatie zijn nog 'uitplaatskavels' aanwezig. Deze woonkavels zijn voorzien van een 'voorwaardelijke verplichting'. In de planregels is geregeld dat uitsluitend een woning mag worden als hiervoor een andere woning is gesloopt ten behoeve van de herstructurering of schaalvergroting van de glastuinbouw in Westland. Dit bevestigt des te meer dat de kavels integraal onderdeel uitmaken van het duurzaam glastuinbouwgebied. Voor het overige geldt bovenstaande motivering.

Antwoord:

De locatie Bredenel betreft inderdaad een gebied dat bedoeld is voor het uitplaatsen van woningen die in de weg staan in het greenportgebied en behoort daardoor nog bij de teeltgebieden. Om die reden wordt de locatie teruggezet op de kaart met teeltgebieden.

Deze zienswijze is gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de ZHOV. De locatie wordt teruggezet op de teeltkaart en blijft ook op de BSD kaart.

C005-WA003 - Pagina 335

'In gebieden waar al schade door bodemdaling, zetting of verzilting is opgetreden als gevolg van de grondwateronttrekking wordt de onttrekking stopgezet of gereduceerd of wordt schade gecompenseerd.' Dit geldt niet voor kleinschalige onttrekkingen zoals in de glastuinbouw plaatsvindt.

Indiener verzoekt om deze zin toe te voegen zodat hier geen discussie over ontstaat.

Antwoord:

De mogelijkheid van schadecompensatie is aan de orde voor alle grondwateronttrekkingen waarvoor een vergunning is verleend, zie ook <https://www.bij12.nl/onderwerp/adviescommissie-schade-grondwater/wat-doet-de-acsg/>. In een mondelinge toelichting is aan indiener aangegeven dat het compenseren van schade in de praktijk aan de orde is bij onttrekkingen ten behoeve van de drinkwaterwinning.

C005-WA004 - Beschikbaarheid gezuiverd afvalwater

Indiener verzoekt dat de provincie regie neemt in het beschikbaar krijgen van gezuiverd afvalwater als goed gietwater tegen reële kosten voor de glastuinbouwsector. Want hemelwater en gezuiverd afvalwater zijn eerste keuze (restwater) terwijl de toepassing van gezuiverd afvalwater al jarenlang niet verder komt omdat er meerdere partijen bij betrokken zijn en de urgentie bij die partijen incl. de provincie, lager lijkt te zijn dan de druk die op de glastuinbouw wordt uitgeoefend om het gebruik van grondwater te verminderen.

Antwoord:

Indiener en provincie werken al samen aan een routekaart naar duurzame gietwatervoorziening.

C005-WA005 - Luchtbevochtiging

Indiener verzoekt om het percentage van 20% (gemiddeld over 5 jaar) van de gietwatergift te verhogen met 5% in het geval op een bedrijf luchtbevochtiging wordt toegepast. Want luchtbevochtiging, met zuiver water, wordt steeds vaker gebruikt om kassen te bevochtigen en hierdoor zijn er geen gewasbestrijdingsmiddelen nodig (sluit aan bij doelen van de provincie).

Antwoord:

Verzoek wordt afgewezen omdat luchtbevochtiging wordt beschouwd als onderdeel van de gietwatergift.

C005-WA006 - Groen Label Kas

Bij het punt waarin verwezen wordt naar de certificering Groen Label Kas staat de zin 'De bovengrens van 20% grondwater voor gietwaterproductie geldt voor alle nieuwe grondwateronttrekkingen.' Deze zin graag aanpassen naar 'De bovengrens van 20% gietwaterproductie uit ontzilt grondwater geldt voor alle nieuwe grondwateronttrekkingen.' Dit sluit beter aan bij de andere omschrijvingen die in dit stuk worden gebruikt.

Antwoord:

Tekstvoorstel wordt overgenomen in het omgevingsprogramma (regionaal waterprogramma)

C005-WA007 - Grondwateronttrekking

Er wordt aangegeven dat de netto grondwateronttrekking het volume van de grondwateronttrekking is minus het volume van het geïnfiltreerde hemelwater. Indiener verzoekt om hierbij aan te geven dat de onttrekking uit de infiltratiebron van de separate ondergrondse waterberging niet meegerekend moet worden als grondwateronttrekking.

Antwoord:

Verzoek wordt afgewezen.

C005-WA008 - Waterschap bevoegd gezag

Er wordt aangegeven dat de registratie van de onttrekking van het grondwater en de infiltratie van het hemelwater jaarlijks moet worden doorgegeven aan bevoegd

gezag. De indiener verzoekt Provincie Zuid-Holland hierbij aan te laten geven dat het waterschap het bevoegd gezag is voor het Landelijk Grondwaterregister (LGR). De ondernemer rapporteert aan het waterschap die de gegevens vervolgens opneemt in het LGR. Andere overheden die gebruik willen maken van die registratie kunnen dan de gegevens uit het LGR halen. Het verbeteren van registratie kan leiden tot minder administratieve last bij ondernemers en sluit aan bij landelijke voornemens.

Antwoord:

Akkoord om in het regionaal waterprogramma (omgevingsprogramma) aan te vullen dat voor de registratie van grondwateronttrekking en infiltratie van hemelwater het Landelijk Grondwaterregister is te benutten. Er is geen bevoegd gezag voor het LGR. De verschillende bevoegde gezagen maken gebruik van het LGR.

C005-WA009 - Waterremmende laag

Als voorwaarde wordt aangegeven dat het lozen van brijn alleen is toegestaan als

het watervoerende pakket aan de bovenzijde is afgesloten met een waterremmende laag van minimaal 5 meter. De indiener verzoekt de hieraan toe te voegen dat de waterremmende laag dunner

mag zijn als de kwaliteit van de waterremmende laag wordt aangetoond met bepaling van de doorlaatfactor (Kd-waarde).

Antwoord:

Tekst in regionaal waterprogramma (omgevingsprogramma) wordt aangepast in 'voldoende scheidende laag, bijvoorbeeld 5 meter dik', door de initiatiefnemer aan te tonen op basis van een boorstaat met Kd-waarden. Als de Omgevingsdienst op basis hiervan geen maatwerk kan verlenen dan dient de boring zorgvuldig afgedicht te worden.

C005-WA010 - Verdieping Nieuwe Waterweg

Indiener verzoekt dat bij het beoordelen van de effecten van grondwateronttrekking en brijnlozing rekening gehouden wordt met de effecten van andere activiteiten. Glastuinbouwbedrijven dichtbij de Nieuwe Waterweg hebben negatieve gevolgen ondervonden van de verdieping van de Nieuwe Waterweg. Het grondwater ter plaatse is aanzienlijk zouter geworden wat een negatief effect heeft op de werking en opbrengst van hun omgekeerde-osmose-installatie. Als verziltend effect door verdieping van de Nieuwe Waterweg blijkbare als acceptabel wordt beschouwd, moet een dergelijke beoordeling ook plaatsvinden bij het gebruik van grondwater door de glastuinbouw.

Antwoord:

De beoordeling van de effecten van de grondwateronttrekking is aan het waterschap. Overigens blijkt uit de monitoring rond de verdieping van de Nieuwe Waterweg geen significant effect op de verzilting van het grondwater in de omgeving.

C005-WA011 - Uitzondering biologisch afbreekbare antiscalants

Volgens de voorgestelde voorwaarden mag het brijn alleen de milieueigen stoffen

bevatten die in het onttrokken water aanwezig waren. Indiener verzoekt Provincie Zuid-Holland om biologisch afbreekbare antiscalants uit te zonderen van de bepaling. Biologisch afbreekbare antiscalants zijn geen bedreiging voor de grondwaterkwaliteit, maar zorgen er wel op een eenvoudige manier voor dat de recovery van een installatie wordt verhoogd, waardoor er minder grondwater nodig is voor de productie van de benodigde hoeveelheid gietwater. Beperking van de grondwateronttrekking vermindert de effecten van de betreffende onttrekking.

Antwoord:

Het verzoek wordt afgewezen. De uitzondering voor het lozen van brijn is gebaseerd op Guidance Document no 17 voor de implementatie van de Kaderrichtlijn Water. Een van de gestelde randvoorwaarden is dat er geen stoffen worden toegevoegd: "By performing the membrane filtration without auxiliary substances, the activity fulfils the condition set by provision (2): "Such injections shall not contain substances other than those resulting from the above operations".

C006 – HISWA-RECRON

C006-ET022 - Windturbines

De indiener wil geen hinderlijke, grote windturbines of grootschalige settings (anders dan voor eigen elektriciteitsvoorziening voor het eigen park) in de directe omgeving van verblijfsrecreatie terreinen.

Antwoord:

De ruimte voor windturbines in Zuid-Holland is schaars. Dat betekent dat bepaalde provinciale belangen hier soms mee botsen maar dat hoeft niet op voorhand een beletsel te zijn om zoekgebieden voor windenergie aan te wijzen. Verblijfsrecreatie is zo'n provinciaal belang.

C006-RK - Ruimtelijke kwaliteit

Een andere tekst die volgens de indiener te vaag blijft staat op p.479 van bijlage 1. Wat is 'gebiedsidéntiteit' en hoe grijp je dat vast bij het formuleren van een aanvraag of het maken van een beoordeling? Hoe bepaal je of de Ruimtelijke kwaliteit 'per saldo' gelijk blijft? Het gevaar bestaat dat de beoordeling subjectief is en per persoon verschilt. De indiener doet de suggestie om het beleid meer SMART te maken.

Antwoord:

De landschappen in Zuid-Holland kennen hun eigen verschillende gebiedsidéntiteit. De gebiedsidéntiteit van een landschap wordt beschreven in het betreffende gebiedsprofiel. Richtpunten geven aan op welke wijze de ruimtelijke kwaliteit behouden kan blijven of kan worden versterkt. Een team van planadviseurs en ontwerpers binnen de provincie (en in veel gevallen met de betreffende gemeente en initiatiefnemer) geeft een beargumenteerd advies aan de initiatiefnemer op basis van die richtpunten. De initiatiefnemer kan daarop weer reageren, dit kan op verschillende momenten in het planproces. Ruimtelijke kwaliteit zal ons inziens nooit helemaal SMART gemaakt kunnen worden. Wel kunnen de richtpunten helpen om een plan op te stellen dat een positieve bijdrage levert aan de gebiedsidéntiteit en daarmee aan de kwaliteit van het betreffende terrein, de inpassing ervan en het landschap.

C006-TR015 - Verblijfsrecreatie

De indiener citeert: 7.2.2. "Wij willen zorgvuldig omgaan met de schaarse ruimte in Zuid-Holland. Het bestaande aanbod willen we dan ook zo veel mogelijk behouden voor recreatief gebruik." (p.36 samenvattingsdocument Ontwerp Herziening Omgevingsbeleid 2024). De indiener vraagt de provincie om in het kader van brede welvaart meer ambitie te tonen waarbij uitbreiding door eventueel stapeling van functies kan worden meegenomen.

Antwoord:

Ons inziens sluiten beide elkaar niet uit, behoud van het bestaande aanbod en eventuele uitbreiding wanneer de ruimtelijke kwaliteit per saldo ten minste gelijk blijft en wordt gecombineerd met toekomstbestendige vormen van bouwen, verduurzaming en/of vergroening. De provincie stimuleert ontwikkelingen waarbij toerisme als middel wordt ingezet voor andere provinciale opgaven. Op die wijze biedt toerisme meerwaarde voor haar omgeving en de bewoners.

De structuur van deze beleidskeuzetekst wordt aangepast om de toepassing van het ruimtelijke kwaliteitsbeleid helder naar voren te laten komen als maat bij terughoudendheid. De zienswijze is in zoverre gegrond.

Deze zienswijze leidt tot aanpassing van de Herziening 2024. In de Omgevingsvisie, beleidskeuze: 'Toerisme en recreatie in balans', wordt de structuur van de tekst aangepast om de toepassing van het ruimtelijke kwaliteitsbeleid helder naar voren te laten komen als maat bij terughoudendheid. Deze technische wijziging wordt geïntroduceerd middels de nieuwe zin: 'Deze houding is afhankelijk van de impact die een ontwikkeling heeft als zijnde inpassing, aanpassing of transformatie zoals bedoeld in het beleid voor ruimtelijke kwaliteit'.

C006-TR016 - Recreatie Sport en bewegen

In beleidsdoel 7.2 in Bijlage 1 schrijft de Provincie op p.472: "De provincie wil dat mensen meer naar buiten gaan om te ontspannen, bewegen of sporten. De provincie zet daarom, samen met partners, in op een goed netwerk van gebieden, voorzieningen en bestemmingen voor sport en recreatie. Ook stimuleert de provincie activiteiten die gericht zijn op een grotere deelname van bewoners aan sport en recreatie, met name van hierin ondervertegenwoordigde groepen." De vraag blijft – ook na lezing van de toelichting – hoe de Provincie dit beleidsdoel gaat aanpakken en behalen? Dat mag concreter worden opgeschreven.

Antwoord:

Hoe wij dit doel willen bereiken staat beschreven in de bijbehorende maatregelen 'ontwikkelen recreatief netwerk en beheer routestructuren', 'beheer en ontwikkeling recreatiegebieden' en 'bevorderen groenparticipatie'. Wij doen dit onder andere door middel van subsidieverlening, samenwerking, onderzoek en kennisdeling.

C006-TR017 - Recreatie Sport en bewegen

"De provincie zet, samen met gemeenten en beheerders, in op behoud en verbetering van recreatiegebieden", prima, maar hoe? En hoe zit het met extra ruimte voor dit beleidsdoel?

Antwoord:

Hoe wij dit doen staat beschreven onder de maatregel beheer en ontwikkeling recreatiegebieden:

Voor beheer en ontwikkeling van recreatiegebieden in provinciaal eigendom zijn er samenwerkingsovereenkomsten. Voor andere recreatiegebieden verstrekt de provincie beheersubsidies. Ook voor de kwaliteitsverbetering van deze gebieden wordt subsidie verstrekt. Om te kunnen volgen of de recreatiegebieden voldoen aan de behoefte van bezoekers worden het gebruik en de waardering van de recreatie- en natuurgebieden in Zuid-Holland gemonitord.

Voor behoud en verbetering van recreatiegebieden is geen extra ruimte nodig. Voor meer recreatiemogelijkheden zoeken wij zoveel mogelijk naar logische combinaties met andere functies en ontwikkelingen: betere recreatieve toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van landelijk gebied, cultureel erfgoed, stedelijk gebied, natuurgebieden, etc. voor zover dit met de functie van deze gebieden te combineren is.

C006-TR018 - Recreatie Sport en bewegen

Op p. 473 staat: "De mogelijkheden voor lopen, fietsen, paardrijden en varen vergroten", Hoe gaat de provincie dat vergroten? In het proces rond de Ruimtelijke Puzzel staat dit nog niet, althans niet voldoende op de thematische agenda.

Antwoord:

Wij hebben een subsidieregeling voor cofinanciering van initiatieven die hieraan bijdragen.

In de Ruimtelijke Koers voor Zuid-Holland staat hierover:

De opgave is om bij een groter wordende bevolking, meer vrije tijd en de groter wordende groep bezoekers van buiten Zuid-Holland het recreatief gebruik en toerisme in balans te houden met de omgeving. Veel landschap, met name stadsranden en overgangen is ook nog weinig beleefbaar, de opgave is om hier meer recreatie mogelijk te maken. Daar zouden met een nieuwe impuls toevoegingen gedaan kunnen worden. De financiële opgave bij beheerders van bestemmingen ligt vooral in de uitdaging voor beheer en onderhoud.

C006-TR019 - Verblijfsrecreatie

De indiener dankt de provincie Zuid-Holland voor het mogelijk maken van nieuwvestiging en uitbreiding. In het begeleidend schrijven van de provincie wordt gesteld dat "De provincie zal – onder voorwaarden – nieuwe recreatiewoningen toestaan wanneer deze zich bevinden op een verblijfsrecreatiepark van minimaal 25 units/eenheden met centrale voorzieningen". De indiener vraagt wel om meer duiding bij de woorden "onder voorwaarden" om de richting daarvan te kunnen bepalen.

Antwoord:

Deze voorwaarden worden toegelicht in de alinea: 'Daarnaast is beperkte uitbreiding mogelijk wanneer het gaat om een 'aanpassing' passend binnen de bestaande gebiedsidentiteit. Een uitbreiding wordt alleen toegestaan wanneer de ruimtelijke kwaliteit per saldo ten minste gelijk blijft en wordt gecombineerd met toekomstbestendige vormen van bouwen, verduurzaming en/of vergroening. Daarbij is een divers aanbod van verschillende typen verhuureenheden wenselijk.'

De structuur van deze beleidskeuzetekst wordt aangepast om de toepassing van het ruimtelijke kwaliteitsbeleid helder naar voren te laten komen als maat bij terughoudendheid. Deze zienswijze is op dit punt gegrond. Zie antwoord TR015 - C006

C006-TR020 - Verblijfsrecreatie

De indiener vraagt om meer aandacht voor opvolging van een bestaand recreatief bedrijf dat met het oog op een bijdrage aan de samenleving vitaal moet blijven. De provincie zou hiervoor ruimte moeten bieden zodat toeristische bedrijven niet 'ten prooi vallen' aan andere verblijfsbedrijfvormen.

Antwoord:

Het bestaande buitenstedelijke aanbod wil de provincie behouden voor recreatief gebruik. Ten behoeve van investeringen wordt ruimte voor herontwikkeling, intensivering of uitbreiding geboden wanneer het gaat om een 'inpassing' of 'aanpassing' zoals bedoeld in het beleid voor ruimtelijke kwaliteit.

De structuur van deze beleidskeuzetekst wordt aangepast om de toepassing van het ruimtelijke kwaliteitsbeleid helder naar voren te laten komen als maat bij terughoudendheid. De zienswijze is in zoverre gegrond. Zie antwoord TR015 - C006

C006-TR021 - Verblijfsrecreatie

De indiener geeft verder aan dat de tekst op p.477 van bijlage 1 vooral vragen oproept en dat die behoefte heeft aan een concretere omschrijving. “De provincie ondersteunt de ontwikkeling van welvarende, evenwichtige en duurzame toeristische bestemmingen met toeristisch-recreatief aanbod dat aansluit op de draagkracht en identiteit van het gebied. Verblijfsrecreatie biedt een belangrijke basis voor de ontwikkeling van toerisme en is daarmee onderdeel van de balansopgave. Het bestaande buitenstedelijke aanbod wil de provincie behouden voor recreatief gebruik. Daarnaast is er buitenstedelijk beperkte ruimte voor nieuwe ontwikkeling van recreatiewoningen. De ruimte die er is zal duurzaam benut moeten worden met het oog op wonen, werken, natuur, water en het behoud van agrarische functies. Nieuw verblijfsrecreatief aanbod moet o.a. passend zijn bij de toeristische vraag, de omgevingskwaliteit en de visie van de provincie en de regio” Wat vindt de provincie evenwichtig, en wat duurzaam (en wat niet)? Wanneer sluit het aanbod wel en wanneer niet aan op de draagkracht? Wie beoordeelt dat? Tegen welk kader? Wat is ‘beperkte ruimte’? Wanneer is het aanbod ‘passend’.

Antwoord:

Evenwichtig en duurzaam hebben betrekking op de balans opgave. Om bestemmingen in balans te brengen of te houden is het wenselijk om niet alleen te kijken naar de economische impact van toerisme, maar ook de sociaalmaatschappelijke en ecologische impact mee te wegen. Het gaat daarbij ook om de toekomstbestendigheid van het aanbod. Wanneer de draagkracht van een gebied wordt overschreden, kan dit o.a. leiden tot een verminderde bezoekerservaring, schade en verstoring van de natuur, milieubelasting en problemen rondom mobiliteit.

Er is bewust geen normatief kader opgenomen. De afwegingen ten aanzien van gewenste balans moet op lokaal, regionaal niveau plaatsvinden. Nieuwvestiging wordt door ons gezien als 'transformatie', zoals bedoeld in het beleid voor ruimtelijke kwaliteit, wij zijn erg terughoudend bij dergelijke ontwikkelingen. Nieuw verblijfsrecreatief aanbod moet o.a. passend zijn bij de toeristische vraag, de omgevingskwaliteit en de visie van de provincie en de regio. Door middel van het toekomstonderzoek Bestemming in Balans willen we beter zicht krijgen op bezoekersstromen, indicatoren voor drukte en de impact ervan.

C006-TR022 - Verblijfsrecreatie

Ook vraagt de indiener wat de provincie Zuid-Holland bedoelt met ‘vraagsturing’ (in de tekst op p.478 van bijlage 1)? Bedoelt de Provincie dat de vraag leidend is? Of juist dat het de vraag wil beïnvloeden?

Antwoord:

Vraagsturing' betreft het beïnvloeden van bezoekersstromen o.a. om andere, alternatieve plekken te bezoeken of op een ander moment; het betekent niet dat de toeristische vraag leidend is.

C006-TR023 - Verblijfsrecreatie

De indiener vindt de terughoudende houding van de provincie Zuid-Holland bovendien veel te streng ("De provincie wil zorgvuldig omgaan met de schaarse ruimte in Zuid-Holland en is daarom terughoudend ten aanzien van" p.478 bijlage 1). Er zijn gebieden in Zuid-Holland waar nieuwvestiging juist een impuls zou kunnen geven aan een gebied. Daar waar er nu al druk op de leefbaarheid is, past inderdaad een terughoudender beleid. Maar er is maatwerk nodig.

Antwoord:

Wij realiseren ons dat een visietekst voor sommige regio's te hoog over kan zijn. De bewoording zoals nu gebruikt stelt ons in de gelegenheid om in de gebieden waar dit een impuls kan geven mee te denken, mits er een vergelijkbare afweging plaats vindt als bij een stedelijke functie. Door de richting in de visietekst en niet in de verordening op te nemen is er juist maatwerk mogelijk. Wij zijn hierbij echter wel terughoudend

C006-TR024 - Verblijfsrecreatie

De provincie Zuid-Holland ziet voor de sector een rol in transitieopgaven - geef de sector dan ook kans om bij te dragen en investeringen die daarvoor nodig zijn terug te verdienen. De provincie kan niet vragen aan de sector meer met minder te doen. En niet alles kan uit kwaliteitsverbetering worden gehaald. Soms is daar ook een uitbreiding van enige omvang voor nodig. Ga daarnaast alstublieft anders om met uitbreiding dan nieuwvestiging. Scheer dit dus niet over één kam.

Antwoord:

Wij zijn het eens met de indiener. De schaal en aard van de ontwikkeling vraagt om een andere afweging. De koppeling die wij hiervoor hebben gemaakt met het beleid voor Ruimtelijke kwaliteit wordt in de tekst verhelderd, zodat duidelijk wordt dat we anders om gaan met uitbreiding en nieuwvestiging. Nieuwvestiging wordt door ons gezien als 'transformatie', zoals bedoeld in het beleid voor ruimtelijke kwaliteit, wij zijn erg terughoudend bij dergelijke ontwikkelingen.

Deze zienswijze is gegrond. In de Omgevingsvisie, beleidskeuze: 'Toerisme en recreatie in balans wordt ter verduidelijking de volgende zin toegevoegd: Nieuwvestiging van een verblijfsrecreatiepark of grootschalige camping wordt gezien als transformatie.

C006-TR025 - Verblijfsrecreatie

Hoe kijkt de provincie naar Nieuwvestiging van kleinschalig aanbod als nevenactiviteit? Het moet wel levensvatbaar zijn, vanuit een gelijk speelveld met reguliere campings met gelijke kaders.

Antwoord:

Kleinschalig aanbod zou als nevenactiviteit levensvatbaar kunnen zijn en een bijdrage kunnen leveren aan een vitaal, leefbaar en aantrekkelijk landelijk gebied.

C007 – Midden-Delfland Vereniging en Vereniging Natuurmonumenten

C007-NA001 - Provinciaal Landschap Midden-Delfland

Indieners hebben enkele aanbevelingen en vragen over de herziening van het omgevingsbeleid, met name over de bescherming van Midden-Delfland. Het gebied is als sinds 1958 beschermd, eerst als door het Rijk aangewezen bufferstrook en later bufferzone. En sinds 2012 valt het gebied onder de verantwoordelijkheid van de provincie Zuid-Holland. Dit beschermingsregime is erg doeltreffend gebleken: het is nog steeds een open landschap. In 2017 is het gebied aangewezen als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). Het verankeren hiervan in deze wijziging van de Omgevingsverordening, verheugt indieners. Toch voegt dit nog onvoldoende toe aan de bescherming die er al is op basis van de bestaande wet- en regelgeving. Het gebied valt nu onder beschermingscategorie 1 en 2 van de provinciale regels voor ruimtelijke kwaliteit. Deze bescherming is echter aanzienlijk minder dan onder het regime van de Rijksbufferzone. De laatste tien jaar zijn er enkele minder gewenste ontwikkelingen geweest.

Indieners willen daarom het volgende vastleggen in de Omgevingsverordening:

- Geen stedelijke ontwikkelingen buiten bestaand stads- en dorpsgebied die de kernwaarden van het landschap aantasten. Bouwen buiten bestaand stads- en dorpsgebied is alleen mogelijk als de Landschapstafel tot gezamenlijke criteria komt voor een wijze waarbij het landschap als samenhangend geheel er in kwaliteit op vooruit gaat.
- Andere ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk als de ontwikkeling de voorkomende kernkwaliteiten van gebied niet aantast.

Behoud door ontwikkeling moet leidend zijn. Indieners vragen daarom in samenwerking met de Landschapstafel BPL Midden-Delfland te werken aan een goede landschapsbiografie die de onderlegger kan vormen voor de kernkwaliteiten landschap.

Antwoord:

De provincie heeft met de aanwijzing van Midden-Delfland als Bijzonder Provinciaal Landschap erkenning uitgesproken voor het waardevolle karakter van dit gebied, Door de aanwijzing nu over te nemen in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening wordt deze erkenning nogmaals bevestigd. Midden-Delfland is bijzonder waardevol vanwege zijn omvang, herkenbare landschappelijke karakter en belangrijke rol als landschap in een sterk verstedelijkte en verstedelijkende omgeving. De aanwijzing wordt gezien als een kwaliteitslabel en kan bovendien een belangrijke bijdrage leveren om bekendheid van dit gebied te vergroten en neer te zetten als sterk merk.

De provincie heeft ervoor gekozen om voor de bescherming van het gebied aan te sluiten bij het beleid en de regels voor ruimtelijke kwaliteit. Dit beleid heeft betrekking op het gehele buitengebied van de provincie, waarbij een onderverdeling is gemaakt in beschermingscategorieën die aansluiten bij de specifieke kwaliteiten van het gebied. Het beleid voor ruimtelijke kwaliteit heeft dus ook betrekking op Midden-Delfland. De provincie vindt het ongewenst om daar bovenop nog weer nieuwe regels, specifiek voor Midden-Delfland te introduceren. Er zou dan een stapeling van beleid en regels ontstaan, waarbij onduidelijk is hoe die zich tot elkaar verhouden. Vanuit een oogpunt van rechtszekerheid is dat ongewenst. Daar komt bij dat met beleid voor ruimtelijke kwaliteit, goed gestuurd kan worden op het behoud van de kwaliteit van het gebied door alleen passende ontwikkelingen toe te laten.

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de Herziening 2024.

C008 – NEPROM

C008-BE014 - Bedrijventerreinen: functiemenging en functiewijziging

Indiener constateert dat woningbouwprojecten die in de woningbouwprognoses zijn opgenomen geen doorgang dreigen te vinden door het aangepaste beleid voor bedrijventerreinen met beperkingen voor functiewijziging en functiemenging. De benodigde investeringen zijn al wel gedaan. Het daarbij onder meer de broodfabriek in Rijkswijk, kabeldistrict in Delft en andere in de zienswijze genoemde voorbeelden. Er moet een oplossing komen voor deze geplande projecten. In de zienswijze worden hiervoor suggesties genoemd.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoorden "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen" en "Er moet ruimte voor maatwerk blijven i.t.t. een generieke maatregel".

Op een aantal concrete locaties wordt bij de beantwoording van de zienswijzen van betreffende gemeenten ingegaan. Daarbij heeft de provincie de volgende zaken betrokken:

- 1) is de locatie onderdeel van een door de provincie aanvaarde transformatielocatie in een regionale bedrijventerreinenvisie;*
- 2) is de woonlocatie onderdeel van een door de provincie aanvaarde woningbouwstrategie;*
- 3) is de ontwikkeling onderdeel van een grotere gebiedsontwikkeling en liggen er in het gebied woningbouwplannen die voor 2024 al op de reservelijst woningbouw stonden.*

Is een van deze 3 zaken aan de hand, wordt de locatie toegevoegd in het Omgevingsbeleid als transformatielocatie. Compensatie is dan nodig, waarbij de huidige regels daarover van toepassing blijven op deze locaties.

C008-SV006 - 3 ha regeling

De aanscherping van het beleid voor het toelaten van 3 ha locaties wordt door indiener gezien als een onterechte verzwaring van de ladder voor duurzame verstedelijking. De ladder is een motiveringsbeginsel en als zodanig niet dwingend bedoeld. De specifieke invulling daarvan door de gemeente schiet zijn doel voorbij.

Antwoord:

Het beleid voor 3 ha-locaties betreft provinciaal beleid. De provincie heeft hierin eigen beleidsruimte en houdt daarbij rekening met landelijk beleid, zoals de ladder voor duurzame verstedelijking. De ladder voor duurzame verstedelijking is een instrument voor efficiënt ruimtegebruik. Met het oog op de behartiging van andere provinciale belangen kan de provincie naast de ladder beperkingen en voorwaarden stellen aan verstedelijking buiten bestaand stads- en dorpsgebied in het algemeen en in bepaalde waardevolle gebieden in het bijzonder.

C008-WO016 - 40% sociale huur

Ook bij indiener staat het bouwen van voldoende woningen in het juiste prijssegment en een evenwichtige verdeling van het aanbod over diverse segmenten voorop. De norm van 40% sociale huur heeft tot gevolg dat veel voorgenomen ontwikkelingen onder druk komen te staan, met name om de financiële haalbaarheid in het geding komt. Indiener is blij dat de provincie dit voorstel wil

terugnemen onder de voorwaarde dat er een adequaat instrument is dat zorg voor voldoende huurwoningen die evenwichtig verdeeld zijn over de gemeenten. Het is indiener niet duidelijk om welke instrument het gaat en of de nieuwe wet daar niet al in voorziet. Indiener wordt graag actief betrokken bij de uitwerking hiervan.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "40% sociaal".

C009 – Rijswijk Wonen

C009-BE034 - Locatie Broodfabriek

De maatschappelijke nood is hoog. Het woningtekort loop almaar verder op. Het tempo moet omhoog. De bouwopgave is niet vrijblijvend. Daarom is minder goed te begrijpen waarom een zeer kansrijke locatie, de Broodfabriek Rijswijk, gehandhaafd moet blijven als bedrijventerrein met milieucategorie 3.2. Het gaat om een locatie met een potentieel van meer dan 1.500 woningen en een goede kans om hoogwaardige werkgelegenheid toe te voegen (meer dan 500 arbeidsplaatsen). De locatie van de Broodfabriek is al vanaf 1996 niet meer in gebruik voor milieucategorie 3.2, maar voor andere activiteiten, zoals marktplaats en snuffelbeurs. De gehele Plaspoelpolder is in transitie, waarbij een beweging wordt gemaakt van bedrijven en kantoren naar wonen. De locatie van de Broodfabriek is straks omgeven door woningbouw. Het benutten van deze binnenstedelijke locatie voorkomt dat nieuwe buitenstedelijke woningbouwlocaties moeten worden aangewezen. Tot en met 2024 moeten 21.000 sociale huurwoningen en 4.000 midden huurwoningen worden toegevoegd aan de regionale woningvoorraad. De locatie Broodfabriek kan daaraan een grote bijdrage leveren.

Provinciale Staten zijn uitgenodigd voor een werkbezoek om de locatie te bekijken en het gesprek te voeren over de woningbouwopgave.

Antwoord:

De locatie Plaspoelpolder (excl. Middengebied) is opgenomen in de Strategie Bedrijventerreinen MRDH als transformatielocatie en als zodanig door Gedeputeerde Staten aanvaard. Hierbij is verwezen naar het woon-werk akkoord Haaglanden waar de begrenzingen van de deelgebieden zijn aangegeven.

De locatie Broodfabriek en omgeving is in de fasering op een later moment gepland, waardoor dit deelgebied bij het opstellen van het woon-werkakkoord niet is meegenomen. De locatie Broodfabriek en omgeving kan echter worden beschouwd als een integraal onderdeel van het transformatiegebied Kesslerpark/At the Park. Daarnaast maakt de locatie onderdeel uit van de woningbouwprogrammeringslijst die door de provincie is aanvaard. De locatie van de Broodfabriek en omgeving wordt om die redenen in de herziening 2024 onder het overgangsrecht gebracht van de provinciale Omgevingsverordening. Dit betekent dat de regels over transformatie, zoals die op dit moment gelden, van toepassing blijven.

De zienswijze is op dit punt gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de Herziening 2024. In de ZHOV, artikel 7.52b, wordt de locatie Broodfabriek Rijswijk toegevoegd aan de locaties die onder het overgangsrecht vallen.

C010 – Bedrijvenkring Schieoevers

C010-BE131 - Bedrijventerreinen

De indiener verzoekt de provincie om artikel 7.52.10 in de nieuwe omgevingsverordening te handhaven en daar voor wat betreft Schieoevers Noord ook naar te verwijzen. Hierdoor is planologische compensatie niet meer nodig, maar wordt wel extra gestuurd op feitelijke compensatie bij transformatie en/of herontwikkeling van locaties in het gebied. Dit ondersteunt de ambities van de bedrijven, gemeente en regio ten aanzien van Schieoevers Noord.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie A011-BE051

C010-BE132 - Bedrijventerreinen

De indiener vraagt om de begrenzing van Schieoevers Noord in lijn te brengen met de begrenzing van Schieoevers Noord in lokaal en regionaal beleid en dus de ontwikkellocaties Kabeldistrict, Nieuwe Haven en Stationsgebied Delft Campus weer als integraal onderdeel van Schieoevers Noord te beschouwen.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie A011-BE051

C010-BE133 - Bedrijventerreinen

De indiener ziet graag meer duiding op “andere functies die ondersteunend zijn aan het profiel van een bedrijventerrein” in artikel 7.52 van de Omgevingsverordening. De indiener vindt het daarbij belangrijk dat de omgevingsverordening de realisatie van ontmoetingsruimtes (functie horeca dan wel leisure) en mobiliteitshubs (functie vervoer) faciliteert. Deze functies zijn, volgens de indiener, direct ondersteunend aan de ambitie om Schieoevers Zuid te ontwikkelen tot een toekomstbestendig industrieterrein. In dat kader is het wellicht ook waardevol om in beperkte mate detailhandel en/of praktijkonderwijs te faciliteren, al onderstreept de indiener het belang van het door de provincie aangegeven uitgangspunt dat aanwezige bedrijven niet door functiemenging in hun bedrijfsvoering mogen worden beperkt.

Antwoord:

In de verordening wordt functiemenging op bedrijventerreinen mogelijk gemaakt door in beperkte mate te voorzien in bedrijfswoningen, logies voor arbeidsmigranten en andere functies die ondersteunend zijn aan het profiel van het bedrijventerrein. Dit zijn functies zoals kleinschalige horeca, praktijkonderwijs en gemakswinkel die ondersteunend zijn aan de aanwezige bedrijven en een meerwaarde creëren voor werknemers die werkzaam zijn op het bedrijventerrein. Het toelaten van deze functies mag niet tot gevolg hebben dat de maximaal toelaatbare milieucategorie of milieuzone wordt verlaagd. Ook mogen de aanwezige bedrijven niet worden beperkt in hun bedrijfsvoering. Voorkomen moet worden dat functiemenging ten koste gaat van courante bedrijfskavels of bedrijfspanden. De beoordeling van welke ondersteunende functies bij een profiel van een bedrijventerrein past en in welke hoeveelheden wordt in afstemming tussen de gemeente en de provincie bepaald.

C010-BE134 - Bedrijventerreinen

De indiener verzoekt de begrenzing van Schieoevers Zuid in lijn te brengen met lokaal en regionaal beleid en de afbakening van watergebonden bedrijventerreinen in overeenstemming te brengen met de huidige situatie. Momenteel wordt Schieoevers Zuid en Rotterdamseweg Zuid als één gebied beschouwt, waarbij Rotterdamseweg Zuid nog zuidelijker doorloopt dan op de kaart is aangegeven (tot aan Scheepswerf Boxce).

Antwoord:

De gebiedsafbakening van bedrijventerrein Schieoevers-Zuid in de ZHOV (inclusief het deelgebied dat is aangeduid als 'watergebonden bedrijventerrein') is in overeenstemming met de gebiedsafbakening zoals die in het vigerende juridische kader (bestemmingsplan "Schieoevers Zuid") is vastgelegd. De bedrijfslocatie 'Scheepswerf Boxce' ligt in het buitengebied (buiten de BSD-begrenzing) en wordt in het bedrijventerreinenbeleid van de provincie beschouwd als een solitaire bedrijfslocatie. Deze locatie maakt in het provinciale omgevingsbeleid geen onderdeel uit van bedrijventerrein Schieoevers Zuid.

C010-OB046 - Proces Herzieningen

De indiener verzoekt een lagere frequentie voor integrale herzieningen van het provinciale omgevingsbeleid te hanteren (bijvoorbeeld eens in de vijf tot tien jaar) en jaarlijks slechts op deelonderwerpen het omgevingsbeleid te herzien. Hierbij stelt de indiener voor om op de betreffende deelonderwerpen specifieke participatie te organiseren.

Antwoord:

De actualiteit vraagt vaak om een meer frequente aanpassing dan een keer per 5 jaar.

Een dergelijke brede herziening, zoals nu bij Herziening 2024, waarbij bijna de gehele Omgevingsvisie en -programma geraakt worden, heeft niet plaatsgevonden sinds eerste vaststelling van de Omgevingsvisie in 2019, en de eerste vaststelling van het Omgevingsprogramma in 2021.

C010-OB047 - Omgevingsbeleid

De indiener verzoekt de provincie coherent te zijn in regels en beleid. Ook verzoekt de indiener om de consequenties van regels en beleid voor afzonderlijke burgers en bedrijven meer/beter inzichtelijk te maken. Hierbij geeft de indiener aan dat het voor burgers en bedrijven lastig te overzien is welke regels en beleid precies voortkomen uit het Ontwerp Omgevingsbeleid 2024. Dit beperkt de participatiemogelijkheden.

Antwoord:

De provincie herkent de noodzaak om geldende regels en beleid beter toegankelijk te maken. Het digitaal stelsel omgevingswet is hierbij een belangrijk portaal. De komende periode wordt een traject gestart om de toegankelijkheid te verbeteren hiertoe zullen ook partners worden gevraagd om mee te denken en ervaringen te delen.

D – Personen en bedrijven

D001 – Naam geanonimiseerd

D001-RK006 - Landgoederen

Indieners zijn eigenaren van 23 ha landbouwgrond, verkregen van hun ouders, gelegen in Voorne aan Zee, aaneengesloten tussen Blanke Waal, Hollemaarsedijk en Groene Kruisweg. Het betreft natte veenweidegrond, die vanwege de noodzakelijk verlaging van het grondwaterpeil niet meer voor de veeteeltfunctie houdbaar is. Indiener willen het landgoedplan ontwikkelen dat gemaakt is toen er sprake was van deels verkoop als compensatiegrond aan de provincie. Indieners willen dat beleid voor 'nieuwe landgoederen' weer wordt opgenomen in de Omgevingsverordening. De aanleg van nieuwe landgoederen is in de provincie al mogelijk sinds 2001. In 2011 is het beleid geëvalueerd en met enkele aanpassingen gecontinueerd. In 2011 stond in de Verordening Ruimte dat een nieuw landgoed mogelijk is onder de voorwaarde dat sprake is van een 'grote ruimtelijke kwaliteitsverbetering' en een minimale omvang van 5 hectare.

In de herziening komt het begrip 'nieuwe landgoederen' maar op enkele plekken terug. Op pagina 88 is bij aanvullende ruimtelijke maatregelen 'nieuwe landgoederen' doorgestreept. Op pagina 170 worden 'nieuwe landgoederen' nog wel genoemd als aanvullende ruimtelijke maatregel. En op pagina 211 worden 'nieuwe landgoederen' genoemd als belangrijk onderdeel van NNN. Een uitgebreide motivering waarom nieuwe landgoederen niet zijn overgenomen in deze herziening ontbreekt.

Naast het verzoek 'nieuwe landgoederen' weer op te nemen in de Omgevingsverordening, wijzen indieners op de visie "Landschapsgronden, bekijk het breed" (mei 2022) van de Federatie Particulier Grondgebied (FPG). Hierin wordt het bedrijfsmodel "Boerenlandgoed" geïntroduceerd (landbouw, natuur, landschap, beperkt aantal woningen en toegankelijkheid).

Antwoord:

Het klopt dat het landgoederenbeleid is vervallen. Er waren strikte regels aan verbonden en de animo ervoor was daardoor zeer beperkt. (Nieuwe) landgoederen betreffen een combinatie van bebouwing en beplantingen. Dat moet passen binnen het beleid voor verstedelijking in het landelijk gebied en het ruimtelijke kwaliteitsbeleid. In het huidige beleid is het dus niet uitgesloten, mits sprake is van een goede onderbouwing.

Het beleid voor 'Straatje erbij' zal nader worden uitgewerkt.

De term 'Boerenlandgoed' past mogelijk in beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van boerenerven, afhankelijk van de concrete uitwerking in een specifieke situatie.

D002 – Naam geanonimiseerd

D002-WA012 - Kader Richtlijn Water 2027

Indiener vraagt hoe de provincie denkt te gaan voldoen aan de nieuwe Kader Richtlijn Water 2027 en hoe de provincie denkt het voorzorgsprincipe en de gezondheid van burgers beter te gaan borgen.

Indiener is benieuwd hoe de provincie kan verklaren dat zwemwater vier keer de norm PFAS mag bevatten in vergelijking met zwembadwater. Gaan we dit onderscheid van selectieve frequentie van ander gebruik en het daarmee selectief hanteren van het voorzorgsprincipe ook van toepassing verklaren op andere vervuilde items? Bijvoorbeeld in oesters andere PFAS gehaltes toestaan dan in kip?

Antwoord:

PFAS is een van de opkomende zorgwekkende stoffen. De inzet van de provincie is erop gericht om te voorkomen vervuiling met PFAS ontstaat. Dit is bestaand beleid. De zienswijze heeft geen betrekking op de voorstellen voor wijziging van het omgevingsbeleid. Ten aanzien van PFAS in zwemwater en zwembadwater wordt verwezen naar RIVM-rapport hierover (<https://www.rivm.nl/publicaties/advieswaarden-pfas-in-zwemwater>). Het advieswaarde voor PFAS in zwemwater is anders dan die voor zwembadwater, omdat mensen minder vaak in oppervlaktewater zwemmen dan in zwembaden.

D003 – Port of Rotterdam

D003-OB036 - Aandachtsgebieden rondom risicogebieden

Op pagina 26 staat “(...) te voorkomen dat gemeenten niet op voorhand aandachtsgebieden uitsluiten. Het woordje “niet” moet weg uit deze zin, want nu staat er dat de provincie wil dat gemeenten op voorhand aandachtsgebieden uitsluiten. Dat is het tegenovergestelde van wat de provincie wil.

Antwoord:

Dit is een terechte constatering. Het woordje niet moet inderdaad weg uit de aangehaalde zin. Deze zienswijze is op dit punt gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de Herziening 2024. In de ZHOV, toelichting op artikel 7.17, wordt het woord "niet" geschrapt in de zinsnede "(...) te voorkomen dat gemeenten niet op voorhand aandachtsgebieden uitsluiten".

D003-RK007 - Deelgebieden ruimtelijk kwaliteitsbeleid

In bijlage 1 van de toelichting is op pagina 16 een kaartbeeld opgenomen, met 16 geïdentificeerde deelgebieden met het oog op de uitwerking van het ruimtelijk kwaliteitsbeleid. Het bevreemd indiener dat de Vondelingenplaat en de Waal- en Eemhaven deel uitmaken van de Rotterdamse agglomeratie in plaats van de Rotterdamse haven. Indiener verzoekt om de begrenzing aan te passen.

Antwoord:

De Vondelingenplaat en de Eem- en Waalhaven zijn inderdaad onderdeel van het Rotterdamse Havengebied. We zullen kaart 16 hierop aanpassen. Dank voor uw inbreng.

D004 – TU Delft

D004-BE113 - Bedrijventerreinen

Het verder beperken van transformatie mogelijkheden van TU Delft Campus Zuid en Schieoevers Noord staat de ontwikkeling van Innovatiedistrict Delft in de weg.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie A011-BE051

D004-BE114 - Vorige zienswijze

De indiener wil de provincie Zuid-Holland tevens graag herinneren aan het feit dat de provincie, in de Nota van Beantwoording n.a.v. een zienswijze op de vorige module, heeft aangegeven de locatie TU Delft Campus Zuid 'te schrappen als niet te transformeren bedrijventerrein in de Omgevingsverordening'. De indiener is dan ook enigszins verrast dat TU Delft Campus Zuid in de Herziening 2024 als bedrijventerrein verder ingeperkt wordt voor functiemenging en functiewijziging.

Antwoord:

Delen van de werklocatie TU Delft Campus Zuid in zowel het huidige bestemmingsplan (Technopolis Clusters en kamers) als in het nieuwe ontwerpbestemmingsplan (Chw omgevingsplan TU Delft Campus Zuid) waar in de regels mogelijkheden voor bedrijvigheid zijn toegestaan, vallen ook in ontwerpherziening van de ZHOV onder het bedrijventerreinenbeleid als bedoeld in art. 7.51a. Dit betekent dat in het huidige ontwerp-herziening van de ZHOV nieuwe ontwikkelingen met andere functies zoals nieuwe woningen en voorzieningen nog steeds getoetst zouden moeten worden aan de verordening. Dit komt voort uit het feit dat (delen van) campusterreinen nog steeds milieugezoneerde gebieden zijn waarvan in de behoefteramingen van de provincie en de regionale bedrijventerreinenstrategieën naar voren is gekomen dat aan dit type hoge milieucategorie terreinen een tekort zal gaan ontstaan, zowel provincie breed als in de MRDH en de sub regio Haaglanden.

Aangezien er voor campusmilieus nog geen apart ruimtelijk beleid is opgesteld, worden de delen waarop bedrijven zijn toegestaan beschermd tegen transformatie.

D004-BE115 - Samenvatting

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland, uitgaande van onze gezamenlijke ambities en doelstellingen voor het Innovatiedistrict Delft, om in de Ontwerp Herziening Omgevingsbeleid 2024 het volgende in overweging te nemen:

- Het blijvend mogelijk maken van functiemenging en functiewijziging op de TU Delft Campus zodat het gebied zich richting de toekomst kan ontwikkelen tot een sterk en innovatief ecosysteem waar ook wonen en voorzieningen een essentieel onderdeel vanuit maken.
- Ruimte bieden voor het vestigen van bedrijven en andere functies passend bij een campus op heel TU Delft Campus Zuid en het gebied niet (voor een deel) aan te wijzen als 'beschermingscategorie 3', maar de huidige begrenzing uit de vigerende omgevingsverordening aan te houden.
- Het stimuleren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en een prettige omgeving voor gebruikers en mogelijk toekomstige bewoners door het toevoegen van ondersteunende voorzieningen zoals detailhandel mogelijk te houden.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie D004-BE114

Voor wat betreft detailhandel: zie de beantwoording van D004-ZZ035.

Deze zienswijze leidt voor wat betreft het onderwerp detailhandel niet tot wijziging van het Omgevingsbeleid.

D004-DH002 - Detailhandel

De mogelijkheden voor detailhandel in de herziening worden te beperkend voor de gewenste ontwikkelingen op de TU Delft Campus Zuid. Voorzieningen, waaronder mogelijk detailhandel, zorgen voor een levendig stadsdeel waar de verschillende gebruikers elkaar ontmoeten en van waaruit innovaties kunnen ontstaan.

Antwoord:

Wij delen de mening van de TU Delft dat detailhandelsvoorzieningen bijdragen aan de levendigheid van gebieden. Zie hiervoor bijvoorbeeld ook de beantwoording van zienswijze ZZ013/A023.

Op een belangrijk punt verschilt het provinciaal detailhandelsbeleid echter met de wens van TU Delft: die levendigheid dient volgens de provincie primair ten goede te komen aan de bestaande winkelconcentraties in centrumgebieden in wijken, steden en dorpen. En niet direct aan de levendigheid van een woonwijk, stadsdeel, bedrijventerrein of een campus. Om toch in beperkte mate detailhandel toe te voegen op de TU Delft Campus Zuid, kan wellicht aanspraak worden gemaakt op de mogelijkheden voor kleinschalige of ondergeschikte detailhandel (artikel 7.49, lid 1, sub b en c). In de Herziening 2024 zijn hierin slechts enkele verduidelijkingen doorgevoerd.

Deze zienswijze leidt niet tot wijziging van het Omgevingsbeleid

D004-RK022 - Buitengebied

Met het aanwijzen van een deel van de TU Delft Campus Zuid als gebied met beschermingscategorie 3, buitengebied, wordt de groei en het potentieel van bedrijven, onderzoek, woningbouw of andere functies passend bij een campus ingeperkt.

Antwoord:

Het is inderdaad niet juist dat het een deel van TU Delft Campus Zuid is aangeduid met beschermingscategorie 3 Buitengebied. Deze zienswijze is gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de begrenzing van bestaan stads- en dorpsgebied (BSD), tevens vervalt de aanduiding Beschermingscategorie 3 Buitengebied.

D005 – Naam geanonimiseerd

D005-OB013 - Zorgen over informatievoorziening

De indiener geeft aan moeite te hebben gehad in de zoektocht naar alle juiste stukken en dat hij/zij wellicht informatie mist voor het formuleren van adequate bezwaar/beroepsgronden.

Antwoord:

Deze herziening raakt inderdaad aan een grote hoeveelheid onderwerpen. Daarom hebben we extra aandacht besteed aan het document 'Ontwerp Herziening Omgevingsbeleid 2024' en deze ook gepositioneerd als eerste document om te lezen, als een soort leeswijzer. Ook na de start van de terinzagelegging hebben we nog extra aandacht besteed aan het overzichtelijk aanbieden van de stukken op onze website.

D005-OB049 - Omgevingsbeleid

De indiener constateert dat de kaarten in het Omgevingsloket anders zijn dan de kaarten die eerder op de website van Crotec – Westvoorne stonden. De indiener verzoekt de provincie dus om de informatie op het Omgevingsloket in overeenstemming te brengen met de verleende en nog steeds geldende vergunningen.

Antwoord:

Het betreft een gemeentelijk omgevingsplan wij zullen uw verzoek doorzetten naar de gemeente Voorne aan Zee.

D005-TR026 - Recreatie, duurzaam toerisme en sport

De indiener vraagt wat de provincie wil bereiken met de maatregelen in 7.2 Bevorderen Recreatie, duurzaam toerisme en sport.

Antwoord:

Met de maatregelen in 7.2 streeft de provincie de volgende doelen na:

- 1. Een beweegvriendelijke leefomgeving en een zo groot mogelijke deelname van onze bewoners aan sport en recreatie, vooral in en dicht bij de woonomgeving ('om de hoek').*
- 2. Toerisme en recreatie in balans met duurzaam toeristisch-recreatief aanbod dat aansluit op de draagkracht en identiteit van het gebied, zodat recreatie en toerisme maximale meerwaarde bieden voor haar inwoners en omgeving.*

D005-TR027 - Recreatie Sport en bewegen

De indiener leest dat de groei voor verblijfsrecreatie opgaat in de totale ruimte voor recreatief gebruik. Daarmee concurreert het met ruimte voor natuur, recreatief gebruik, sporten, dag of verblijfsrecreatie. De indiener vraagt welke afwegingen worden gemaakt en of recreatie aspecten worden gekoppeld.

Antwoord:

De recreatiegebieden die in de verordening zijn opgenomen zijn in principe niet bedoeld voor verblijfsrecreatie. Het gaat hierbij om terreinen die voor dag recreatie zijn ingericht. Verblijfsrecreatie staat op gespannen voet met de openbare toegankelijkheid van deze gebieden. In de verordening is

geregeld dat de openbare toegankelijkheid niet mag worden beperkt. Slechts in enkele gevallen wordt op beperkte schaal verblijfsrecreatie toegestaan, denk daarbij bijvoorbeeld aan een horeca gelegenheid waar ook overnachting mogelijk is (B&B).

De kaart met verblijfsrecreatie is een andere. Het is dus niet zo dat de groei voor verblijfsrecreatie 'opgaat in de totale ruimte voor recreatief gebruik'.

*Om te verduidelijken dat de recreatiegebieden in principe bedoeld zijn voor dagrecreatie wordt hierover een passage toegevoegd in de toelichting verordening. De zienswijze is in zoverre gegrond. In de toelichting op paragraaf 7.3.7 van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV) wordt onderaan de tekst onder het kopje 'verblijfsrecreatie' de volgende passage toegevoegd:
"Recreatiegebieden zijn in principe bedoeld voor dagrecreatie. De openbare toegankelijkheid mag niet worden beperkt. Nieuwvestiging van verblijfsrecreatieparken, met recreatiewoningen, is in deze gebieden niet aan de orde."*

D005-TR028 - Bestaande bedrijven

De indiener vraagt wat de regels zijn voor de uitbreidingsmogelijkheden voor bestaande bedrijven (v.w.b. de 25 niet vaste plaatsen).

Antwoord:

Voor deze bedrijven is beperkte uitbreiding mogelijk wanneer het gaat om een 'aanpassing' zoals bedoeld in het beleid voor ruimtelijke kwaliteit. Een uitbreiding wordt alleen toegestaan wanneer de ruimtelijke kwaliteit per saldo ten minste gelijk blijft en wordt gecombineerd met toekomstbestendige vormen van bouwen, verduurzaming en/of vergroening. Daarbij is een divers aanbod van verschillende typen verhuureenheden wenselijk.

De structuur van deze beleidskeuzetekst wordt aangepast om de toepassing van het ruimtelijke kwaliteitsbeleid helder naar voren te laten komen als maat bij terughoudendheid. Deze zienswijze is op dit punt gegrond. Zie antwoord TR015 - C006

D005-TR029 - Verblijfsrecreatie

De indiener geeft aan dat het beperken van bestaande parken en daartegenover het uitbreiden van de mogelijkheden alleen bij agrariërs/nevenactiviteiten buitengebied, de privaatsrechtelijke zorgvuldigheidsnorm artikel 6.162 BW raakt. De indiener vindt dit onzorgvuldig handelen en een onrechtmatige daad.

Antwoord:

In de beleidstekst worden agrariërs niet genoemd. Eenieder kan als nevenactiviteit starten met kleinschalige verblijfsrecreatie.

D005-TR030 - Verblijfsrecreatie

De indiener is van mening dat de provincie met de regels in dit omgevingsbeleid over de gemeenten heen gaat, waardoor de gemeenten geen maatwerk kunnen leveren/toestaan. De indiener vraagt zich af of er voldoende zeggenschap bij de gemeente ligt om een plan uit te werken/ goed te keuren, zodat zij bedrijven een toekomstperspectief kan blijven bieden.

Antwoord:

Binnen het voorgestelde beleid blijft naar onze mening voldoende ruimte over voor gemeenten om zeggenschap te hebben over het verblijfsrecreatieve aanbod wat zij binnen hun gemeente willen faciliteren.

D006 – Naam geanonimiseerd

D006-TR007 - Verblijfsrecreatie

De indiener vraagt de nieuwe regel dat maximaal 30% eigen gebruik van vaste recreatieobjecten is toegestaan, los te laten. Het is een overbodige maatregel omdat in de vergunning al is geregeld dat er geen permanente huur is toegestaan. Indieners vermelden dit ook in de voorwaarden voor de gasten. Het is van groot belang dat ondernemers voldoende vertrouwen hebben in het voortzetten van hun onderneming. De overheid moet randvoorwaarden scheppen waarin (her)ontwikkeling mogelijk blijft en waarvoor nieuwe initiatieven het 'ja, tenzij' principe geldt.

Antwoord:

Wij zien de 30% grens voor nieuw toegevoegde recreatiewoningen als noodzakelijke normering. Met deze grens wordt tevens een handreiking geboden wanneer de gemeente handhavend op wil treden op een park.

D006-TR043 - Zienswijzen HISWA-RECRON en TOP Voorne-Putten

Indieners sluiten zich aan bij de zienswijze van HISWA-RECRON en TOP Voorne-Putten.

Antwoord:

Zie C006 voor de beantwoording van de zienswijze van HISWA-RECRON en C004 voor de beantwoording van de zienswijze van TOP Voorne-Putten.

D007 – Naam geanonimiseerd

D007-TR008 - Verblijfsrecreatie

De indiener pleit ervoor om nieuwvestiging en uitbreiding niet als gelijken te behandelen en het aantal van +/- 25 recreatiewoningen voor een verblijfsrecreatiepark te verhogen naar 100.

Antwoord:

Wij zijn het eens met de indiener en behandelen nieuwvestiging en uitbreiding dan ook niet als gelijken. Een uitbreiding wordt alleen toegestaan wanneer de ruimtelijke kwaliteit per saldo ten minste gelijk blijft en wordt gecombineerd met toekomstbestendige vormen van bouwen, verduurzaming en/of vergroening. Daarbij is een divers aanbod van verschillende typen verhuureenheden wenselijk.

Nieuwvestiging wordt door ons gezien als 'transformatie', zoals bedoeld in het beleid voor ruimtelijke kwaliteit, wij zijn erg terughoudend bij dergelijke ontwikkelingen. Een verblijfsrecreatiepark of grootschalige camping moet daarom op een vergelijkbare manier als een stedelijke functie worden afgewogen.

Wij zullen het minimum aantal recreatiewoningen niet verhogen van 25 naar 100. De grens van 25 recreatiewoningen is bedoeld om geen erven met enkele recreatiewoningen te laten ontstaan. De kans op permanente bewoning bij kleine aanbieders is namelijk veruit het hoogst. Dergelijke initiatieven worden vaak niet voor toeristisch gebruik ontwikkeld, of worden al snel voor langere periodes verhuurd. Dit proberen wij te voorkomen.

D008 – Naam geanonimiseerd

D008-BE108 - Transformatie in lijn met beleid

In dit onderdeel betoogt de indiener hoe plannen voor de Broodfabriek-locatie zeer goed passen in gemeentelijke en regionale plannen.

De indiener sluit dit onderdeel concluderend af met de volgende stellingen. De Broodfabriek-locatie wordt al ruim 25 jaar niet meer gebruikt om bedrijven te accommoderen. In alle gemeentelijke, regionale en zelfs provinciale beleidsvorming wordt voorgesorteerd op en ingezet op de transformatie van het Kessler Park en omgeving tot een gemengd werk-woongebied. Die ontwikkeling past ook in de lijn van noodzakelijke stappen om tot een oplossing van de woningnood te komen. Hier komt bij dat de locatie op korte afstand van Station Rijkswijk is gelegen en aldus heel goed bereikbaar is met openbaar vervoer.

De vaststelling van beleid voor het Kessler Park bood voor initiatiefnemers, zoals cliënte, voldoende duidelijkheid en zekerheid om te investeren in de ontwikkeling van het gebied. Met het gewijzigd vaststellen van de ZHOV 2024 worden plots de spelregels aangepast en valt die zekerheid in één klap weg. Cliënte heeft begrip voor het doel van de Provincie: het behouden van voldoende bedrijfsruimte. Met de voorgenomen wijzigingen wordt dat doel voor de Broodfabriek-locatie echter niet bereikt, en verliest de Provincie andere maatschappelijke doelen, zoals de dringende behoefte aan woningen waar specifiek voor deze locatie de afgelopen jaren op voorgesorteerd is, uit het oog.

Bovendien wordt met de transformatie van de Broodfabriek-locatie de werkgelegenheid ter plaatse aanzienlijk uitgebreid. Met de herontwikkeling van het gebied kunnen naar verwachting ca. 200 arbeidsplaatsen worden toegevoegd ten opzichte van de huidige situatie. Voor 3.2 bedrijvigheid blijft op de Plaspoelpolder voldoende ruimte.

Antwoord:

Zie beantwoording op de zienswijze van de indiener Rijkswijk Wonen (BE034)

D008-BE109 - Broodfabriek geen bedrijventerrein

Gelet op het eerder betoogde in de zienswijze stelt de indiener dat er op de Broodfabriek-locatie geen sprake is van een bedrijventerrein.

Concluderende verzoekt de indiener de provincie Zuid-Holland om de Broodfabriek-locatie in de ZHOV 2024 geheel te schrappen als bedrijventerrein, althans als bedrijventerrein met een hoge milieucategorie.

Antwoord:

Zodra de nieuwe (project)omgevingsplannen voor de Broodfabriek-locatie onherroepelijk zijn vastgesteld, zal de geometrische bepaling bedrijven op de bedrijventerreinenkaart worden aangepast en wordt de aanduiding bedrijven verwijderd.

D008-BE110 - Compensatie niet langer mogelijk

Mocht de provincie Zuid-Holland niet overgaan tot het geheel schrappen van de Broodfabriek-locatie als bedrijventerrein, dan kan cliënte zich secundair niet verenigen met het wijzigen van de compensatieregels in de ZHOV 2024.

De indiener beargumenteert dat op grond van de geldende verordening (indiener noemt hierbij artikel 7.52 van de geldende ZHOV) transformatie van de Broodfabriek-locatie mogelijk is, voor zover aan de compensatieplicht kan worden voldaan en er zijn verschillende manieren om aan deze plicht te voldoen. Na de voorgenomen wijzigingen vervallen al deze mogelijkheden om te compenseren en dus om te transformeren.

Wat overblijft is een afwijkingsmogelijkheid die slechts ingeval van een zwaarwegend algemeen belang kan worden toegepast. Transformatie van de Broodfabriek-locatie kan alleen als wordt voldaan aan de volgende cumulatieve vereisten:

- als er sprake is van een zwaarwegend algemeen belang; en
- als er geen reële andere opties zijn; en
- als compensatie van het verlies aan bedrijventerrein verzekerd is.

Onder een 'zwaarwegend algemeen belang' wordt, zo blijkt uit de toelichting, in ieder geval verstaan functies die betrekking hebben op openbare veiligheid, gezondheid, energietransitie, infrastructuur en milieu, alsmede (tijdelijke) huisvesting van asielzoekers.

De indiener vindt dat gelet op de bovengenoemde woningbouwopgave het zeer verwonderlijk is dat het belang van (sociale) woningbouw niet als zwaarwegend algemeen belang wordt gekenmerkt. Volgens cliënte is dat ook ten onrechte niet het geval en moet het mogelijk zijn om in het kader van woningbouwontwikkelingen van de ZHOV 2024 af te wijken. Het zou voor de hand liggen om voor locaties als de Broodfabriek een ruimere ontheffingsmogelijkheid op te nemen.

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland om transformatie van de Broodfabriek-locatie alsnog toe te staan. Gelet op het feitelijk gebruik, en het feit dat ter plaatse ruimschoots bedrijfsruimte wordt toegevoegd en 3.2 bedrijvigheid binnen de Plaspoelpolder mogelijk blijft, vindt compensatie feitelijk al plaats, aldus de indiener.

Antwoord:

Door het opnemen van de Broodfabriek locatie als aanvaarde transformatielocatie, valt deze locatie onder het overgangsrecht behorend bij deze herziening van het Omgevingsbeleid

D008-BE111 - Overgangsrecht onduidelijk

De indiener meldt dat cliënte zich niet kan verenigen met de opgenomen overgangsbepaling. Citerende Artikel 7.52b van de voorgenomen wijzigingen, meent de indiener dat de bepaling een overgangsregeling biedt voor bedrijventerreinen waarvoor reeds afspraken zijn gemaakt in de regionale bedrijventerreinvisies en afgesloten woonwerkakkoorden en bestuursakkoorden, voor zover Gedeputeerde Staten daarmee ingestemd hebben. Over de herontwikkeling van de Broodfabriek-locatie zijn in de vastgestelde bedrijventerreinvisies nog geen specifieke afspraken gemaakt. Wel is bij de vaststelling van die visies reeds rekening gehouden met de transformatie van het (gehele) gebied. Op grond van de regels en de toelichting daarop is niet duidelijk of de overgangsbepalingen ook van toepassing zijn op de langlopende ontwikkeling van de Broodfabriek-locatie, die in lijn is met gemeentelijk, regionaal en provinciaal beleid. Een beperkte uitleg van de overgangsbepaling zou (kunnen) betekenen dat de ontwikkeling van 1.000 tot 1.500 woningen op een gewenste locatie geen doorgang kan vinden.

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland om de reikwijdte van de overgangsbepaling te verduidelijken. Voor zover de ontwikkeling van de Broodfabriek-locatie niet onder de reikwijdte van de huidige overgangsbepaling valt, verzoekt de indiener de provincie Zuid-Holland om die reikwijdte

te verbreden zodat reeds langlopende ontwikkelingen als de onderhavige ook onder overgangsrecht gebracht worden.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie C009-BE034

D008-BE112 - Conclusie

De indiener somt de punten van cliënte Volmerblok B.V. als volgt op. Cliënte onderschrijft op zichzelf het doel dat de provincie nastreeft met het wijzigen van de ZHOV 2024: het behouden van voldoende ruimte voor bedrijvigheid. Desalniettemin wordt de ZHOV 2024 met de voorgenomen wijzigingen een inflexibel instrument die het gemeenten onmogelijk maakt om locatie specifieke keuzes te maken. Gelet op het bovenstaande verzoekt de indiener de provincie Zuid-Holland de volgende wijzigingen te betrekken bij de definitieve vaststelling van de ZHOV 2024:

- Schrap de Broodfabriek-locatie als bedrijventerrein in de milieucategorie 3.1 of hoger; of
- Neem expliciet een mogelijkheid tot transformatie van de Broodfabriek-locatie op of schrap de verplichting tot compensatie; en
- Verduidelijk en/of verbreed het overgangsrecht voor lopende projecten zoals de transformatie van de Broodfabriek-locatie. Gelet op het bovenstaande verzoekt cliënte het college van afgevaardigden om de ZHOV 2024 met inachtneming van deze zienswijze (gewijzigd) vast te stellen.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie C009-BE034, D008-BE109 en D008-BE110

D008-BE116 - Situatieschets

In de zienswijze wordt de situatie van de indiener geschetst

Antwoord:

Deze zienswijze leidt niet tot wijziging van het Omgevingsbeleid

D009 – Naam geanonimiseerd

D009-RK - Ruimtelijke kwaliteit

Indiener heeft parken die worden omringd door Natura 2000-gebied, beschermingscategorie 1, dat in het nieuwe beleid onder de ontwikkelingssoort 'inpassen' valt. De indiener meent dat de bedrijfsvoering daardoor wordt beperkt bijvoorbeeld bij ver- of herbouw. De indiener stelt dat hoewel nieuwvestiging en uitbreiding worden toegestaan dit niet mogelijk is voor hem omdat de parken alleen mogen 'inpassen' en de veranderingen volledig moeten aansluiten bij het omliggende natuurgebied.

Antwoord:

De parken zijn inderdaad voor een groot deel omgeven door N2000 gebied. De Natura 2000 gebieden vallen onder beschermingscategorie 1. Daarbij zijn alleen ontwikkelingen mogelijk die beschouwd worden als 'inpassen'. Uitbreiding van de parken binnen de begrenzing van het Natura 2000 gebied zijn inderdaad niet mogelijk. De parken zelf vallen onder beschermingscategorie 3 Buitengebied. Daarbinnen is inpassing, aanpassing en transformatie mogelijk. Wel dient bij de plannen binnen de begrenzing van de parken rekening worden gehouden met externe effecten op het N2000 gebied.

D009-TR009 - Verblijfsrecreatie

Volgens de indiener is het essentieel dat er ruimte wordt geboden aan nieuwe ontwikkelingen en uitbreidingen, zodat de recreatiesector kan blijven groeien en innoveren. Volgens de indiener is het beleid van Zuid-Holland om zorgvuldig om te gaan met de schaarse ruimte en het terughoudend omgaan met uitbreiding van campings en verblijfsrecreatieparken een probleem. Dit zou het moeilijker maken in te spelen op veranderingen in de marktvraag en een negatieve invloed hebben op de toeristische aantrekkelijkheid van Zuid-Holland en de lokale economie.

Antwoord:

Provinciaal beleid heeft geen invloed op bestaande bestemmingsplannen (omgevingsplannen), het provinciale beleid is pas van toepassing bij buitenplanse ontwikkelingen. Voor de vitaliteit van de sector wordt in dit beleidsstuk ruimte geboden aan uitbreiding passend binnen de bestaande gebiedsidentiteit, zoals dit ook in het huidige beleid staat.

Nieuwvestiging wordt door ons gezien als 'transformatie', zoals bedoeld in het beleid voor ruimtelijke kwaliteit, wij zijn erg terughoudend bij dergelijke ontwikkelingen. Een verblijfsrecreatiepark of grootschalige camping moet daarom op een vergelijkbare manier als een stedelijke functie worden afgewogen. Dit betekent dat er wordt gevraagd de behoefte aan de recreatieve ontwikkeling te onderbouwen en regionaal af te stemmen. Hierbij dient de vitaliteit van bestaande naburige parken met een vergelijkbaar aanbod en relevant verzorgingsgebied in beeld gebracht te worden. Het toevoegen van verblijfsrecreatief aanbod zou geen druk moeten leggen op de vitaliteit van deze bestaande parken.

D009-TR010 - Verblijfsrecreatie

De indiener sluit zich aan bij het perspectief van de provincie Zuid-Holland dat de permanente bewoning van recreatiewoningen onwenselijk is. De indiener wil voorkomen dat de kampeershuisjes en chalets op de vakantieparken onder de BAG zullen vallen en vragen of het dan wel voldoende is het niet-permanent gebruik hiervoor aan te houden.

Antwoord:

Wij volgen dan het Rijk wat betreft de verblijfsobjecten die in de BAG opgenomen moeten worden. Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu licht dit in de brief 'Richtlijn panden en stacaravans in de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG)' van 16 juni 2016. De BAG geldt voor verblijfsobjecten die naar aard en constructie als geheel niet verplaatsbaar zijn. Daarom dienen objecten zoals stacaravans niet in de BAG als pand geregistreerd te worden. Voor chalets geldt dit dus wel.

D009-TR011 - Verblijfsrecreatie

De indiener concludeert dat het herziene Omgevingsbeleid onvoldoende rekening houdt met de behoeften van de recreatiesector. De indiener wil dat er rekening wordt gehouden met de beleidsontwikkelingen in andere provincies zodat er een eerlijk speelveld ontstaat voor de bedrijfstvormen in de recreatiesector.

Tot slot benadrukt de indiener het belang van het landelijk borgen van beleid en het vermijden van onnodige beperkingen in de recreatieve sector.

Antwoord:

Iedere provincie heeft andere uitdagingen wat betreft de (verblijfs)recreatiesector, het is dan ook logisch hier per provincie ander beleid op te voeren. In de provincie Zeeland staat bijvoorbeeld de draagkracht van de samenleving onder druk door het grootschalige aanbod. Zeeland heeft een netto stop op uitbreiding van verblijfsrecreatie. Landelijk beleid voor verblijfsrecreatie is gebundeld in de actie-agenda vakantieparken.

D009-TR012 - Verblijfsrecreatie

De indiener vraagt: “waarom is er verschillend beleid tussen verschillende recreatie-aanbieders; waarom mag een camping bij de boer wel groeien?”

Antwoord:

Kleinschalige nieuwvestiging is alleen mogelijk als nevenactiviteit, hierbij wordt geen onderscheid tussen aanbieders gemaakt. De koppeling aan een hoofdactiviteit is bedoeld om de vitaliteit van kleinschalige aanbieders te borgen zodat bijvoorbeeld een tegenvallend seizoen kan worden opgevangen.

D010 – Kabeldistrict

D010-BE049 - Ruimte voor transformatie van bedrijfsterreinen

De indiener doet de volgende oproep aan de provincie Zuid-Holland: maak meer kansen voor modernisering, verduurzaming en daarmee transformatie mogelijk op Schieoevers en niet te nauw op “m2 behoud bedrijven en compensatie van de toegedeelde functies van bedrijventerrein te verzekeren” te sturen.

Antwoord:

De locatie is Schieoevers Noord is opgenomen in de Strategie Bedrijventerreinen MRDH als transformatielocatie en als zodanig door de Provincie Zuid-Holland aanvaard. Hierbij is verwezen naar het Woon Werk akkoord Haaglanden waar de begrenzing van de deelgebieden zijn aangegeven. Hierbij zijn alleen de deelgebieden opgenomen die onderdeel uitmaken van de eerste fase van de ontwikkelplannen (Slimme Centrale, Schiehallen/Kabeldistrict, Nieuwe Haven, De Strip en Noordkavel). De overige deelgebieden zijn bij het opstellen van het bestuursakkoord niet meegenomen. Deze deelgebieden kunnen echter worden beschouwd als een integraal onderdeel van het Ontwikkelplan Schieoevers Noord waar een gemengd woon-werkgebied voor innovatieve maakbedrijven wordt gerealiseerd.

Daarnaast staat de locatie voor een zeer groot deel op de reservelijst van de woningbouwprogrammeringslijst 2024. De ontwikkeling staat gepland in 2032 – 2040, waardoor het duidelijk is dat de ontwikkeling als 1 ontwikkeling gezien kan worden en in fases gerealiseerd wordt. .

Om bovengenoemde redenen zullen in de herziening 2024 van het provinciale omgevingsverordening ook de resterende deelgebieden in de locatie Schieoevers-Noord worden aangemerkt als (deel)locaties waarvoor het overgangsrecht geldt en waarvoor artikel 7.52 zoals dat luidde voorafgaand aan het moment van inwerkingtreding van het besluit [tot vaststelling van de Herziening 2024] van toepassing blijft.

De zienswijze is op dit punt gegrond. Dit leidt tot aanpassing van de Herziening 2024. In de ZHOV, artikel 7.52b worden de resterende deelgebieden in de locatie Schieoevers Noord als locatie toegevoegd aan het overgangsrecht. In geval van transformatie is compensatie nodig, waarbij de huidige regels daarover van toepassing blijven op deze locaties.

D011 – Naam geanonimiseerd

D011-BE075 - Business Park Vredenburg Fase 2

De indiener maakt bezwaar tegen de plannen voor Business Park Vredenburg Fase 2 zoals beschreven in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening . Hierbij zijn de belangrijkste redenen dat er veel partijen in Waddinxveen tegen dit plan zijn. Daarbij benadrukt de indiener het gebrek aan antwoord over belangenverstrengeling door de wethouder.

De indiener geeft aan dat bewoners zijn misleid door ontwikkelaar Wayland, die tijdens de ontwikkeling van het project de plannen wijzigde van een kassengebied naar een industrieterrein. Dit valt volgens de indiener onder oplichting (artikel 326 Wetboek van Strafrecht). De indiener verzoekt om een onderzoek naar deze situatie en passende maatregelen om de rechten en verwachtingen van de bewoners te respecteren.

Antwoord:

In de vastgestelde herziening 2023 van het provinciale omgevingsbeleid (module Wonen, Werken en Werelderfgoed) is de locatie waarvoor de gemeente Waddinxveen het ontwerpbestemmingsplan Businesspark Vredenburg 2e fase heeft opgesteld, opgenomen in artikel 7.46 grote buitenstedelijke bouwlocatie, de zogenaamde 3 ha kaart.

In de Ontwerp Herziening Omgevingsbeleid 2024 van de provincie Zuid-Holland is deze locatie niet gewijzigd. Zienswijzen op individuele bestemmingsplannen moeten op gemeentelijk niveau worden ingediend.

D011-BE076 - Ontwikkelingen omgeving van de G. Dort van Kroonweg

De indiener uit zorgen over verschillende aspecten met betrekking tot de ontwikkelingen in de omgeving van de G. Dort van Kroonweg. Een punt van zorg is de verwachte toename van verkeer op de Piet Stuurmanweg, wat zal leiden tot aanzienlijke geluids- en milieuoverlast voor de omliggende woningen. Volgens de indiener is er een voorspelde toename naar circa 6000 verkeersbewegingen. De plannen bieden geen adequate maatregelen om dit verkeer te reguleren of te beperken. Daarnaast maakt de indiener zich zorgen over de veiligheid in het gebied, met name gezien de nabijheid van kinderspeelplaatsen en de ontoereikende afscherming langs de Piet Stuurmanweg. Het plaatsen van een trapveldje naast een weg acht de indiener als gevaarlijk. Verder bestaat er bezorgdheid over de bouwhoogte van de bedrijven, die kan oplopen tot 12 meter, vergelijkbaar met de toegestane hoogte voor glastuinbouw. Echter, de visuele impact anders dan die van kassen. Tot slot willen de indiener wijzen op de bestaande overlast van het huidige industrieterrein, zoals geluids- en lichtoverlast van koelwagens en reclame.

Antwoord:

In de vastgestelde herziening 2023 van het provinciale omgevingsbeleid (module Wonen, Werken en Werelderfgoed) is de locatie waarvoor de gemeente Waddinxveen het ontwerpbestemmingsplan Businesspark Vredenburg 2e fase heeft opgesteld, opgenomen in artikel 7.46 grote buitenstedelijke bouwlocatie, de zogenaamde 3 ha kaart.

In de Ontwerp Herziening Omgevingsbeleid 2024 van de provincie Zuid-Holland is deze locatie niet gewijzigd. Zienswijzen op individuele bestemmingsplannen moeten op gemeentelijk niveau worden ingediend.

D011-BE077 - Alternatieve locatie Businesspark

De indiener suggereert alternatieve locaties, zoals het gebied bij de G. Dort van Kroonweg en nabij het terrein van Wagro. Deze locaties bieden betere infrastructuur en minder overlast voor bewoners. Ook wil de indiener het gebied wat Wayland heeft aangekocht voor de plaatsing van de biomassacentrale nabij de rotonde van de Vredenburglaan als alternatieve locatie willen aandragen.

Antwoord:

In de vastgestelde herziening 2023 van het provinciale omgevingsbeleid (module Wonen, Werken en Werelderfgoed) is de locatie waarvoor de gemeente Waddinxveen het ontwerpbestemmingsplan Businesspark Vredenburg 2e fase heeft opgesteld, opgenomen in artikel 7.46 grote buitenstedelijke bouwlocatie, de zogenaamde 3 ha kaart.

In de Ontwerp Herziening Omgevingsbeleid 2024 van de provincie Zuid-Holland is deze locatie niet gewijzigd. Zienswijzen op individuele bestemmingsplannen moeten op gemeentelijk niveau worden ingediend.

D011-TU009 - Glastuinbouw naar bedrijventerrein

De indiener geeft aan dat de veranderende marktomstandigheden maken de bouw van kassen weer rendabel. Verplaatsing van kassen uit het Westland naar Glasporel+ zou de regio versterken en voldoen aan de oorspronkelijke verwachtingen van de bewoners.

Antwoord:

Vanuit de provincie scheppen we de kaders waarbinnen glastuinbouw mogelijk is. De gemeente vertaalt deze kaders in bestemmingsplannen. Actieve verplaatsing van kassen behoort niet tot de provinciale rol. De zienswijze leidt dan ook niet tot aanpassing.

D011-WA019 - Wateroverlast

De indiener wijst op problemen met wateroverlast die wordt veroorzaakt door de huidige bodemsamenstelling. De indiener benadrukt dat dit plan de situatie alleen maar zal verergeren. In het oorspronkelijke plan voor Glasporel+ was voorzien dat het water vanuit het industrieterrein zou worden opgevangen en hergebruikt in de glastuinbouw. Echter, de introductie van industriële activiteiten die geen water verbruiken, kan het bestaande waterbeheerproblemen verergeren.

Antwoord:

De wijziging naar een bedrijvenbestemming maakt geen onderdeel uit van deze herziening. Die mogelijkheid is al onderdeel van het bestaande Omgevingsbeleid. De gemeente is in deze fase het eerste aanspreekpunt met betrekking tot deze ontwikkeling.

D011-WO078 - Betrouwbaarheid Wayland

De indiener maakt zich grote zorgen over het voornemen van de gemeente om een nieuw ontwikkelingsproject aan te gaan met firma Wayland. De ontwikkeling van Warande heeft aanzienlijke problemen opgeleverd, waarbij firma Wayland, volgens de indiener, in gebreke blijft bij het afronden en erkennen van diverse zaken. Een specifiek punt van zorg is de groenvoorziening in het park en de straten van Warande. De bewoners ondervinden al jaren problemen met de kwaliteit van deze groenvoorzieningen, veroorzaakt door onjuiste grondbewerking, waardoor geplante vegetatie niet overleeft, zowel in openbare gebieden als in privétuinen. Firma Wayland zoekt naar een oplossing via

een afkoopsom, wat mogelijk significante financiële consequenties voor de gemeente heeft om de groen-situatie te herstellen. Daarnaast zijn er problemen met het waterbeheer.

Antwoord:

We nemen uw zienswijze op dit punt voor kennisgeving aan.

D012 – Naam geanonimiseerd

D012-BE045 - BE045 – Glastuinbouw naar bedrijventerrein

De indiener wil bezwaar indienen tegen het wijzigen van het bestemmingsplan waarbij het van een glastuinbouw functie naar bedrijventerrein zou gaan. De indiener heeft als bewoner klachten over toenemend verkeer, minder woongenot, waardevermindering van de woning, de speeltuin zou onveiliger worden, verkeersopstopping bij de kruising op de Piet Stuurmanweg met de Bredeweg. Ook geeft de indiener aan ontevreden zijn over de hoogte van de panden aan de Pieter Stuurmanweg en de bouwaccenten op de hoeken. Ook geeft de indiener aan dat de groenstreek te smal is, deze zou minstens 50 meter breed moeten zijn. Daarnaast geeft de indiener niet blij te zijn met het feit dat het laden- en lossen aan de zijkant van de gebouwen mag. Ook is, volgens de indiener, stikstof alleen berekend voor 1 jaar bouwen en niet voor zwaar verkeer en vraagt zich af hoe de gemeente dit gaat compenseren. Tenslotte wil de indiener een alternatief voor een bedrijventerrein aanhalen zoals de G. van Dort Kroonweg. Ook wil de indiener aanbevelen om de ontsluiting van het bedrijventerrein achter de Kippie langs te doen waardoor het direct op de Vredenburglaan aanslaat, of de ontsluiting tussen Kippie en TFC door te doen. Hierdoor zouden de bedrijven compenseren met de grond aan de West zijde.

Antwoord:

Deze zienswijzen hebben betrekking op een voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan Glasparel + in Waddinxveen en dienen bij de betreffende gemeente te worden ingediend. Het omgevingsbeleid van de provincie is niet van toepassing op dit stadium van de ontwikkeling.

D013 – Naam geanonimiseerd

D013-BE046 - BE046 – Business Park Vredenburg

De indiener wil zorgen uiten over het toenemende vrachtverkeer op de Piet Stuurmanweg en aansluiting naar de Bredeweg. De indiener geeft aan dat de ontsluiting van Businesspark Vredenburg 1e nu al extra vrachtverkeer oplevert voor de Piet Stuurmanweg. De indiener geeft aan dat zorgen te maken over het toenemende vrachtverkeer op de Piet Stuurmanweg als gevolg van de ontwikkeling van Businesspark Vredenburg fase 2. Volgens het bestemmingsplan Glasparel+ is deze weg bedoeld voor lokale ontsluiting van het glastuinbouwgebied, maar in de praktijk gebruikt vrachtverkeer de Piet Stuurmanweg als kortste route naar Rotterdam en Den Haag. De indiener verzoekt om het gebruik van de route via de N457 af te dwingen voor al het gemotoriseerde verkeer vanuit Business Park Vredenburg (fase 1 en 2), zowel tijdens de ontwikkeling als na oplevering van fase 2. De Piet Stuurmanweg zou dan uitsluitend dienen voor de lokale ontsluiting van het glastuinbouwgebied.

Antwoord:

Deze zienswijzen hebben betrekking op een voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan Glasparel + in Waddinxveen en dienen bij de betreffende gemeente te worden ingediend. Het omgevingsbeleid van de provincie is niet van toepassing op dit stadium van de ontwikkeling.

D014 – VORM Ontwikkeling B.V.

D014-BE044 - Functiewijzigingen bedrijventerreinen

In de omgevingsvisie staat dat bedrijventerreinen met milieucategorie (MC) 3 en hoger en/of watergebonden kavels niet langer (deels) gewijzigd kunnen worden naar andere functies en bedrijventerreinen met MC 1 en 2 alleen nog onder stringente voorwaarden kunnen worden ontwikkeld tot gebieden met een combinatie van functies.

De indiener is van mening dat dit niet houdbaar is gezien de opgave om de woningbouwdoelstellingen te halen en heeft gevolgen voor veel woningbouwprojecten.

De indiener verzoekt de provincie Zuid-Holland een grondige, publieke inventarisatie te maken van de implicaties van de voorgenomen beleidskeuze voor de opgaven voor de woningbouwdoelstellingen.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze zienswijze, zie het thema-antwoord "Algemeen bezwaar tegen hogere bescherming bedrijventerreinen"

D015 – Naam geanonimiseerd

D015-BE047 - BE047 – Glastuinbouw naar bedrijventerrein

De indiener uit zorgen over de voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan van glastuinbouw naar bedrijventerrein. Bij aankoop van de woningen in 2019 werd glastuinbouw beloofd, wat geen overlast zou veroorzaken. De wijziging zal echter leidt, volgens de indiener, tot veel extra verkeer waardoor het woongenot en de verkeersdoorstroming zullen verslechteren. De indiener vraagt zich af of de gemeente zal compenseren voor de waardevermindering van woningen, geschat op minimaal 100k per woning. Daarnaast, stelt de indiener, zijn de voorgestelde compensaties, zoals een uniforme dichte achterzijde en een smalle groenstrook van 15 meter niet voldoende. De indiener adviseert het volgende:

1. De geplande middenweg binnen het terrein afbuigen en een uitgang naast TFC maken om overlast te verminderen.
2. Geen gebouwen van 12 meter hoog aan de rand en geen kantoren op de hoeken van toegangen, om privacy te waarborgen.
3. Taluds aan de parkzijde verhogen tot minimaal 4-5 meter.
4. De groenstrook aan de businessparkzijde minstens 35 meter breed maken voor biodiversiteit.
5. Laad- en loszones van de woonhuizen afwenden.
6. Ontsluiting van het bedrijventerrein via de Vredenburglaan achter Kippie of tussen TFC en Kippie, om de Piet Stuurmanweg te ontlasten.
7. Aandacht besteden aan de waterhuishouding bij verbreding van de Piet Stuurmanweg.

De indiener ziet liever glastuinbouw dan een bedrijventerrein, en wijst op de noodzaak van clustering van moderne kassen voor een warmtenet, zoals gesteund door Glastuinbouw Nederland.

Antwoord:

Deze zienswijzen hebben betrekking op een voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan Glasparel + in Waddinxveen en dienen bij de betreffende gemeente te worden ingediend. Het omgevingsbeleid van de provincie is niet van toepassing op dit stadium van de ontwikkeling.

D016 – Naam geanonimiseerd

D016-BE048 - Glastuinbouw naar bedrijventerrein

De indiener maakt zich zorgen over de wijziging van het bestemmingsplan Glasporel+ van glastuinbouw naar bedrijventerrein. Bij de aankoop van de woning in 2019 werd verzekerd dat het terrein bestemd was voor kassenbouw, wat weinig overlast geeft. De wijziging zal leiden tot veel meer verkeer op de Piet Stuurmanweg en de Bredeweg, wat het woongenot en de verkeersdoorstroming verslechtert. Glastuinbouw Nederland ondersteunt de glastuinbouw vanwege milieuvoordelen. De indiener vermoedt dat financiële belangen van Wayland en gemeentelijke woningbouwplannen de drijfveren zijn. Een alternatief is de G. van Dort-Kroonweg, beter aansluitend op distripark A12. De indiener verzoekt om het gebied Glasporel+ voor glastuinbouw te behouden en duurzame mogelijkheden te benutten.

Antwoord:

Deze zienswijzen hebben betrekking op een voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan Glasporel + in Waddinxveen en dienen bij de betreffende gemeente te worden ingediend. Het omgevingsbeleid van de provincie is niet van toepassing op dit stadium van de ontwikkeling.

D017 – Naam geanonimiseerd

D017-WA030 - Grondwaterbeschermingszone

In de gemeente Wassenaar ligt een evenemententerrein. Het terrein wordt historisch gezien al tientallen jaren door diverse verenigingen voor evenementen gebruikt.

Het terrein bevindt zich aan de rand van de grondwaterbeschermingszone. En buiten de 500m1 afstand tot de winputten van Dunea.

Desalniettemin is het terrein ingetekend binnen de grondwaterbeschermingszone.

Het gevolg hiervan is dat de jaarlijkse kermis en het circus als bodembedreigende activiteit gezien worden. In de aangevraagde evenementenvergunningen worden bodem beschermende voorzieningen geëist. Dit brengt kosten met zich mee die door vrijwilligers gedragen verenigingen niet kunnen dragen. Graag zou indiener opgenomen willen zien dat het perceel van het evenemententerrein uit de grondwaterbeschermingszone gehaald wordt.

Antwoord:

De grondwaterbeschermingsgebieden zijn door de provincie aangewezen in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening. Deze gebieden worden beschermd omdat activiteiten die hier plaatsvinden effect kunnen hebben op het water wat in de onttrekkingsputten wordt gehaald voor de bereiding van drinkwater. De grens hiervan kan gezien het groot maatschappelijk belang van drinkwater niet worden gewijzigd.

Bijlage – Overzicht van wijzigingen

Tekstuele wijzigingen Omgevingsvisie

Tekstwijziging

Daar waar in de Omgevingsvisie m.b.t. wonen, specifiek in de beleidskeuze “Voldoende en betaalbare huisvesting voor iedereen”, 40% sociale huur is opgenomen, wordt het veranderd in 1/3^e sociale huurwoningen in het nieuwbouwprogramma. Tevens kiest de provincie voor een gedifferentieerde aanpak voor het bereiken van 30% sociale huur in de woningvoorraad. Dit leidt tot meerdere tekstaanpassingen.

Tekstwijziging

Daar waar in de Omgevingsvisie m.b.t. wonen, specifiek in de beleidskeuze “Voldoende en betaalbare huisvesting voor iedereen”, definities rondom betaalbaar wonen werden benoemd, worden deze vervangen door verwijzingen naar de landelijk geldende definities. Dit leidt tot meerdere tekstaanpassingen.

Tekstwijziging

In de Omgevingsvisie, wordt aan de beleidskeuze "Toekomstbestendige Landbouw" de volgende zin toegevoegd: " Dit vergroot ook de kans op een economisch vitaal platteland."

Tekstwijziging

In de Omgevingsvisie, in de beleidskeuze Ruimtelijke kwaliteit onder het kopje 'Typering van ruimtelijke ontwikkelingen (passendheid)' na de zin: 'Om te kunnen bepalen of een ruimtelijke ontwikkeling passend is, is vooral de ruimtelijke impact van belang', wordt de volgende zin toegevoegd: ruimtelijke impact heeft betrekking op de grootte en schaal en op de intensiteit van het ruimtegebruik.

Tekstwijziging

In de Omgevingsvisie, in beleidskeuze ‘Vitaal landelijk gebied’ toevoegen dat bij verandering van functies van bebouwing en landschap in het landelijk gebied de ruimtelijke kwaliteit tenminste gelijk moet blijven of erop vooruit gaat. Behoud van de cultuurhistorische waarde van bebouwing, erf en landschap dient daarbij als uitgangspunt, tevens wordt bij nieuwbouw aangesloten op de identiteit van het gebied. Bij de opsomming in 6.2.4. genoemde 'cultuurhistorische bebouwing' veranderen in 'cultuurhistorisch waardevolle bebouwing'.

Tekstwijziging

In de Omgevingsvisie, in beleidskeuze ‘Vitaal landelijk gebied’, wordt een passage toegevoegd over huisvesting van arbeidsmigranten in vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen, buiten de gebieden voor glastuinbouw, boom- en sierteelt en bollenteelt.

Tekstwijziging

In de beleidskeuze "Vitaal landelijk gebied" komt de zin "Vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen kunnen herontwikkeld worden voor andere functies" als volgt te luiden:

"Vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen, buiten de gebieden voor glastuinbouw, boom- en sierteelt en bollenteelt, kunnen herontwikkeld worden voor andere functies."

Tekstwijziging

In de Omgevingsvisie, beleidskeuze: 'Toerisme en recreatie in balans' wordt de zinsnede "en binnen regio's" toegevoegd: "Daarbij worden andere ingezet op een betere spreiding over de provincie en binnen regio's".

Tekstwijziging

In de Omgevingsvisie, beleidskeuze: 'Toerisme en recreatie in balans', wordt de structuur van de tekst aangepast om de toepassing van het ruimtelijke kwaliteitsbeleid helder naar voren te laten komen als maat bij terughoudendheid. Deze technische wijziging wordt geïntroduceerd middels de nieuwe zin: 'Deze houding is afhankelijk van de impact die een ontwikkeling heeft als zijnde inpassing, aanpassing of transformatie zoals bedoeld in het beleid voor ruimtelijke kwaliteit'.

Tekstwijziging

In de Omgevingsvisie, beleidskeuze: 'Toerisme en recreatie in balans' wordt ter verduidelijking de volgende zin toegevoegd: Nieuwvestiging van een verblijfsrecreatiepark of grootschalige camping wordt gezien als transformatie.

Tekstwijziging

In de Omgevingsvisie, beleidskeuze: 'Toerisme en recreatie in balans' komt de passage hierover als volgt te luiden: Deze mogelijkheid geldt voor de overige recreatievormen zoals B&B, groepsaccommodaties, trekkershutten, camperplaatsen en seizoensgebonden/tijdelijke kampeerplekken.

Tekstwijziging

In de Omgevingsvisie in de beleidskeuze Toerisme en recreatie in balans, zal consequent worden aangegeven dat het gaat om een verblijfsrecreatiepark van ten minste 25 recreatiewoningen.

Tekstwijziging

In de beleidskeuze 'Voldoende en betaalbare huisvesting voor iedereen, in de Omgevingsvisie, wordt aan de paragraaf de volgende zin toegevoegd: "Op 1 februari 2024 is de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen in werking getreden (ook bekend als de Spreidingswet)." De volgende zinnen zijn verwijderd: "Hiervoor treedt vanaf 1 februari 2024 het wetsvoorstel Gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen in werking (ook bekend als de Spreidingswet)." en "Het wetsvoorstel van het Rijk beoogt een coördinerende rol voor de provincie (monitoren, signaleren, rapporteren, uitwisseling van kennis en meedenken in de uitvoering)". Daarnaast is de coördinerende rol toegevoegd aan de zin: " De provincie heeft hierin een faciliterende rol.

Tekstwijziging

In de beleidskeuze 'Voldoende en betaalbare huisvesting voor iedereen, in de Omgevingsvisie wordt het volgende woord verwijderd: "en asielzoekers". De zin luidt dan als volgt:

"Daarnaast geeft de provincie in de Omgevingsvisie doelstellingen aan voor de huisvesting van doelgroepen op regionaal niveau -en een enkele keer op gemeentelijk niveau- om samen met gemeenten, woningcorporaties en marktpartijen te voorzien in voldoende passende huisvesting voor alle doelgroepen, in het bijzonder voor de doelgroepen van woningcorporaties, middeninkomensgroepen, aandachtsgroepen (o.a. statushouders, arbeidsmigranten en dak- en thuislozen) en ouderen."

Tekstwijziging

In de beleidskeuze 'Voldoende en betaalbare huisvesting voor iedereen, in de Omgevingsvisie, onder het kopje: Doelgroepen van de sociale huursector wordt de zin gewijzigd: "De provincie vindt het belangrijk dat ook sociale huurwoningen die door marktpartijen worden verhuurd aan dezelfde genoemde vier voorwaarden voldoen waar sociale huurwoningen van woningcorporaties aan kunnen voldoen." in "De provincie vindt het belangrijk dat ook sociale huurwoningen die door marktpartijen worden verhuurd aan dezelfde genoemde drie voorwaarden voldoen waar sociale huurwoningen van woningcorporaties aan kunnen voldoen."

Tekstwijziging

De Wet Betaalbare Huur is inmiddels in werking. De in de samenwerkingsafspraken genoemde maximale huurprijzen worden automatisch aangepast op de in de Wet Betaalbare Huur genoemde maximale huurprijs van €1157,95 (pp juli 2024). In de beleidskeuze 'Voldoende en betaalbare huisvesting voor iedereen, in de Omgevingsvisie zal de maximale huurprijs voor middenhuur worden aangepast naar €1157,95, p.p. juli 2024.

Tekstwijziging

In de beleidskeuze 'Voldoende en betaalbare huisvesting voor iedereen, in de Omgevingsvisie, waar staat 355.000, wordt 390.00.

Tekstwijziging

In de beleidskeuze 'Voldoende en betaalbare huisvesting voor iedereen, in de Omgevingsvisie wordt de tekst aangepast. Van 'opvang asielzoekers' wordt 'regioplannen en provinciaal plan asielopvang' gemaakt.

Tekstwijziging

In de beleidskeuze 'Voldoende en betaalbare huisvesting voor iedereen, in de Omgevingsvisie wordt de tekst aangepast. De gemeente waar de arbeidsmigrantenfuncties bestaan, is verantwoordelijk voor de (planologische) inpassing van voldoende locaties voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Hiermee wordt voorkomen dat de huisvestingsverantwoordelijkheid bij nabijgelegen gemeenten terecht komt.

Tekstuele wijzigingen Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV)

Tekstwijziging

Daar waar in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening m.b.t. wonen, 40% sociale huur is opgenomen, wordt het veranderd in 1/3^e sociale huurwoningen in het nieuwbouwprogramma. Tevens kiest de provincie voor een gedifferentieerde aanpak voor het bereiken van 30% sociale huur in de woningvoorraad. Dit leidt tot meerdere tekstaanpassingen.

Tekstwijziging

Daar waar in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening m.b.t. wonen, definities rondom betaalbaar wonen werden benoemd, worden deze vervangen door verwijzingen naar de landelijk geldende definities. Dit leidt tot meerdere tekstaanpassingen.

Tekstwijziging

In de ZHOV, bijlage IX, Tabel B2, wordt de omvang van bedrijventerrein Hooipolder-Kerkpolder gewijzigd van 12 ha naar 8 ha.

Tekstwijziging

Lijst met harde plannen op de 3 ha kaart bedrijventerreinen blijft voorlopig nog onderdeel van het Omgevingsbeleid

ZHOV, bijlage IX, tabel B3 blijft gehandhaafd en daarmee ook het onderscheid tussen tabel B2 -zachte capaciteit- en B3 -harde capaciteit, De gewijzigde naamgeving van tabel B2 en de gewijzigde nummering van tabel B4 wordt dus ook teruggedraaid.

Tekstwijziging

In de ZHOV, artikel 7.52b, wordt de locatie Broodfabriek en omgeving in Rijswijk toegevoegd aan de locaties die onder het overgangsrecht vallen. In geval van transformatie is compensatie nodig, waarbij de huidige regels daarover van toepassing blijven op deze locaties.

Tekstwijziging

In de ZHOV, artikel 7.52b worden de resterende deelgebieden in de locatie Schieoevers Noord als locatie toegevoegd aan het overgangsrecht. In geval van transformatie is compensatie nodig, waarbij de huidige regels daarover van toepassing blijven op deze locaties.

Tekstwijziging

In de ZHOV, bijlage IX, tabel B2, wordt de naam van bedrijventerrein "Science en Businesspark" in de gemeente Rotterdam veranderd in "Science & Businesspark Schieveen".

Tekstwijziging

M.b.t. de zin op pagina 92 van de ontwerp-ZHOV:

"Voor 3 hectare bedrijventerreinenlocaties wordt deze berekening gedaan op basis van uitgeefbare grond. Lokale groen- en wateropgaven, overgangsgroen tussen het landelijk gebied, het buitengebied en de stedelijke ontwikkeling, soortgelijk ruimtebeslag en de uitwerking van eerdergenoemde bovenlokale opgave worden niet meegerekend voor 3 hectare **woningbouwlocaties** bedrijventerreinenlocaties."

Tekstwijziging

In de ZHOV, bijlage IX, onder A, wordt het 4e Richtpunt watergebonden bedrijventerreinen gewijzigd in: "Wanneer herstructurering van watergebonden bedrijventerreinen aan de orde is worden de groene en recreatieve kwaliteiten (van water, havens en kades) versterkt".

Tekstwijziging

In de ZHOV, artikel 7.52b wordt bedrijventerrein De Gors (Heerjansdam) als te transformeren locatie toegevoegd aan het overgangsrecht.

Tekstwijziging

In de ZHOV wordt in de toelichting op artikel 7.18 de tekstpassage over het groepsrisico aangepast en komt als volgt te luiden:

"Het groepsrisico geeft de kans weer op het overlijden van een groep van tien of meer mensen die niet direct betrokken zijn bij de risicobron, zoals een milieubelastende activiteit met gevaarlijke stoffen, vliegveld en/of windturbines."

Tekstwijziging

In de ZHOV, toelichting op artikel 7.60, wordt de zinsnede "via de index natuur en landschap" vervangen door "en ook beschreven in de index natuur en landschap"

Tekstwijziging

Toegevoegd wordt: "....de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de beoogde natuurkwaliteit, waartoe behoren " de geomorfologische

In de ZHOV komt bijlage IX, onderdeel D, dan als volgt te luiden:

"De wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland bestaan uit de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de beoogde natuurkwaliteit, waarbij behoren de geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht. De rust, stilte, duisternis en mate van openheid dan wel beslotenheid, de landschapsstructuur alsmede de samenhang met andere natuurgebieden."

Tekstwijziging

In de ZHOV, toelichting op artikel 7.17, wordt het woord "niet" geschrapt in de zinsnede "(...) te voorkomen dat gemeenten niet op voorhand aandachtsgebieden uitsluiten".

Tekstwijziging

In de ZHOV, bijlage IX, onderdeel A, onder het kopje 'Provinciale weg', komt de zinsnede "(binnen het beschikbare budget)" te vervallen in de volgende zin "Een integrale benaderingswijze van de infrastructuurprojecten is nodig om tot de best mogelijke oplossingen (binnen het beschikbare budget) te komen voor nu en later".

Tekstwijziging

In de ZHOV, bijlage IX, onderdeel A, onder het kopje 'windturbinelocaties' komt het richtpunt over de as Maasvlakte-Rotterdam-Drechtsteden-Merwedezone als volgt te luiden:

"In het midden van de provincie, langs de as Maasvlakte-Rotterdam-Drechtsteden-Merwedezone, is vanwege de grote energievraag en het industriële karakter, plaatsing van windenergie gewenst. Opstellingen sluiten aan bij economische en logistieke dynamiek en stedelijke bebouwing. Vanwege de beperkt beschikbare ruimte, is maatwerk gewenst."

Tekstwijziging

Dit leidt tot aanpassing van artikel 7.13 van de ZHOV.

Er wordt rekening gehouden met uitzonderingen voor infrastructurele en openbare voorzieningen en dakkappen etc. waar het gemeentelijke aangelegenheden betreft, om de administratieve lasten te beperken en werkdruk bij gemeenten te verlichten.

Tekstwijziging

in de toelichting op paragraaf 7.3.8 (stedelijke ontwikkelingen) van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening, onder het kopje 'begrip stedelijke ontwikkeling' wordt de term 'stedelijke functie' vervangen door 'stedelijke ontwikkeling'.

Tekstwijziging

Artikel 7.41aa, lid 1, wordt uitgebreid met de volgende zinsneden (cursief):

Een omgevingsplan dat een nieuwe ontwikkeling met een of meer gebouwen met een totale vloeroppervlak van 1.000 m² of meer mogelijk maakt, betreft daarbij de mogelijkheden en kansen voor toekomstbestendig bouwen en ontwikkelen, die mede afhankelijk zijn van de functie van het gebouw *en de daarmee samenhangende gebiedsontwikkeling*.

Tekstwijziging

In de toelichting op paragraaf 7.3.7 van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV) wordt onderaan de tekst onder het kopje 'verblijfsrecreatie' de volgende passage toegevoegd:
"Recreatiegebieden zijn in principe bedoeld voor dagrecreatie. De openbare toegankelijkheid mag niet worden beperkt. Nieuwvestiging van verblijfsrecreatieparken, met recreatiewoningen, is in deze gebieden niet aan de orde."

Tekstwijziging

Aanpassing van het wijzigingsbesluit van de ZHOV. In het overzicht van de Geo-informatieobject aanpassingen (bijlage II), wordt bij Hitland aangegeven "aanpassing" in plaats van "verwijderd".

Tekstwijziging

in ZHOV art 7.39ca het woord "natrium" vervangen door "natriumarm".

Tekstwijziging

In de regels voor parkeren bij 3 ha locaties (7.45 fa) wordt aangegeven dat het gaat om een gemiddelde parkeernorm per locatie, zodat differentiatie op de locatie mogelijk is. Ook wordt de afwijkingsmogelijkheid verbreed, zodat ook de afwezigheid van een verbinding van het openbaar vervoer een grond kan zijn voor toepassing daarvan.

Tekstuele wijzigingen Omgevingsprogramma

Tekstwijziging

Daar waar in het Omgevingsprogramma m.b.t. wonen, specifiek in de maatregel “Uitwerking instrumenten woonbeleid”, 40% sociale huur is opgenomen, wordt het veranderd in 1/3^e sociale huurwoningen in het nieuwbouwprogramma. Tevens kiest de provincie voor een gedifferentieerde aanpak voor het bereiken van 30% sociale huur in de woningvoorraad. Dit leidt tot meerdere tekstaanpassingen.

Tekstwijziging

Daar waar in Omgevingsprogramma m.b.t. wonen, specifiek in de maatregel “Uitwerking instrumenten woonbeleid”, definities rondom betaalbaar wonen werden benoemd, worden deze vervangen door verwijzingen naar de landelijk geldende definities. Dit leidt tot meerdere tekstaanpassingen.

Tekstwijziging

Sportvelden Moordrecht is geschrapt uit de tabel B.4 in bijlage IX waarin de ‘locaties andere stedelijke ontwikkelingen’ zijn aangegeven.

Tekstwijziging

In de maatregel (Omgevingsprogramma) ‘Samenwerken aan regionale energiestrategieën’ wordt de volgende zin toegevoegd:

Voor de energietransitie is veel ruimte nodig, zowel boven- als ondergronds. We stemmen vroegtijdig af met de Regionale Energiestrategieën om voldoende ruimte voor energie-infrastructuur beschikbaar te houden.

Tekstwijziging

In de opsomming van de RES-regio’s in de maatregel ‘Samenwerken aan regionale energiestrategieën’ wordt de regio Midden-Holland toegevoegd.

Tekstwijziging

In het Omgevingsprogramma, Maatregel 'Realiseren van windenergie', wordt toegevoegd dat de MER plicht alleen geldt voor grote windturbineparken.

Tekstwijziging

In het Omgevingsprogramma, Maatregel ‘Bereikbaarheid door nabijheid’ wordt de volgende tekst toegevoegd:

“De provincie beoordeelt per fase of de gevolgen voor de bereikbaarheid goed onderzocht zijn zodat voortvloeiende maatregelen worden gefaseerd met, en gefinancierd door, de planontwikkeling. Naast gevolgen voor doorstroming (knelpunten op het provinciale netwerk en (inpassing van) voortvloeiende infrastructurele maatregelen volgens het Handboek Ontwerp Criteria Wegen 5.0) kijkt de provincie naar nabijheid van voorzieningen en het bevorderen van veilig en duurzaam mobiliteitsgedrag die gewenst zijn bij de gebiedskenmerken. Indien van toepassing ziet de provincie toe op het naleven van de parkeernormen en de inpassing van een directe aansluiting op het hoofdnet fiets en wordt gevraagd om afstemming met geplande grote werkzaamheden. In de planbeoordelingsfase wordt vanuit de omgevingsverordening op de bereikbaarheid getoetst.”

Tekstwijziging

In het Omgevingsprogramma, maatregel 'Beheer en ontwikkeling recreatiegebieden', wordt het woord meerjarig toegevoegd: "Voor andere recreatiegebieden verstrekt de provincie meerjarige beheersubsidies".

Tekstwijziging

In het regionaal waterprogramma (Omgevingsprogramma) wordt aangevuld dat voor de registratie van grondwateronttrekking en infiltratie van hemelwater het Landelijk Grondwaterregister is te benutten.

Tekstwijziging

Tekst in regionaal waterprogramma (Omgevingsprogramma) wordt aangepast in 'voldoende scheidende laag, bijvoorbeeld 5 meter dik', door de initiatiefnemer aan te tonen op basis van een boorstaat met Kd-waarden. Als de Omgevingsdienst op basis hiervan geen maatwerk kan verlenen dan dient de boring zorgvuldig afgedicht te worden.

Tekstwijziging

In de voorgestelde tekst regionaal waterprogramma (omgevingsprogramma) staat "... vraagt om afstemming tussen de verschillende bevoegde gezagen, als bedoeld in artikel 2.2 van de Omgevingswet." Hier wordt conform zienswijze toegevoegd dat het in dit geval gaat om afstemming tussen gemeente en waterschap.

Tekstwijziging

Tekst in het regionaal waterprogramma (Omgevingsprogramma) wordt als volgt aangepast:

Bij het punt waarin verwezen wordt naar de certificering Groen Label Kas staat de zin 'De bovengrens van 20% grondwater voor gietwaterproductie geldt voor alle nieuwe grondwateronttrekkingen.' Deze zin wordt aangepast naar 'De bovengrens van 20% gietwaterproductie uit ontzilt grondwater geldt voor alle nieuwe grondwateronttrekkingen.'

Tekstwijziging

Tekst in het regionaal waterprogramma (Omgevingsprogramma) wordt als volgt aangepast:

Verduidelijken dat het maximum van 20% gietwater uit ontzilt grondwater geldt per bedrijf

Tekstwijziging

Tekst in het regionaal waterprogramma (Omgevingsprogramma) wordt als volgt aangepast:

Aanvulling: Nieuwe ontwikkelingen en voortschrijdend inzicht kunnen leiden tot aanpassing van de voorwaarden voor maatwerk.

Tekstwijziging

Tekst in het regionaal waterprogramma (Omgevingsprogramma) wordt als volgt aangepast:

Het verbod op brijnlozing wordt benadrukt.

Geo-informatie wijzigingen

Geo-informatie wijziging

De in A014-BE015 genoemde percelen zijn geschrapt uit het werkingsgebied Bedrijventerrein.

Geo-informatie wijziging

Milieupark A12 is geschrapt uit het werkingsgebied Bedrijventerrein.

De 3 ha locaties bedrijventerreinen harde capaciteit worden teruggezet op de kaart, onderscheid harde en zachte capaciteit blijft gehandhaafd, ook in naamgeving.

Milieupark A12 verwijderen van kaart 20 (behouden ontwikkellocatie, verwijderen bedrijventerreinen)

Geo-informatie wijziging

De Fenixloodsen zijn geschrapt uit het werkingsgebied Bedrijventerrein, met uitzondering van de bedrijfslocatie Provimi en het ontwerpbestemmingsplan Codricoterrein.

Geo-informatie wijziging

Naamswijziging "Science & Businesspark Schieveen" is doorgevoerd in werkingsgebied ontwikkellocaties.

Geo-informatie wijziging

De locaties aan de Achterdijk zijn toegevoegd aan de kaartlaag "binnen bestaand stads- en dorpsgebied" in het werkingsgebied Stedelijke ontwikkeling (bij beleidskeuze "Toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling"). Ook zijn deze locaties geschrapt uit de kaartlaag "buitengebied" (werkingsgebied "Bescherminingscategorie 3", Ruimtelijke kwaliteit). De locaties zijn niet geschrapt uit de kaartlaag "Groene buffer" (werkingsgebied beschermingscategorie 2, Ruimtelijke kwaliteit).

Geo-informatie wijziging

Abusievelijk is een oude kaart van de deelgebieden opgenomen in de Omgevingsvisie. In 2022 was al een nieuwe versie gemaakt voor Herziening Omgevingsbeleid 2021. Deze wordt nu weer opgenomen.

Geo-informatie wijziging

De locatie TU Delft Campus Zuid is toegevoegd aan de kaartlaag "binnen bestaand stads- en dorpsgebied" in het werkingsgebied Stedelijke ontwikkeling (bij beleidskeuze "Toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling"). Ook is deze locatie geschrapt uit de kaartlaag "buitengebied" (werkingsgebied "Bescherminingscategorie 3", Ruimtelijke kwaliteit).

Geo-informatie wijziging

De locatie Moerkapelle-Oost is toegevoegd aan de kaartlaag "binnen bestaand stads- en dorpsgebied" in het werkingsgebied Stedelijke ontwikkeling (bij beleidskeuze "Toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling"). Ook is deze locatie geschrapt uit de kaartlaag "buitengebied" (werkingsgebied "Bescherminingscategorie 3", Ruimtelijke kwaliteit).

Geo-informatie wijziging

De locatie Galgeweg is weer toegevoegd aan het werkingsgebied Glastuinbouw (verordening) en Teeltareaal Greenport West-Holland (Programma), zoals het was (volgens de vigerende situatie). De locatie is daarnaast geschrapt van de kaartlaag "binnen bestaand stads- en dorpsgebied" in het werkingsgebied Stedelijke ontwikkeling (bij beleidskeuze "Toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling").

Geo-informatie wijziging

De locatie Casembrootlaan is weer toegevoegd aan het werkingsgebied Glastuinbouw (verordening) en Teeltareaal Greenport West-Holland (Programma), zoals het was (volgens de vigerende situatie). De locatie is daarnaast ook nog steeds toegevoegd (volgens het ontwerp) aan de kaartlaag "binnen bestaand stads- en dorpsgebied" in het werkingsgebied Stedelijke ontwikkeling (bij beleidskeuze "Toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling")

Geo-informatie wijziging

De locatie Bredenel is weer toegevoegd aan het werkingsgebied Glastuinbouw (verordening) en Teeltareaal Greenport West-Holland (Programma), zoals het was (volgens de vigerende situatie). De locatie is daarnaast ook nog steeds toegevoegd (volgens het ontwerp) aan de kaartlaag "binnen bestaand stads- en dorpsgebied" in het werkingsgebied Stedelijke ontwikkeling (bij beleidskeuze "Toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling")

Geo-informatie wijziging

De locaties Bouwlust (1), Gemeentewerf (2), Weidelaan (3) en Zuidbuurt (5) zijn toegevoegd aan de kaartlaag "binnen bestaand stads- en dorpsgebied" in het werkingsgebied Stedelijke ontwikkeling (bij beleidskeuze "Toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling"). Ook zijn deze locaties geschrapt uit de kaartlaag "buitengebied" (werkingsgebied "Beschermingscategorie 3", Ruimtelijke kwaliteit).

Geo-informatie wijziging

Sportvelden Moordrecht is geschrapt uit het werkingsgebied ontwikkellocaties.

Geo-informatie wijziging

Voor de in A021-TR032 genoemde locatie wordt de kaartlaag "Bestaand verblijfsrecreatiepark" in het werkingsgebied 'Verblijfsrecreatie buiten bestaand stads- en dorpsgebied' (Visie) in overeenstemming gebracht met het gemeentelijke omgevingsplan.

Geo-informatie wijziging

De locaties Zwartendijk, Bredenel, en Vrouwe Eleonorahof zijn weer toegevoegd aan het werkingsgebied Glastuinbouw (verordening) en Teeltareaal Greenport West-Holland (Programma), zoals het was (volgens de vigerende situatie). De locaties zijn daarnaast ook nog steeds toegevoegd (volgens het ontwerp) aan de kaartlaag "binnen bestaand stads- en dorpsgebied" in het werkingsgebied Stedelijke ontwikkeling (bij beleidskeuze "Toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling").

Geo-informatie wijziging

De locatie Zaaipad is toegevoegd aan het werkingsgebied Maatwerkgebied glastuinbouw (verordening).

Geo-informatie wijziging

De in A004-TU013 genoemde locatie is geschrapt uit het werkingsgebied Bollenteeltgebied (verordening) en het werkingsgebied Teeltareaal Greenport Bollenstreek (Programma).

Geo-informatie wijziging

De in A005-TU014 genoemde locatie is geschrapt uit het werkingsgebied Bollenteeltgebied (verordening) en het werkingsgebied Teeltareaal Greenport Bollenstreek (Programma).